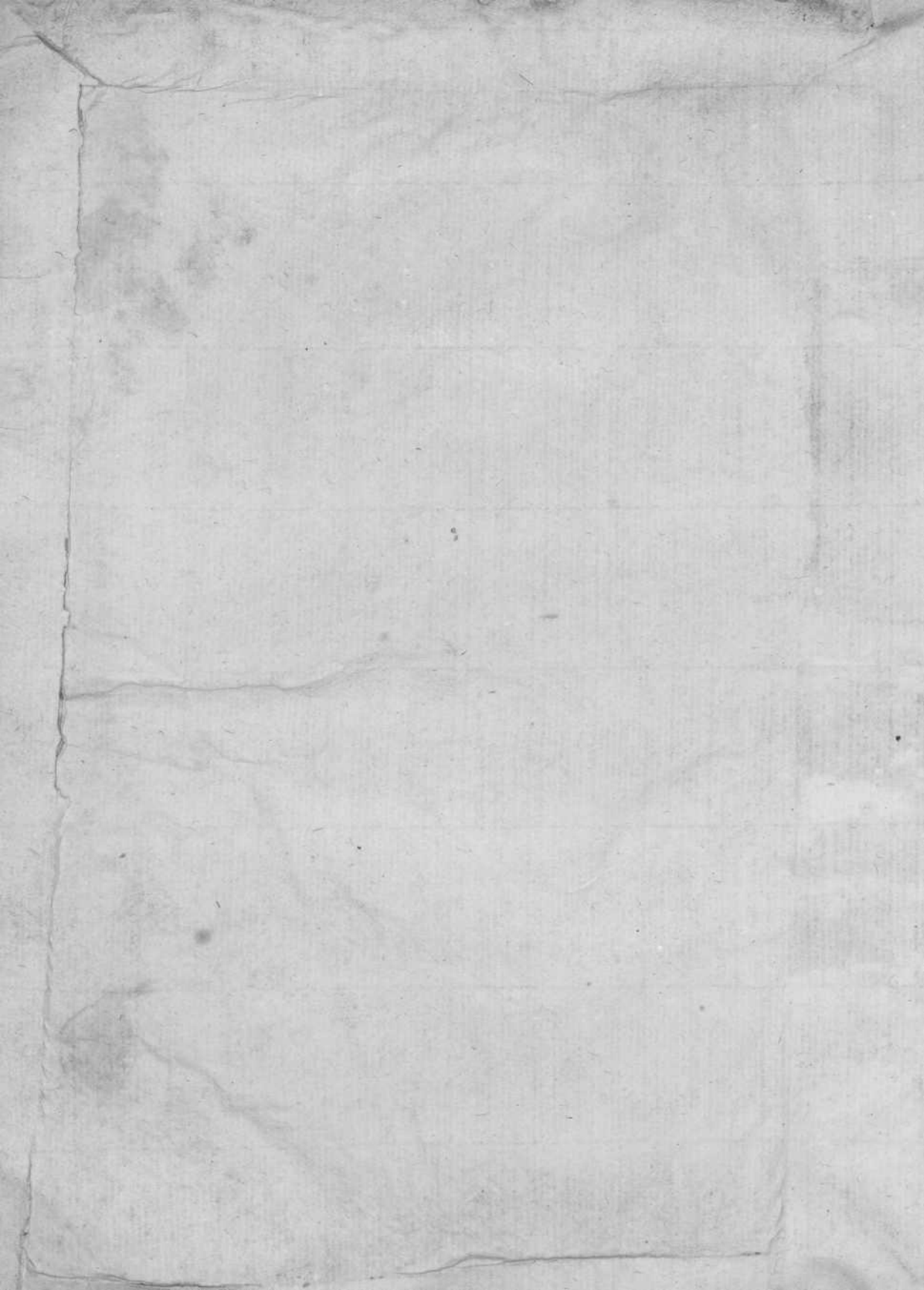

✠
BIBLIOTECA
DEL REAL MONASTERIO
DE HUERTA.
Núm. 45.

Constant 33
And 3^a
Vol 3^a

PETRI STROZAE
DE DOGMATIBVS
CHALDAEORVM
DISPVATIO.

AD PATREM ADMOD. REVER. ADAM

Camerae Patriarchalis Babylonis Archidiaconum ,
Monachorum Chaldaeorum Archimandritam.

REVERENDISS. DOMINI ELIAE
PATRIARCHAE BABYLONIS

AD SANCTISS. DOMINVM NOSTRV

PAVLVM PAPAM V.
LEGATVM.

ROMÆ, Ex Typographia Bartholomæi Zannetti. MDCXVII.

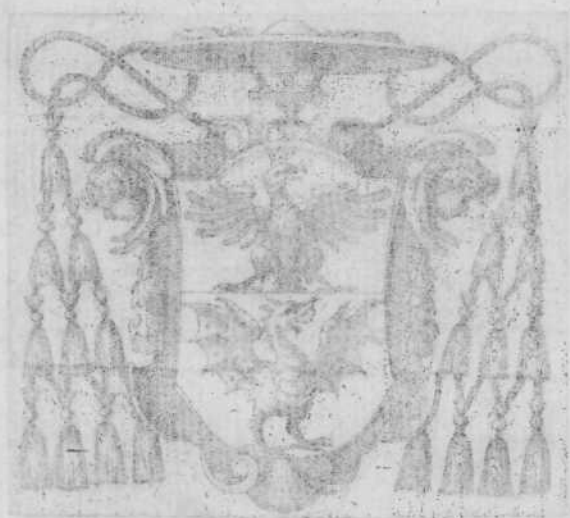
SUPERIORVM PERMISSV.

PETRI STROZAE
DE DOGMATIBVS
CHALDAEORVM
DISPVATIO.

AD PATREM ADMOD. REVER. ADAM
Cameracensem Patriarchalem Babylonis Archidiaconum,
Monasterium Chaldeorum Archimandritam.

REVERENDISS. DOMINI ELIAE
PATRIARCHAE BABYLONIS
AD SANCTISS. DOMINVM NOSTRVM
PAVLVM PAPAM V.
LEGATVM.

ROMAE, Ex Typographia Bartholomaei Zanetti. MDCXVII.

IN PRAEFATIONE PERMISSVM.

Imprimatur, si videbitur Reuerendissimo Patri Magistro Sacri Palatii Apostolici.

Cæsar Fidelis Vicefg.

DE mandato Reuerendissimi Patris F. Hiacynti Petronij Magistri Sacri Palatii, legi, & consideravi cum maxima animi voluptate, disputationem hanc de Dogmatibus Chaldaeorum, compositam à Domino Petro Strozza, Sanctissimo Domino Nostro Papæ Paulo V. à Secretis, & non solum illam reperi Fidei nostræ, & bonis moribus consonam, verum etiam dignam iudico, vt in publicum prodire possit, & typis mandari propter illius non vulgarem eruditionem. Datum Romæ in Conuentu sanctæ Mariæ super Mineruam die 3. Septembris 1616.

Fr. Damianus à Fonseca.

EX commissione Reuerendissimi Patris Fr. Hiacynti Petronij, Sacri Palatii Magistri. Ego infra-scriptus, diligenter perlegi Opusculum inscriptum: *Sermo Adæ Archidiaconi Camera Patriarchalis Babylonis, de Fide Catholica, ad fratres suos Chaldaeos; cuius initium est: De Fide Catholica, deq[ue] professione Orthodoxæ Fidei loqui volumus fratres, &c.* Absoluitur autem: *Ne declinent à semitis tuis, Fidei tuæ rectæ. Amen.* Et veræ, ac Catholicæ, & Romanæ Fidei consonum, atque nihil ab ea aborrens inueni.

Fr. Angelus Cortesius, Ordinis Prædicatorum Sac.
Theol. Magister proprio chirographo.

Imprimatur.

Fr. Gregorius Donatus Magister, & Reuerendissimi Patris Fr. Hiacynti Petronij Sacri Pal. Apost. Magistri, Socius, &c.

ILLVSTRISSIMO

AC REVERENDISSIMO D.

D. SCIPIONI

S. R. E. CARDINALI

BVRGHESIO

MAIORI POENITENTIARIO

ac Sedis Apostolicæ Bibliothecario.

PETRVS STROZA SAL. PL. Q. FEL.

BSOLVTO, misericor-
dis Dei ope (Cardinalis
Amplissime) grauissimo
negocio reconciliationis
Ecclesiæ Babylonice cum
sancta Apostolica Sede;
quod ab vsque huius foeli-
cissimi Pontificatus initio
inchoatum est: facile passus sum mihi persuade-
ri, vt in lucem ederem, quæ inter nos differuimus
ego, & Legatus Patriarchæ Babylonis, toto tem-
pore, quo in Vrbe mansit, vt veritatem Catholi-
cæ Fidei agnosceret, quam Patriarchæ sui nomi-
ne, Archiepiscoporum, Episcoporumq; eius obe-
dientiæ subiectorum postulatum venerat. Rede-

geram quippe cuncta certis distincta capitibus in
breuem commentarium ; idq; feci non tantum
vt vberiore notitiam haberet eorum, quæ cum
Apostolico Breui ei dederam, iussu S. D. N. defe-
renda ad suum Patriarcham; verum etiam vt ali-
quo solatio minuerem tædium, vel angorem po-
tius, quem prorogatio sui ab Vrbe discessus illi af-
ferebat molestissimum . Quam meam lucubra-
tiunculam postmodum cum nonnulli viri, pieta-
te, ac doctrina præstantes, meiq; amatissimi vidis-
sent; vt euulgarem, non modo mihi suadere ; sed
etiã acriter à me contendere ceperunt. Legerant
enim, quanto pietatis zelo Patriarcha Babylonis
petebat à S. D. N. vt recognosceret Fidem, quam
ipse, & Chaldæi sibi subiecti profitentur ; prom-
pti, paratiq; suscipere priorum errorum cor-
rectionem; eiq; obedire, tanquã supremo Ecclesię
Capiti, atque Doctori. Nam literæ ipsius Patriar-
chæ ad Summum Pontificem præponendæ ne-
cessariò fuerunt ; vt causa suscepti nostri laboris
innotesceret; & ea, de quibus in hac disputatione
agitur, commodius intelligerentur . Affirmabant
itaque disputationis editionem valde opportunã
esse hisce temporibus: saltem vel ex occasione qua
habita est. Fieri nãque facile posse aiebant, vt non
pauci ad salutem confunderentur ex miseris illis,
qui in partibus Septentrionalibus auitæ pietatis
obli-

obliti, supremam auctoritatem Romani Pontificis, eiusq; de Catholica Fide orthodoxam doctrinam oppugnant: cum ex altera parte vidissent Orientales tantopere vtramque hoc tempore venerari. Præterea actionis huius notitiam ob rei nouitatem, & Ecclesiæ Catholicæ gloriam, eximiamq; paternæ charitatis S. D. N. laudem (nam re vera negotium hoc ab ipsa exordium cepit) fore bonis omnibus gratam; & studiosis etiã sacræ Theologiæ non parum utilitatis allaturã. Etenim Nestoriani Orientales imbuti pessima, callidissimaq; Theodori Mopsuesteni doctrina; multa, profitetur, quæ longe diuersa apparent ab ijs, quæ in scholis communiter de Nestorio disputantur: ita vt si quando contigit nostris cum illis de Fide differere; visi sint Orientales, etiamsi bona fide agerent; voluisse nos decipere, hæreticumq; sensum vocibus ad orthodoxiam appropinquatibus, palliare. Quod Chaldæorũ deceptor Theodorus Mopsuestenus, teterrimus hæresiarcha maximè conatus est; qui hac de causa quãuis pessimus extitisset hæreticus, inter sanctos Patres nihilominus diu habitus fuit. Sanè obtemperauissem voluntati, atque consilio virorum, qui apud me auctoritate, ac beneuolentia plurimum possunt. Verùm remorabatur me, quòd verebar, ne si hoc egissem, antequam huius tractationis pateret exitus;

tus; id fortasse alicui videri posset affectata nimis
industriæ, atque diligentia nostræ ostentatio.
Nunc autē de negotij perfectione cum certiores
nos reddiderit suis literis vir æquè prudens, ac
pius, F. Thomas Nouariensis Franciscanæ fami-
liæ Alepi in Syria Custos; qui mandato Summi
Pontificis Synodo interfuit, habitæ à Babylonis
Patriarcha cum Archiepiscopis, & Episcopis suis
in ciuitate Amed in Mesopotamia; omnis suspicio
remota est. Propterea alacri animo nostrā dispu-
tationem euulgo; eoq; libentius, quod ipsa veluti
præparatio quædam erit ad Synodi Patriarchæ
Babylonis acta, quæ propediem missurum se scri-
psit idē Alepi Custos; melius percipienda. Prodit
autem Amplitudini tuæ Card. Illustriss. commē-
data, tibiq; à me summo studio dicata; primū vt
si quid dignitati materiæ ingenij mei culpa detra-
ctum est; splendore tui nominis restituatur: dein-
de vt officio meo satisfaciā. Nostra enim qualia-
cunque sunt, Amplitudini tuæ debentur; siue ex
munere, in quo Pont. Max. Auunculo tuo, tibiq;
inferuio; siue propria voluntate tuis in me bene-
ficijs, atque gratijs deuincta. Omnipotēs, ac mise-
ricors Deus pijs, ac generosis consilijs tuis beni-
gnus aspiret, tuisq; votis clemēter annuat semper.

DE
CHALDAEORVM
NATIONE
EORVMQVE PATRIARCHA.

CHALDAEORVM gens olim sapientia, opibus, imperio adeò celebris, hodie misera seruitute oppressa, Turcis, ac Persis subiacet; diuersisq; nationibus admista, Mesopotamiam incolit, per vicinas regiones Indiam vsque Orientalem dispersa. Christi fidem profitetur; sed erroribus infectam grauissimis, pro quorum differentia Chaldaei quoque diuiduntur inter se. Nam alij ex ipsis appellantur Iacobitæ, alij Nestoriani. Iacobitæ à Iacobo Dioscori discipulo dicti, hæresim Eutychianam sequuntur, quamquam Eutychem anathematizent. Nestoriani Nestorianam: atque vtraque pars proprium habet Patriarcham. Qui Iacobitas regit, Antiochenum se Patriarcham nominat, etiamsi minimè illam Ecclesiam obtineat: sed Amed, seu Charemet resideat; quæ ciuitas est valdè nobilis, & ampla in Mesopotamia. Ad quem Gregorius XIII. Nuncium Apostolicum misit, cum confirmatione Patriarchatus, ac Patriarchali pallio, Leonardum Episcopum Sidoniensem anno salutis

lutis M. D. LXXXIII. spe motus, quam in eo excitauerat reconciliationis illius Patriarchæ cum sancta, Apostolica Sede Nehemes eius frater, olim & ipse Iacobitarum Patriarcha, qui declinandæ Turcarum persecutionis causa, ad Gregorij charitatem confugerat. Legationis suæ successum parum fœlicem Episcopus Sidoniensis reuersus, infecta re, renunciavit postea Sixto Quinto, commentario diligenter conscripto, in quo multa scitu digna leguntur de hac natione. Nestorianorum autem Patriarcha Ecclesiæ Babylonis præest, eiusq; residentia locus est Monasterium ad oppidum Musul, in ruinis antiquæ Niniuis, vt aiunt; ædificatum. Dissident inter se Iacobitæ, atque Nestoriani odio implacabili: sed Nestoriani numero, atque opibus præstant; quorum ad trecenta millia, & amplius domorum recensentur; cum familiæ Iacobitarum numerum octoginta millium non excedant. Itaque Patriarchæ Nestorianorum amplissima est auctoritas, eaque in Indiam se extendit. Nam Chaldæi, qui Goæ, Cocchini, Angamalæ, atque in Insula Sancti Thomæ ante aduentum Patrum Societatis Iesu reperiiebantur, omnes pariter professione Nestoriani; obediebant Patriarchæ Babylonis. Nunc quidem magna eorum pars, studio, ac diligentia Iesuitarum, ad Ecclesiam sanctam Catholicam reuersa, Summum Pontificem colit. Defunctoq; nuper Metropolitano Chaldæo, successorem ab Apostolica Sede suscepit Archiepiscopum Angamalensem à Clemente VIII. ex Societate Iesu ordinatum. Ante Pontificatum Iulij III. nomen huius

Pa-

Patriarchæ ignotum penè nostris fuisse videtur: neque de ipso, neque de Chaldæorum natione mentionem ullam factam fuisse in Pontificum Romanorum monumentis reperio. Sedente verò Iulio III. cum nonnulli ex Chaldæis Nestorianis se ab obedientia Patriarchæ subtraxissent; detestataq; Nestoriana hæresi, in communionem venissent Catholicæ Ecclesiæ; illis Summus Pontifex, vt postulauerant; Patriarcham ordinauit, eundem, quem ipsi hac de causa legauerant; Simonem Sulacham ordinis sancti Pachomij Monachum. Is cum Patriarchali pallio, atque titulo Patriarchæ Assyriorum Orientalium ad suos redijt, & Charemet, siue Amed residens, Archiepiscopos, & Episcopos, ac Sacerdotes quamplurimos ordinauit. Sic igitur Chaldæorum natio vni Patriarchæ Babylonis vsque ad illa tempora subiecta; in duas partes diuisa fuit. Sulacha deinde à Turcis, aduersariorum opera, vt fertur; è viuus sublato, sufficitur in eius locum Abdiesu eiusdem ordinis Monachus, vir mirificæ eruditionis, linguarum varietate, & sacrarum literarum notitia; de quo in vita Pij I V. præclara sit mentio; cuius Pontificatu Romam venit pro confirmatione; qui & Tridentino Concilio interfuit. Eius autem effigies depicta conspicitur in Aula Regia Palatij Vaticani inter Cardinales, ceterosq; Prælatos Alexandro III. assistentes, Imperatorem Fridericum pœnitentem Venetijs recipienti. Plurimum quidem profecit Abdiesu, multosq; ex Nestorianis ad Ecclesiam Catholicam conuertit; acceptamq; ab Apostolica Sede auctoritatem valdè propagauit; quam eius successores postea conseruare sibi, aut nescie-

nescierunt, aut non potuerunt. Nam qui ei successit
Ahathalla, & ipse Monachus eiusdem ordinis; parū vixit.
Et Denha Simon postea ex Archiepiscopo Gelu, & Seert
factus Patriarcha, nec ætate, neque doctrina idoneus tan-
to muneri; tempore, quo Episcopus Sidoniensis in Oriē-
tem profectus est Nuncius Apostolicus; relicto Chare-
met, vbi alij Patriarchæ Orientalium Assyriorum refe-
derant; in Prouinciam Zeinalbech secesserat ad fines Per-
sidis; potentia cedens Patriarchæ Babylonis. Quo loco
etiam hodie manet eius successor, Simon quoque & ipse
vocatus; existimatione, ac numero subiectorum, vt ac-
cepimus; prædecessoribus longè inferior. Ita vt Patriar-
chæ Babylonis status nunc videatur in pristinum resti-
tutus, æmulo sponte sua quasi in exilium relegato. Igi-
tur qui modo sedem Babylonis obtinet, Mar Elia Chal-
dæorum Patriarcha multò minus, quàm prædecessores
sui domestico dissidio laborat; subiectamq; eius obe-
dientiæ nationem pacificè gubernat: Metropolitæ, &
Episcopis, Cleroq; non modò obtemperantibus ei, sed
ipsum valdè diligentibus. De dogmatibus igitur Fidei
horum Chaldæorum, qui hætenus vocati sunt Nesto-
riani; disputatio nostra instituta est.

PROLEGOMENA.

DISPV TATIONIS OCCASIO.

CONTIGIT (ita disponente diuina
prouidentia) vt inter eos pauperes,
quibus anno primo sui Pontificatus
Sanctissimus D. N. PAVLVS
QVINTVS solemni ritu pedes la-
uit quinta feria Maioris hebdoma-
dæ; duo reperirentur Chaldæi, vnus
monachus, alter laicus, qui sanctorum Apostolorum li-
mina visitaturi, paulò ante Romam venerant. Hi po-
stea domum reuersi, cum renunciaissent Eliæ Babylonis
Patriarchæ, cuius obedientiæ subiacebant; quanta pa-
terni amoris significatione eos Summus Pontifex exce-
pisset, eiusque nomine nonnulla munera illi attulissent;

A

& li-

& libellum reddidissent professionis Fidei, quæ Orientalibus ad Urbem venientibus credenda, consuetudinaq; proponitur; ipse tanta in se, suosq; commotus charitate, quamprimum legatos ad Summum Pontificem decreuit, qui ei gratias agerent; utq; communem patrem, ac dominum agnoscerent; & illius obedientiæ subiectum se esse significarent. Profitebatur enim Patriarcha vnum, idemq; cum sancta Romana Ecclesia de Fide sentire. Nam Chaldaei Sedem Babylonis ab Apostolica Sede constitutam; & subinde Fidei doctrinam ab eadem accepisse; constanter asserunt. Et quamquam manifestissimis implicati sint Nestorij erroribus, atque hæresibus; ostendere nihilominus omni studio contendunt, differentiam inter nos, & ipsos consistere in verbis tantummodo, non autem in sensu verborum. Legati statim ac iter ingressi sunt, in latrones inciderunt, itaque alios decernere oportuit. Multis & hi quoque calamitatibus afflicti, etsi Romam peruenerint; nihil egerunt, immo legationem suam suspectam reddiderunt. Perterriti enim quia audiuiſſent, quam execrabile esset, & quam odiosum apud nos Nestorij nomen; ut nestoriana hæresis inuidiam declinarent, nonnullas abstulerunt paginas ex libris, quos ad recognoscendam doctrinam fidei, quam profitentur, & Ecclesiasticos eorum ritus; obtulerant; ita persuasi à subdolo quodam interprete neophyto antea hebræo; propterea dimissi re infecta abierunt. Quod cum in eorum reditu Patriarcha postea intellexisset; & ex his quæ legatis in Vrbe acciderant; cognouisset, negocium imprudentia eorum perturbaturba-

PROLEGOMENA.

3

turbatum, inuersumq; fuisse; statuit, inito cum Episcopis suis consilio; denuo legatum mittere, qui non tantum officia obedientiæ, atque obseruantia Summo Pontifici debita præstaret; sed rationem Fidei quam Chaldæi profiterentur; redderet, ac si error aliquis in eorum professione reperiretur, correctionem humiliter ab eo postularet. Legatio demandatur Adæ Archidiacono Camera Patriarchalis Monachorum Chaldæorum Archimandrita, viro docto & prudenti. Is ad Urbem anno tertio à discessu priorum legatorum venit, & Sanctissimo D.N. literas Patriarchæ sui reddidit; & cum illis Fidei professionem, atque commentarium à se iussu Patriarchæ sui compositum de conciliatione dogmatum Chaldæorum cum Fide Catholica; postulauitq; summa animi demissione, vt cuncta diligenter examinarentur, expendenturque, & pro necessitate salutis eorum consuleretur.

Harum scripturarum recognitione occasio sumpta est habitæ disputationis; propterea existimauimus, illarum quoque exempla necessario præponenda esse.

4
EPISTOLA
PATRIARCHAE
BABYLONIS
AD S. D. N.

PAVLVM PAPAM V.

EX CVBICVLO PATRIARCHALI
orationes, & benedictiones con-
cedantur vobis.

B humili Elia Orientali, qui per gra-
tiam Dei Sedi sanctæ Babylonis inser-
uit, adorationes continuæ, & inclina-
tiones perpetuæ, genuflexionesque sem-
piternæ ante sanctos pedes tuos, ò Pa-
ter benedicte, & caput Patrum, Sol
Christianitatis, & nomen in quo situm
est edificium Ecclesiæ Ecclesiarum. Dominus meus, & Pa-
ter meus Papa, Dominus Pater Patriarcharum omnium, qui
in vniuerso sunt.

Sciat tua erga nos Charitas, quòd peruenerunt ad nos lite-
ræ, & Fides tua firma, & benedictiones quas misisti humili-
tati meæ, & accepi benedictionem simul cum populo meo, &
gratias Christo egi, eo quòd dignus benedictionibus Sanctita-
tis tuæ, atque memoria illustri factus sum, & numerasti

me

me inter filios tuæ Paternitatis præter mea merita. Ego vero statim misi gratiarum actionem, & literas, & Fidem meam. Sed obuiam Venerunt legatis meis pessimi homines, & omnia abstulerunt ab eis, & euacuati reuersi sunt ad me, & iterum misi alios, nec etiam hi Venerunt ad tuam Sanctitatem, quod egretuli simul cum Episcopis, & Archiepiscopis meis, & dixi: Quid faciam, non possum ire, quoniam non relinquunt me Principes oppressores nostri, neque etiam Ierusalem adire, tenent nos tamquam seruos, & non relinquunt nos facere voluntatem nostram. Tandem misi tuam Fidem, literasq; tuæ puritatis cum filio meo fideli, consiliorumq; meorum conscio Patre Ada, ut ostenderet eas in omnibus regionibus nostris, ut videremus quid nobis Orientalibus faciendum esset: & permansit in his regionibus per annum integrum, & simul omnes consulimus, & misimus ad tuam Sanctitatem hunc ipsum Patrem Adam, & misi cum eo Fidem, literasq; meas, & dixi de his, ut coram Paternitate tua extra ea, quæ scripta sunt ageret; quoniam ipse est caput Patrum, & Abbas monachorum Orientalium, & neminem habemus eo nobiliorem, ut tota pars Orientalis fateatur. Atque nunc, o Pater, submisso capite adoramus ante Sedem tuam sine fraude & dolo, & præceptum tuum à me est receptum ex præcepto illius, qui clauēs tradidit tibi. Neque negabo illam Vocem dictam Petro; quod tibi tradidi clauēs Regni, & quod ligabis in terra, sit ligatum in cælis, & quod solueris in terra, sit solutum in cælo. Et non obsistam sicuti reliqui hæretici contra præceptum sanctorum Apostolorum, & Patrum orthodoxorum, qui affirmauerunt, quòd Sedes Romæ Magnæ teneret principatum; & ipsa est caput omnium se-

6 PROLEGOMENA.

dium; absit à me; sed fateor, quod Ecclesia Romana sit Mater Ecclesiarum. Et qui hoc non ita fatetur, sit anathema. Et sedes nostra Babylonica non ex se electa est, sicut aliorum hereticorum, qui sine lege multiplicauerunt Patriarchas in mundo, sine Sede Ecclesie Magnae Romae; sed ex praecepto Papae, & ex consilio Ecclesie Romanae electa est sedes Babylonis, & ita scriptum inuenitur apud nos in annalibus: quod videlicet Patres Orientales Romae ordinabantur. Sed factum est postea, ut cum mitterent homines propter confirmationem; in itinere interficerentur: & cum diu hoc fecissent omnes peribant. Hoc autem Ecclesie & Pontifici narrato; Pontifex consilio inito decreuit, & dixit: ordinemus eis Patriarcham, & permittamus, ut Patriarchas sibi eligant, ne in via intereant propter confirmationem, neque eis mala accidant, & nos peccemus, aut ipsi sint extra ouile Romae. Sic itaque accepimus potestatem usque adhuc, & non à nobis ipsis aliquid fecimus, ut reliqui qui Apostolorum canones conculcauerunt, & leges Patrum; & impleuerunt terram Patriarchis sine necessitate. Propter hoc vocata est Sedes Babylonis quinta, propter quattuor Sedes quattuor Euangelistarum; & ex eo quod electus est Patriarcha cum confirmatione Romana, & dedit nobis facultatem ut constituamus pastores, tunc vocata est sedes Babylonis, quae quattuor comitatur sedes, & quinta numerata est sicut una ex his. Etenim, ò Pater, ecce Fides mea peruenit ad tuam Sanctitatem cum epistolis, & videas si est dolus in professione nostra, aut est error, aut recessio quaedam à Matre nostra Ecclesia Romana;

ADMONE, ET FACIEMVS, DOCE, ET OBEDIEMVS. Et si in omnibus veri su-

PROLEGOMENA. 7

mus ante Sedem tuam, & non est dolus in Fide nostra; petimus à benignitate tua, ne paupertatis seruorum tuorum obliuiscaris; quoniam multi ex professione nostra pericula tulerunt, cum apud vos uenerint. Aliqui enim ex his mortui sunt; alij interfecti ab hostibus; & pauci reuersi sunt, & peruenerunt ad nos. Et hoc sufficiat Sanctitati tuæ à nostra humilitate, quòd ex ultimis Orientis partibus, super capita & oculos nostros, precepta tua feramus, & uenimus contra omnes nationes sanguine nostro & sustinemus calamitates, ut ante excellentiam uestram adoremus, & benedictionem à Matre Ecclesia Magna Pauli & Petri accipiamus nos humiles & subditi. Quis urget nos, ut hoc faciamus, nisi fides Christiana & amor uester erga humilitatem nostram? Et hoc, quod uestræ sapientiæ indicauimus, sufficiat; sed hunc totum laborem sustinemus propter Romanam Ecclesiam. Et ministri uestri Ierusalem tenent omnes qui sunt ex professione mea tamquam exteros, atque rebelles ab Ecclesia Romana; & non gratificantur nobis sicut antea; quoniam interpretes eorum sunt ex professionibus, quæ nos habent odio, & ipsi ministri uestri non inquirunt ueritatem. Petimus à Sanctitate tua, ut admoneas eos, ut tamquam eos, qui sunt ex professione tua, nos teneant, & beneuolos se reddant ijs, qui sunt ex professione nostra. Ego uerò litteras misi ad preceptores uestros, ut dominarentur in Ierusalem ijs, qui sunt ex professione nostra, quoniam apud nos scriptum est in annalibus, quòd Archiepiscopus noster, qui erat in Cypro, & ij, qui sunt ex professione nostra, qui habitant Ierusalem, & Clerus qui erat in Monasterio sancti Iacobi Nisibi, inter filios Ecclesie Romanæ numerantur, propter amorem Paternitatis

8 PROLEGOMENA.

vestra erga humilitatem nostram. Et nunc qui sum ego, & omnes mei, & omnis pars Orientalis? Nos tamquam balbutientes coram Sanctitate tua, sed tamquam serui obedientes tue Dominationi subdimur, & intellectu à scissionibus alieno pedes sanctos tuos deosculamur, & summa cupiditate salutem Sanctitati tue desideramus, & ad orationes vestras, & conseruorum tuorum Petri & Pauli confugimus, ut digni efficiamur peccatorum remissione in die Iudicij terribilis Dei Verbi; cui & Patri suo, & Spiritui sancto sit honor, & gloria in secula seculorum. Amen.

PROFESSIO FIDEI PATRIARCHÆ

BABYLONIS.

EX CVBICULO PATRIARCHALI orationes, & benedictiones concedantur vobis.

Fides Domini Elie Patriarchæ Babylonis est ad Dominum Papam Patrem omnium Patrum, anno secundum Græcos 1920. nimirum anno 1610. per Patrem Adam.

Ego Elias humillimus, & alienigena, & seruus minimus Iesu Christi, qui est Deus verus ex Deo vero, cui per gratiam & præter mea merita, credita est sedes quinta Babylonis; genuflecto ante te, & totum me submitto ante pedes sanctos tuos, ò Pater, qui locum obtines sancti Petri patrisfamilias Iesu Christi mediatoris inter Deum & gentes; ò Domine Papa, custos Sedis, & caput omnium Sedium. Ego balbutio ante
tuam

PROLEGOMENA. 9

tuam Paternitatem tamquam puerulus ante matrem suam misericordem, & repeto meam Fidem, quæ nullo modo aliena est à tua Fide, etiamsi aliquando diminuta, aut addita videatur; sed unus est finis & sensus, sicut unus est Deus, & unus est mediator inter Deum & homines, filius hominis Iesus Christus, Deus super omnia; ita etiam una est Fides in eo. Ac in primis demonstrabo Fidem meam in Trinitate sancta, & equali in substantia Patris, & Filij, & Spiritus sanctitatis, personæ æquales, & non diuise.

CREDIMVS in Deum Patrem, qui est factor celi, & terræ, & omnium quæ in eis sunt, ex ijs quæ videntur, & non videntur.

Et in Filium, qui est ex eo, & qui est æqualis cum eo in essentia; & non est minor suo genitore, & factore omnium creaturarum.

Et in Spiritum sanctitatis, qui procedit ex Patre, & non est genitor, neque genitus; & ipse est substantia gloriosa, & æqualis in substantia cum Patre, & Filio.

Pater genitor, & non genitus est; & Filius genitus, & non genitor est; & Spiritus sanctitatis procedens non genitor, neque genitus est.

Et confitemur etiam, quòd hæc est una natura Trinitatis sanctæ, quæ glorificatur in tribus personis; non est mortalis, neque comprehensibilis, neque variabilis, neque passibilis. Cum in fine temporum propter nos, & propter nostram salutem, & propter nostra debita Filius Dei persona adorata filiationis descendit ad nos, & suscepit corpus ex Virgine Maria sancta filia David; & est perfectus in anima,

10 PROLEGOMENA.

ma, & intellectu, & in omnibus humanis, sicut nos, præter peccatum; cum salutationem ipsam plenam vite nuncius pacis Gabriel attulerit Beate Virgini, in cuius responsione ipsa dixit: Ecce ego ancilla Domini sum, fiat mihi secundum verbum tuum.

Descendit Deus Verbum in Virginem, & coniunctus est cum homine, qui in ea compactus est in virtute Spiritus sanctitatis; & factus est unum cum ipso homine, sicut coniunctio ignis cum ferro.

Et confitemur quod corpus, & animam, & intellectum accepit, & non sine anima, & intellectu, sicut existimant errantes.

Et hoc fieri non potuit, quod in sua natura appareat creatis; sumpsit corpus naturam secundam, hominem perfecturum è genere Adæ, ad salutem ipsius Adæ.

Et in eo corpore in quo reuelatus est mortalibus, eis locutus est; & fuit sicut illi in unione, quæ non diuiditur, & filiatione, quæ non separatur. Ille, qui natus est ex Patre ante sæcula in sua Deitate, natus est in fine temporum ex Virgine Maria in sua humanitate; cum naturæ & proprietates in una persona unius filiationis conseruentur.

Non Deitas sua ex natura Matris, neque humanitas ex natura Patris.

Sed unitas sine comixtione, & confusione, atque permixtione; dum credimus Paulo, qui dixit, quod ille qui est species Dei, ipse accepit speciem serui.

Quem forte vocauit speciem Dei, nisi Christum in sua diuinitate? & quem forte speciem serui, nisi ipsum Christum in sua humanitate?

Ergo

PROLEGOMENA. II

Ergo non possunt corrumpi proprietates naturæ post Unionem .

Non enim Deitas conuersa est in humanitatem, & humanitas in Deitatem .

Et si Deitas mutata esset , non quidem unio , sed corruptio in Deitate fieret ; & si tandem humanitas mutata esset , non vera salus , sed detrimentum in humanitate fieret .

Ita credimus in cordibus nostris , & confitemur labijs ; unum Deum Iesum Christum Filium Dei , cuius Deitas non celatur , neque humanitas aufertur , sed Deus perfectus , & homo perfectus .

Et dum Deum Christum vocamus , non Trinitatem nuncupamus , sed unam ex personis gloriose Trinitatis : & dum hominem Christum dicimus , non omnes homines vocamus ; sed illud corpus quod scienter acceptum est pro nostra salute , propter Unionem cum Deo Verbo .

Propter hoc Dominus Iesus Christus ille , qui genitus est in sua Deitate ex Patre ab eterno ; temporibus ultimis , propter nos natus est ex Maria Virgine , unitus cum natura suæ humanitatis .

Et dum in natura suæ Deitatis sine passione , necessitate , & variatione permansit in natura humanitatis ; circumcissus est , & creuit secundum testimonium Lucæ : Quod Iesus crescebat in statura , & sapientia , & gratia apud Deum , & homines ; seruauit leges ; baptismum sumpsit ; dum in virtute Deitatis suæ miracula operabatur , nimirum emundationem leproforum , apertionem oculorum , & demonum expulsionem . In natura humanitatis esuriuit , & sitiuit , ac manducauit , & aquam bibit ; passus , crucifixus , & mortuus est .

Dum Deitas ex ipso non discessit , neque demigrauit neque in

ven-

Ventre, neque in cruce, neque in sepulchro. Dum enim in sepulchro positus est, post tres dies surrexit, in virtute ineffabili suæ deitatis; & os eius viuificans dixit Iudeis; *Destruite templum hoc, & post tres dies reedificabo illud;* & declarat Euangelista, dum dicit, quòd de sui corporis templo intellexit.

Et postquam surrexit conuersatus est in terra cum discipulis suis quadraginta diebus, & ostendebat eis manus, & pedes, dicens ex ore suo sancto: *Palpate me, & scitote, quòd spiritus carnem & ossa non habet, ut me videtis habere; ut confirme eos de resurrectione in verbo, & opere.*

Etiā asserere possumus multas auctoritates in medium Domini mei, quòd nos Orientales afflictī, atque vexati non præuicati sumus, neque defecimus à sententia Apostolorum, & fundamento fortissimo, quod tradiderunt nobis; sed hæc amantibus veritatem sufficiant, & eis, qui non sunt perturbati fulminibus inuidiæ, & odij immeritò contra baptizatos.

Et si dicunt contra nos, quòd non fatemur, quòd Virgo sit Dei-para, nimirum Mater Dei; sed Christipara, hoc est Mater Christi Dei super omnia; & propter hoc nos in causa sumus. Sed hoc nihil est; hoc enim positum est propter confirmationem, & reprobationem falsæ opinionis Apollinaris, qui dicebat Deitatem esse sine humanitate; & ad confusionem sceleris Semistij, qui ponebat hominem simplicem esse Christum, nimirum humanitatem sine diuinitate.

Et due partes anathema sunt, & expulsæ, atque ab Ecclesia Romana profligatæ, dum testis verus Mattheus in principio sui libri ita dixit: *Liber generationis Iesu Christi, &*
 & ge-

generatio Iesu Christi ita fuit. Et Paulus dixit: Et illis apparuit Christus in carne, qui est Deus super omnia. Et Petrus Princeps Apostolorum dixit: Tu es Christus Filius Dei vivi; in qua responsione beatitudine dignus factus est.

Et si propter hanc responsionem expulsionem digni sumus, nescio quid respondeant Apostolis, qui hoc affirmaverunt: quoniam nos in hac denominatione Christi, duas naturas Deitatis, & humanitatis continemus, & non simplicitatem in Christo confitemur sicut de nobis obloquuntur.

Etiā suscipio omne id, quod docet Sedes sancta Apostolica & Catholica Ecclesia Romana omni amore, & veneratione; & teneo, ac recipio omnes etiam Doctores Ecclesie Romanæ; & teneo, quod Sedes sancta Romana sit Apostolica, & Papa Romæ sit tenens locum illius, & sancti Petri Principis discipulorum; & ipse verè personam Christi referat; & ipse sit vicem gerens, & Caput super omnes Ecclesias; & sit pater doctorum omnium Christianorum, & quod ei tradiderit, mediante sancto Petro, potestatem perfectam, ut oves illius pascat; atque etiam credo in unam congregationem suæ Ecclesie. Etiam confiteor neminem posse saluari sine Ecclesia sancta Catholica prædicta, neque vitæ æternæ esse participem.

Item credo sicut filius obediens; & semper obtemperabo ordinibus, & confirmationibus, atque legibus Pontificis Magnæ Romæ, qui nostro tempore viget; & etiam omnibus, qui ei succedent in Pontificatu Romæ.

Etiā credo in Trinitatem, quæ est immensa, ut cognoscatur, quæ est una, & una, & una.

De una natura essentie verificatur sicut dicitur: Dominus Deus

Deus tuus Dominus unus est, Dominus omnipotens: idest Pater, & Filius, & Spiritus sanctitatis.

De varietate personarum essentia verificatur, sicut habet traditio Evangelij Christi uiuificantis: Exite, & docete omnes populos, & baptizate in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sanctitatis.

Illud verò, quod addiderunt Patres; Deus, Dominus, & Spiritus sanctitatis aperte demonstraerunt, nomina esse communis; & singulas earum, scilicet omnes tres personas esse nomina communis, quod est aperte sine diuisione, quod Deus sit causa Filij, & Spiritus.

Non causa natura, sed proprietatum.

Et Filius est genitus à Patre sine quando, ubi, & quomodo.

Et Spiritus sanctitatis est procedens ex Patre sine diuisione.

Et omne id, quod habet Filius, habet Pater & Spiritus, præter proprietatem esse geniti.

Et omne id, quod Spiritus habet, habet & Pater & Filius, præter proprietatem processus.

Vnus Deus, qui non comprehenditur in uno. Tres persone, quæ non diuiduntur in numerum unius, duorum, & trium.

Quæ sunt unitæ & diuise; & diuise & unitæ; quæ non comprehenduntur à creatis, sicut testatur diuus Paulus, & Ioannes Theologus.

In hac Fide uiuo, & morior Ego humilis, & minimus Elias, per gratiam Patriarcha Sedis Babylonis, & testis mihi sit Deus, & Angeli eius sancti, & Principatus nostræ nationis Iesus Christus, & omnes Apostoli beati; cui, & Patri suo, & Spiritui sanctitatis, honor, & gloria, confessio, adoratio in sæcula sæculorum.

PROLEGOMENA. 15
COMMENTARIUS

Adæ Archimandritæ Monachorum
Chaldæorum, Cameræ Patriar-
chalis Babylonis Archi-
diaconi.

DE CONCILIATIONE FIDEI
Orientalium, cum Fide S. R. E.

EPISTOLA ELIAE PATRIARCHAE
Babylonis ad Sanctissimum D. N.

PAVLVM PAPAM QVINTVM.

De huiusmodi Commentario.

EX CVBICVLO PATRIARCHALI
orationes, & benedictiones con-
cedantur vobis.

FIDES serui fidelis est, qui Domino suo nihil abscon-
dit, sed omnia sicut sunt, Domino suo aperit. Pro-
pter hoc, me seruum humilem, & peccatorem Eliam Sedem
Babylonis custodientem, decet aperire verum ante Paterni-
tatem sanctam tuam, ò Domine Papa Paule Quinte, corona
Christianitatis, & caput capitum, & Pastorum Ecclesie san-
ctæ, & aliena ab omni heresi.

Diu

DIu perquisiuiimus, & diligenter perscrutati sumus nos Orientales de Fide secunda hac vice, qua ad nos tuas literas misisti; & vocaui Dominum Gabrielem seniore omnibus Archiepiscopis, & Sacerdotem Israel, maximum omnium Grammaticorum, & Dominum Adam Abbatem, & dixi eis: Quoniam in nostra natione nullus est perspicacior vobis, determinemus quid faciendum. Nam ecce libri nostri admonent nos de Ecclesia sancta, & Sede Apostolica Domini Papæ Romæ, quoniam ipse est Pater Patrum, caput Pastorum, eum audite, & non declinate à præcepto suo. Et Patres nostri Orientales, omnes eos, qui ab Ecclesia Romana defecerunt; excommunicauerunt, & simul omnes conculcatores præcepti Domini Papæ, qui est loco sancti Petri fundamenti Ecclesiarum, & capitis Apostolorum. Sed video in professione nostra, quòd sit aliquid, quod non videatur iuxta professionem Papæ; & Patres nostri de hoc nihil scripserunt, sed hoc solum admonuerunt: Ne nos ab Ecclesia Romana deficere-mus, neque à præcepto Domini Papæ habentis clauēs Regni declinaremus; & definiuerunt, & excommunicauerunt omnes transgressores horum verborum.

Variationes vero, & quæ non sunt iuxta Ecclesiam Romanam, hæ sunt.

Dominus Papa, cum omnibus Patribus magnæ Ecclesiæ Romæ vocant Virginem sanctam Mariam, Dei Genitricem. Nos verò Orientales eam Genitricem Christi vocamus.

Illi duas naturas Christi confitentur, duas virtutes, & duas voluntates. Nos autem fatemur unam virtutem, & unam voluntatem.

Illi

Illi etiam unam personam fatentur in Christo. Nos quidem fatemur duas personas.

Et dicunt, quòd Spiritus ex Patre & Filio procedit. Nos verò fatemur, quòd ex Patre Spiritus procedat.

Etiam Patres Romæ dicunt, quòd illud, quod egreditur ex sepulchro Domini nostri non sit verum lumen. Nos verò cum omnibus nostris illud tamquam lumen accipimus.

Et Dominus Gabriel mihi respondit: quòd nos ita accepimus à nostris antecessoribus, quòd non sit diuisio inter nos, & Ecclesiam Romanam, nisi per ceremonias; & illi ita in omnibus regionibus suis suas ceremonias tenent. Et dixit mihi senior Israel: Quantum ego è libris nostris antiquis percepi, sanè non est ulla alia diuisio, nisi quòd alter alterum non intelligit. Verum de hac petitione tua: ecce Pater Adam ante te, qui ex adolescentia in solitudine probatus est, si aliquid potest tibi respondere. Et Patri nostro Adæ dixi: quid dicis de ijs? Respondit, concede spatium trium dierum, & respondebo tibi tertia die, quantum potest infirmitas mea, & quantum sufficiat. Et dixi, concedatur tibi spatium; & iuit ad cubiculum suum, & tertia die hanc scripturam attulit. Et placuit mihi, & omnibus meis, qui mecum fuerunt; & dedi illi literas simul cum Fide mea, & tuis epistolis, atque Fide; & misi illum ad regiones, & gregem nostrum scribens; quòd si quis habeat aliquid respondendum, afferat. Et benedictionem omnibus filij Orientis à Fide tua acceperunt ex epistolis sanctis, & anni curriculo reuersus est ad me, afferens mihi literas, in quibus erat, quòd illi omnes, qui sunt ex professione nostra sese submittebant. Et magnum gaudium de his omnibus percepimus; & sublatae sunt omnes falsæ opiniones con-

tra id, quod dicebatur, quod nostra Fides cum vestra non conveniebat. Hoc opus Patri Adæ filio meo dilectissimo, cubi-
culi mei Archidiacono tradidi, & ecce eum misi, ut ante
vestigia pedum sanctorum tuorum ex parte omnium Orien-
taliū adoret. Et omne id, quod dicit, & admittit tua San-
ctitas, receptum apud nos Orientales est. Et omne id, quod
precipis, & cum eo mittis; confirma exemplis & auctoritati-
bus, ut omnibus circumvicinis gentibus predicemus; & ne-
mo verbis tuæ Sanctitatis contradicere audeat; & responsum
illorum omnium scribe: an receptum est apud tuam Sancti-
tatem, nec ne; & nobis præcipe id omne, quod scis & decet,
atque convenit; & nostrum caput submissum est ante præce-
ptum tuæ Dominationis. Et scriptura quam Pater Adam at-
tulit; hæc est, cuius exemplum tuæ Sanctitati misi, & hoc
modo scripta est.

S E R M O D E F I D E

D O M I N I P A P A E

R O M A E M A G N A E,

Et Domini Eliæ Patriarchæ Orientis.

H A B I T V S A P A T R E A D A M

Abbate Monachorum Orientis.

P R O E M I V M I N Q V O

profitetur imbecillitatem ingenij sui ,
ad tam eximiam , ac præstan-
tem disputationem su-
fcipiendam.

*I filij non debent thesauros reponere pa-
tribus, sicut præcipit Paulus; ergo multo
minus debent serui dominis suis. Sed ne
pericliter supplicio legum transgressorum il-
lius vocis Apostoli: Serui obedite præposi-
tis vestris in omnibus rebus; audi modo submissionem meam,
& breuiter ante tuam Paternitatem honorabilem balbutiam,
Pater & educator mi, Domine mi, Elias Catholice Patriar-*

cha Orientis ; id, quod sub pedibus tuis edoctus sum , eloquar ego pauper & humilis Adam , seruus seruorum minimus . Quoniam ex me ipso nihil possum ; & quicquid spiritus , & corporis habeo , à tua Paternitate cognosco , ut notum est Dominationi tuæ ; propterea quòd à pueritia mea enutritus sum è micis tuæ mensæ , & sub alis tuæ Paternitatis educatus sum ; & nunc quidem , eo quòd Paternitas tua præcepit mihi , ut pertractarem de Fide tua , & de Fide Patris Universalis , & Patris Patrum , & Rectorum , Patris & Domini Papæ Pauli Quinti , quam misit ad tuam Paternitatem anno secundum Græcos 1920 . Ego autem de hac re nihil scio , & super vires meas hoc onus suscipio . At fortè me orationibus tuis adiuuabit Deus ; cuius virtus in abiectis demonstrari solet , & Stultorum insipientiam sua sapientia infinita docere consuevit . Etenim , Deo iuuante , & orationum tuarum auxilio , dicere incipiam ante tuam Dominationem , id quod in ore meo ponit ille , qui loqui fecit Asinam , & perfluere aquas fecit à lapide , & qui lignum siccum florere fecit , ut daret fructus , & demonstrari fecit electum suum coram populo Israelitico .

EXCELLENTIAM DOCTRINÆ

Fidei, quam profitetur S. R. Ecclesia, &
principatum Summi Pontificis in Ec-
clesia sancta Catholica ex com-
paratione Abrahæ, & B.

Petri Principis Apo-
stolorum, o-
stendit.

C A P. I.

ORTHODOXIS, & sapientibus notum est, quod
tota gubernatio Veteris legis sit parabola, & exem-
plum novæ legis; ibi enim idæa & figura, hic autem est cor-
pus & perfectio: quoniam id omne, quod scriptum est in
Glossa, scilicet in sacra Scriptura, & Prophetis; in Christo
completum est: & ex plenitudine eius nos omnes gratiam pro
gratia accepimus; quoniam lex per Moysen data est, ve-
ritas autem & gratia per Christum; ut testatus est Ioannes.
Sed quoniam de Fide nobis dicendum est in præsentia, de ip-
sa agamus. Fidem enim apud Abraham in Veteri illustra-
tam esse videmus, quoniam Deo credidit, & vivificatus est;
pater gentibus datus est. In nova verò apud Petrum celebra-
ta, & completa ipsa Fides est, & constitutus lapis funda-
mento Ecclesie Dei; & omne ædificium, cuius fundamenta
non iaciuntur super hoc fundamentum; non erigitur, nec per-
fici potest culmen, quod est Christus. Itaque omne id, quod est

apud Abraham figuratè, & partialiter, atque temporaliter intelligite; & quod est apud sanctum Petrum spiritualiter, & perfectè, & in sempiternum comparate. Abraham autem in fide à regione sua, & à domo patris sui discessit, & exijt, quo iturus sit inscius, ut Apostolus testatus est. Petrus autem in fide reliquit omnia perfectè, & Dominum est secutus; quoniam verè sciebat, quòd esset Christus filius Dei viui. Et quemadmodum Abraham fuit Pater Patrum in lege veteri, sic fuit Petrus in noua. Quies Abrahe in occasu solis fuit, & timor, ac tenebræ super eum ceciderunt, & per animalia, & volatilia quæ offerebat; futura, quæ in terra fieri assolent, didicit. Petrus autem hora sexta perterritus est, & vidit cælos apertos; & per vas in quo erant animalia quadrupeda, & reptilia terræ & volatilia cæli, reuelata sunt mysteria, quæ fiunt in cælo; eo quòd apertè vidit, quicquid sublatum est in cælum. Abrahe autem nomini, addita est una litera, quæ est Fides; non enim amplius nomen tuum vocabitur Abram, sed Abraham; quoniam Patrem multarum gentium constitui te. Petrus autem perfectè deposuit hominem veterem, & renouatus est Christo: Tu es Simon Bar Iona, & Petra vocaberis; & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam. Abrahe dictum est: Benedicam benedicentes te; maledicam maledicentes te. Petro decretum est: Tibi dabo clauēs Regni cælorum; & quodcumque ligaueris super terram, erit ligatum in cælo; & quodcumque solueris super terram, erit solutum in cælo. Promissio Abrahe, sunt, terra populorum, & regna gentium. Promissio Petri est, potestas super ciuitates animarum, & sessio super sedes in cælo. Abraham autem dignus factus est benedictione Melchisedec

Regis

Regis Solim, quæ est Ierusalem; & panem alimentum corporeum ei, socijsq; suis obtulit. Petrus autem, in fide benedictione factus est dignus à summo Sacerdote veritatis Ierusalem, cuius est factor, & auctor Deus; & in aula Syon dedit panem & vinum alimentum spirituale ei, & socijs suis. Ex Abrahæ autem circumcisio carnis incepit, & circumcisus est cum omnibus suis, ac etiam ex alienis gentibus aliquos circumcisit. Et ex Petro circumcisio spiritualis cordis; & propagata est ad gentes alienas, ad propagationem Fidei; sicut ipse dixit: A primis autem diebus per os meum elegit Deus, ut audirent gentes sermonem Euangelij & crederent; & Deus qui novit corda, dedit, suffragatusq; est eis; deditq; eius Spiritum sanctitatis sicut & nobis; nihilq; discrevit inter nos & eos, quoniam purgavit fide corda eorum. In lege verò naturali familia Abrahæ ab uno ad alium in carne, & naturaliter producta est, donec terminata esset in revelatione Dei, qui incarnatus est. In lege spirituali Petri producitur à Papa ad Papam, usque ad secundum aduentum filij hominis, qui deificatus est. Quemadmodum autem ij, qui non sunt nati naturaliter ex Patribus, qui descenderunt à semine Abrahæ; à filiatione Abrahæ prohibentur, & alieni sunt ab ea voce, quæ est in Propheta: Dominus foris nostra est: quoniam ista filiatio est domus Abrahæ; & non gentium externarum; quia promissionem promisit Dominus cum eo, & cum omni semine suo in æternum; ita illi homines qui non generantur spiritualiter à Patribus Petri ab unoquoque Papa sui temporis, prohibentur à filiatione spirituali Petri; & nullo modo possunt vocare Deum, Patrem nostrum, qui es in cælis; quoniam familiæ Petri concessit Dominus Deus, ut ita voca-

rent eum ; & non alienis à fide Petralium . Et omnis vir , qui non conciliatur , & regitur sub sceptro horum pasterum Petri , non est ex grege Christi ; quoniam Dominus Petro dixit : *Pasce agnos meos , pasce ouiculas meas , & pasce oves meas : & nemini præter eum .* Magna est fides Abrahamæ , & verus est amor eius , qui accepit cultrum , & posuit ad collum sui dilectissimi , & non prohibuit unigenitum à Domino suo . Sed maior est fides Petri , ipsiusq; amor ; quia ipsemet mortem suscepit pro Domino suo ; mors autem crucis , & crucis contrario modo , ut parem gratiam referret Christo , qui lauit pedes eius in sudore faciei suæ ; & lacrymis oculorum , & sanguine suo obtulit tria holocausta , iuxta tres confessiones , quibus respondit Domino suo : *Tu Domine scis quia amo te : & pro remissione trium negationum inuoluntariarum , & non verarum .* Et quemadmodum tercenti decem & octo viri ex familia Abrahamæ corroborati sunt à Domino ; & ipse Dominus fuit dux eorum ; & comitatus est eos , & victoriam perfectam reportauerunt ; hostes profligauerunt ; ac virtutes eorum dissipauerunt , & liberauerunt seruos ; & reuocauerunt eos ad opus suum : ita CCCXVIII. Patres Orthodoxi familie sancti Petri corroborati armis sanctitatis per Christum Dominum nostrum ; & fuit Deus cum eis , & confirmavit verba eorum , & dissipauit superbos corde mentis suæ ; sedauitq; errores hereticorum , & dedit victoriam perfectam Ecclesiæ sanctæ , & confirmavit , & corroborauit fidem : & hoc modo oves Christi pauperunt in pratis gloriæ suorum canonum , & prope flumina aquarum placidarum , quæ à corpore eorum defluerunt ; & hortos plantauerunt fructibus salutaribus plenos , ut alimento essent omnibus fidelibus veris , sequenti-

quentibus eos. Igitur omnis, qui desiderat requirere veritatem, ad doctrinam Doctorum tercentorum decem & octo Petronicorum accedat, & non indigebit eleemosyna alienorum; quorum mysterium figuratur in tercentis decem & octo Abrahamitis. Et qui est confirmatus in sua fide, seruet eorum canones tamquam pupillam oculi, sine additione & diminutione; quoniam cum eis est Christus, & sicut voluit, cum eis fecit. Neque ego abiectus Adam volo de Fide quicquam dicere, præter id, quod docuerunt Apostoli, & Patres Orthodoxi; quoniam graue hoc onus mihi esse fateor; sed tantum desidero falsas opiniones contra nos immerito dictas extirpare, & si possum pro eis amorem plantabo verum, quem generat fides; nutrit spes; & perficitur à charitate omnimoda, & perfusa bonis & malis, quæ est Deus omnipotens: quoniam Deus charitas est, ut scriptum est.

QVOMODO EXISTIMET POSSE
conciliari cum veritate Catholica dogma
Chaldæorum, quo tenent Virginem
beatissimam esse tantum Matrem Christi. Cap. II.

DE illo enim, quod Orientales dicunt: Mariam Virginem sanctam, Christiparam esse; Patres verò Ecclesie Romanæ dicunt Deiparam; nunc dicere debemus. Perspicuum enim est sapientibus, quòd Deitas non generat, nec generatur; & non minuitur, neque crescit, neque variatur, neque diuiditur, neque comprehenditur: propter hoc Maria
genuit

genuit naturaliter Iesum; qui habet tria nomina propria & correctæ: quorum testimonia in omnibus libris habentur, hoc est, Iesus, Christus, Dominus noster: Iesus autem nomen humanitatis; Christus nomen Deitatis & humanitatis; Dominus noster est nomen Deitatis. Propter hoc Maria genuit Iesum naturaliter hominem perfectum, sicut demonstravit in principio Evangelij Matthæus: Liber generationis Iesu Christi: & Cum impleti sunt octo dies, ut circumcideretur puer; vocatum est nomen eius Iesus, quod vocatum est ab Angelo antequam in ventre conciperetur: & etiam: Iesus crescebat in statura & sapientia apud Deum & homines. Et dum conceptus est, verè Deus erat; sed in gradibus ascendit ad eam, scilicet Deitatem, ut erudiret nostram pueritiam. Etenim hic Iesus non est homo simplex, absit; sed ex illa hora compactionis humanitatis sue de Spiritu sancto, incarnatus est; eo quod persona Dei Verbi unita sit, unionione perfectæ in illa humanitate; sine commixtione, confusione, & compositione constricta; & fuit unus filius verus, Deus perfectus, & homo perfectus. Deus humanatus est, & homo deificatus est; dum nec ille divinus est, nec iste variatus est. Non enim duo filij sunt, alius Deus, qui humanatus est, & alius Filius qui deificatus; (absit) sed ille qui humanatus est, & qui deificatus est; unus est Filius verus, una est species, unus est visus, unum Parfopa, una filiatio. Et vocatus est Christus, hoc est Deus perfectus & homo perfectus. Et propter hoc Orientales vocant Virginem Christiparam, ut didicerunt à beatis Apostolis; & vera est ista confessio, ut testantur libri. Et id, quod vocant Patres Ecclesiæ Magnæ Deiparam, verum est: & eodem modo intelliguntur, ut definiunt & testantur Theologi,

logi, nempe Ioannes Euangelista, Paulus Apostolus, Gregorius Nazianzenus; hos omnes Theologos tenet Ecclesia. Ioannes enim testatur, quòd: In principio erat Verbum, & ipsum Verbum erat in principio apud Deum, & Deus erat Verbum. Et beatus Paulus: Deum super omnia vocat Christum. Et Gregorius Nazianzenus confirmavit: Omnis, qui non fatetur Mariam esse Matrem Dei, sine Deo est. Ergo omnis, qui est contra hæc verba horum trium Theologorum; alienus est ab Ecclesia, quoniam ipsi asseruerunt Virginem esse Genitricem Dei, verum est: & Genitricem Christi, verum est. Et Ioannes testatus est: quòd, Verbum caro factum est, & habitavit in nobis. Et Paulus dixit: quòd, Unus est Deus, & unus est mediator inter Deum & homines, homo Iesus Christus. Et Gregorius dixit: Ille, qui sine principio principium habuit, & sine comprehensione comprehensus est. Nunc verò est unus sensus, una sententia, unus finis, & una interpretatio de illa voce Christipara & Deipara apud fideles orthodoxos: quoniam dum aliquam personam trium personarum sanctæ Trinitatis corde suo cogitat, totam Diuinitatem cogitat, ac etiam humanitatem sine separatione cogitat. Et dum aliquis humanitatem Christi cogitat, simul cum ea cogitat sine discessu suam Diuinitatem. Propter hoc Patres Romæ fatentur Virginem esse Dei Genitricem: & Orientales dicunt Mariam esse Christi Genitricem; & utraque pars vera est.

EXPENDIT DOGMA CHALDÆORVM

de duabus personis in Christo, & quo pacto conciliari possit cum doctrina

Catholica de vnitate personæ
Christi Domini Nostri.

Cap. I I I.

DE duabus in Christo naturis, & de vna persona, & vno Parsopa in Christo, quas Ecclesia Magna Romæ profitetur; & Orientales confitentur duas esse naturas, duas personas, vnum Parsopa: si Orientales Ecclesie Romæ obijciant: Quare duas naturas in Christo, & vnā personam fatemini? ecce nulla natura est sine persona, & vna natura ex persona demonstratur; & si non est persona, neque est natura. Et etiam Ecclesia Romæ obijcit Orientalibus; etiam vos, quare duas esse personas, & vnum Parsopa fatemini? ecce nulla est persona sine parsopa. Hic potest esse aliqua imperfectio, nisi vtraque pars incidat in illam vocem, nimirum esse vnum Parsopa: & hoc vnum Parsopa, quod vtraque pars fatetur, cogit vtramque partem ad eundem sensum intelligendum, & idem sentiendum; velit, nolit. Et alia ratio est. Orientales enim iuxta duas naturas dicunt, quod mente cognoscatur duabus personis, & oculis videatur in vno Parsopa vnius filiationis. Et Patres Ecclesie magnæ nunc non curant hic demonstrare naturas; eo quod completè demonstrauerunt in duabus virtutibus, & duabus voluntatibus, quas fatentur. Nunc verò vnā filiationem demonstra-

re vo-

re volunt, & dicunt, quod videtur & demonstratur in una specie, una magnitudine, & uno Parsopa unius filiationis; & utraque pars veritatem fatetur. Et duæ virtutes, quas Patres Ecclesiæ Magnæ Romæ fatentur vera sunt; quoniam nulla est natura, quæ non habeat virtutem: & si in Christo duæ sunt naturæ, ergo duæ virtutes necessario. Sed quid est hoc, quod utraque pars ponit incommixtionem, & incompositionem sine constrictione? nonne propter virtutem, quæ est in naturis, ne sit mutatio in unitione Christi; quoniam ubicumque est compositio, necessario est mutatio, propter virtutem, quæ est in naturis; ut est commixtio aquæ, & vini, quæ cum commiscuntur, virtus aquæ mutat vinum, & non erit ut erat antea; & potentia vini mutat aquam, & non erit ut antea. Et Dominus noster Iesus Christus non est mutatus neque in Deitate, neque in humanitate; & Angeli testantur, quoniam resurrexit: Viri Galilei, quid statis, & suspicitis in cælum? hic Iesus, qui eleuatus est à vobis in cælum, ita veniet, quemadmodum vidistis eum ascendere in cælum. Et confirmavit beatus Paulus: Iesus autem Christus heri & hodie, & in æternum est. Orientales verò unam virtutem fatentur; nec propter virtutem naturarum dicunt unam virtutem, quia refugiunt vocem illam, commixtionis, veluti filij Ecclesiæ Magnæ; ne faciant mutationem, causa duarum naturarum, duarum virtutum perfectarum in Christo. Sed patet, quod non propter virtutem naturarum unam virtutem fatentur; sed propter unam unionem perfectam veram, & sempiternam fatentur unam potentiam; unam potestatem, unam dominationem, unam gloriam unius filiationis. Et quemadmodum Patres Ecclesiæ Magnæ unam personam

*sonam fatentur propter unam filiationem ; ita Orientales unam virtutem fatentur propter unam filiationem. Neque Orientales per virtutes demonstrant naturas ; neque filij Ecclesie Magnae per virtutes demonstrant personas : sed utri-
que unam filiationem demonstrare debent ; & utraque pars est vera .*

QVO PACTO EXISTIMET PO-
sitionem Chaldæorum de vnica volun-
tate, & operatione in Christo non
repugnare veritati duarum
voluntatum, & opera-
tionum Christi.

Cap. IV.

E*T* *duæ voluntates, quas filij Ecclesie Magnae faten-
tur verae sunt, eo quòd Christus sit Deus perfectus &
homo perfectus ; & omne rationale necessario habet volunta-
tem, & si careat voluntate, non est perfectus . Orientales
verò unam voluntatem in Christo fatentur, non eo quòd al-
teram voluntatem conculcent, sic dicunt ; sed ne sit confusio
in una filiatione unita Christo, dicendo voluntatem, &
voluntatem humanam, & diuinam. Dicunt enim unam vo-
luntatem ; scilicet voluntas voluntatem secuta est ; nimirum
coniuncta est una voluntas cum alia ; & duæ voluntates
unum quid simul sunt, sicut vox Patris, qui exclamauit :
Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui . Et ipse
Filius testatus est : Non veni facere voluntatem meam, sed*
volun-

voluntatem illius, qui misit me. Et si Orientales unam voluntatem fatentur in duabus naturis rationalibus, & perfectis Christi, quare dicunt de eo: Homo completus, & Deus completus? sed patet, quod dicunt propter coniunctionem perfectam. Sic autem asserunt: in alio seculo, quod est Spiritus; non sunt voluntates contrarie, neque multiplices, ut Pater Arsenius testatus est. Dum enim refugiebat habitare cum multis, dixit: Supra in cælo omnes choros Angelorum unam voluntatem habere; homines verò, qui sunt in terra, tot sunt quot voluntates. Non enim habent unam voluntatem, quæ non vult cogitare, nisi, ut voluntates sue uni voluntati Dei subdantur. Sicut enim David cantavit: Serui enim sui sunt, qui faciunt suam voluntatem. Et si inter se, & inter facturam manuum suarum non est discordia voluntatis; quomodo potest etiam inter Deitatem suam & humanitatem Filij, qui habet unionem in æternum? Inuenitur ne dualitas voluntatum contrariarum? (absit,) sed Filius voluntate humanitatis suæ volenter, & non vi subditur voluntati Deitatis suæ, eo quod dixit Patri: At non fiat voluntas mea, sed tua. Hoc modo subditur Filius illi, qui subdidit ei omnia; & sic Deus est omnia in omnibus, iuxta verbum Diui Pauli.

DE PROCESSIONE SPIRITVS

sancti à Patre, & quomodo Chaldæi
non dissentiant in hoc à San-
cta Romana Ecclesia.

Cap. V.

DE Spiritu verò sancto, qui à Patre procedit, ut faten-
tur Orientales; & Patres Ecclesie Magnæ Romæ, qui
profitentur, quòd ex Patre, & Filio procedat; utraque pars
veritatem agnoscit, & unum testimonium verum veris fi-
delibus sufficit; illa nempe vox, quæ ex ore dilectissimi Iesu pro-
lata est, quæ est: Ego enim & Pater meus unum sumus; &
quod sint unum, ipse dixit; & non dixit; ad inuicem simi-
les sumus: sed unum sunt, & non duo. Et si sunt unum
& non duo, quæ diuisio est inter illam vocem, quam confite-
mur, nimirum quòd Spiritus sanctus à Patre procedat, ab ea;
quòd ex Patre & Filio procedat? Ecce unum sunt, & non
duo; & nulla diuisio est inter illos. Etiam dixit: Ego sum in
Patre, & Pater meus in me est; &: Qui me videt, videt
illum, qui misit me. De Spiritu autem sancto dixit: Ille de
meo accipiet, & renuntiabit vobis: Omne, quod habet Pater
meus, meum est. Et si ita non est diuisio inter personas in-
comprehensibiles Deitatis absconditæ sine prioritate, & poste-
rioritate; sine paruitate, & magnitudine; sine habitatione, &
priuatione in omnibus; quis unquam discrimen ponet inter
illam vocem: Spiritus ex Patre procedit; ab illa: Spiritus ex
Patre & Filio procedit? Sed Orientales dicunt, quod ex Pa-

tre procedit, quia sciunt, quòd nihil possidet Pater, præter id, quod habet Filius; neque Filius præter Patrem, quemadmodum didicerunt ex Filio uiuo, qui dixit Patri: Omne quod habeo tuum est, & quod habes meum est. Et Patres Ecclesiæ Magnæ volunt ostendere, quòd Filius non est abiectior Patre ulla in re; non in essentia, non in filiatione, neque in potestate, neque in creatione; quoniam ipse est radius gloriæ suæ, & idea essentia, & tenens omnia in uirtute Verbi sui; Deus uerus de Deo uero, connaturalis Patri suo, in cuius manibus facta sunt omnia. Dicunt igitur, quòd ex Patre & Filio procedit Spiritus salutaris, & uera est professio illorum sine dubio.

PROGREDITVR EXCVSANS propriam insufficientiam.

Cap. VI.

AD iram concitauit cor meum calamus, & uolo eum rumpere, quoniam ueritatem dicere non uult, sed ueritatis similitudinem scribere nititur; quoniam hic coopertum uidetur id, quod est uerum; illud, quod Patres acutissimi, & Philosophi spirituales aperte demonstraerunt; Pater Marcus, inquam, in suis libris, & Dominus Euagrius in suis centenarijs, & Dominus Ammonius in suis dictis; & reliqui omnes, & ceteri Philosophi. Omne id, quod fuit, est, & futurum est, visibile, & inuisibile comprehenderunt in nouem Categorijs; & ad incomprehensibilitatem Dei, manus ad os suum posuerunt, & retro reuersi sunt. Sed unus ex præceptoribus suis, Plato (inquam); qui tempore Samuelis, & Dauid uixit; intuitus est in illum sermonem sacræ Scripturæ: Scito Israel, quòd

quòd Deus tuus Deus unus est; & admiratus hac voce, in solitudinem se recepit, tuguriumque ibi sibi elegit; & accepit sacram Scripturam; & hunc sermonem trium annorum spatio, meditatus est. Et vidit Deus submissionem, & laborem suum, & reuelauit ei incomprehensibilem Trinitatem trium personarum Deitatis adoranda; & reuersus est corripiens Iudeos dicens: Affirmant unum esse Deum nostrum; unus est & trinus, trinus & unus: & de hoc doctrinam magnam scripsit, & hodie ista doctrina posita est in Ecclesia ad Iudeorum confusionem, negantium Trinitatem incomprehensibilem essentiae Dei, quae est abscondita; illa, quam nullus homo vidit, neque potest videre; ut scriptum est. Etiam beatus Paulus exclamauit mirabiliter, dicens: O altitudo diuitiarum sapientiae, & scientiae Dei, nemo scrutatus est iudicia eius, & viae eius sunt incomprehensibiles: sed multò magis suffocatur in hoc mari incomprehensibili; & pleraque pars stultorum ad barathrum damni sui expulsi sunt in hoc torrenti impertransibili, quem vidit Barabaz; quoniam desiderauerunt dulcedinem mellis inscianter, & spreuerunt monita Sapientis, qui dixit: Mel inuenisti, comede quod sufficit tibi, ne forte satiatus euomas illud; hoc est: Sine scientia ne inquiras verba diuina supra tuam mensuram, ne forte mensuram tuae scientiae perdas: quoniam non potest lingua carnis demonstrare id, quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec super cor hominis ascendit. Et testificatur Diuus Paulus, quòd audiuit arcana, quae non licet homini loqui. Et si haec vera sunt, ut reuera sunt; quis audet regulas determinatas sub comprehensibilitate, Deo ponere, à quo plena sunt omnia? Et omnis, qui audaciam habet contra haec

verba

verba aerem verberat, & volatiles aues apprehendere conatur, & de sua insipientia predicare vult. Sed nos cibum solidum discretionem habentibus relinquemus, & lac inde sugamus, iuxta nostram possibilitatem, & nostræ scientiæ sapientiam: & obediamus, & subdamus nos sermoni vniuersali, qui viuat.

A G I T D E L V M I N E,
quod à multis creditur miraculosè accendi
in die Sabbathi sancti, ad sanctissimum
Domini Nostri sepulchrum; & finem imponit tractationi.

Cap. VII.

LV MEN verò, quod in Ierusalem lampadibus ostenditur; Patres Ecclesiæ Magnæ Romanæ meritò affirmant falsum, & apparens esse; quoniam lumen verum, & naturale non eget materia ceræ, aut olei, ut illuminare possit; neque in seculo Spiritus aliquid compositum reperitur. Eleuate oculos vestros in cælum, & videte luminaria nocturna, & diurna, quæ splendent, & fulgent à principio seculi, & hucusque; fortè ne in materia aliqua illuminat Deus? Et si in materia splenderent, iam extincta essent; quia extingueretur materia, quæ causa illuminationis eorum est; & lumen eorum cum ea deficeret necessariò, sicut hoc lumen, quod est in Ierusalem. Sed patet, quòd Deus non corporaliter illuminat, sed ab eo simpliciter

illuminantur, quoniam Pater luminis est, ut scriptum est. Si Christus est Deus verus ex Deo vero, & per manus suas omnia creata, & constituta sunt, quae sunt in caelo; non est necessarium, ut lumen artificiale credatur: sed opera manuum eius teneantur, agmina Angelorum, & artificium elegans caeli, & caeli caelorum, & positio terrae, & omne, quod est in ea, & aquae fluidae cum omnibus ordinibus aereis mirabilibus. Quid dicitis? haec ne sunt abiecta & nulla, ut celsitudinem Deitatis demonstrarent, quasi egeat lumine artificiali? Et si lumen est, quare in ignem conuertitur? & si omne lumen mutatur, & conuertitur in lumen, ergo lumen non est, sed ignis est? Fortè ne probi homines propter eorum opera bona igne induuntur? absit: iuxta sententiam errantium ita locutus sum, qui afferunt ignominiam lumini totali & vero; & lumini creatoris, qui non pertransit, nec mutatur, nec perit, nec diminuitur, neque variatur, neque paruus fit. O animi perculsio magna; quoniam aliquis homo ingreditur, portamq; obserat, & ille homo Deum orat, ut super sepulchrum sui filij lumen descendere faciat, & si ille homo non vult, qui mediator em inter Deum & hominem facit; lumen non descendit. Et si mihi dicitis, quod lumen verum est, & horae spatio durat, dum non accendit; quare cera liquefit, & lampas splendet? Et ne decipiamini hac frigiditate, quam videtis unius horae spatio durare; ecce sanctus Gregorius Nyse, qui pluribus Cantica Cantorum Salomonis commentatus est; & scripsit de Cinamomo, quod dum parum Cinamomi in ollam feruentem proijcitur, statim frigefit, & erit ac si non iniectus esset ignis sub eam. Est etiam lapis quem inuoluunt pannis lineis puris & candidis, & adproximant ad carbones ardentes, & nunquam illi panni linei

linei comburuntur, quoniam influxus lapidis à parte interiori caliditatem ignis prohibet, & nunquam ille pannus interiectus inter lapidem & ignem comburitur; hoc enim oculis nostris vidimus. Etiam est avis, quæ fidenter in fornacem ignis ingreditur, & nunquam leditur. Etiam sunt panni, qui in igne mundantur; dumq; ignis comburit eorum sordes, à natura pannorum cohibetur ignis. Ignis etiam coopertus parum caliditatis suæ naturæ ostendit, dñ verò fiat ventus tunc magis, & magis exardescit; hoc omnes fabriferrarij artifices faciunt, etenim cum volunt liquefacere opus manuum suarum, aerem addunt per follem igni, atque ita liquefaciunt sua opera. Hoc modo igne isto cooperto per artificium, & velamina: parum caliditas eius diminuitur; & dum depromunt eum foras, & à vento percutitur, statim se ad pristinam naturam suam redijt. Ignis verò diuinus apud Moysen rogam accendebat, & rogam non comburebatur. Quare lumen ex sepulchro Christi Domini dum exit comburit? lumen ne Dei comburit, & ignis eius non comburit? hoc est absurdum. Verumtamen errorem errantibus relinquamus, & sequamur vestigia Orthodoxorum vi-
rorum arcana explorantium; ne impingamus in lapidem offendiculi, ne in Fide debiletemur, & sit pars nostra cum hypocritis, & opprimentibus veritatem Dei veri. Et ipse concedat nobis, ut eum cognoscamus sicuti est, ut debilitas nostra potest, per gratiam multæ suæ misericordiæ in sæcula sæculorum. Amen.

DISPUTATIO
DE
DOGMATIBVS
CHALDAEORVM.

ADMODVM REVER. AC DILECTISS.
 IN CHRISTO PATRI
 ADÆ ARCHIDIACONO CAMERÆ
 PATRIARCHALIS BABYLONIS
 ET
 MONACHORVM CHALDÆORVM
 ARCHIMANDRITÆ
 REVERENDISSIMI D. ELIÆ
 PATRIARCHÆ BABYLONIS
 AD SANCTISS. D. N.
 D. PAVLVM PAPAM V.
 LEGATO.

PETRVS STROZA VENERABILIS

Basilicæ Principis Apostolorum humilis Ca-
 nonicus, eidem Sanctiss. D.N. ab episto-
 lis Apostolicis secretis ad Principes.

*A occasione sapienti, & addetur ei
 scientia.* His ego verbis Salomonis
 admonitus, Reuerentiæ tuæ Pater in
 Christo, mihi dilectissime atque ob-
 seruandissime; exponere non sum
 veritus, quæ in libello professionis
 Fidei, à Reuerendissimo Patre Domi-
 no Elia Babylonis Patriarcha, per te ad Sanctissimũ Do-

minum Nostrium P A V L V M Papam V. misso, notatui; ac similiter in commentario à te, iussu eiusdem Patriarchæ tui composito de conciliatione vestrorum dogmatum cum orthodoxa veritate, quam sancta Catholica Apostolica Romana Ecclesia docet. Optimè namque noui diligentiam, & assiduitatem, quam in veri inuestigatione adhibes; ac studium pariter, imò zelum, quo flagras instaurandæ vnitatis, qua Ecclesia vestra ab initio, vt profitemini; cum Apostolica Sede coniuncta erat. Quare facilè mihi persuasi, fore tibi pergratum, si iuxta Sapientis sententiam, occasionem tibi proponerem augendæ non mediocriter scientiæ tuæ. Neque, sanè audaciæ notam, reprehensionem ~~ve~~ verebor; aut ingenij mei imbecillitatem, vel propriam infantiam excusabo; quippe ex mea sententia nihil dicturus sum. Haud enim tantum mihi arrogo, vt audeam de ineffabilibus mysterijs nostræ Fidei à me ipso loqui: sed quæ in medium afferam, cuncta ex sacris Oecumenicis Concilijs, aut ex Sanctorum, probatissimorumq; Patrum monumentis decerpta erunt. Ad hæc, sermo mihi tecum habendus est; cum viro videlicet mei amantissimo, qui quod doctrinæ nostræ deerit, reperire nouerit in charitate, qua coniuncti in Christo arctissimè sumus. Igitur illius auxilio fretus, qui dat intellectum paruulis, ac linguas infantium facit esse disertas, sanctissimoq; eius nomine inuocato; dicere incipiam.

PROFESSIO FIDEI PATRIARCHÆ

Babylonis recensetur, & dogmatibus
Orientalium adiuncta expen-
ditur. Cap. I.

PLanè; profiteri se cum sancta Romana Ecclesia,
credere, Deum vnum esse in natura, trinum in
personis, Patrem, Filium, & Spiritum sanctum; atque
Trinitatem venerari sine substantiæ diuisione, aut per-
sonarum confusione: similiter confiteri Deum Verbum
Patris æterni Filium ab æterno genitum, in fine tempo-
rum propter nostram salutem descendisse in vterum im-
maculatæ Virginis, humanamq; ex ea carnem rationali
anima præditam virtute Spiritus sancti assumpsisse; ac
vtriusque naturæ diuinæ, & humanæ, veritate seruata,
in vnitæte personæ; vnum esse, eundemque, qui natus
est, qui ætate, & gratia proficiebat; qui cum ieiunasset,
esuriuit, & quinque millium hominum famem exiguo
pane satiauit; cuius dum membra labore lassescerent,
verba ægros sanarent, cæcis lumen restituerent, mor-
tuos ad vitam reuocarent; qui patiebatur humana, &
operabatur diuina; qui demum mortuus est, & resurre-
xit, vt credere, atque confiteri se scribit venerabilis Do-
minus Elias Patriarcha Babylonis; Fides quidem hæc, si
nihil aliud contineret; à veritate quidem non dissentir-
et. Sed ex altera parte Beatissimam Virginem non ma-
trem Dei, sed matrem Christi, appellare; Redemptori
nostro Domino Iesu Christo cum duabus naturis, duas
quo-

quoque personas tribuere; voluntatem & operationem, vnicam pro suppositi vnitatem, non duplices iuxta naturas in eo agnoscere; & hæc dogmata, aut non contraria veritati modo expostæ; aut, cum manifestè damnata sint à Sanctis Patribus; velle apposita declaratione redigere ad rectum sensum; suspectam omnino reddit hanc Fidei professionem. Neque enim sufficit profiteri Fidem cum Orthodoxis, si postmodum ea cum hæreticis exponatur. Hoc autem illud est, quod sancti Patres Nestorio professionem Nicænæ Fidei iactanti, obijciebant his verbis: *Ceterum minime sat esse putamus, si Reuerentia tua Fidei Symbolum, quod à magna illa Synodo, quæ in Spiritu sancto in urbe Nicæa quondam conuenerat, expositum est, nobiscum confiteatur. Nam etsi vocetenus illud profiteri videare, attamen neque rectè intelligis, neque sincere quoque, sed peruersè planè, præpostereq; interpretaris.* Verum, vt ego arbitror, satis probabile est, errorem hunc modo apud Chaldæos obedientiæ Patriarchæ tui subiectos non in voluntate, sed in intellectu tantum consistere. Persuadet hoc mihi Patriarchæ zelus, & alacritas, qua sanctam Sedem consulere studuit: deinde responsio Episcoporum, quos ipse de hac grauissima difficultate tanta animi sollicitudine, vt scribit; interrogauerat. Neque sanè Episcopi Patriarchæ respondissent, diuersitatem, quæ inter nostram, vestramq; Fidem intercedit; consistere tantum in ceremonijs, atque ritibus; ac solum verbis, non autem verborum sensu differre, si sanctorum Conciliorum acta, atque decreta aliquando legissent. Etenim Concilia Oecumenica nunquam congregata fue-

runt

runt ab eo tempore, quo primùm illa pessima dogmata damnata sunt; quin sancti Patres post orthodoxam Fidei confessionem; ea denuò damnauerint, & anathema non solùm in illorum nefarios auctores, sed etiam in eorum expositores, ac defensores grauissimè iterauerint. Ideò opere præteritum facturum existimo, si antequam aggrediamur expendere singillatim vnumquodque vestrorum dogmatum; proposuero ex actis sanctorum Conciliorum, atque ex alijs probatis Scriptoribus; quidquid cognitioni Chaldæorum necessarium esse iudico.

HÆRESIM, QVA NEGATUR
sanctissima Virgo esse Dei Mater, à Nestorio inceptisse, & quis fuerit
Nestorius. Cap. I I.

Impius Nestorius primus ausus est, palàm negare sanctissimam Virginem esse Dei matrem. Quo tempore, quæue occasione hoc egerit, narrat Theodoretus Cyri Episcopus, qui non modò Nestorij contemporaneus fuit; sed aliquando acerrimè illi fauit. Is ad sanio-rem mentem conuersus in epistola, quam ad Sporadium de Nestorio, eiusq; impietate scripsit; hæc habet: *Vt primum maximam illam Sedem occupauit* (nempe Constantinopolitanam) *ac si tyrannidem quandam Sacerdotij præfeturam rapuisset; non amplius in seipso impietatem, quam antea mente conceperat; continere valuit, sed ex potestate licentiam quandam stultam adeptus, in medium illam profert, & omnibus patefacit, quam antea aduersus Dominum*

conceperat blasphemiam . Sed quia Theodoretus in hac epistola describit nobis ad vnguem Nestorium; adijciamus, quæ ante, & quæ post relata à nobis modo ipsius verba; de Nestorio scribit. Inquit autem.

*Ex Germanicia ciuitate ortus homo iste, cuinam exercitio deditus initio fuerit, ignoro. Ex alia verò aliam regionem peragrans instar Aegyptiacæ plagæ, ad magnam Antiochen-
sum peruenit urbem; in qua liberalibus artibus mediocriter institutus, & imbutus, & pulcherrima, & maximâ præ-
ditus voce in Ecclesiam Dei cum certa eius pernicie irrepsit;
& Sacerdotum numero adscriptus; populi Dei regendi cura suscepta; in ipsomet principio, qualis in tota vita futurus es-
set; apertè ostendit. Non enim ingenuum illum, & fructuo-
sum dicendi characterem imitatus est, qui hominum animos pascere posset: sed ad popularem auram declinando, & vanum
populi applausum, ut quiuis aucupando; instabile, & abie-
ctum vulgus ad sui desiderium concitauit. Sordida quidem
indutus veste, mæstus, ac tristis incedens; forenses tumultus
deuitans; corporis pallore, & macie abstinentiam simulans;
libris domi, ut plurimum incumbens, & intentus, & quiete
sibi viuens; his artibus, & simulationibus plerosque allicie-
bat ad sui imitationem, quousque ad grauiorem peruenit eta-
tem; videri potius quam esse Christianus, & suam magis,
quam Christi gloriam querere studens. Quoniam verò, iux-
ta Domini dictum: Nihil occultum, quod non reueletur, &
nihil absconditum, quod non prodeat in lucem: & bona ope-
ra manifesta fiunt, & quæ mala sunt occultari minimè pos-
sunt; imperscrutabili iudiciorum Dei abyssò, Nestorius eorum
calculò, qui rerum potiebantur, & Ecclesiam administra-
bant;*

bant ; nec non ipsius , qui tunc temporis vniuersi orbis sceptrum tenebat ; Catholica Orthodoxorum Ecclesiæ Constantino-
politanae sedem obtinet , quin etiam parum abest totius orbis .
Hinc deinde secutæ sunt tragædiæ illæ , quarum vniuersa terra , ac mare repletum est . Ut primum enim maximam illam sedem occupauit , ac si tyrannidem quandam sacerdotij præfecturam rapuisset ; non amplius impietatem in seipso , quam mente conceperat ; continere valuit : sed ex potestate licentiam quandam stultam adeptus , in medium illam profert , & omnibus patefacit , quam antea aduersus Dominum conceperat blasphemiam : & contra Apostolica dogmata suscepit bellum ; contra etiam sanctos Patres , qui ab ipsis Euangelij cunabulis Orthodoxæ Fidei duces , & magistri fuerant ; eorum sententias nititur conculcare , Regiæ Ciuitatis Ecclesiam perturbando , & vniuersum orbem commouendo ; nihil veritus diuinum Paulum clamantem : Qui vos conturbat , iudicium portabit quicumque ille est : sed supra sacri altaris principum Sacerdotum candelabrum , non lucernam veritatis , sed impietatis tenebras collocat ; & excogitatur ab illo primum nouitatis facinus , & exordium : Quod non oporteat videlicet , sanctam Virginem Dei Verbi secundum carnem Genitricem , Dei matrem confiteri , sed Christi tantum matrem : licet iam diu , & diutissimè , Orthodoxæ Fidei præcones , iuxta Apostolorum traditionem , Dei genitricem illam ore confiteri , & corde credere nos docuerint Domini matrem . Hactenus Theodoretus . Sed vt , quæ ab eo dicta sunt , melius percipiantur ; addamus , quod de electione Nestorij in Constantinopolitanum Antistitem , scribit Socrates lib. vij. cap. xxix. historię suæ . Post mortem Sisiniij visum est
Impe-

Imperatori (nempe Theodosio) propter homines inanium rerum appetentes , neminem ex illa Ecclesia (licet multi Philippum , complures Proclum designatum cuperent) ad Episcopatum illum eligere : sed aduenam Antiochia accersere constituit . Erat nanque illic Nestorius ex Germanicia oriundus , voce in primis sonora , linguaq; diserta , & ob eam causam tanquam ad docendum populum admodum accommodatus ; de illorum sententia accersitur . En quàm apposite declarat Socrates, quod dixerat Theodoretus : Nestorium imper- scrutabili iudiciorum Dei abyssu , sedem obtinuisse Constantinopolitanam , eorum suffragio , qui rerum potiebantur . Nam nulla alia de causa Imperator Theodosius Nestorium Ecclesiæ Constantinopolitanæ præficiendum curauit ; nisi ut peregrina virtute domestica scandala remouerentur ; persuasus ex his , quæ de virtute Nestorij ferebantur ; fore , ut per eum renouaretur disciplina sancti Ioannis Chrysostomi , qui pariter ex Antiochia euocatus Constantinopolim fuerat . Quod Nestorio exprobrat Ioannes Cassianus libro vij. de Incarnatione his verbis : Quòd de Antiochena te sibi sumeret Sacerdotem , ex qua illum (Ioannem Chrysostomum videlicet) ante prælege- rat ; accidit, quia recepturam se in te credidit , quicquid in illo habere desisset . Itaque subdit eodem loco Socrates : Antiochia Constantinopolim deducitur Nestorius , qui à plerisque ob temperantiam laude , & prædicatione efferebatur . De qua laude sanctus Cælestinus Papa sub initio eius epistolæ , qua Nestorium erroris sui admonuit ; sic scribit : Tanta ante opinione vixisti , ut te aliena Ciuitas inuideret . Et paulò superius, dixerat : Letificauit animam nostram ve-

nien-

nientium enarratio nunciorum , quam mox firmavit eorum , qui interfuerunt ordinationi tuæ relatio collegarum . Narratum fuisse Cœlestino facile credere possumus , quod Socrates scribit , prosequens narrationem ordinationis Nestorij , nempe : *Simul ac Episcopus quarto Idus Aprilis ordinatus fuit Felice & Tauro Consulibus ; ex templo cum orationem haberet apud Imperatorem ; hanc sententiam , quæ multis in ore est ; coràm uniuerso populo protulit : Mihi , ò Imperator , terram hereticis purgatam tribue , & ego tibi cælum tribuam . Tu mihi in profligandis hereticis subueni , & ego tibi in profligandis Persis subueniam .* His pollicitationibus opinioni de ipso iam conceptæ congruentibus ; cum decepisset Imperatorem , eiusq; gratiam arctissimè sibi deuinxisset ; munitus firmissimo hoc propugnaculo , impietatem suam detegere postea cœpit .

DE VERSVTIA QVA NESTORIUS

hæresim suam in Ecclesiam inducere curauit ; & de immanitate qua sibi re-

pugnantes Orthodoxos perse-

cutus est .

Cap. III.

SED opere præteritum est , vt rationem , & modum , quem in propalanda scelestissima opinione sua Nestorius tenuit ; animaduertamus . Non enim proprio ore homo callidissimus , & nequissimus hoc fecit , ne ipse videretur perturbationem in Ecclesia excitasse : sed vafro , subdoloq; consilio alienâ operam adhibuit , vt Socrates refert

fert his verbis. *Erat cum eo Anastasius præsbyter ab Antiochia pariter destinatus, quem nimis honorabat, & veluti consiliarium habebat in causis. Aliquando igitur coràm Ecclesia docens, Anastasius dixit: Dei Genitricem Mariam nullus appellet; Maria enim homo fuit, & Deum ab homine generari nimis est impossibile. Sed adhuc manifestius declarat hoc Cyrillus Episcopus Alexandrinus in epistola ad Cœlestinum Papam; dum quod contigit præsentem ipso Nestorio; narrat. Accidit (inquit Cyrillus) inter cetera, ut Episcopus quidam Dorotheus nomine, Constantinopoli præsto esset, eadem, quæ Nestorius sapiens, ac sentiens; vir quæstus causa adulationi impensè deditus; lingua ad temeritatem usque, ut scriptum est; promptus. Hic enim Constantinopolitana Ecclesia synaxi præsentem Nestorio; cathedram cum occupasset; magna sublataq; voce inclamare ausus est. Si quis Mariam Deiparam dixerit, anathema sit. Mox ingens uniuersi populi clamor, & discessio consecuta est. Nolebat enim diutius cum eo communionem habere, qui temerè, taliq; sententia præditus esset. Deinde exponens Cyrillus quomodo in tanta populi perturbatione se gessisset Nestorius; subdit: Quamuis enim id ore suo facere noluerit; attamen sedens, & audiens alterum, nempe memoratum Dorotheum; ut hoc diceret, induxit, subornauitq;. Cui etiam confestim, ubi è cathedra descendisset; in diuinorum mysteriorum celebratione communicauit. Hæc Cyrillus ad Cœlestinum. Itaque Nestorius impietate sua iam detecta, non amplius latenter, ac subdolè; sed impudenter repagulis omnibus verecundiæ effractis, ex potestate licentiam, ut inquit Theodoretus; stultam adeptus, blasphemias à se conce-*

ptas,

pras, ipsemet audacter prædicare, atque in vulgus ferere cœpit. Quod hunc in modum contigisse Euagrius narrat libro 1. cap. ij. historię suæ, videlicet: *Quæ verba* (nempe prohibentia vocari Mariam Deiparam) *cum populus Christo consecratus graviter, & acerbè ferret, & disputationem illam non sine causa haberet pro blasphemia; Nestorius istius blasphemie auctor, & dux, non solum prohibuit illum; neque sanam doctrinam tutatus est: verum etiam verba in primis roborare contendit; & in iisdem defendendis acrius institit, atque sui ipsius opinione adiuncta, atque adeò adscripta, venenoq; animi sui in Ecclesiam effuso, atque eieceto; multò maiorem blasphemiam dicere conatus est; adeò ut ad ipsius capitis perniciem, hanc impiam sententiam proferre non dubitauerit, nimirum: Ego cum, qui spatijs mensuris, hoc est bimestri, & trimestri, & ita deinceps adoleuerit; Deum certè non appellauero. hucusque Euagrius. Sed Nestorius his verbis impudentissimis minimè contentus, vim quoque adhibuit Orthodoxis sibi repugnantibus, gratia potissimum atque præsidio Imperatoris nixus. Quàm verò miserè atque crudeliter; exponit Basilius Archimandrita in libello ad Theodosium Imperatorem, ut habemus in actis Concilij Ephesini. Inquit autem Basilius: *Accidit, ut populus usitatam, pridemq; receptam Fidei doctrinam requirens, publicè aliquando inclamauerit. REGVLVM HABEMVS, EPISCOPVM NON HABEMVS. Verum hic populi conatus neutiquam mansit impunitus; pars namque illo temporis articulo comprehensa, & in Regia hac Ciuitate ad Tribunal abstracta, tali immanitate diuerberata, exceptaq; est, quali ne apud barbaras**

*baras quidem nationes quandoque vſitatum fuit. Hæc de populo fideli recenſet Baſilius; at quid poſtea de ipſis Monachis narret, proſequamur. Porro quæ nos ab illo perpeſſi ſumus, ea omnem fidem, omnemq; opinionem longè ſuperant. Etenim quò perfectè edoceremur, vera ne eſſent, an falſa, quæ de eo acceperamus; in Episcopale palatium illius inſu, hortatuq; conſcendimus, aliquoties autem in aliud, & aliud tempus reiectioni. Vix tandem prodians: quæ (inquit) vultis, ea paucis exponite. Poſtquam verò ex nobis audiunt, quæ docuerat; puta ſacram Virginem nihil aliud peperiffe, quàm hominem ſibi coeſſentialem; nihil rursus ex carne naſci poſſe, niſi carnem; ea rectè Fidei non ſatis conſentanea videri; quamprimum decurſionibus, ut nos à turba abreptos cedant; ſeriò mandat. Caſi autem inde ad Eccleſiaſticum tribunal abducimur; ibidemq; veluti nequam, & ſclerati ſummum ſupplicium promeriti denudamur; denudati indignis modis vapulamur, iactamur, calcibus impetimur. Quid multis? eiufmodi nos in Eccleſia iniuſtè ab iniuſtis perpeſſi ſumus, cuiufmodi ne infimæ quidem ſortis homines, in foro ciuili, ne dum Clerici, & Monachi, & Archimandrita experti ſunt aliquando. Cæterum diu, multumq; in Episcopali conſiſtorio diuexati, rursus fame tabeſcentes, inde ad ſupplicum ergaſtulum abripimur; eoq; in loco non modico tempore concluſi aſſeruamur. Neque illius furie his contentæ quicuerunt; verum per quandam impoſturam magnificentiſſimo celeberrimæ huius Ciuitatis Præfecto tradi nos curauit. Per hunc ergo ferro onuſti, ad publicum reorum carcerem abſtrahimur. Hinc iterum extracti, catenatiq;, ut ante impediti Prætorio ſiſtimur. Cumq; ibidem nullus planè, qui nos ac-
cuſaret,*

cusaret, præsto esset; ordine rursum ad Ecclesiasticum Concilium deducimur; hucq̃, redacti denuò ab illo in faciem cedimur. Hæc de immanitate Nestorij Basilii, ita vt iure de eo dixerit Theodoretus, vt superius recensuimus; illum cathedram Episcopalem occupasse, ac si tyrannidem quandam rapuisset. Et hæc quidem agebat Constantinopoli Nestorius, ac pariter reliquum Christianum orbem veneno suo inficere conabatur, scriptis, euulgatisq̃; quamplurimis de scelerato hoc suo dogmate homilijs. Quod illi obijcit Alexandrina Synodus epistola, qua illum erroris sui admonuit; videlicet: Quod si dum hæc sentis, & doces, te ipsum tantummodo laderes; fortassis minor nos sollicitudo teneret: at quia totam Ecclesiam grauiter offendisti, ac non ijs modo, qui Constantinopoli versantur; noua, insolitaq̃, hæreseos fermentum, sed omnibus vbiuis locorum degentibus obiecisti (circumferuntur enim passim tuarum exegeſeon libelli) quæ oratio silentio nostro defendendo idonea reperietur? Sed & Ioannes Episcopus Antiochenus, qui adeò beneuolus, ac fautor Nestorio fuit, vt eius gratia ab vniuersali Concilio dissentire aliquando non dubitauerit; quamuis postmodum errorem suum, sicuti Theodoretus, emendauerit; in epistola, qua cohortatur Nestorium, vt cum Ecclesiæ Catholicæ sanctis Patribus vocare velit sanctam Virginem Dei Matrem; mentionem quoque facit harum grauissimarum perturbationum. Inquit enim: Eas namque mihi crede; Deo dilecte, cum apud finitimos, tum apud longè quoque positos turbas concitasti, quæ ingentem ex insperato Ecclesiæ tempestatem peperere. Constat enim fideles cir-

cumquaque degentes huius questionis, & controuersia causa inter se conflictari, quotidieq; à se inuicem diuelli. Verum quid clarius suo ipsius testimonio? ipse namque ad Cœlestinum Papam scribens, & quid egerit Constantinopoli, & quàm latè diffusa sit eius concertatio, ostendit: quippe famam Romam vsque peruenisse se scribit; ait enim: *Quanta certamina sustinuimus, existimo famam precedentem docuisse Beatitudinem tuam.* Sed quoniam ex hac epistola non modo Nestorij contentio, eiusq; pessimæ opinionis declaratio manifestè habetur: sed etiam agnoscere aperte possumus calliditatem, atque versutiam, qua uti consueuerat; illam hic totam describamus, ut in actis sanctæ Ephesinæ Synodi habetur. Prætentaturus enim Nestorius Cœlestini animum, simulauit se de alio negotio ad eum scribere, quo tamquam insinuatione vsus; quasi per occasionem, & non ex professo suam illi pessimam sententiam exponeret. Scribit autem sic.

EPISTOLA NESTORII AD

Coelestinum Papam Urbis Romæ, ex codice manuscripto veteris editionis
latinae Ephesini Concilij.

Cap. I I I I.

FRATERNAS nobis inuicem debemus colloctiones, unanimiter nobiscum obtinente concordia, impugnaturi diabolum pacis inimicum. Quorsum hoc antiloquium? Iulianus quidam, & Florus, & Orontius, & Fabius dicentes se Occidentalium partium Episcopos, sæpe, & piissimum, & prædicatissimum Imperatorem adierunt, ac suas causas defleuerunt, tanquam Orthodoxi temporibus Orthodoxis persecutionem passi; sæpe eadem apud nos lamentantes, ac sæpe reiecti, eadem facere non desierunt: sed insistent per dies singulos implentes aures omnium vocibus lacrymosis. His quidem ad eos sermonibus, quibus oportuit, usi sumus; cum negotij eorum, veram Fidem nesciremus. Sed quoniam apertiore nobis de causis eorum notitia opus est, ne piissimus, & Christianissimus Imperator noster molestiam sæpe ab his sustineat; ne nos ignorantes eorum causas, circa negotij defensionem diuidamur; dignare nobis notitiam de his largiri, ne vel quidam ignorando iustitiam veritatis, importuna commiseratione conturbentur; vel canonicam indignationem Beatitudinis tuæ, quæ contra eos pro sectis religionis fortè probata est; aliud quiddam, quàm hoc existiment. Nam sectarum novitas nullam meretur defensionem à veris pastoribus. Vnde nos non modicam corruptionem Orthodoxia apud quosdam hic reperientes,

& ira, & lenitate circa agros quotidie utimur. Est enim
 agritudo non parua, sed affinis putredini Apollinaris, & Arii.
 Dominicam enim in homine unionem ad cuiusdam contem-
 perationis confusionem passim commiscunt; adeò ut quidam
 apud nos Clerici, quorum alij ex imperitia, alij ex heretica
 fraude in se olim celata (quia plurima, & Apostolorum tem-
 poribus contigerunt) tanquam heretici agrotent, & aperte blas-
 phement Deum Verbum Patri homouision, tanquam originis
 initium de Christotoco Virgine sumpsisse, & cum templo suo
 edificatus esset, & carni consepultus; eandem dicunt post re-
 surrectionem commiscuisse carnem, sed in naturam transisse
 Deitatis; (ut in compendio dicam) & Deitatem unigeniti
 ad originem coniunctæ carnis referunt, & commortificant car-
 ni. Carnem verò coniunctam Deitati ad Deitatem transisse
 blasphemant in ipso Verbo Deificationis, quod nihil est aliud, ni-
 si utrumque corrumpere. Sed & Virginem Christotococon-
 ausi sunt cum modo quodam Theotocon dicere. Hanc enim
 Theotocon vocantes non perhorrescunt, quòd Sancti illi, &
 supra omnem prædicationem per Niceam nihil amplius de
 sancta Virgine dixisse leguntur, nisi quia Dominus Noster
 Iesus Christus incarnatus est ex Spiritu sancto, & Maria
 Virgine. Et taceo scripturas, quæ ubique Virginem Mariam
 matrem Christi, non Dei Verbi, & per Angelos, & per Aposto-
 los prædicarunt. Propter quæ quanta certamina sustinuimus,
 existimo famam præcedentem docuisse Beatitudinem tuam, hoc
 quoque attendentem, quòd non frustra certauerimus, sed emen-
 dati sunt gratia Domini multi ex his, qui peruersi erant di-
 scedentes à nobis. Siquis autem hoc nomen Theotocon propter
 natam humanitatem coniunctam Deo Verbo, non propter pa-
 rentem

rentem proponet; dicimus quidem hoc vocabulum in ea, quæ peperit non esse conueniens. Oportet enim veram matrem de eadem esse essentia, quæ est ex se natum. Ferri tamen potest hoc vocabulum propter ipsam considerationem, & quod solum nominetur de Virgine hoc verbum, propter inseparabile templum Dei ex ipsa; non quia ipsa mater sit Dei Verbi: nemo enim antiquiorem se parit. Hæc quidem existimo præcedentem famam significasse; exponimus etiam nos quæ contigerunt. Rebus ostendimus, quia fraterno animo negotium eorum, quos prædiximus nosse cupimus, non desiderio curiositatis importuna; cum, & nostra narramus tanquam fratres fratribus; veritatem sectarum nobis inuicem publicantes, ut sit mihi principium literarum verissimum. Dixi enim cum has literas inciperem, quia fraternas nobis debemus inuicem colloctiones. Omnem, quæ tecum est in Christo fraternitatem, ego, & qui mecum sunt, salutamus.

Quam astutè, quàm callidè scripta est hæc epistola? A commendatione concordie exorditur, ut ipsa vigente impugnetur diabolus pacis inimicus. Negocij Episcoporum cognitionem exquirat, ut fidelium quieti, & existimationi Cœlestini prospiciat. Dignare (inquit) nobis notitiam de his largiri, ne vel quidam ignorando iustitiam veritatis; importuna commiseratione conturbetur: vel canonicam indignationem Beatitudinis tuæ, quæ contra eos pro sectis religionis satis probata est; aliud quiddam, quam hoc æstimet. At quanto zelo postulat hæc Nestorius? Nam sectarum nouitas (dicit ille) nullam meretur defensionem à veris pastoribus. Præclarè sanè; sed quorsum? declarat ipse subdens: *Vnde & nos non modicam corruptionem Orthodoxie apud quos-*

dam hic reperientes, & ira, & lenitate circa egros quotidie vivimus.

Pacis cupidus; de existimatione Cælestini sollicitus; sectarum novitatis aduersarius, quid tandem sibi volebat intelleximus; nempe vt simulata pietate, impietatem suam Cælestino insinuaret. Meritò igitur de ipso Theodoretus dixerat; non esse imitatum ingenuum dicendi characterem; qui simulatè, ac fictè ageret, impudenterq; mentiretur. Et quidem quot quantaq; mendacia sunt in hac epistola? nempe Orthodoxos in vnitæ personæ naturarum confusionem ponere cum Apollinari; Deitatem vnigeniti ad originem assumptæ carnis referre, tanquam originis initium de ipsa Virgine sumpserit; & profiteri carnem post resurrectionem in naturam transisse Diuinitatis. De quibus etiam altera epistola ad eundem Cælestinum, quæ itidem inter acta Concilij redacta est; eos accusat paulò differentibus verbis, videlicet: *Multus enim etiam nobis labor hic celebratur, dum elaboramus eruere sordidissimam impietatem pessimæ opinionis Apollinaris, & Arii de Ecclesia Dei. Nescio enim quemadmodum quidam de Ecclesiasticis quandam contemperationis imaginem Deitate, & humanitate Vnigeniti accipientes, agrotant agitudine prædictorum hereticorum, dum & corporis passiones audent superfundere Deitati Vnigeniti, & immutabilitatem Deitatis ad naturam corporis transisse confingunt; & utramque naturam, quæ per coniunctionem summam, & inconfusam in una persona Vnigeniti adoratur; contemperationis mutabilitate confundunt. Cæci, qui nec sanctorum illorum Patrum expositionem meminerunt; aperte ad eos reclamantes:*

Cre-

Credimus in unum Dominum Iesum Christum Filium Dei incarnatum ex Spiritu sancto, & Maria Virgine. Hæc enim vox in nomine, quod significat utramque naturam, id est Christus; & Deitati Patris hominibus, humanitas verò posterioribus temporibus nata est ex sancta Virgine, quæ propter coniunctionem Deitatis ab Angelis, & hominibus simul colitur: & cetera quæ sequuntur.

P A T R E S B L A S P H E M I A

Nestorij audita, illum amanter admonent, vt suum errorem corrigat. Cap. V.

IAM verò ex ore ipsius Nestorij nefandam, execrabilemque eius blasphemiam habemus in Dei Matrem Virginem sanctissimam, & in mysterium ineffabile diuinæ dispensationis pro generis humani salute. Vt autem inauditum hoc antea scelus propalatum fuit, statim commouetur grauissimè Catholica Ecclesia. Exurgunt incensi zelo domus Dei Orthodoxi Patres, & primo Nestorium admonent erroris sui. Idque præcipuè facit sanctus Cyrillus Alexandria Episcopus, cuius verba hæc sunt: *Ego verò ad id denuò reuersus, quod me potissimum decere existimo; te veluti fratrem in Domino etiamnum admonere non grauabor, vt doctrinæ sermonem, Fideique sententiam cum omni cautione populo proponas, cogitesque serio; si vehementer illi Deum irritant, qui è pusillorum numero vel unum tantum in Christum credentem scandalizauerint; quanta dili-*

diligentia, quantaq; dexteritate opus sit, si tota quæpiam multitudo grauius offensa sit, ut scandalis prudenter præcisis, sanum Fidei sensum, sermonemq; veritatis studiosis afferamus.

Non modo fama impietatis Nestorij, ut arbitrari se scripserat ad Cœlestinum, Romam peruenerat; sed nefandæ eius quoque homiliæ. Propterea Cœlestinus Cyrillo mandauit, diligenter inquireret, essent ne Nestorij, aut cuiusquam alterius. Non enim acceperat adhuc Cœlestinus descriptas superius epistolas. Et quia Cyrillus dum Cœlestini mandata curabat, simul ab huius pestilentis hæreseos contagione fideles præseruare studebat; eaq; de causâ Monachos prouinciæ suæ literis summa pietate, ac doctrina scriptis monuerat; Nestorius epistolam hanc Cyrilli ad Monachos cum uidisset; vehementer indignatus est. Scripsit itaque ad eum Cyrillus, & quid accepisset in mandatis à Cœlestino illi significauit, pariterq; illum admonuit, ut sententiam suam in melius mutaret: sed cum parum profecisset, iterum eum commonet verbis amantissimis, à nobis modo relatis. Sed fortasse importunum non erit, ut ex priori quoque Cyrilli epistola nonnulla describamus; augebunt quidem non mediocriter huius tractationis notitiam.

Cyrilli Episcopi Alexandriæ ad Nestorium, cum rescituit eum male sentire. Ex prima parte sanctæ Ephesinæ Synodi, capite sexto.

RELIGIOSISSIMO, Deiq; amantissimo Episcopo,
& comministro Nestorio, Cyrillus Episcopus in Domino

mino salutem. Aduenerunt Alexandriam Viri aliquot veneratione, ac fide digni, qui pietatem tuam grauiter stomachari, nullumq; mei ledendi causa; lapidem non mouere mihi renunciarunt. Cupienti autem mihi cognoscere unde nam pietas tua in hanc egritudinem incidisset; Alexandrinos quosdam epistolam illam, quam ad sanctos Monachos miseram circumferre, eamq; rem odij, & offensionis causam esse; responderunt. Ego verò miratus sum maiorem in modum pietatem tuam illud potius non perpendisse, secumq; reputasse, eas in fide turbas, non propter hanc quam scripsi epistolam; sed potius ex quibusdam pietatis tue, siue alterius sermonibus excitatas fuisse: quinimo cum carthæ quedam, vel commentarij circumferrentur, insignem molestiam pertulimus, quorundam hac de causa peruersorum emendationi studentes. Eò namque malum hoc paulatim serpendo peruenit, ut Christum nonnulli Deum appellari ægrè patiantur: sed potius Diuinitatis organum, & instrumentum, hominemq; Deiferum, & alia his ineptiora. Noster proinde hic animi dolor ex ijs natus est, quæ pietas tua dixit, aut etiam non dixit; si quidem schedis, quæ ea de re feruntur, parum fidei habeo. Cum igitur Fides tam insigniter lederetur, totq; passim peruerterentur; qui tandem tacere hic licuit? An non ante tribunal Christi sistemur? An intempestiui silentij rationem reddituri non sumus, præsertim nos, qui ea de re hunc in locum ab eo euecti sumus, ut quæ oportet prædicemus? Ecquid nunc, obsecro, consilij capiam? tuam hic namque pietatem appellare compellor: quandoquidem Cælestino religiosissimo Romanæ Ecclesiæ Episcopo iubente, cæterisq; pijs Episcopis, qui ipsi adfuere, ita postulantibus inuestigare cogor, chartulæ ne illæ & exegetes, quæ illuc nescio
quo-

quomodo perlate sunt, à tua pietate, an verò ab alio quopiam profectæ sint? Scribunt enim, ut qui gravissimè videntur offensi. Quomodo verò eos, qui ab omnibus totius Orientis Ecclesiis subinde huc ventitant, & contra hæc schædia gravissimè murmurant; quandoque sedabimus? Omnes enixè sudamus, ut eos omnes, qui nescio quo pacto, ut secus quàm oportebat saperent, persuasi sunt; ad rectum veritatis tramitem reducamus; impendio laboramus. Cum autem pietas tua hanc murmurandi necessitatem attulerit, quo quæso iure me incusat? cur odio me prosequitur? cur contra me, ac temere exclamat? cur potius emendata oratione sua Orbis offensionem non sanat? Nam etsi præterfluxit sermo, utpote in populo excurrens; tamen seria retractatione emendetur. Ne graueris, obsecro, is qui non leuiter offensi sunt, unam hanc Theotocos vocem largiri, sacramq; Virginem Deiparam appellare; quo illis, qui non leuem hinc mæstitiam cæperunt; medentes in populorum pace, animorumq; consensione Ecclesiasticos conuentus celebremus.

Neque tantummodo Cyrillus hoc egit, sed & Ioannes Episcopus Antiochenus Nestorij studiosissimus; quamquam id ab eo factum fuerit, postquam error Nestorij Romæ à Cœlestino fuit in Synodali Episcoporum conuentu recognitus. Subijciamus itaque ex superius à nobis citata Ioannis Antiocheni epistola ad Nestorium nonnulla ex multis, quibus eius duritiam flectere conatus est. Inquit autem: *Equidem non ad probrosam aliquam orationis correctionem, atque ad puerilem palinodiam, ut sic loquar, pietatem tuam inuito; sed quia multi, ut intelligo, non infrequenter ex te audierunt, quòd ipsam solam vocem non*

piam

piam quoque ipsius vocis notionem auersaris: si qui verò celebrioris fame Ecclesiastici auctores tibi fuerint, ut ipso quoque nomine admissa sacram Virginem Mariam Deiparam appelles; te istud neuiquam recusaturum esse. Hanc ob rem te iterum, atque iterum moneo, hortorque, ut libera id voce depromas, quod citra errorem sapere certò dignosceris. Age inquam, rei quam rectè tenes, nomen quod à multis Patribus usurpatum, scriptum, ac pronunciatum est, adiungere ne graueris; neque vocabulum, quod piam, rectamq; notionem in animo gignit; refutare pergas. Etenim nomen hoc Theotocos, nullus unquam Ecclesiasticorum Doctorum repudiavit: qui autem illo subinde usi sunt, & multi reperiuntur, & apprimè celebres. Quòd si qui sunt, qui illud non usurparunt, illi nunquam erroris alicuius eos insimularunt, qui illo fortè usi fuissent. Sanè dum superuacanea quadam ad vanas hæreticorum opiniones solum spectante curiositate incitati, nomen cuius sententiam rectè tenemus; pertinaciter respuimus, aliud nihil, ut videmus, facimus, quàm quòd fratrum nostrorum conscientias temere, & absque ulla utilitate grauitè offendimus, planeq; contemnimus. Etenim si id, quod nominis significatione offertur non recipimus, restat ut in grauissimum errorem prolabamur: immo verò, ut circa inexplicabilem illam unigeniti Filij Dei æconomiam periculosissimè versemur; quandoquidem nomine hoc sublato, vel huius potius nominis notione repudiata; sequitur mox illum non esse Deum, qui admirabilem illam dispensationem nostræ salutis causa suscepit; tum Dei Verbum neque se exinaniuisse, neque in serui formam sese demissum, ineffabilem quandam benignitatis mansuetudinem

dinem humano generi exhibuisse. Hanc enim Dei erga nos clementiam diuina scriptura hinc præcipuè confirmant, quòd unicum illum, sempiternumq; Dei Filium ante omnia secula natum, impatibili modo ex sacra quoque Virgine ortum ostendunt. Huc namque diuinus tendit Apostolus, dum ita ait: *Misit Deus Filium suum factum ex muliere*. Clare hic ostendit non alium, sed ipsummet Dei unigenitum admirabili ortu ex Virgine in lucem prodixisse, ut paulò ante dixi. Quòd si Virgo à sanctis Patribus propter hanc generationem Deipara nominatur, ut verè hoc nomine ab illis nominatur; nescio quorsum attinuerit, ut questionem hanc nequaquam necessariam (bona venia tua dictum sit) & contra illos ipsos, & contra Ecclesiasticam pacem agendam susceperimus. Et hæc quidem Ioannes Antiochiæ Episcopus ad Nestorium, quem tantoperè diligebat: ita ut satis manifestè appareat, ut diximus Nestorium, & ante, & posteaquam eius blasphemix delatæ fuerunt ad sanctam Apostolicam Sedem; fraternè admonitum, utq; resipisceret cohortatum, atque requisitum fuisse.

REFRAGANTE NESTORIO

sanctorum Patrum admonitionibus, eiusque

impietate ad sanctam Apostolicam Se-

dem delata; ipsius correctio Cœle-

stini Papæ decreto demanda-

tur Cyrillo Alexandrinæ

Ecclesiæ Præfuli.

Cap. V I.

SED cum nihil Patres blandè, suauiterq; agendo profecissent; rem ad sanctum Cœlestinum Papam zelo tuendæ Catholicæ veritatis coacti deferunt. Cœlestinus, qui iam ex ipsius etiam Nestorij literis id ipsum deprehenderat; sceleris nouitate, atque Orthodoxæ Fidei discrimine grauissimo commotus, Concilium conuocat. Expenduntur diligentissimè Nestorij blasphemix, & tamquam execrabiles vnanimi Episcoporum sententia damnantur; & Nestorio spatium decem dierum præfinitur ad resipiscendum. In quo non præproperè festinatum est; quamuis negocij grauitas proculdubio id exigisset: cum, vt Cœlestinus in epistola sua ad Nestorium dicit: *Aegritudinis tuæ qualitas non recipit, aut præstari permittit inducias, (& vt superius dixerat) omnium disputationum vias, breuis tuarum literarum sermo concludit.* Sed seruata fuit sacrorum Canonum ratio, vt habetur in eadem epistola his verbis: *Itaque quamuis frater Cyrillus secundis te epistolis suis asserat esse conuentum; intelligas volo post primam, & secundam illius, & hanc correptionem nostram,*

stram, quam constat esse iam tertiam; ab Vniuersitate Collegij, & Conuentu Christianorum te prorsus esse seiunctum; nisi mox quæ male dicta sunt corrigantur; nisi in eam viam redeas, quam se Christus esse testatur. De quo temporis spacio Ioannes Episcopus Antiochenus in eadem epistola, cuius supra mentionem fecimus, hæc habet: Enimuero licet Dominus meus Cælestinus Deo deuotissimus Episcopus, decem tantum dierum interuallum terminum usque responsioni præfinitum valde angustum literis suis interposuerit; tamen res eiusmodi est, ut non dico decem diebus, sed uno; immo vero paucis horis tota confici posse, videatur. Nam quid facilius est, quam nomine commodo, multisq; sanctis Patribus usitato, & vero nihilominus, salutariq; ex Virgine ortui percongruo, in Christi omnium nostrum Regis dispensatione uti. Cum ergo neque periculosum hoc sit, equum non est, ut Sanctitas tua illud refuter. Decreti huius Apostolici executio demandatur Cyrillo Alexandria Episcopo, cui quoque vicem suam Cælestinus tradidit, ut ex verbis in fine epistolæ apparet; quam hac de causa ad eum dedit Possidonio Alexandrinæ Ecclesiæ diacono deferendam. Hæc autem sunt verba: Quamobrem nostræ Sedis auctoritate ascita, nostraq; vice, & loco cum potestate usus, eiusmodi, non absque exquisita seueritate, sententiam exequeris; nempe, ut nisi decem dierum interuallo ab huius nostræ admonitionis die numerandorum, nefariam doctrinam suam conceptis verbis anathematizet; eamq; de Christi Dei nostri generatione Fidem in posterum confessurum se spondeat, quam Romana, & tuæ sanctitatis Ecclesia, & vniuersa denique religio Christiana pradicat; illicò Sanctitas tua illi Ecclesiæ prospiciat. Ut au-

tem

tem Cyrillus mandata sibi ab Apostolica Sede prudenter, ac sedulò curaret, omnemq; vitaret suspensionem priuatæ æmulationis, aut odij in Nestorium; Synodum Alexandria congregat; & grauissimam illam epistolam, cui adiuncti sunt duodecim anathematismi, ad Nestorium scribit: quam Patres in sancta Oecumenica Ephesina Synodo approbauerunt; & aduersus quam Nestorij fautores postea tanta animi acerbitate insurrexerunt: cuius exemplum ex actis eiusdem sanctæ Ephesinæ Synodi hic describendum modò duximus. Sed vt facilius epistolæ sententia percipiatur, utq; Chaldæi Fidei doctrinam, quam profitentur, melius agnoscant; errores, vel potius blasphemias Nestorij proponemus, vt postea in sancta Ephesina Synodo recitatæ fuerunt, Patribus iubentibus, actione prima.

CATALOGVS BLASPHEMIARVM

Nestorij, vt in Concilio coram Patribus recitatæ fuerunt. Ex secunda parte sanctæ vniuersalis Synodi Ephesinæ, actione prima. Et epistola Synodi Alexandrinæ ad Nestorium. Cap. VII.

PETRVS presbyter Alexandria, & Notariorum Primicerius dixit: Habemus etiam præ manibus Reuerendissimi Nestorij blasphemiarum commentarios; è quorum uno capita selegimus: quæ, si sanctæ huic Synodo placet, prælegemus.

Flavianus Philippensium Episcopus dixit: Legantur, &

E

in

De Dogmatibus

in acta referantur. Similiter ceteri Episcopi dixerunt: Omnes eadem dicimus.

Ex libro Nestorij, quaternione xvij. in dogmate. Lecta autem hæc sunt hunc in modum: Cum igitur diuina Scriptura de Christi ortu ex Maria Virgine, aut de eiusdem morte aliquid dictura est, nusquam Dei, sed semper Christi, aut Filij, aut Domini nomen ponere deprehenditur: quandoquidem tria hæc duarum naturarum notionem complectuntur: & modò quidem hanc, modò verò illam, nonnunquam autem utramque simul insinuant. Exempli causa: Cum Scriptura generationem Christi ex Virgine nobis exponit, non dicit: Misit Deus Verbum Deum; sed ait: Misit Deus Filium suum. Illud enim nomen accipit, quod utriusque naturæ significatiuum est. Quia enim Filius simul Deus, & homo est; ideò dicit: Misit Deus Filium suum factum ex muliere. Vt cum audieris illud: Factum ex muliere; deinde videris nomen, quod utramque naturam denotat, & præmittitur; natiuitatem, quæ ex sancta Virgine est, Filij quidem voces: (siquidem & Christipara Virgo Filium Dei genuit) attamen quia Filius Dei duplicis naturæ existit, non Dei Filium, sed humanitatem genuisse cogites; quæ propter Filium adiunctum, Filius quoque dicitur.

Ex eodem, quaternione xxj. Quid contingat, aduerte hæretice. Non inuideo Christiparæ Virgini vocem. agnosco enim illam venerandam esse, quæ Deum suscepit, per quam vniuersorum Dominus processit, per quam Sol iustitiæ emicuit. At rursus plausum suspectum habeo: quomodo intellexistis illud, Processit? Non idem ego interpretor illud, Processit, & Genitus est. neque enim tam citò nostri obliuiscimur: siquidem Deum ex Christipara Virgine processisse, id per diuinam Scripturam edoctus sum.

sum: quod autem Deus ex ipsa natus sit, id nusquam scriptum comperi,

Et post alia: Diuina proinde Scriptura, Deum ex Christi-para Virgine genitum esse nusquam affirmat; sed Iesum Christum, sed Filium, sed Dominum. Atque hæc fatemur omnes. Neque enim miser esse non potest, qui, quæ diuina Scriptura pro-
dit, non statim recipit. Angelorum vox est: Surge, & accipe puerum, & matrem eius. Atqui certum est, Archangelos natiuitatis mysterium te longè exactius cognouisse. Neque tamen dicunt: Surge, & accipe Deum, & matrem eius; sed, Surge, & accipe puerum, & matrem eius.

Eiusdem, ex quaternione xxiiij. Quod ergo dicebamus, eiusmodi est: Noli timere accipere Mariam coniugem tuam. quod enim in ea natum, vel factum est, (nihil enim obest sensui, utrum dixeris) de Spiritu sancto est: neque etiam obest, si dixerimus, quod Deus Verbum natus sit in carne. Aliud enim est, simul esse cum nato; & aliud, nasci. Dicit itaque: Quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est: hoc est, Spiritus sanctus, quod in ea est condidit. Animaduenterunt ergo Patres, ut diuinarum Scripturarum peritissimi, si pro eo quod incarnatum dicimus, genitum diceremus; necessario consecuturum, Deum Verbum, vel filium esse Spiritus sancti, vel duos habere patres: si verò factum assereremus, hinc rursum inferri, Deum Verbum Spiritus sancti creaturam esse. Quare generationis vocem fugientes posuerunt: Qui descendit propter nos homines, & propter nostram salutem, & incarnatus est. At quid est, inquis, hoc: Et incarnatus est? Non conuersus ex diuinitate in carnem. Quod autem dixerunt: Et incarnatus est de Spiritu sancto; in hoc Euangelistam secuti sunt. Euangelista enim inhumanationis

De Dogmatibus

mysterium explicans, fugit generationis vocabulum Verbo tribuere, & incarnationis vocem posuit. Vbi? Audi: Et Verbum caro factum est. Non dixit, Verbum per carnem natum est: nam ubicumque Apostoli, aut Euangelistae filij meminerunt, semper ponunt, quod ex muliere natus sit. Attende, obsecro, quid dicam. Ubicumque, inquā, Filij nomen recolunt, semper ibi natiuitatis vocabulum usurpant; vel quod ex muliere ortus sit, affirmāt. At verò ubi in Verbi mentionem inciderunt, ibi nullus eorum, quod per humanam naturam natum sit, asserere audet. Audi quid beatus Ioannes Euangelista, cum in Verbum, illiusq; humanationem incidisset, dicat: Et Verbum, inquit, caro factum est, (hoc est carnem sumpsit,) & habitauit in nobis, (hoc est nostram naturam induit,) & habitauit in nobis; & vidimus gloriam eius, (nempe Filij). Non dixit autem: Vidimus natiuitatem Verbi.

Eiusdem, ex quaternione xv. in dogmate: Sic & secundum carnem Christum, quod Dei Verbo coniunctus sit, Deum nominamus in hominis similitudinem apparuisse non ignari. Paulum vtrumque predicantem audi: Ex Iudeis, inquit, est Christus secundum carnem, qui est Deus super omnia. Primo hominem esse fatetur; mox ob eam, quam cum Deo sortitus est societatem, hominem illum, Deum, appellat; ne quis videlicet Christianos hominem colere suspicetur.

Eiusdem, ex quaternione xxvij. Verum, ut rerum omnium opificem, Deum, appellamus; & rursum Moysen, Deum. ait enim: Constitui te Deum Pharaonis. & Israel Filium Dei. Nam filius, inquit, meus primogenitus Israel est: & sicut Saul appellatur Christus: Non enim, inquit, iniiciam manum meam in eum, quia Christus Domini est. Et de Cyro similiter dictum est:

est: Hæc dicit Dominus Christo meo Cyro. & Babylonios sanctos: Ego enim, ait, præcipiam eis; sanctificati enim sunt; & ego ducam eos. ita quoque Christum Dominum, & Deum, & Filium, & Sanctum, & Christum appellamus. Verumtamen licet nominum communicatio similis sit; dignitas tamen non eadem existit.

Item eiusdem, ex quaternione xv. Hoc sapite in vobis, quod & in Christo Iesu: qui cum in forma Dei esset, exinaniuit semetipsum, formam serui accipiens. Non dixit: hoc sapite in vobis, quod & in Deo Verbo, quod cum in forma Dei esset, seruilem formam accepit: sed voce Christi, tanquam utriusque naturæ notionem complectente, accepta; sine periculo illum, & serui formam sumpsisse asseuerat, & Deum nominat; dictorum vim in naturarum dualitatem inoffensè partiens.

Item eiusdem, ex quaternione xvj. Vt in nomine, inquit, Iesu omne genu flectatur, cælestium, & terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus est Iesus Christus. Propter inducentem indutū veneror: propter latentem adoro apparentem. inseparabilis à visibili Deus: atque ideò eius qui non separatur, honorem non separo: naturas separo, sed adorationem coniungo.

Item eiusdem, ex quaternione xvij. Erat quidem Deus Verbum ante incarnationem, & Filius, & Deus, & Patri co-existens: at verò in ultimis temporibus serui quoque formam assumpsit. Ceterum cum ante Filius esset, & Filius appellaretur; post carnem tamen assumptam seorsum per se Filij nomine appellari non debet, ne duos Filios videamur inducere. Sed quoniam illi vnitus est, qui in principio Filius erat, & ipsi coniunctus est; quod quidem ad filiationis dignitatem attinet, non

De Dogmatibus

quod ad naturas ; propterea etiam diuisionem nequaquam recipit: secundum dignitatem dico filiationis, non secundum naturas. Vnde & Deus Verbum nominatur Christus, quoniam perpetuam cum Christo unionem habet.

Item eiusdem, ex quaternione xv. in dogmate. Inconfusam igitur naturarum coniunctionem retineamus: Deum in homine consiteamur; hominem colamus, ob coniunctionem cum omnipotenti Deo simul adorandum.

Item eiusdem, ex quaternione vj. Perpende quod his statim subiungitur: Ut misericors, inquit, fieret & fidelis Pontifex in his, quæ sunt ad Deum. In quo enim passus est ipse tentatus, potest tentatis subuenire. Pontifex igitur, qui passus est, misericors est: passibile autem extitit templum, non Deus, qui viuificat illum, qui passus est.

Item eiusdem, ex quaternione xvij. Ut discatis, inquit, quàm eximia extiterit illa diuinitatis, & carnis Dominicæ, quæ in infante cernebatur, coniunctio. Ipse enim & infans erat, & infantis Dominus. Laudaſtis vocem, verum ne temerè, ac sine examinatione illi applaudatis. Dixi enim, idem omninò & infans erat, & infantis inhabitator.

Eiusdem, ex quaternione j. Communes enim sunt Trinitatis operationes; solaq; hypostaseon distinctione secernuntur. Quamobrem unigeniti gloria aliquando adſcribitur Patri: ait enim: Est Pater meus, qui glorificat me. interdum verò Spiritui: Spiritus enim, inquit, Veritatis glorificabit me. nonnunquam verò Christi potentie.

Item eiusdem, ex quaternione xvj. vbi de Christo loquitur. Hic est qui dicebat: Deus meus, Deus meus, quare me dereliquisti? Hic est, qui triduo mortuus fuit: hunc autē tãquam
diuinæ

diuina maiestatis cooperatorem, unà cum diuinitate adoro. Et post alia: Non per se, & secundum se Deus est, quod in utero formatum est: non per se, & secundum se Deus est, quod Spiritus sancti opera effectum est: non per se, & secundum se Deus est, quod in monumento conditum est. Sic enim hominū, mortuorumq; manifesti cultores essemus. At verò, quia Deus in homine assumpto existit; assumptus, ut assumenti coniunctus, propter assumptem, Deus, appellatur.

Item eiusdem, ex quaternione iij. contra hæreticos, vbi de Spiritu loquitur. Quomodo is, inquit, seruus esse queat, qui una cum Patre, & Filio operatur? Quod si quis Spiritus functiones quærat, eas nulla sui parte Patris, & Filij inferiores esse comperiet. Non quòd una diuinitas in plures partes diuisa sit: sed quòd diuina Scriptura ad ostendendam Trinitatis equalitatem, ea singulis hypostasibus nonnunquam impertiri soleat, quæ vnius alioqui sunt potentia. Hoc verum esse, ex ijs operibus spectare licet, quæ in tempore sunt suscepta. Deus Verbum factū est caro, & habitauit in nobis. Humanam porrò naturam assumptam Pater sibi consedere fecit. Ait enim: Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis. Spiritus denique Veniens, assumpti gloriam promouit, & inuulgauit. Cum venerit, inquit, Spiritus Veritatis, ille me glorificabit.

Item eiusdem, ex quaternione vj. vbi de Christo agit. Missus est enim captiuus prædicare remissionem, & cæcis restitutionem visus: & ut Apostolus subiungit, & ait: Hic est ille, qui fidelis Pōtifex à Deo factus est. Factus enim is est, qui ab æterno non præexistebat. Hic, heretice, ille ipse est, qui ad pontificiam dignitatem paulatim euectus est. Audi vocem hoc tibi clarius intonantem: In diebus illis, inquit, carnis suæ preces, &

supplicationes ad eum, qui possit illum saluum facere à morte, cū clamore valido, & lacrymis offerens, & exauditus est pro sua reuerētia. Et quidem cū esset Filius, didicit ex ijs, quæ passus est, obedientiā; & consummatus, factus est omnibus obtēperantibus sibi causa salutis æternæ. Consummatur autē, hæretice, id quod paulatim proficit. Qua de re & Ioannes in Euangelij clamatur: Iesus, inquit, proficiebat ætate, sapientia, & gratia. Quibus Paulus consona pronuntians, ait: Consummatus, factus est omnibus obtēperantibus sibi causa salutis æternæ; appellatus à Deo Pōtifex secundum ordinem Melchisedech. & infra: Pontifex appellatus. Quid igitur contra mentem Pauli, impassibile Deum Verbum interpretaris, terrenæ similitudini ipsum commiscens, & passibilem Pontificem faciens?

Item eiusdem, ex quaternione xvij. Vnde fratres vocationis supercaelestis participes, considerate Apostolū, & Pontificē confessionis nostræ Iesum, qui fidelis est ei, qui fecit illū. Et infra: Cū igitur unus hic nobis Pontifex sit, cōpatiens, nobis cognatus, & stabilis; nolite à Fide, quæ in ipsum est, recedere. Ipse enim promissæ nobis benedictionis ex semine Abraha missus est, tanquam pro se, & cognato sibi genere sacrificium offerens. Sed aduerte: Cum omnem Pontificem sacrificio egere fateatur; Christūq; veluti qui illius non indiguerit, excipiat; hic tamen tam pro se, quàm pro cognato sibi genere sacrificium obtulisse affirmat.

Item eiusdem, ex quaternione iiii. Audite itaque, & his quæ dicuntur, animum aduertite. Qui manducat, inquit, meam carnē. Memineritis, de carne sermonem hic esse, & carnis vocabulum à me adiectum non esse, ne illis forsan perperam interpretari videar. Qui, inquit, manducat meam carnē, & bibit meū sanguinem, non dixit: Qui māducat meam diuinitatem,

aut

aut qui bibit meā diuinitatem; sed: Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo.

Et post alia: Verum ad id, quod propositum est, reuertamur: Qui manducat meā carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo. Mementote quod de carne hic verba fiant. Sicut misit me viuēs Pater: me, inquam, quem cernitis. Sed forte aliquando perperam interpretor. Audiamus ex sequentibus: Sicut misit me viuens Pater. Ille diuinitatē exponit, ego verò humanitatē. Iam videamus quis perperam interpretetur illud: Sicut misit me viuens Pater. Hereticus etiā dicit: Diuinitatem hic exprimit. Sensus est enim: Misit me Deū Verbum. Secundū illos, Christi verba hanc sententiā habent: Sicut misit me viuēs Pater, & ego Deus Verbum viuo propter Patrē. Deinde quod mox sequitur, quomodo accipiendū est: Qui māducat me, & ipse viuet? Quid quæso manducamus, diuinitatē ne, an humanitatē?

Item eiusdem, ex quaternione xvj. Et omnino ait, si totū nouum testamētū simul accuratē scrutatus fueris, nusquā in eo mortē Deo adscriptam cōperies; sed vel Christo, aut Domino, aut Filio. Hæ autē voces, Christus, & Filius, & Dominus, quū Vnigenito in Scripturis tribuuntur, naturarum duarū indices existunt: & aliquando quidē diuinitatem, nonnunquam verò humanitatē; interdum autem utrāque simul exprimūt. Exempli causa, quando Apostolus Paulus per epistolā ita prædicat: Cū inimici essemus, reconciliati sumus Deo, per mortem Filij eius; Filij humanitatē clarē indicat. At verò cū idem rursus ad Hebræos scribens, ait: Deus nobis locutus est in Filio, per quem fecit & sæcula; diuinitatē Filij indicat. Neque enim caro sæcula condidit, ut quæ multa post sæcula formata sit. Et infra: Neque deitas Iacobum fratrē habuit, neque Dei Verbi mor-

De Dogmatibus

tem annuntiamus, dū corpore, & sanguine Dominico reficimur.

Item eiusdem, ex quaternione xxiiij. Animaduerto, inquit, plebem nostram multū religionis, & maximum pietatis feruorē habere: Verū propter dogmatum notitiā diuinā ignorantione grauiterrare, ac labi. Hoc tamen ipsi populo vitio vertendum non est; sed doctoribus (quod quā modestia dixerim?) tribuendum, quibus otium non suppetit, ut vobis aliquid de exactioribus dogmatibus proponant.

Petrus Presbyter Alexandrinus, & notariorum primicerius dixit: En hic aperte affirmat, neminē ex doctoribus, qui ante illum extiterunt, ea populis locutum, quā ipse locutus est.

Flavianus Philippensium Episcopus dixit: Quandoquidem horrenda, ac blasphema sunt Nestorij dicta, neque aures nostrae hisce amplius inquinari ferūt: blasphemia illius voces, ad perpetuā auctoris accusationem, & notā: singillatim actis, inserantur.

Hæ igitur sunt blasphemie impij Nestorij, ut vidimus: transeamus modò ad epistolam sancti Cyrilli, & Alexandrinæ Synodi.

Religiosissimo, ac Deo amabilissimo Consacerdoti Nestorio, Cyrillus, & congregata in Alexandria Synodus ex Aegypti prouincia, salutem in Domino.

CVM Saluator noster aperte pronuntiet: Qui diligit patrē, aut matrem super me, non est me dignus; & qui diligit filium, aut filiā super me, non est me dignus: quid nos faciemus, qui deposcimus à tua religione, ut te super Christum Saluatorem omnium nostrū diligamus? Quis enim nobis in die Iudicij patrocinabitur, aut quā defensionem reperire poterimus propter tādinturnū silentium, de prolati à te contra eum blasphemijs? Et si quidē te tantummodo laderes, docens ista, vel sentiens; sollicitudo

rudo nobis minor existeret. Cum autē totam scandalizaueris Ecclesiam, & fermentum insolite prauitatis, & noua heresis miscueris in populis, nec tantum ibidē positis, sed vbiq; consistentibus; (nā tuarum expositionū libri per cuncta vulgati sunt) pro nostro silentio, quæ ratio ultra, vel excusationis sermo sufficiat? Aut quomodo non necesse sit meminisse Christi Domini, sic dicentis: Non putetis quod venerim pacem mittere in terrā; non veni pacē mittere, sed gladium. Veni enim separare hominem aduersus patrem suū, & filiā aduersus matrem suam? Nam cum leditur Fides, parentū reuerentia velut inutilis, & noxia despiciatur: & amor erga filios, fratresq; vitetur. Ad postremum etiā super ipsam vitā mors potius à pijs viris eligatur, ut meliorem resurrectionē (sicut scriptū est) consequantur. Ecce itaque te simul cum sancta Synodo, quæ apud magnā Urbem Romam congregata est, presidente Sanctissimo, ac reuerentissimo fratre, & consacerdote nostro Cælestino Episcopo; his scriptis Synodicis, te etiam tertio conuenimus; consiliū dantes, ut à tā prauis abstinereas, distortisq; dogmatibus, quæ & sentire cognosceris, & docere recipias. Verò Fidem rectā, Ecclesiis per sanctos Apostolos, & Euangelistas ab initio traditā; qui & oculis inspexerunt, & ministri verbi fuerunt. Quod si hoc religio tua facere distulerit, iuxta dilationem præfinitā literis Sāctissimi, & Reuerentissimi fratris, & consacerdotis nostri Romanæ Præsulis Ecclesiæ Cælestini; scias te nullam sortem habere nobiscū; nec locum, aut colloquiū cum Dei Sacerdotibus, & Episcopis obtinere. Non enim fas est negligere Ecclesias ita turbatas, & scādalizatos populos, Fidēq; rectissimā violatā, dissipatūq; gregem; quem custodire debueras, si iuxta nos amator recti dogmatis extitisses, sanctorū Patrū vestigia pia consecrans. Omnes itaque, quos propter Fidē

De Dogmatibus

tua religio à cōmunionemouit, aut ab ordine suo deposuit laicos, & clericos; in nostrā cōmunionem recipimus. Non enim iustum est eos tuis decretis opprimi, qui nouerunt recta sentire; qui etiam beneficientes, tibi prudentissimè restiterunt. Hoc quidem namque in epistola quam misisti ad Præsulem Magnæ Romæ sanctū, & Coepiscopum nostrū Cælestinum, significare curasti. Non autē sufficiet tuæ religioni tantūmodo Fidei symbolū confiteri, quod expositū est per idem tempus, Spiritu sancto largiente, à venerando & magno Concilio apud Niceam congregato. Hoc enim non intellexisti, nec rectè interpretatus es; quinimmodò peruersè, licèt sono uocis eadem uerba protuleris. Sed consequens est, te scripto, ac iureiurando fateri, quòd anathematizas quidam tua scelestā, & prophana dogmata; senties autem, & docebis, quæ nos uniuersi per Orientem, seu per Occidentem Episcopi, & magistri, Præsulesq; populorum credimus, & docemus. Epistolis autem ab Alexandrina Ecclesia tuæ religioni directis; consensum præbuit, tam ea, quæ apud Urbem Romanam conuenit sancta Synodus, quàm etiam nos omnes, uelut rectè, irreprehensibiliterq; conscriptis. Subdimus autem his nostris, quæ te sentire oporteat, & docere; & ea à quibus abstinere conueniat. Hæc est enim Fides Catholica Ecclesiæ, cui cuncti consentiunt Orthodoxi per Occidentem, Orientemq; Pontifices.

Credimus in unum Deum Patrem omnipotentem, omnium uisibilem, & inuisibilem factorem. Et in unū Dominum Iesum Christū Filium Dei; natum de Patre unigenitum, hoc est ex substantia Patris. Deū ex Deo, lumen de lumine, Deum uerum ex Deo uero. Natū, non factum hominū sion Patris, hoc est unius cum Patre substantia; per quem omnia facta sunt in cælo, & in terra. Qui propter nos homines, & propter nostram
salu-

*Salutē descendit de cælis. Et incarnatus est, & homo factus, passus est. Et resurgens tertia die ascendit in cælos, inde venturus iudicare viuos, & mortuos. Et in Spiritum sanctū. Eos autem qui dicunt: Erat tēpus quando non erat, & antequam nasceretur nō erat; & quia ex nullis existentibus factus est; aut ex alia substantia, vel essentia esse dicunt; aut conuertibilem, vel commutabilem Dei Filium; anathematizat Catholica, & Apostolica Ecclesia. Sequentes itaque omnium Sanctorum Patrū confessiones, quas loquente in eis sancto Spiritu protulerunt; & intentioni, quæ est in eorū intellectibus, æquis vestigijs inherentes, atque iter ambulantes regium; profitemur quòd ipsum Unigenitum Dei Verbum, natum ex ipsa Patris essentia, de Deo vero Deus verus, lumen de lumine; per quē omnia facta sunt, siue in cælis, siue in terra; salutis nostræ causa descendens, ad exinanitionem sese dignatus est inclinare; incarnatus, & homo factus, id est carnem de Virgine sancta suscipiens, eamq̃ propriam faciens; natiuitatem nostrā ex uulua sustinuit, homo de muliere procedens; nec quod erat abijciens. Nā licet factus sit in assumptione carnis, & sanguinis; tamen etiā sic quod erat; Deus natura scilicet, & veritate perstitit. Nec carnem itaque dicimus in naturā Deitatis esse conuersam; nec in substantiā carnis ineffabilem Dei Verbi essentiā cōmutatam. Inconuertibilis est enim, & inalterabilis omnino; idemq̃ ipse, iuxta Scripturas, iugiter permanens. Visus est autem & paruulus, positusq̃ in cunabulis; & sinibus Genitricis Virginis constitutus, uniuersam creaturā replebat ut Deus, genitori suo assidens: diuinum enim sine quantitate, & sine mole est, nec ullis terminis continetur. Vnitum esse carni Verbū secundum subsistentiā consistentes, unum adoramus Filiū, & Dominum Iesum Christum; non scorsum
ponen-*

De Dogmatibus

ponentes, neque determinantes hominem, & Deum, velut inuicem sibi dignitatis, & auctoritatis unitate cōiunctos: hoc enim nouitas vocis est, & nihil aliud. Nec itē Christum specialiter nominantes Dei Verbum, quod ex Deo est; nec alterum similiter Christū specialiter, qui de muliere natus est: sed unū solummodo Christum, Dei Patris Verbum cum propria carne cognoscimus. Tunc enim ex humana cognitione nobiscum vnctus est; etiā si ipse sit, qui dat dignis accipere, Spiritum sanctum: & nō ad mensurā; sicut beatus Ioannes Euangelista asseruit. Sed nec illud dicimus, quod Dei Verbum velut in homine cōmuni, qui de sancta Virgine natus est, habitauerit: ne existimetur Christus homo Deifer. Quāuis enim habitauerit Verbum in nobis; & dictum sit, in Christo habitasse omnē plenitudinem Deitatis corporaliter; attamen intelligimus, quod caro factus, non sicut in Sanctis habitare dicatur; nec talem in ipso habitationem factā diffinire tentauimus: sed vnitus naturaliter, nec in carnem cōmutatus, talem sibi fecit habitationem, qualem & anima hominis habere creditur ad proprium corpus. Vnus igitur est Christus Filius, & Dominus; non velut coniunctione qualibet in unitate dignitatis, & auctoritatis hominis habentis ad Deum. Nō enim unit naturas dignitatis aequalitas. Etenim Petrus & Ioannes aequales sunt ad alterutrum dignitatis, quatenus sunt Apostoli, & sancti discipuli: verumtamen duo nō sunt vnus. Nec secundum appositionē modum coniunctionis aduertimus: hoc enim ad unitatem non sufficit naturalem. Nec secundum participationem relatiuā, sicut nos etiam adherentes Domino, vnus cum eo spiritus sumus; secundum quod scriptum est: imò potius coniunctionis nomen euitamus, tanquam nō existens idoneum ad significandam unitatē. Sed neque Deum, aut Domi-

num

num Christi, Verbū Dei Patris nominamus, ne iterum manifestē in duos diuidamus unū Christum Filium, & Dominum, & in crimen blasphemie recidamus; Deū illi seipsum facientes, & Dominū. Vnitus quippe (sicuti superius diximus) Deus Verbū carni secundum hypostasim; Deus quidē est omnium, & dominator vniuersitatis: verumtamen nec seruus est sibi ipse, nec dominus; quoniā ineptum est, vel potius impium, hoc sic sentire, vel dicere. Quamuis enim dicat Deum suum Patrē; cum sit natura Deus, & de substātia eius; tamen nullatenus ignoramus, quod manēs Deus, homo quoque factus sit, qui sub Deo, iuxta legem naturæ humanitatis conuenientem, existeret: ipse verò sibi quomodo, vel Deus poterit esse, vel Dominus? Ergo sicut homo, quantum decenter exinanitionis mensuræ cōgruit: sub Deo se nobiscū esse dicit. Hoc pacto sub lege factus est; quāuis ipse dederit legē, & legislator, ut Deus, existeret. Cauemus de Christo dicere: Propter assumentē veneror assumptū; & propter inuisibilem adoro visibilem. Horrendum verò super hoc est etiā illud dicere: Is, qui susceptus est, cum eo, qui suscipit, connuncupatur Deus. Qui enim hoc dicit, diuidit iterū in duos Christos eum qui unus est; hominē seorsum in parte, & Deum similiter in parte constituens. Evidenter enim denegat unitatē, secundum quam non alter in altero coadoratur, neque connuncupatur Deus; sed unus intelligitur Christus Iesus Filius unigenitus, una adoratione cum propria carne venerandus. Confitemur etiam quod idē ipse, qui ex Deo Patre natus est Filius, & Deus unigenitus, licet iuxta naturā propriam impassibilis extiterit; pro nobis tamen secundū Scripturas, carne perpeffus sit; & erat in crucifixo corpore, propriæ carnis impassibiliter sibi approprians passiones. Gratia verò Dei pro omnibus gustauit mortē, tradens & proprium

De Dogmatibus

prium corpus; quāvis & naturaliter ipse vita sit, & resurrectio mortuorum. Nā ut mortem ineffabili potentia proculcaret; ac prius in sua carne primogenitus ex mortuis fieret, & primitiæ dormientium; viamq; faceret humane nature ad incorruptionis recursum; gratia Dei (sicut supra dictum est) pro omnibus gustavit mortē, & tertia die resurrexit, & expoliavit infernū. Idcirco quāvis dicatur, quod per hominem facta sit resurrectio mortuorum; tamen intelligimus hominem, qui est Verbum ex Deo genitum; & per ipsum, mortis imperiū fuisse destructum. Veniet autem temporibus præfinitis (tanquā unus Filius, & Dominus) in gloria Patris, ut iudicet orbem terrarum in iustitia; ut scriptum est. Necessariò quoque, & hoc adiiciemus: Annunciantes enim mortem secundum carnē Unigeniti Filij Dei, id est Iesu Christi; & ex mortuis resurrectionem eius; & in cælis ascensionem pariter confitentes; incrementum celebramus in Ecclesiis sacrificium. Sic enim ad mysticas benedictiones accedimus, & sanctificamur, participes sanctæ carnis, & pretiosi sanguinis Christi omnium nostrum Redemptoris effecti; non ut communem carnem percipientes (quod absit) nec ut viri sanctificati, & Verbo coniuncti, secundum dignitatis unitatem; aut sicut diuinam possidentis habitationem: sed verè viuificatricem, & ipsius Verbi propriam factam. Vita enim naturaliter ut Deus existens, quia unus factus cum propria carne; viuificantem eam esse declarauit. Et ideò quamuis dicat ad nos: Amen, Amen dico vobis, nisi manducaueritis carnem Filij hominis, & biberitis eius sanguinem: non tamen eam, ut hominis unius ex nobis existimare debemus, (quomodo enim iuxta naturam suam viuificatrix esse caro poterit hominis?) sed ut verè propriam eius factam, qui propter nos Filius ho-

minis

minis est factus, & vocatus. Eas autē voces, quas Saluator noster in Euangelijs protulit; nō in duabus subsistentijs, aut personis partimur: non enim duplex est, vnus, & solus Christus; quāuis ex duabus, & differentibus rebus ad unitatē cognoscitur indiuiduā cōuenisse. Sicut homo quoque ex anima intelligitur esse, & corpore; nō duplex, sed vnus potius est ex vtroque. Humanas ergo, & diuinas insuper voces ab vno Christo dictas, animaduertētes rectē sentimus. Cū enim loquitur de seipso: Qui me videt, videt & Patrē; & Ego & Pater vnū sumus; diuinā eius intelligimus, ineffabilemque naturā, secundum quam vnū est cum Patre suo propter identitatē substantiæ; imago & character, splendorque gloriæ eius existens. Cū verò humana naturæ conditionē minimē assernans, Iudeos alloquitur: Nunc me queritis occidere hominem, qui veritatem loquutus sum vobis; rursum nihilominus eū, qui in similitudine, & equalitate Patris est; Deum Verbū, etiam in conditionibus humanitatis eius, agnoscimus. Etenim si necessariū est credere, quod natura Deus existens, factus sit caro; immō potius homo animatus anima rationali: quæ causa est, vt in eius quibuscumque vocibus aliquis erubescat, si eas homine dignas effatus est? Quod si sermones homini congruentes abiicit; iuxta nos hominē fieri, quis coegit? Cum verò se propter nos ad exinanitionē spontaneam misericorditer inclinauerit; quā ob causam dignos exinanitione sermones effugerit? Vni igitur personæ cunctæ voces eius in Euangelio adscribendæ; vni subsistentiæ Verbi (scilicet) incarnati; quia vnus est Dominus Iesus Christus, secundū Scripturas. Quamuis autem appelletur, & Apostolus, & Pontifex confessionis nostræ, tanquā offerens Deo, & Patri, ac etiam Spiritui sancto Fidei confessionē; ipsum rursus esse dicimus ex Deo Filium Vnigenitum;

nec

nec homini alteri ab eo, Sacerdotij nomen, & ūsum tribuimus: factus est enim mediator Dei & hominum, & reconciliator ad pacem, semetipsum Deo, & Patri offerens in odorem suauitatis. Ideoq; dicebat: Sacrificiū & oblationem noluiſti: corpus autem perfecisti mihi. holocausta, & pro peccato nō tibi placuerunt. tūc dixi: Ecce venio. In capite libri scriptum est de me, ut facerē, Deus, voluntatem tuam. Obtulit enim proprium corpus non pro se, sed pro nobis in odorem suauitatis. Nam qua pro se vel oblatione, vel sacrificio indigeret, omni peccato existens liber, ut Deus? Quod si omnes peccauerunt, & egent gloria Dei, secundum hoc quod sumus ad mutabilitatis excessum proniores effecti; & peccatis egrotauit humana natura; ipse verò non ita: ideoq; & nos à gloria eius superamur; cur erit ultra iā dubium, quod agnus verus sit pro nobis immolatus? Qui autem dicit, quia seipsum tam pro se, quam pro nobis obtulerit; nullatenus impietatis crimen effugiet: cū nihil prorsus iste deliquerit, nec ullum fecerit omnino peccatum. Qua igitur egeret oblatione, nullo suo existente facinore? pro quo (si esset) satis admodum conuenienter offerret. De Spiritu quoque cum dicit: Ille me clarificabit; hoc rectissime sentientes, unum Christum Dominū, & Filium, non velut alterius egentem gloria, confitemur, à Spiritu sancto gloriam consecutum: quia eius Spiritus nec melior, nec superior ipso est; sed quia magna opera faciens ad demonstrationem suae Deitatis, proprio Spiritu utebatur: sicuti si quis fortē nostrū de existente in se robore, vel scientia in quolibet; ipsa me clarificabit; diceret. Quāuis enim in propria sit subsistentia Spiritus; & intelligatur per se iuxta id, quod Spiritus est, & non Filius; attamen alienus nō est. Nā Spiritus appellatus est veritatis, & veritas Christus est; & ab isto similiter, sicut ex Deo Patre, procedit.

dit. Denique hic ipse Spiritus, etiā per sanctorū manus Apostolorum miracula gloriosa perficiens, Dominum glorificauit Iesum Christum, postquā ascendit in celum. Nam creditus est Christus, natura Deus existens; per suū Spiritum virtutes efficiens: ideoq; dicebat: de meo accipiet, & annuntiabit vobis. Nequaquā verò participatione alterius idē Spiritus sapiens, aut potens dicitur; quia per omnia perfectus est, & nullo prorsus indigens bono. Nā paternæ virtutis, & sapiētiæ, idēst Filij Spiritus est: & ideo ipsa re virtus, & sapientia est, & potentia. Igitur, quia Deum carne unitū, iuxta subsistentiam sancta Virgo corporaliter peperit; idcirco eam Dei genitricem esse profiteamur: non quod Verbi natura existendi principium de carne sortita sit; (erat enim in principio Verbū, & Deus erat Verbum, & Verbū erat apud Deum, & ipse conditor seculorum Patri coeternus, & vniuersitatis creator:) sed ut superius diximus; quoniā iuxta subsistentiam sibi met vniens humanam naturā; natiuitatem substineret ex ipsa vulua corporea. Non quod eguerit necessario propter suam naturam, natiuitate, quæ est in extremis sæculi facta temporibus; sed ut ipsas benediceret substantiæ nostræ primitias: & dum Deum carni unitum mulier edidisset; illa, quæ aduersus omne genus humanum maledictio fuerat prolata, desineret; nec iam morti nostra corpora destinaret. Illud quoque, quod dictū est: In tristitia paries filios, ipse dissoluens; verū esse monstraret, quod Propheta voce prædixerat: Absorpta est mors in victoria. Et iterum: Abstulit Deus omnem lacrymā ab omni facie. Propter hanc enim causam dicimus, eū dispensatoriē & ipsis tūc benedixisse nuptijs; cū in Cana Galilæe cum sanctis vocatus fuit Apostolis. Hæc sapere edocti sumus, tam à sanctis Apostolis, quàm Euangelistis, & ab omni Scriptura diuinitus in spi-

inspirata, necnon & à beatis Patrum confessionibus veritate subnixis. His omnibus etiam religionem tuam concordare, & præter aliquem dolū consentire, conuenit. Quæ verò religionem tuā anathematizare necesse est, huic epistola nostræ subiecta sunt.

I. Si quis non confitetur, Deum esse veraciter Emanuel; & propterea Dei genitricem sanctam Virginem: (peperit enim secundum carnem, carnem factum Dei Verbum, secundum quod scriptum est: Verbum caro factum est) anathema sit.

II. Si quis non confitetur, carni secundum hypostasim unitum Dei Patris Verbum; unumq; esse Christum cum propria carne; eundem scilicet Deum simul, & hominē: anathema sit.

III. Si quis in uno Christo diuidit substantias post unitatem, sola eas connexionē coniungens; eaq; , quæ secundum carnis dignitatem sit, vel etiā auctoritatē & potestatem; ac non potius conuentu, qui per unitatē factus est naturalem: anathema sit.

IV. Si quis in personis duabus, vel substantijs eas voces quæ in Euangelicis, Apostolicisq; scriptis continentur, diuidit; vel quæ de Christo dicuntur à Sanctis, vel ab ipso de seipso; & aliquas quidem ex his, veluti homini, qui præter Dei Verbum specialiter intelligatur, adscribit; alias verò, tanquam conuenientes Deo, soli Dei Patris Verbo: anathema sit.

V. Si quis audeat dicere hominē Christum Theophoron, id est Deiferū; ac non potius Deum esse veraciter, dixerit, tanquā Filium per naturā; secundum, quod Verbum factum est caro, & comunicauit similiter & nos carni, & sanguini: anathema sit.

VI. Si quis dicere audeat, Deum esse vel Dominum Christi Dei Patris Verbum; & non magis eundem ipsum confiteatur Deum simul, & hominem: propterea quòd Verbum caro factum est, secundum Scripturas: anathema sit.

VII. Si

VII. Si quis dicit, velut hominem Iesum operante Deo Verbo actum esse; & Unigeniti gloriam, tanquam alteri præter ipsum existenti, tribuit: anathema sit.

VIII. Si quis ausus fuerit dicere, assumptum hominem coadorandum Deo Verbo, & conglorificandum, & connumerandum Deum, tanquam alterum in altero (nam, con, syllaba superadiecta, hæc cogit intelligi;) ac non potius una adoratione veneratur Emmanuelem; unamq; ei glorificationem attribuit; iuxta quod Verbum caro factum est: anathema sit.

IX. Si quis unum Dominum Iesum Christum glorificatum dicit à Spiritu sancto, tanquam qui aliena virtute per eum usus fuerit; & ab eo acceperit posse operari contra imundos spiritus; posse & coram hominibus diuina signa perficere; ac non potius proprium fatetur eius Spiritum, per quem diuina signa operatus est: anathema sit.

X. Pontificem & Apostolum confessionis nostræ factum esse Christum diuina Scriptura dicit; obtulisseq; semetipsum pro nobis in odorem suauitatis Deo & Patri. Si quis ergo Pontificem & Apostolum nostrum dicit factum non ipsum Dei Verbum, quando caro factum est; & homo, (iuxta nos homines;) sed velut alterum, præter ipsum specialiter, hominem ex muliere: aut qui dicit, quod pro se obtulisset semetipsum oblationem, & non potius pro nobis solis. Non enim eguit oblatione, qui peccatum omnino nesciuit: anathema sit.

XI. Si quis non confitetur carnem Domini viuificatricem esse, & propriam ipsius Verbi Dei Patris; sed velut alicuius alterius præter ipsum, coniuncti eidem per dignitatem; aut quasi diuinam habentis habitationem; ac non potius viuificatricem esse, ut dicebamus; quia facta est propria Verbi, cun-

cta

et a uiuificare habentis potestatem : anathema sit .

*XII. Si quis non confitetur Dei Verbum passum carne ,
& crucifixum carne , & mortem carne gustasse ; factumq; pri-
mogenitum ex mortuis , secundum quod vita est ; & uiuifica-
tor ut Deus : anathema sit .*

P E R S I S T E N T E I N S V A

impietate Nestorio, Concilium Vniuersale

Ephesi congregatur , in quo Syno-

dali sententia ipse damnatur .

Cap. V I I I .

I G I T U R epistolam, & anathematismos cum Cœle-
stini literis, quibus decretum corrigendi ab eo er-
roris sui continebatur, ad Nestorium per quatuor Epi-
scopos, Theopentum, Danielelem, Potamonem, atque Ma-
carium, ab Alexandrina Synodo hac de causa ad ipsum
Legatos; Cyrillus mittit. Obduratur magis Nestorius,
ac vehementiori excandescens iracundia, actus in furias,
adeò graues vndique commouet turbas, vt ad eas com-
ponendas, sedandasq; necessarium fuerit indicere Vni-
uersale Concilium. Locus habendæ Synodo eligitur
Ephesus nobilis Ciuitas in Asia. Tempus statuitur dies
Pentecostes. Conueniunt Patres literis Imperatoris
Theodosij cohortati ad hunc necessarium conuentum;
cui sanctus Cyrillus vices Summi Pontificis Cœlestini
gerens, præfuit. Venit quoque Nestorius Ephesum, sed
sistere se sacro Concilio noluit; quamquam à sancta Sy-
nodo fuerit canonicè requisitus; missis ad eum non mo-
dò

dò ter, sed quater Episcopis, qui illum euocarent. Nicænum interea Fidei Symbolum legitur; ac pariter literæ à Cyrillo, atque Alexandrina Synodo ad Nestoriū missæ leguntur; & cum Symbolo prædicto conferuntur, atque à Patribus mirificè laudantur. Deinde ad comprobandam magis eorū doctrinam de ineffabili mysterio Incarnationis Verbi Dei, quamplura sanctorum Patrum testimonia in medium afferuntur. Postremò nefariæ Nestorij blasphemiarum ex diuersis suis cōmentarijs, & homilijs recēsentur, expenduntur, examinanturque. Ipso autē in sui cordis duritia magis semper persistēte; sancta Synodus sententiā, iuxta decretū Cœlestini Papæ in eum protulit, his verbis:

SANCTA SYNODVS dixit: CVM præter cetera impiissimus Nestorius, neque nostræ citationi parere, neque sanctissimos, religiosissimosq; Episcopos à nobis destinatos admittere voluerit; necessariò deuenimus ad examinationem eorū, quæ impiè docuit. Deprehendentes itaque partim ex literis, cōmentarijsq; ipsius; partim ex sermonibus, quos nuperrimè in hac Ephesiorum Metropoli habuit, quiq; testimonijs comperti sunt; illum impiè sentire, & prædicare; coacti per sacros canones, & epistolā Sanctissimi Patris nostri, & comministri Cœlestini Romanæ Ecclesiæ Episcopi; lacrymis abundè perfusi, ad lugubrem hanc contra eum sententiam necessariò venimus. Igitur DOMINVS NOSTER IESVS CHRISTVS, quem suis ille blasphemis vocibus impetiuit; per sanctam hanc Synodum eundem Nestorium Episcopali dignitate priuatum, & ab vniuerso Sacerdotum consortio, & cœtu alienum esse decreuit.

Hoc igitur pacto Nestorius ab vniuersali Concilio

San-

Sanctorum Patrum damnatus, & ab Ecclesia sancta Catholica separatus; eiectus fuit; quia, vt vidimus, primus ausus fuit asserere, quod hactenus inauditum fuerat: Beatissimam Virginem non esse Dei matrem: & diuisionem in Christo Domino nostro ponere.

FONS, ET ORIGO HÆRESEOS Nestorij detegitur. Cap. IX.

QUOMODO Nestoriana hæresis in Ecclesia Dei exorta est; & quo pacto à sanctis Patribus damnata; satis, vt arbitror, abundè vidimus. Sed quia in ægritudinibus corporis, haud sufficit nosse morbum esse febrem, vel aliquam aliam prauam humorum affectionem; sed necessarium est, quantum fieri potest; causas, ex quibus infirmitas processit, cognoscere; si quis ægroti curationem rectè instituere velit: ita, & nobis de pestilentissima hac hæresi agentibus, vt saluti animarum contagione hac pessima laborantium, prospiciatur; necesse est, post eius declarationem, causam, & originem, vnde ab initio fluxit; detegere. Nam, tametsi primus fuerit, Nestorius, qui nefariam hanc blasphemiam in sanctissimam Dei Matrem palam euomuerit; habuit ipse nihilominus impietatis suæ auctores, atque magistros, quorum perniciosissima scripta ipso Nestorio iam damnato, atque in exilium expulso, combustisq; vbique locorum commentarijs, homilijs, & expositionibus de pessimo hoc suo dogmate ab ipso compositis; instaurare damnatissimam hæresim, summo cum Ecclesiæ Catholicæ detrimento, potue-

potuerunt: quos nisi Chaldæis indicarem, apud quos, ut facile percipere potuimus, auctoritas, & doctrina eorundem damnatorum auctorum plurimum valet; frustra laborauissemus. Clerus Constantinopolitanus, qui primus blasphemias Nestorij audiuit, arbitratus est ipsum infectum fuisse Pauli Samosatani peruersa opinione: ut ex contestatione ipsius Cleri, hinc apposita, videre licet.

Contestatio publicè proposita à Clericis Constantinopolitanis, & in conspectu Ecclesie publicata: Quòd Nestorius eiusdem sit sententiæ cum Paulo Samosateno, ante CLX. annos ab Orthodoxis Episcopis anathemate condemnato. Descripta ex prima parte Concilij Ephesini, cap. 13.

QUICVMQVE schedam hanc accepturi sunt, eos, per sacrosanctam Trinitatem adiuro, obtestorq̃, ut eandem Episcopis, presbyteris, diaconis, lectoribus, necnon & laicis quoq̃ Constantinopoli habitantibus, ostendant: eiusdemq̃ si fieri potest, exemplum, ad euidentem heretici Nestorij confusionem, iisdem imperiantur: ut qui eadem prorsus, quæ Paulus Samosatenus, ante CLX. annos à Catholicis Episcopis anathemate condemnatus; docere, ac sapere aperte conuincitur. Quæ autem ab utroque dicta comperiuntur, ea ad hunc modum se habent. Paulus Samosatenus ait: Maria Verbum non peperit. Nestorius ab huius sensu non recedens, inquit: Heus tu, bone vir, Maria diuinitatem non edidit. Addit Paulus: Neque enim erat ante secula. Nestorius ait: Diuinitati, quæ tempora condidit, matrem temporaneam assignant. Rursum Paulus: Maria Verbum suscepit; neque est senior Verbo. Nestorius ait: Quomodo fieri queat, ut Maria ex se genuerit seniore se? Paulus ait: Maria edidit hominem, nulla in parte nobis dissi-

milem. Nestorius dicit: Qui ex Virgine natus est, tantum homo est. Paulus ait: Atqui per omnia præstantior est; nam iuxta Scripturas, de Spiritu sancto est, diuinoq; decreto, uberrima gratia donatus est. Nestorius ait: Vidi Spiritum descendentem quasi columbam, & manentem super illum, necnon ascensionis vim illi impertientem: quandoquidem præcipiens Apostolis, quos elegerat, per Spiritum sanctum assumptus est. Hic igitur ille est, qui hanc tantam gratiam Christo impertitus est. Paulus ait: Quare, qui genere ex David ducto inunctus est; à sapientia alienus censendus non est: neque tantum sapientiæ in alio quopiam, quantum in ipso extitisse; putandum est. Sanè fuit illa ampla in Prophetis; uberior, ampliorq; in Moyse, & alijs nonnullis: at verò in Christo, tanquam in quodam Dei templo, amplissima extitit. Idem in alio loco, alium docet esse Iesum Christum; alium rursum, Deum Verbum. Nestorius ait: Fieri nequit, eum, qui ante omnia sæcula natus est semel; de nouo nasci; idq; secundum diuinitatem. En manifestè legis transgressor deprehenditur Nestorius, ut qui eum, qui ex Patre genitus est, ex sacra Virgine nasci potuisse diserte neget: & Paulo Samosateno hæretico, qui alium asserit esse Verbum, & alium rursum Iesum Christum; neque unum esse, ut Orthodoxa profitetur Ecclesia; planissimè adstipulatur. Hactenus Clerici Constantinopolitani. Quæ contestatio Cleri Constantinopolitani consonat ijs, quæ scripserat hoc tempore Summus Pontifex sanctus Cælestinus. Ipse enim scribens ad Clerum, & Populum Constantinopolitanū, sic ait: Apertè ergo dilectioni vestræ, quod sine lacrymis non possumus dicere; nuntiamus. Mouit disputator vester prælium veritati, antiquæ Fidei intulit manus: impugnat Apostolos: Prophetas respuit:
ipsius

ipsius Domini nostri de se dicentis verba non sequitur . Cuius religionis, & quibus legibus seipsum Episcopū dicit ; abusus veteri , & nouo testamento ? nam intellectum figuræ respuit, & inter nos versatam non recipit veritatem . Aliter denique de Christi Dei nostri iactat arcano, quàm Fidei nostræ patitur sacramentum, quod reuerenter secutus est omnis Catholicus disputator . Nemo enim bene religioni deditus, aliud de Christo sentit, quàm de se voluit ipse sentiri . Mouit aliquando hanc sacrilegam quæstionem Samosatenus Paulus, cum sanctæ apud Antiochiam præfset Ecclesiæ: sed eum de Throno, cui feraliter præsidebat, Sacerdotum Catholicorum sententia iuncta deiecit .

Cœlestinus itaque, & Cōstantinopolitanus Clerus fontem, & originem huius hæreseos detexerunt: sed Patres in quinta vniuersali Synodo riuum, ductumque, vel cloacā potius, vnde cœnolus, virulentusq; hic humor proximè defluxit; patefecerunt: nempe Theodorum Mopsuestenū, qui Nestorij doctor, ac magister fuerat . Damnato enim Nestorio ab Oecumenica sancta Synodo Ephesina, eiusq; cōmentarijs, atque scripturis per vniuersum orbē, Imperatoris edicto exustis; sectatores illius, occultato eius nomine, pessimam eius doctrinam studuerunt instaurare . Theodori igitur Mopsuesteni, quem vt diximus, Nestorius doctorem impietatis suæ habuerat; auctoritatem ad pessimum eorum consilium perficiendum adhibent: nam eius fama satis celebris erat; ob studium, constantemq; laborem, quo hæreticos, ac præcipuè Apollinarium exagitauerat . Apollinarius quippe dixerat: Deum Verbum carnem tantum humanam absque rationali anima assumpsisse; diuinitatemq; rationalis animæ vi-

cem suppleuisse; ex quo confusionem diuinæ, & humanæ naturæ in Christo Domino nostro stultè, impieq; ponebat. Contra verò Theodorus sic vtramque naturam distinguebat, vt inter eas diuisionem poneret. Atque adeò erant Patres intenti ad manifestam Apollinarij impietatem repellendā, vt virus in scripturis Mopsuesteni latens, tunc non animaduernerint; præsertim cum ipse malitiosè ageret, & nefandum dogma suum callidè occultaret. Idq; facile agnosci potest in verbis ipsius ex octauo libro Incarnationis, recitatis in quinta vniuersali Synodo, collatione sexta, videlicet: *Sicut & Dominus de viro, & muliere dicit, quòd iam non sunt duo, sed vna caro: dicamus & nos rationabiliter, secundum unitatis rationem, quoniam non sunt due personæ, sed vna; naturis scilicet discretis.* Et libro xj. similiter de Incarnatione, inquit: *Ad hæc itaque sufficiunt quidem, quæ diximus, ubi & naturarum differentiam ostendimus, & personæ unitatem.* Quibus verbis quis non videt negatam esse personarum dualitatem, quam ipse Theodorus alijs in locis scelestè tenuisse deprehenditur in mysterio ineffabili dispensationis Dei Verbi: vt sapientissimè, atque luculentissimè Patres in eadem sancta Synodo quinta Vniuersali, verba superius allata expedientes, & cum Nestorij verbis componentes; demonstrauerunt? Mirum itaque non fuit, latuisse tunc sanctos Patres nequitiam Theodori, doctrinæ orthodoxæ speciei, vt vidimus, fucatam; eo potissimum tempore quo manifestissima hæresis vigeat, huic è diametro cōtraria: Latuisset quoq; diutius, nisi Nestoriani præsidio Mopsuesteni tutari se curauissent. Nam, vt vidimus, longè aliter ab

initio fenserunt Patres de Nestoriana hæreseos origine, quæ ambigua semper fuit, donec eam sancta vniuersalis Synodus declarauit. Ceterū, quia Imperator Iustinianus, cuius tempore celebrata fuit Constantinopoli Quinta vniuersalis Synodus; in epistola, qua sanctos Patres, qui ad Concilium conuenerant, hortatur ad remouenda grauissima scandala hac de causa exorta, amputandasq; omnes hæreses, atque contentiones ab Ecclesia Dei; vberius, & enucleatius cuncta narrat, quæ nos hætenus inuimus: ideo duximus epistolam illam, vt habetur initio Quintæ Synodi vniuersalis, fideliter describere.

EXEMPLVM EPISTOLÆ

Iustiniani Imperatoris ad sanctos Patres

Quintæ Vniuersalis sanctæ Synodi.

Ex actis eiusdem sanctę Synodi

collatione prima. Cap. X.

IN NOMINE DOMINI DEI NOSTRI IESV
CHRISTI. Imperator Cæsar Flavius Iustinianus, Alamannicus, Gotthicus, Francicus, Germanicus, Anticus, Alanicus, Vuandalicus, Africanus, pius, felix, inclytus, Victor, ac triumphator semper Augustus. Beatissimis Episcopis, & Patriarchis, Eutychio Constantinopolitano, Dominino Theopolitano, Stephano, Georgio, & Damiano religiosissimis Episcopis, vicem agentibus Eustochij viri beatissimi Archiepiscopi Hierosolymitani, & Patriarchæ, & reliquis religiosissimis Episcopis ex diuersis Prouincijs in hac regia Vrbe degentibus.

SEMPER Studium fuit Orthodoxis, & pijs Imperatoribus patribus nostris, pro tempore exortas hereses, per congregationem religiosissimorum Episcoporum amputare; & recta Fide sincerè prædicata, in pace sanctam Dei Ecclesiam custodire. Quapropter & Constantinus piæ recordationis, Ario blasphemante, & dicente: Non esse Filium consubstantialem Deo Patri, sed creaturam, & ex non extantibus factum esse; congregavit Nicææ ex diuersis diocesisbus trecentos decem & octo sanctos Patres: & cum ipse etiam Concilio interfuisset, & adiuuisset eos, qui consubstantialem Filium Patri confessi sunt; condemnata Ariana impietate, Studium habuit rectam Fidem obtinere. Exposito itaque sancto Symbolo, vel mathemate Fidei; per hoc sancti Patres confessi sunt: Consubstantialem esse Filium Deo Patri; quod usque tunc apud plurimos dubitabatur. Sed & Theodosius senior piæ recordationis, Macedonio negante Deitatem sancti Spiritus; & Apollinario, vel Magno eius discipulo, in dispensatione incarnati Dei Verbi blasphemantibus, & dicentibus: Sēsū humanum non recepisse Deum Verbum, sed carni unitum esse, animam irrationalem habenti: congregatis in Regia Vrbe centum quinquaginta sanctis Patribus, cum & ipse particeps fuisset Concilij; damnatis prædictis hereticis, una cum impijs eorum dogmatibus; fecit rectam prædicare Fidem. Secuti enim iidem sancti Patres expositam rectam Fidem à trecentis decem & octo sanctis Patribus, explanauerunt de Deitate sancti Spiritus, & perfectè de dispensatione incarnati Dei Verbi docuerunt. Iterum Nestorio impio alium dicente Deum Verbum, & alium Christum: & hunc quidem natura Filium Dei Patris, illum autem gratia Filium impie introducēte,

cente; & sanctam gloriosam semper Virginem, Dei genitricem esse negante; cum penè omnes Orientales partes sua impietate adimpleffet idem Nestorius; Theodosius iunior piæ recordationis congregavit priorem Ephesinam sanctam Synodum, cui præsidebant Cælestinus, & Cyrillus sancti Patres: & directis Iudicibus, qui deberent Concilio interesse, compulit & ipsum Nestorium ibi peruenire, & iudicium propter eum procedere: & tali examinatione facta; secuti ijdem sancti Patres per omnia, ea quæ de Fide definita sunt ab anterioribus sanctis Patribus; condemnauerunt Nestorium, unà cum eius impietate. His itaque subsecutis, cum insurrexissent contra Cyrillum sequaces Nestorij impij; festinauerunt, quantum in ipsis fuit, refutare condemnationem contra Nestorium factam: sed prædictus piæ recordationis Theodosius, vindicans ea, quæ ita rectè contra Nestorium, & eius impietatem fuerunt iudicata; fecit firmiter obtinere contra eum factam condemnationem. Et post hæc iterum, cum Eutyches demens emerisset, negando consubstantialiæ nobis esse carnem Domini; multis interea motis tam Constantinopoli, quàm Ephesi: tanta pro illo facta est hæreticorum circumuentio, ut etiam eijceretur propter eum Flavianus religiosa memoria, regie Urbis Episcopus. Piæ autem recordationis Marcianus congregavit Chalcedone sanctos Patres; & magna contentione inter Episcopos facta, non solum per suos Iudices, sed etiam per seipsum in Concilium peruenit, & ad concordiam omnes perduxit. Qui sancti Patres in omnibus secuti ea, quæ pro Fide definita sunt à prædictis tribus sanctis Concilijs; & quæ iudicata sunt de hæreticorum damnatione, & impietate eorum: damnauerunt, & anathematizauerunt Eutychem dementem,

& impia eius dogmata: necnon & Nestorium cū impijs eorum
 dogmatibus, quoniam tunc festinauerunt quidam defendere
 Nestorium, & impia eius dogmata. Super hæc autem iſdem
 in Chalcedone sancti Patres anathematizauerunt eos, qui a-
 liud Symbolum tradiderunt, aut tradunt, præter hoc, quod ex-
 positum est à trecentis decem & octo sanctis Patribus, & ex-
 planatum à centum quinquaginta sanctis Patribus. His ita-
 que omnibus per diuersa tempora subsecutis; prædicti piæ recor-
 dationis nostri Patres, ea quæ in unoquoque Concilio indica-
 ta sunt; legibus suis corroborauerunt, & confirmauerunt: &
 hereticos, qui definitionibus prædictorum sanctorum quatuor
 Conciliorum resistere, & Ecclesias conturbare conati sunt;
 expulerunt. Defuncto autem Marciano diuæ recordationis,
 cum contentio esset per diuersa loca de Chalcedonensi san-
 cto Concilio; Leo piæ recordationis ad omnes ubique Sacerdo-
 tes scripsit, ut unusquisque eorum propriam sententiam ma-
 nifestaret de eodem sancto Concilio: & cum alius alium Epi-
 scopum non expectasset, ad hoc quod interrogati sunt, respon-
 derunt. Exiguo autem tempore transacto, iterum insurrexe-
 runt Nestorij, & Eutychis sequaces, & tantas turbas in san-
 ctis Dei Ecclesiis fecerunt, ut diuisiones, & schismata in eis
 fierent, & nullam communionem ad se inuicem Ecclesiæ ha-
 berent. Nec enim præsumebat aliquis de Ciuitate in aliam
 Ciuitatem veniens communicare; nec Clericus ex alia Ciui-
 tate in aliam Ciuitatem veniens, in Ecclesiam procedere. Cum
 autem secundum misericordiam suam Dominus Deus Reipu-
 blicæ gubernationem nobis credidit; initium, & fundamen-
 tum nostri Imperij fecimus, coniungere diuisos Sacerdotes san-
 ctarum Dei Ecclesiarum ab Oriente vsque ad Occidentem: &

omnem contentionem amputantes, quæ contra Chalcedonensem sanctam Synodum ab Eutychis, & Nestorij impiorum sequacibus mouebatur; fecimus prædicare eandem sanctam Synodum, cum prædictis alijs sanctis tribus Concilijs, in Dei Ecclesiis: certè scientes, quòd ea, quæ ab ea de Fide exposita sunt, consonant per omnia alijs tribus sanctis Concilijs: & multis quidem ad eandem sanctam Synodum contradicentibus, satisfecimus: alios autem, qui perseverauerunt, eidem sancto Concilio contradicentes; expulimus sic à sanctis Dei Ecclesiis, & venerabilibus Monasterijs, ut concordia, & pace sanctarum Ecclesiarum, & eorum Sacerdotum firmiter custodita; una, & eadem Fides, quam sanctæ quatuor Synodi confesse sunt; in sanctis Dei Ecclesiis prædicetur. His itaque pro firmitate sanctarum quatuor Synodorum, Deo propitio, per nos factis, & obtinentibus in sancta Dei Ecclesia; Nestorij sequaces propriam impietatem applicare volentes sanctæ Dei Ecclesiæ, & non potentes hoc per Nestorium facere; festinauerunt eam introducere per Theodorum Mopsuestenum doctorem Nestorij: qui multo peiora Nestorio blasphemauit, & super alias innumerabiles suas blasphemias contra Christum Deum nostrum factas; alium dixit Deum Verbum, alium Christum: necnon & per impia conscripta Theodreti, quæ contra rectam Fidem, & Ephesinam primam sanctam Synodum, & contra sanctæ memoriæ Cyrillum, & duodecim eius capitula exposuit: & insuper sceleratam epistolam, quam dicitur Ibas ad Marim Persam scripsisse, quæ plena est omni impietate Theodori Mopsuesteni, & Nestorij. Per hanc etenim impiam epistolam, non solum impietatem, sed etiam ipsas personas Theodori, & Nestorij, quas maxime lau-

laudat, & iudicat eadem impia epistola; festinauerunt condemnatione liberare: dicentes, eam susceptam esse à sancta Chalcedonensi Synodo. Hoc autem dicunt non pro defensione sanctæ Synodi; sed nomine eius, sicut putant, suam impietatem confirmare festinantes. Certum autem est, quod impia intentio est ista vindicantium, ut si eis euenerit, non predicetur Deus Verbum, homo factus esse; nec sancta gloriosa semper Virgo Maria, Dei Genitrix predicetur. Hæc enim Theodorus, & Nestorius in suis conscriptis impiè exposuerunt; & qui epistolam scripsit, in ea blasphemat. Nos igitur, sequentes sanctos Patres, & volentes rectam Fidem sine aliqua macula in Dei Ecclesiis predicari, & impiorum conatum refecare; primum quidem, & in vestris vos degentes Ecclesiis, interrogauimus de prædictis impijs tribus capitulis; & vestram nobis voluntatem fecistis manifestam: pro qua & comprobauimus vos, quod indubitanter, & cum omni alacritate rectam Fidem confessi estis, & impiam condemnastis. Quoniam verò, & post condemnationem à vobis factam; in eisdem ipsis permanent quidam, eadem impia tria Capitula vindicantes; ideò vocauimus vos ad Regiam Urbem; hortantes, communiter conuenientes, quam habetis pro his voluntatem, iterum manifestare. Et Vigilio enim religiosissimo Papæ antiquioris Romæ, cum peruenisset ad hanc Regiam Ciuitatem, de tribus Capitulis subtiliter omnia manifestauimus; & interrogauimus eum, quid sapit de hoc: & ipse non semel, nec bis, sed etiam sæpius in scriptis, & sine scriptis anathematizauit impia tria Capitula. Quod verò eiusdem voluntatis semper fuit de condemnatione trium Capitulorum, & per plurima alia declarauit, & per condemnationem Rustici, & Sebastiani

ali-

aliquando Diaconorum antiquioris Romæ : qui cum primum suscepissent factum ab eo iudicatum, in quo anathematizauit eadem impia capitula ; postea susceperunt, & defenderunt eorum impietatem . Sed etiam Valentiniano Episcopo Scythiæ , & Aureliano Arelati , quæ est prima sanctissimarum Galliæ Ecclesiarum ; scripsit, & manifestauit de condemnatione istorum capitulorum : & præcepit eis nihil suscipere , quod à condemnatis Diaconis scribitur contrarium prædicto iudicato : & compendiosè dicere semper in eadem voluntate perseuerauit . Et hæc omnia per suum tempus vobis manifesta faciemus . Quomodo verò postea, cum peruenissetis , sicut dictum est, ad hanc Regiam Ciuitatem, scripta facta sunt ad inuicem à vestra Sanctitate , & à Vigilio religiosissimo Papa antiquioris Romæ , ut omnes vos uniti conueniatis ; & propter illos, qui, siue ex ignorantia, siue scientia, impietatem Capitulorum defendunt ; congruum iudicium eis, quæ à sanctis quatuor Synodis pro Fide definita sunt, proferatis ; mandauimus illi etiam per nostros Iudices , & per quosdam ex vobis , ut una cum omnibus conueniret , & communiter disceptaret de prædictis capitulis ; ut forma daretur rectæ Fidei conueniens : & quòd ipsum , & vestram Sanctitatem in scriptis interrogauimus de hoc , ut aut tanquam impia capitula ab omnibus condemnarentur ; aut si putat recta esse, aperte suam manifestaret voluntatem . Alienum enim est Christianorum, cum recta Fide impia suscipere , & non à malis recta discernere . Ille verò nobis mandauit, quòd de prædictis tribus capitulis per semetipsum faciens, porriget nobis . Adhortamur igitur vos de his disceptare . Scire etenim vos volumus, quòd nos ea, quæ à sanctis quatuor Concilijs, Nicæno , Constantinopolitano, Ephesino

sino primo, & Chalcedonensi, de una, eademq; Fide exposita, & definita sunt; & de Ecclesiastico statu regulariter disposita, seruamus, & defendimus, & ea sequimur: & omnia, quæ consonant istis, suscipimus, & amplectimur. Quicquid autem non consonat istis, vel à quacumque persona scriptum inueniatur contra ea, quæ de una, eademq; Fide à sanctis quatuor Concilijs, vel uno ex his definita sunt; hoc tanquam alienum omnino pietatis execramur. Sequimur autem, & in omnibus sanctos Patres, & Doctores sanctæ Dei Ecclesiæ, Athanasium, Hilarium, Basilium, Gregorium Theologum, & Gregorium Nyssenum, Ambrosium, Theophilum, Ioannem Constantinopolitanum, Cyrillum, Augustinum, Proculum, Leonem: & omnia quæ ab his de Fide recta, & ad condemnationem hereticorum conscripta, & exposita sunt; suscipimus. In prædictis igitur omnibus permanentes, illos Patres, & Sacerdotes suscipimus, qui ea, quæ à sanctis quatuor Concilijs de Fide exposita sunt, & à prædictis sanctis Patribus prædicata sunt; seruant, & prædicant in sancta Dei Ecclesia. Quando verò heretici per omnia Theodorum, & Nestorium, & eorum impietatem vindicare volentes, sicut prædictum est; & susceptam esse dicunt à sancto Chalcedonensi Concilio impiam epistolam, quæ ad Marim Persam ab Iba scripta esse dicitur: hortamur vos considerare ea, quæ à Theodoro impiè tam in alijs scripta sunt, quàm in Iudaico Symbolo: quod & Ephesi, & Chalcedone prolatum, anathematizatum est ab utraque Synodo cum his, qui ita sapuerunt, vel sapiunt: considerare autem & quæ de ipso, & eius blasphemijs sancti Patres conscripserunt, & antecessores nostri promulgauerunt: necnon ea, quæ Ecclesiasticarum historiarum scriptores

res de eo exposuerunt. Ex his etenim omnibus cognoscetis, quòd ab illo tempore condemnatus est, tam ipse, quàm blasphemie eius à sanctis Patribus; & quòd propter istas superioribus temporibus deletum est, & nomen eius à sacris diptychis Ecclesie, cuius fuit Episcopus. Hortamur etiam & illud disceptare, quòd vanè profertur ab eis, qui dicunt, non oportere post mortem hereticos anathematizari: & sequi in hoc doctrinam sanctorum Patrum, qui non solum hereticos viuentes condemnauerunt; sed & post mortem, utpotè in sua impietate mortuos; anathematizauerunt: sicuti eos, qui iniuste condemnati sunt, reuocauerunt post mortem, & in sacris diptychis scripserunt. Quòd factum est, & in Ioanne, & in Flauiano religiose memoria, Episcopis Constantinopolitanis. Scit enim vestra reuerentia, quòd positum est à Domino in Euangelio de ipso: Quòd qui credit in eum, non iudicatur: qui autem non credit in eum, iam iudicatus est, quòd non credit in nomine unigeniti Filij Dei. Manifestum autem est, quòd hoc non tantum de viuis, sed etiam de his dictum est, qui in sua impietate mortui sunt. Insuper autem hortamur vos inspicere, & quæ impiè scripta sunt à Theodoretò contra rectam Fidem, & Ephesinam primam sanctam Synodum; & contra sanctæ memoriæ Cyrillum; & contra duodecim eius capitula: & quæ impiè idem Theodoretus conscripsit pro Theodoro & Nestorio, & blasphemij eorum contra sanctæ memoriæ Cyrillum. Examinare autem & de impia epistola, quæ dicitur ab Iba ad Marim Persam scripta esse: in qua scriptor eius abnegat, Deum Verbum hominem factum esse; & sanctam gloriosam semper Virginem Mariam, Dei Genitricem esse. Condemnat autem eadem impia epistola, & Ephesinam sanctam primam Synodum, tanquam

quam sine iudicio, & quaestione Nestorio condemnato: & sanctæ quidem memoriæ Cyrillum Ecclesiæ doctorem, hæreticum vocat; & impia dicit duodecim eius capitula: Theodorum autem, & Nestorium, & eorum impietatem defendit, & laudat. Et quoniam, sicut dictum est, præsumunt quidam dicere, & epistolam, quæ prædictam impietatem continet, susceptam esse à Chalcedonensi sancto Concilio; hortamur vos conferre ea, quæ dicta sunt ab eodem sancto Concilio in definitione pro Fide exposita, cum his, quæ in impia epistola continentur; ut undique recta quidem confirmantur, impia autem condemnentur. Omnia igitur prædicta cum omni subtilitate disceptantes, sicut Sacerdotes decet; in mente habentes Dei timorem, & futurum iudicium; & nihil pietati, & rectæ Fidei & Veritati, & Dei gloriæ, & honori præponentes: in mente autem habentes, & Apostolicam pronuntiationem, quæ contra eos, qui contraria rectæ Fidei tradunt; prolata est: manifestè dicentem: Quòd licet nos, vel Angelus de cælo euangelizauerit vobis, præter quam quod euangelizauimus vobis: anathema sit. Sicut prædiximus, & modò iterum dico: Si quis vobis euangelizauerit, præter quàm accepistis: anathema sit. Scientes & Petri Apostoli præceptum, dicentis: Parati semper estote ad satisfactionem omni petenti vos rationem de spe, quæ in vobis est; celeriter de his, quæ interrogauimus, vestram manifestate voluntatem. Cum enim qui de recta Fide interrogatur, diu protrahit, nihil aliud est, nisi abnegatio rectæ confessionis. In interrogationibus enim, & responsis, quæ de Fide sunt, non est primus, nec secundus; sed qui in recta confessione paratior inuenitur, acceptabilis apud Deum est. Diuinitas vos seruet per multos annos, sancti, ac religiosissimi

Patres . Datum quarto Nonas Maias Constantinopoli, Imperij Domini Iustiniani perpetui Augusti anno xxvij. post Consulatam Basilij viri clarissimi anno xij.

EX BLASPHEMIIS THEODORI
Mopsuesteni, quod de origine Nesto-
rianæ hæresis dictum est, con-
firmatur . Cap. XI.

LECTA igitur hac epistola, quæ in actis Concilij, quoniam Imperator formam in ipsa præscripserat, qua grauiissimum hoc negotium cupiebat agi; Forma appellatur; Sancti Patres decreuerunt, vt singillatim vnumquodque trium capitulorum examinaretur. A recognitione itaque errorum, atque blasphemiarum Theodori Mopsuesteni cœptum est. Quod factum fuit collatione, siue conuentu Patrū, hoc est actione Concilij quarta. Recensita autem fuerunt septuaginta & vnū loca, ex diuersis tractationibus, commentarijs, & expositionibus Theodori; ac eius quoque sceleratum symbolum recitatum. Nos è tam multis nonnulla hîc describenda duximus: ex quibus apparere satis apertè poterit, quàm verè dictum sit in epistola superius descripta: Nestorium à Theodoro pessimam suam doctrinam accepisse; ipsumq; Theodorum multo peiora Nestorio blasphemasse. Primus igitur locus ex relectis in Concilio, desumptus ex 3. libro Theodori contra impiū Apollinarium, habetur his verbis: *Quo modo igitur tu, quem super omnes maximè decet mentium regimen;*

gimen; illum qui ex Virgine natus est, Deū esse, & ex Deo consubstantialē Patri existimari dicis; nisi forte sancto Spiritui imputare illius creationem nos iubes? Sed quis est Deus ex Deo, & consubstantialis Patri? is idem, qui ex Virgine natus erat; (ò mirandum) & qui per Spiritum sanctum, secundum diuinas Scripturas, plasmatus est, & consuetudinem in muliebri accepit ventre? Inerat forsitan, quia mox quidem plasmatus est, & ut templū Dei esset, accepit. Non tamen existimandū nobis est, Deum de Virgine natum esse: nisi forte existimandū idem nobis est, & quòd natum est, & quòd est in nato templo; & qui in templo est, Deus Verbum: non tamen nec secundum tuam vocem pronuntiandum est, omnino ex Virgine Deum natum esse, & ex Deo consubstantialē Patri. Nam si non homo est, sicut dicis, assumptus, qui natus est ex Virgine; Deus verò incarnatus: quomodo qui natus est, Deus ex Deo, & consubstantialis dicetur Patri; carne non potente hanc vocem suscipere? Nam est quidem dementia, Deum ex Virgine natum esse dicere. Hoc enim nihil aliud est, quàm ex semine eum dicere Dauid, de substantia Virginis genitum; & in ipsa plasmatum: quia quod ex semine Dauid, & de substantia Virginis est; in materno ventre constitit: & sancti Spiritus plasmatum virtute, natum fuisse dicimus de Virgine. Vt autem aliquis ex hoc concedat dicere ipsis, quòd Deus ex Deo, & consubstantialis Patri, natus est ex Virgine, eo quòd est in templo nato; sed non per se natus est Deus Verbum; incarnatus verò, sicut dicit iste sapiens. Si igitur cum carne eum natum esse dicunt; quod autem natum est, Deus ex Deo, & consubstantialis Patri est; necesse est hoc, & carnem dicere. Quòd si non idcirco caro est, quoniam nec Deus ex Deo, nec

consubstantialis Patri , sed ex semine Dauid , & consubstantialis ei , cuius semen est ; & non id , quod natum est ex Virgine , Deus est ex Deo , & consubstantialis Patri : nisi forte pars nati , prout ipse in inferioribus partem Christi nominat Deitatem : sed non diuina natura ex Virgine nata est . Natus autem est ex Virgine , qui ex substantia Virginis constat ; non Deus Verbum , ex Maria natus est . Natus autem est ex Maria , qui ex semine est Dauid ; non Deus Verbum ex muliere natus est ; sed natus ex muliere , qui virtute Spiritus sancti plasmatus est in ea . Non ex matre natus , & consubstantialis Patri : sine matre enim est , secundum beati Pauli vocem ; sed qui in posterioribus temporibus , in materno ventre , sancti Spiritus virtute plasmatus est , utpote sine Patre propterea dictus . Hæc Theodorus ; ex quibus Nestorius didicisse potuit nefandam distinctionem , immò blasphemam diuisionem templi , & Dei templum inhabitantis , à Mopsuesteno excogitatam . Sic quoque ex his , quæ modò subijcimus , secundo , tertio , ac sexto loco in Concilio lectis ; videbimus accepisse ab eodem doctore , ac magistro impietatis suæ : Dominum nostrum Iesum Christum , tanquam purum hominem , diuinæ gratiæ beneficio (verumtamen modo præstantissimo , utpote ex coniunctione inseparabili inhabitantis in se Dei Verbi ;) paulatim ad virtutem profecisse ; & sic redemptionis nostræ mysterium adimpleuisse : passione videlicet , morte , resurrectione , & ad cælum ascensione sua . Pari quoque pacto meruisse coadorationem cum Deo Verbo , ex eius coniunctione . Quæ omnia postmodum Nestorius à

Theodoro mutuatus, impiè delirauit. Sed subijciamus verba Theodori ex eodem libro, paulò post illa, quæ superius descripta sunt. *Mox autem in ipso plasmato, Deus Verbum factus est: nec enim in cælum ascendenti solum inerat, sed etiam ex mortuis resurgenti; utpote & resuscitans eum secundum suam promissionem. Nec resurgenti ex mortuis solum inerat, sed etiã crucifixo, & baptizato, & euangelicam post baptismum conuersationem peragenti; necnon etiam ante baptismum legalem adimplenti constitutionem; & presentato secundum legem, & circumciso, & partus panis obuoluto. Erat autem forte in ipso, & nascente, & cum in materno utero esset, à prima statim plasmatione. Dispensationi enim, quæ circa eum erat, ordinem imponebat; utpote, & particulatim ipsum ad perfectionem perducens. Et post alia ex eodem libro tertio contra Apollinarium. Et per tempus quidem ad baptismum ducens, post illud autem ad mortem: deinde secundum suam pronuntiationem, resuscitans, ducens in cælum, collocans eum ad dexteram Dei per suam coniunctionem; ex qua sedet, & adoratur ab omnibus, & omnes iudicabit. Istorum autem omnium finem apud se habebat Deus Verbum, cum in eo erat, & omnia per ordinem complebat: quem ordinem ipse arbitrabatur bene habere, præfinitione quidem, & voluntate, quam antea statuit pro his, quæ euentura erant; & bona voluntate, quam circa eum habebat, ab initio similiter inerat ei: per ordinem autem sibi placitum, ad perfectionem ducebat ipsum. Et post multa in eodem libro, inquit impius iste: Quod enim dictum est, Ducebatur à spiritu, aperte hoc significat, quòd ab eo regebatur; ab eo ad virtutem propositorum confor-*
taba-

tabatur; ab eo ad hæc quæ oportebat, ducebatur; ab eo, quod decebat, docebatur; ab eo cogitationibus corroborabatur, ut ad tantum certamen sufficeret: sicut & beatus Paulus dicit: *Quicumque enim spiritu Dei aguntur, hi sunt filij Dei: duci spiritu dicens illos, qui ab eo gubernantur, ab eo docentur, ab eo ad melius constituuntur, ab eo competentium doctrinam accipiunt. Cum dixisset autem Evangelista, quòd Spiritu sancto plenus regressus est à Iordane; aperte demonstravit, quod huius causa Spiritus sancti habitationem in baptismo suscepit; ut inde propositam caperet virtutem. Vnde & ad certamen illud, quod pro nobis erat ad Diabolum effecturus; Spiritu ducebatur. Patere abundè credimus ex his, quod ab initio dictum est: Theodorum Nestorij doctorem fuisse. Quòd autem peiora Nestorio blasphemauerit; ex relectis in Concilio blasphemijs suis, ostendamus. Affirmavit impius, ac nefarius iste; quod non sine maximo animi horrore Christianæ aures audire possunt: Redemptorem nostrum, agnum Dei immaculatum, tē-tationibus corporalium libidinum, atque passionum obnoxium fuisse: quas tamen faciliùs vincebat, quàm ceteras animi passiones. Execranda eius verba, quæ non nisi magna necessitate compulsi, maiori tamen cordis nostri dolore, hìc describimus; hæc sunt, ex libro de Incarnatione: *Plus inquietabatur Dominus, & certamen habebat ad animæ passiones, quàm corporis: & meliore animo libidines vincebat, mediante Deitate, ad perfectionem. Vnde & Dominus ad hæc maximè instituens videtur certamen. Cupiditate enim pecuniarum non deceptus, & gloria desiderio non tentus; carni quidem præbuit nihil: nec enim illius erat**

talibus vinci. Et paulò post: *Et maius certamen instituit ad animæ passiones, minus autem ad carnis: quanto & amplius, & magis inquietare illas contingebat; & magis illa erat, quæ & amplioris indigebat medicina; videlicet, quòd & carnem, & animam assumens, per utrasque pro utrisque certabat: mortificans quidem in carne peccatum, & mansuetans eius libidines, & faciliè capiendas meliori ratione animæ faciens: erudiens autem animam, & exercitans & suas passiones vincere, & carnis refranare libidines. Hæc enim Deitas inhabitans operabatur: hæc inhabitans medebatur utrique eorum. His igitur inauditis blasphemijs Maiestatem Dei Verbi incarnati, iste teterrimus hostis mysterij ineffabilis nostræ salutis, lædebat. Sed eius gloriæ inuidens, etiam quod ipsa Veritas de seipsa testata est; nempe, cuncta quæ euentura erant de eius incarnatione, nostraq; redemptione, à Spiritu sancto prædicta in Scripturis sanctis antea fuisse; impudentissimè negavit. In principio enim commenti, quod in duodecim Prophetas scripsit, abnegans prophetias de Christo esse prædictas; ita loquitur: *Sed non volentes ista considerare, voces omnes trahere ad Dominum tentant Christum: ut & quæ de populo facta sunt, simili modo intelligerent; & risum præstarent Iudæis: quando, ex scriptorum sequentia, nihil ad Dominum Christum pertinentes ostendunt voces. Et post alia infert: Tale est: Et quòd non derelicta est anima eius in inferno, nec caro eius vidit corruptionem. Nam propheta quidem supra modum ipsam ponit circa populum providentiam; volens dicere, quoniam inextentabiles eos ab omnibus conservauit malis. Quoniam autem hoc verum, & ex ipsis rebus euentum accepit**

pit in Domino Christo; frequentissimè de eo loquens beatus Petrus utitur Prophetæ Voce: ostendens, quod de populo supra modum dictum est; hoc verum euentum in ipsis rebus accepit nunc in Domino Christo. Et post alia infert: *Eundem intellectum habet & illud: Diuiserunt sibi vestimenta mea, & super vestimentum meum miserunt sortem.* Quòd enim psalmus nullatenus conuenit Domino, certū est. Neque enim erat Domini Christi, qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius; dicere: *Longe à salute mea verba delictorum meorum.* Sed & ipse Dominus, dum secundum communem hominum legem, in passione opprimeretur: *Deus meus, Deus meus, quare me dereliquisti; emisit vocem.* Et Apostoli: *Diuiserunt sibi vestimenta mea, & super vestimentum meum miserunt sortem; ad eum traxerunt manifestè: quoniam, quod supra modum dictum fuerat prius à David, propter illata ei mala; hoc ex operibus euenit in Domino Christo; cuius & vestimenta diuiserunt, & sorti tunicam subiecerunt.* Nec defunt fanè alia loca, quibus eandem blasphemiam iterauit Theodorus: quæ similiter recitata in Concilio fuerunt. Immò verò sanctis ipsis Scripturis fidem abrogare pluribus in locis conatur: præcipuè verò librum Iob, & Canticum Canticorum Salomonis reprobatur. De quibus hæc scripsit, ut habetur ex cathalogo blasphemiarum eius, in actis Concilij. Afferit enim de libro Iob: non ab ipso Iob scriptum fuisse, sed ab alio; qui cupiditate vanæ gloriæ scribere viri Sancti vitam aggressus, multa importunè de paganis fabulis in ea inferuerit. Inquit autem: *Erat igitur satis idoneum, superuacua quidem omnia verba auferre Scripturæ; quæ autem ad significationem vite eius ne-*

cessaria erant; exponere: quæ omnia sufficiebant quemlibet ad meliora conuertere, & emulatorem facere boni. Nunc vero cum hoc non fecisset; ad vani honoris amorem non necessarium respiciens; non in minimis existimationi iusti nocuit apud eos, qui diuinas Scripturas non cum debita deuotione iudicare solent. Et ex hoc multos fecit scripta inculpate, & ad accusationē ea trahere beati Iob. Et post alia, vt magis ostenderet figmentum, atque fabulam esse scriptionem illam; subsequitur: Ipsa statim verba, ex quibus incipere eum dicit conscriptor, cum peruenissent amici; quis consideranter omnia videns, putet, aut dicat, iusti unquam menti conuenire? Maledicta enim tam multa colligere statim ab initio; & rebus ea imponere, quæ maledictum suscipere non possunt; quia nec subsistere creduntur: quis existimet ei conuenire, qui cum tanta sapientia, & virtute, & reuerentia suam vitam gubernasset? Et per omnia reprobans scripturam Iob, & conscriptori (idest Spiritui sancto) maledicens; in fine interpretationis blasphemix suæ, ita dicit: Paruum autem est istud flagitium ad hoc, quod in fine positum est. Hoc enim quod dixit, tertiam filiam suam Amalthea cornu eum vocasse; nihil aliud est, quàm ostendere cum paganis fabulis assentientem, & idololatriæ figmenta diligentem: certo quidem constituto, quod nec scire quidem de Ioue, de Saturno, & Iunone paganicas fabulas poterat Iob beatus, homo barbarus, & Edomitani generis. Quod si & sciret, sed non filie suæ mirabiliter diuinitus natæ, ex idololatriæ paganis fabulis nomen imposeret; decorare eam existimans, si ita nominata fuisset. Hæc de his, quæ in Iob Theodorus impiè blasphemauit. Quamplura etiam in Concilio, eiusdem in
eodem

eodem genere lecta fuerunt. Sed transeamus ad eius ne-
 farium iudicium de Canticis Canticorum. Est enim, vt
 ex his verbis apparebit : *Cum me piguisset Cantica Canti-*
corum perlegere, quoniam neque secundum propheticam spe-
ciem exposita sunt; neque secundum historiarum traditionem,
sicut Scriptura Regum; neque demonstratiua admonitione
studij vtuntur: nescio quomodo tuarum literarum preceptum,
de Cantico Canticorum exigens à nobis irrecusabiliter cau-
sam; fecit me circa eam diligentiore: violenter quidem. Et
sic nec enim cessavi, & initio ipso lectionis quasi studiosa ala-
critate oscitans frequenter, & dormitans, sicut conuiuio codicis
nuptiali, & hoc regali, percantatus. Et post pauca subdit:
Sed sic per sapientiam, Gentibus, & Iudæis prædicabilem;
& terribilem existentem, vt solertem. Vnde & pax ei fir-
mior, quàm in anterioribus temporibus, erat; timore summa
circa ea prudentiæ, frenatis gentibus bella amantibus. Aegy-
ptiacum conuiuium facit Salomonem apud Iudæos vitiosum,
tanquam legum paternarum præuicatore; abdicantium
alienigenas nuptias. Et ad puellæ conuiuium cecidit; fugien-
de quidem etiam ipso patrio deformi colore: (nocturnorum enim
colorum Aegyptus genitrix) magis verò fugienda, quoniam
genus habebat ex Cham, qui heres fuit antiquæ maledictionis
Noe; ex quibus passus est aliquid Salomon circa coniugis de-
siderium: & opprobrio præuicationis irritatus, componit
Canticam excusationem, vt gratior etiam uxori sit, Canticis
delectatus pro ea factis: & improperantes sapienter percussit,
tanquam conscripti causam illi dantes lætitiarum, & non pæ-
nitentiæ, propter nuptias tanquam prauas. Vnde ab osculis
nuptialibus statim ei & initium est, tanquam sistenti nouam

nuptam reclamantem vituperantibus : Osculetur me sponsus ab osculis cris eius : & vestrum mihi cura nulla opprobrium latrantium . Et quæ sequuntur .

Iam verò cuique satis abundè patere potest, quomodo de sacra Scriptura impius Theodorus sentiret; qui talia, vt vidimus scripsisset: quæ tametsi ad disputationem nostram non pertineant; voluimus nihilominus in medium afferre: cum, & peiora ipsum blasphemasse, vt sancti Patres dixerunt, appareret; tum, vt vnusquisque dignoscere posset, quàm vitanda sint cuncta, à nefando, pessimoq; hoc auctore conscripta. Sed adhuc euidentius constabit, quod dicimus, ex scelerato eius symbolo, ex actis eiusdem quintæ vniuersalis sanctæ Synodi inferius descripto.

SCELERATVM SYMBOLVM impij Theodori. Cap. XII.

EOs, qui nunc primum erudiuntur Ecclesiasticorum dogmatum subtilitatem; seu ab aliquo heretico errore transire volunt ad Veritatem; doceri oportet, & confiteri, quòd Credimus in vnum Deum Patrem sempiternum, qui non postea cepit esse, sed supra constitutum sempiternum: sed neque postremò factum Patrem, quia semper & Deus erat, & Pater. Credimus autem, & in vnum Filium Dei vnigenitum, qui est de substantia Patris, vt verè Filium, qui & eiusdem substantiæ est, cuius & est, & creditur Filius. Et in Spiritum sanctum, qui ex Dei substantia est: qui non Filius. Deus autem est secundum substantiam: quia illius est substantia, cui-

ius est Deus, & Pater : ex quo secundum substantiam est. Nos enim, inquit, non spiritum huius mundi accepimus ; sed Spiritum, qui ex Deo est : à creatura quidē ipsum segregans omni ; Deo autem coniungens, ex quo secundum substantiam est : propria autem ratione præter omnem creaturam, quam non secundum substantiam, sed causa opificationis ; ex Deo esse putamus : & neque Filium putantes, neque per Filium essentiam accipientem. Consitemur autem Patrem unum, perfectum persona ; & Filium similiter, & Spiritum sanctum eodem modo. Salua autem ratione pietatis nobis, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, non tres aliquas substantias diuersas putare ; sed unam eandemq, naturam Deitatis cognoscentes. Oportet autem & de dispensatione, quam pro nostra salute in ea dispensatione, quæ est circa Dominum Christum ; Dominus effecit Deus ; scire, quòd Deus verum hominem assumpsit, perfectum, à semine constitutum Abrahæ, & David, secundum declarationem scripturarum diuinarum ; hoc constitutum natura, quod erant illi, quorum de semine erat : hominem perfectum secundum naturam, & ex anima intellectuali, & carne consistentem humana. Quem hominem constitutum secundum nostram naturam, Spiritus sancti virtute in Virgine factum, & natum ex muliere, & factum sub lege, ut omnes nos redimeret à legis seruitute ; quam longè ante statuit, adoptionem recipientes ; ineffabiliter coniunxit sibi. Qui mortem quidem eum secundum legem hominum sustinere fecit : resuscitauit autem ex mortuis, & eduxit in cælum, & sedere fecit in dextera Dei : unde super omnem constitutus Principatum, & Potestatem, & Dominationem, & Virtutem, & omne nomen, quod nominatur non solum in hoc sæculo, sed
etiam

etiam in futuro; ab omni creatura suscipit venerationem, ut inseparabilem ad diuinam naturam habens coniunctionem, relatione Dei, & intellectu: omni ei creatura venerationem attribuyente. Et neque duos dicimus Filios, neque duos Dominos; quoniam vnus Filius secundum substantiam, Deus Verbum, vnigenitus Filius Patri, cui iste coniunctus, & particeps, communionem habet Filij nomine, & honoris: & Dominus secundum substantiam Deus Verbum, cui coniunctus iste communionem habet honoris. Et ideo nec duos dicimus Filios, nec duos Dominos: quoniam certo constituto, secundum naturam, Domino & Filio; inseparabilem habens ad eum coniunctionem, qui pro nostra assumptus est salute; cum illo honorem, & nominationem Filij & Domini habet: non tamquam nostrum vnusquisque per seipsum subsistens filius (unde, & Filij multi secundum beatum dicimur Paulum;) sed solus precipuum habens hoc, ut in coniunctione ad Deum Verbum, tam filiationis, quàm dominationis particeps sit: amputans omnem intellectum dualitatis filiorum, & dominorum. Præbet autem nobis in coniunctione ad Deum Verbum, omnem habere eius, & Fidem, & intellectum, & visionem: pro quibus & venerationem, relatione Dei, ab omni suscipit creatura. Vnum ergo Filium dicimus, & Dominum Iesum Christum, per quem omnia facta sunt: principaliter quidem Deum Verbum intelligentes: qui secundum substantiam, & Filius Dei, & Dominus est. Deinde simul mente accipientes sumptum Iesum, qui est de Nazareth, quem vnxit Deus spiritu, & virtute; ut coniunctione ad Deum Verbum, filiationis, & dominationis participem constitutum: qui secundus Adam à beato vocatur Paulo; eiusdem quidem nature constitutus Adam; & ostendens

dens nobis futurum statum; & tantam habens ad illum differentiam, quanta fiet eius, qui ineffabilia præbet futuri status bona, ad eum, qui præsentium tristium dedit initium. Simili autem modo, & secundus homo vocatur, ut statum secundum manifestans: quia prioris quidem initium dedit Adam, mortalis, & passibilis, & multorum pleni dolorum; in quo & demonstravit ad eum habere similitudinem: secundum autem ostendit Dominus Christus. Iste de cælis in futurum visus, omnes nos in communionem educet suam. Nam primus, dicit, homo de terra terrenus: secundus, homo Dominus de cælo: id est inde in futuro appariturus, ut omnes ad imitationem adducat sui. Vnde addit: Qualis terrenus, tales & terreni: & qualis cælestis, tales & cælestes. Et quomodo induimus imaginem terreni, induamus & imaginem eius, qui de cælo est. In eo apparente, & eum omnibus videntibus, qui iudicandi sunt; in occulto constituta diuina natura, faciet iudicium. Tempora enim ignorantie nostræ despiciens Deus; nunc annunciat hominibus, ut omnes ubique pœnitentiam agant: quoniam statuit diem, quo iudicet de orbe terrarum in æquitate; in viro, cui constituit fidem præstare, suscitans eum de mortuis. Ista est Ecclesiasticorum dogmatum doctrina: & omnis qui contraria ei sapit: anathema sit. Hactenus sceleratum symbolum impij Theodori. Quod quanta, cum indignatione sanctæ Synodi auditum fuerit, declarant hæc verba, ex synodalibus actis descripta; videlicet:

Et postquam lectæ sunt blasphemie Theodori Mopsuesteni, & impium eius symbolum: SANCTA SYNODVS exclamavit: HOC symbolum Satanas composuit. Anathema ei, qui hoc symbolum composuit. Hoc symbolum Ephesi-

na prima Synodus, una cum auctore eius anathematizauit. Vnum tantummodo Fidei Symbolum scimus, quod Nicæni sancti Patres exposuerunt, & tradiderunt. Hoc & sanctæ tres Synodi tradiderunt: in hoc omnes baptizati sumus; & nos in hoc baptizamus. Anathema Theodoro Mopsuesteno. Iste Euangelia reprobauit, iste dispensationem iniuriauit. Anathema illis, qui non anathematizant illum. Defensores eius, Iudei sunt: sequaces eius, pagani sunt.

DETECTA ORIGINE

Nestorianæ hæreseos, fomenta illius
patefiunt. Cap. XIII.

HACTENVS ex blasphemijs Theodori superius descriptis; & ex ipsius scelerato symbolo, cuiq; manifestum esse abundè credimus; quod ab initio ostendendum proposuimus: Nestorium nempè impietatis suæ doctrinam à Theodoro Mopsuesteno accepisse. Sed quoniam nostra hæc disputatio ad eradicationem Nestorianæ hæresis ex animis dilectissimorum fratrum Chaldeorum, instituta est; cum eius originem iam detexerimus, nunc ipsius fomenta ostendere, ex eiusdem sanctæ vniuersalis quintæ Synodi auctoritate; aggrediamur. Hæc autem sunt reliqua duo capitula, eidem sanctæ Synodo à Iustiniano Imperatore, vt examinarentur; proposita: scripta videlicet Theodoretæ Episcopi Cyri aduersus duodecim Anathematismos sanctissimi Cyrilli; cæteraq; ab eodem Theodoretæ pro Nestorio composita; & epistola
Ibæ

Ibæ ad Marim Persam. Describenda autem hæc omnia hoc in loco duximus, quia fundamenta suorum dogmatum facilè Chaldæi in illis agnoscere poterunt: quæ cum viderint damnata fuisse à sanctis Patribus; non dubitamus, quin & ipsi pietatis zelo, & orthodoxæ doctrinæ studio incensi, alacri animo illa reiiciant; atque Catholicam veritatem, quam sancta Romana Ecclesia docet, libentissimè amplectantur.

EX HIS, QUÆ A THEODORETO
scripta sunt aduersus duodecim Capitula

S. Cyrilli. Et primo ex his, quæ ad primum anathematismum scripsit;

ut coram Patribus in Con

cilio lecta fuerunt,

collatione V.

Cap. X I I I I.

INQVIT Theodoretus: Certum igitur est ex prædictis, quòd Dei forma non immutata in serui formam, sed manens quod erat; sumpsit serui formam. Si igitur non factus est caro Deus Verbum, sed carnem viuam, & rationabilem recepit; non ipse natura ex Virgine natus est, conceptus est, complasmatus, & formatus; & initium inde, ut esset accipiens, qui ante sæcula est, & Deus est, & apud Deum est, & cum Patre est, & cum Patre cognoscitur, & adoratur: sed cum sibi templum in Virginali utero complasmauit, cum illo erat, qui complasmatus, & conceptus, & formatus, & na-

Et natus est. Quapropter, Et sanctam illam Virginem, Dei
 genitricem appellamus; non quod Deum natura genuit, sed
 quod hominem Deo unitum, qui cum complasmauit. Et ad-
 uersus secundum anathematismum: Vnum quidem Chri-
 stum confitemur, diuinis doctrinis Apostolorum obediens; Et
 eundem per unitatem Deum, Et hominem nominamus: Uni-
 tatem verò, quæ est secundum subsistentiam, omninò ignora-
 mus, tanquam nouam Et alienigenam diuinarum scriptura-
 rum, Et Patrum, qui eas interpretati sunt. Et iterum con-
 tra quartum anathematismum. Cui igitur adscribamus
 hoc quod est: Deus meus, Deus meus, quare me dereliquisti? Et
 hoc quod est: Pater, si potest fieri, transcat calix iste à me. Et
 hoc quod est: Pater saluum me fac ab ista hora. Et hoc quod
 est: Horam illam nemo cognouit, neque filius hominis: Et alia,
 quæ humiliter ab ipso, Et à sacris Apostolis de ipso dicta, Et
 scripta sunt? Cui esuritionem, Et sitim applicemus? cui la-
 borem, Et somnum? cui ignorantiam, Et formidinem? Quis
 est, qui Angelico indiguit auxilio? Si Dei Verbi hæc sunt,
 quomodo ignorauit sapientia? Et post alia: Non erat Dei
 Verbi ignorantia, sed serui formæ; quæ tantum in illo tempore
 cognoscebat, quantum inhabitans Deitas reuelauit. Et con-
 tra decimum anathematismum hæc scribit: Quis est, qui
 laboribus virtutis perfectus est, Et non natura perfectus exi-
 stens? Quis est, qui experimento cognouit obedientiam, Et
 istam ignorans ante experimentum? Quis est, qui cum reue-
 rentia vixit; Et cum labore forti, Et lacrymis supplicationes
 obtulit; Et saluum se facere non potens, sed obsecrans illum,
 qui poterat saluum facere; Et mortis liberationem postulans?
 Non Deus Verbum, qui immortalis est, qui impassibilis, qui
 incor-

incorporalis . Et post alia : Sed id , quod ex semine David sumptum ab ipso est , quod est mortale , quod est passibile , quod timet mortem , licet postea destruxerit mortis potentiam , propter unitatem Dei , qui hoc recepit , quod per omnem ambulauit iustitiam ; & ad Ioannem dixit : Sine modo ; sic enim decet nos implere omnem iustitiam : hoc summi Sacerdotij appellationem accepit , secundum ordinem Melchisedech . Illud enim habebat naturæ infirmitatem . Eiusdem Theodoretī ex epistola , quam ad Monasteria contra sanctum Cyrillum scripsit : Qui propè stant , derident nostram pugnam , & nostris fruuntur malis , & gaudent uidentes nos à nobismetipsis consumptos . Causa uerò istorum sunt , qui Apostolicam Fidem corrumpere contendunt ; & Euangelicis dogmatibus instabilem doctrinam imponere presumunt ; & impij Cyrilli capitula cum anathemate in Regiam Ciuitatem transmiserunt : suscipientes , & suis scriptiōibus , ut putauerunt , confirmantes , quæ manifestè ex amara Apollinarij doctrina exorta sunt : eandem enim habent Arij , & Eunomij blasphemiam . Quod si quis subtiliter perspicere uoluerit , nec ab insania Valentini , & Manæ , & Marcionis aliena sunt . Nam in primo quidem capitulo , dispensationem pro nobis factam eiecit : non recepisse Deum Verbum carnem humanam , sed ipsum in carnem mutatum esse docens ; & suspicione , & phantasia Saluatoris nostri , inhumanationem , sed non uerè factam esse , dogmatizans . Hæc uerò ab impietate Marcionis , & Manæ , & Valentini generata sunt . In secundo autem & tertio capitulo , quasi oblitus eorum , quæ in principijs exposuit : unitatem , quæ est secundum subsistentiam , introducit , & conuentum per unitatem

tem naturalem: temperationem quandam, & confutionem, per hæc nomina factam esse docens, diuinæ naturæ, & serui formæ. Hoc verò ab Apollinarij heretica insania natum est. In quarto verò capitulo, Euangelicarum, & Apostolicarum vocum diuisionem abdicat: & non permittit secundum orthodoxorum Patrum doctrinas, eas quidem, quæ Deo conueniunt, voces, in diuinæ excipere naturæ; humiliores verò, & humaniter dictas recipi, & applicari humanitati; & inde igitur est inuenire benè sapientes impietatis cognitionem. Arius enim, & Eunomius creaturam, & ex his, quæ non sunt, & seruum, unigenitum Dei Filium dicentes; humana, quæ à Domino Christo humaniter dicta sunt, Deitati ipsius applicare ausi sunt: alienum paternæ substantiæ, & dissimilem inde eum ostendere festinantes. Super hæc, ut compendiosè dicam; ipsam impassibilem, & non mutabilem Christi Deitatem & pati, & crucifigi, & mori dicit. Hoc verò & Arius, & Eunomij insaniam superat. Nec enim qui creaturam audent dicere Creatorem omnium & opificem, in istam excesserunt impietatem. Blasphemant verò & sanctum Spiritum; non ex Patre ipsum procedere dicens, secundum Domini vocem; sed ex Filio esse. Et iste verò Apollinarij seminum fructus est: propinquat verò & Macedonij malignæ culturæ. Tales sunt Aegyptij partus maligni; patris verò peior progenies. Hæc cum deberet vel abortiua facere in ipsa conceptione, aut statim nata corrumpere, eos, quibus animarum medicina commissæ est, utpote perniciofa, & nostræ naturæ lesiones; nutriunt magnanimi; & multo digna esse studio iudicant, ad perniciem tam suam, quam aliorum, qui aures eis patiuntur præstare. Item ex allocutione Theodoret

aduer-

aduersus sanctum Cyrillum, Chalcedone habita, statim post Ephesinam primam Synodum, cum ab Epheso ascendisset Constantinopolim, vna cum Orientalibus, pro Nestorio, quasi iniuste condemnato. *Vides, inquit, quomodo differentiam naturarum scio, & unitatem non soluo, ò noue Christi impugnator, magis verò Dei impugnator? Hunc præscripto consilio, & præscientiâ Dei traditum capientes, per manum iniquorum adfigentes, interfecistis: quem Deus resuscitauit ex mortuis, solutis vinculis inferni. Item & ex alia allocutione in eadem Ciuitate, contra sanctæ memoriæ Cyrillum: Nunquid soluo unitatem, ò noue hæretice, neque tu confundis naturas? Dic inconfusam unitatem, & suscipio vocem. Sed quid dicis, quòd una natura duæ naturæ factæ sunt? Quis te hoc Propheta erudit? quis Apostolorum? primus, secundus, medius, ultimus, qui est post duodecim, Paulus, Barnabas? Quis posterior illis doctor? Disce tuum doctorem. Hoc Asterius Arianus genuit, & Apollinarius tuus pater. Te ipsum enim filium illius constituisti: cuius dogmatum hæres fastus es, sis & appellationis hæres meritò.*

Hæc ex his, quæ de conscriptis à Theodoro contra orthodoxæ Fidei doctrinam in Concilio lecta sunt, descripsisse sufficiant. Prætermisimus autem eius epistolas ad Andræam Episcopum Samosatenum, ad ipsum Nestorium, & ad Ioannem Antiochenum; nonnullaq; loca ex eius allocutione Antiochiæ, post beati Cyrilli transitum habita; quæ similiter cum superioribus eius scriptiõibus recitata fuerunt: quòd conuicijs magis, quàm doctrina referta sint. Et quòd in his facile agno-

H scere

scere possint Chaldæi fundamenta illius doctrinæ, quam hætenus in mysterijs altissimis nostræ Fidei explicandis, secuti sunt : atque insuper mendacia manifestissima, quorum scriptores isti, hæreticorum fautores, insimulant orthodoxos, sanctosq; Patres, Ecclesiæ sanctæ Apostolicos Doctores ; impudentissimè illis ascribentes, quòd diuinitatis, & carnis confusionem, aut diuinitatis in carnem mutationem, impiè nos docere cum damnatissimis hæreticis voluerint. Sed iam addamus, quid egerit sancta Synodus, postquam impia hæc scripta audiuit.

SANCTA SYNODVS dixit: ET ex his, quæ Theodoretus impiè conscripsit, miranda est subtilitas sancti Chalcædonensis Concilij. Sciens enim eius blasphemias, prius quidem multis sæpius usa est contra eum exclamationibus; postea verò non aliter eum suscepisset, nisi prius anathematizasset Nestorium, & eius blasphemias, pro quibus antea scripsit, defendens eas. Hæc sancta Synodus. Transeamus modò nos ad epistolam Ibæ, hoc est tertium capitulum à sanctis Patribus in Concilio expensum, examinatumque. Cuius epistolæ auctoritate maximè nitebantur Nestoriani.

INTERPRETATIO EPISTOLÆ

quæ dicitur ab Iba Episcopo scripta ad Marim Persam. Ex collatione vj. Vni-

uersalis quintæ sanctæ Synodi. Cap. X V.

COMPENDIOSE verò sapientiæ tuæ lucide, quæ per pauca multa cognoscit, qualia ante hoc, & nunc facta sunt; manifestare festinauimus: scientes, quòd hæc tuæ reuerentiæ scribentes, omnibus per tuum studium, qui ibi sunt; fuerint manifesta, quæ à nobis scribuntur; qui nullam immutationem à Deo datæ scripturæ acceperunt. Facio verò initium causæ ex verbis, quæ & ipse cognoscis. Factum est certamen, ex quo tua reuerentia hic fuit, duobus hominibus istis Nestorio, & Cyrillo: & conscripserunt contra se verba nocibilia, quæ scandala erant audientibus. Nestorius enim dixit in suis libris, sicut & tua reuerentia cognoscit: Quòd Beata Maria, Dei Genitrix non est; ut putaretur pluribus, de secta Pauli Samosatæni esse, dicentis, hominem purum esse Christum. Cyrillus verò volens verba Nestorij refutare, lubricauit; & inuentus est cecidisse in dogma Apollinarij. Conscripsit enim & iste similiter illi: Quòd ipse Deus Verbum factus est homo; ut non sit differentia inter templum, & inhabitantem in eo. Conscripsit enim duodecim Capitula, quæ puto & tuam reuerentiam cognouisse: Quòd una natura est Deitatis, & humanitatis Domini Nostri Iesu Christi: & Quòd non oportet, inquit, diuidere voces dictas; quas, aut ipse Dominus pro se dixit; aut Euangelistæ de ipso. Omni verò impietate ea plena sunt & an-

requam nos dicamus, sicut & tua sanctitas cognoscit. Quomodo enim possibile est accipi Verbum, quod ab initio est; pro templo, quod ex Maria natum est? aut illud: Minorasti eum paulominus ab Angelis; de Deitate unigeniti dictum fuisse? Ecclesia enim sic dicit, sicut & tua reuerentia cognoscit, & ab initio edocta est, & firmata diuina doctrina ex verbis beatissimorum Patrum: *Dua natura, una virtus, una persona*; quod est *unus Filius Dominus Iesus Christus*. Propter hoc certamen victores, & pij Imperatores iusserunt primates Episcoporum in Ephesinam ciuitatem congregari; & sub omnibus libros Nestorij, & Cyrilli iudicari. Antequam verò omnes Episcopi, qui iussi sunt congregari, in Ephesum peruenirent; antecedens idem Cyrillus, aures omnium, veneno obcecanti oculos sapientium, obtinuit: inuenit enim causam ex odio contra Nestorium. Et antequam in Synodum perueniret vir sanctissimus Archiepiscopus Ioannes; de Episcopatu Nestorium deiecerunt; iudicio, & questione non facta. Post duos verò dies deiectionis eius, venimus in Ephesum: & cum didicissemus, quòd in deiectione Nestorij, quæ ab his facta est; duodecim Capitula conscripta à Cyrillo contra constituta Fidei vera, proposuerunt, & confirmauerunt, & eis consenserunt, utpotè vera Fidei consonantibus; omnes Orientis Episcopi ipsum Cyrillum deiecerunt; & contra alios Episcopos, qui consenserunt Capitulis, excommunicationem statuerunt. Et post hanc confusionem unusquisque in suam Ciuitatem reuersus est. Nestorius verò, quoniam odio habebatur suæ Ciuitati, & maioribus in ea constitutis; illuc reuerti non potuit. Et mansit Synodus Orientalis non communicans Episcopis communi-

canti-

cantibus Cyrillo. Et propter hæc, tribulatio multa inter eos facta est: & in certamine, Episcopi ad Episcopos facti sunt; & populi ad populos: & quæ scripta sunt, opere impleta sunt. Quod erūt inimici hominis domestici eius. Et ex hoc maleloquia multa contra nos facta sunt, tam paganorum, quàm hereticorum: nec enim audebat aliquis de ciuitate in ciuitatem, & à prouincia in prouinciam ire: sed unusquisque proximum ut inimicum persequabatur. Multi verò non habentes timorem Dei ante oculos; occasione zeli pro Ecclesiis, quam habebant inimicitiam occultam in corde suo; ad effectum perducere festinauerunt. Quorum unus ex ipsis est ciuitatis nostræ tyrannus, quem & ipse non ignoras: qui occasione Fidei, non solum cum eo uiuentes persequitur; sed etiam eos, qui dudum ad Dominum abierunt. Qui unus ex ipsis est beatus Theodorus prædicator Veritatis, & doctor Ecclesiæ: qui non solū in vita sua hereticos percussit pro Veritate suæ Fidei; sed etiam post mortem arma spiritalia in suis libris, filiis Ecclesiæ dereliquit; sicut & tua reuerentia cum eo collocuta, cognouit; & ex his, quæ ab eo conscripta sunt, credidit. Istum ausus est, qui omnia audet, in Ecclesiâ manifestè anathematizare: qui propter zelum Dei, non solum suam ciuitatem ab errore in Veritatem conuertit; sed etiam longè ægrotantes Ecclesias erudiuit sua doctrina. Et de codicibus autem eius multa Ubique inuestigatio facta est; non quòd Fidei Veræ alieni fuerant (vidi enim, quòd illum uiuentem frequenter laudabat, & in codicibus eius legebat;) sed propter inimicitiam occultam, quam habebat ad eum; quoniam conuicit eum manifestè in Synodo. Istis verò malis inter eos tenentibus; & unoquoque ut volebat, sicut scriptum est, eunte: Deus noster adorandus, qui

semper sua clementia curat Ecclesiam; excitauit fidelissimi, & Victoris Imperatoris cor, mittere virum magnum, & cognitum de suo Palatio, qui compelleret virum religiosissimum, & sanctissimum Archiepiscopum Ioannem conciliari Cyrillo: ab ipso enim, Episcopatu deiectus erat. Et postquam suscepit literas Imperatoris, direxit sanctissimum, & Reuerendissimum Paulum Episcopum Emesæ; scribens per eum veram Fidem; & mandans ei, quod si isti Fidei consenserit Cyrillus, & anathematizauerit dicentes, Quod Deitas passa est; & dicentes, Quod una natura est Deitatis, & humanitatis; ut ei communicet. Voluit autem Dominus, semper curans pro sua Ecclesia sanguine suo redempta, & cor Aegyptij mollire; ut sine vexatione, Fidei consentiret, ut eam susciperet, & omnes extra eam credentes anathematizaret. Et cum communicassent inuicem, certamen de medio ablatum est, & pax in Ecclesia facta est; & non iam de cetero in ea dissidium, sed pax, sicut prius est. Quæ verò sunt verba à viro sanctissimo, Reuerendissimoq; Archiepiscopo Ioanne scripta; & quæ rescripta suscepit à Cyrillo; ipsas epistolas huic, quæ ad tuam reuerentiam scripta est, coniungens; direxi tue reuerentia: ut legens cognoscas, & omnibus Patribus nostris pacem amantibus annunties, quod certamen iam cessauit, & medius paries ablatum est inimicitia: & qui inordinate contra viuentes, & mortuos irruerunt, in confusione sunt; satisfaciētes pro suis culpis; etiam contraria priori suæ doctrinæ docentes. Non enim præsumit aliquis dicere, quod una est natura Deitatis, & humanitatis; sed confitentur in templum, & inhabitantem in eo, qui est unus filius Iesus Christus. Hæc verò scripsi tue reuerentia ex multo affectu, quem habeo ad te: confidens, quod tua Sancti-

tas noctu, dieq; in doctrina Dei teipsum exerceas, ut & multis prodesse possis.

SENTENTIA SANCTORVM

Patrum quintæ Vniuersalis sanctæ Synodi:

qua Theodorus Mopsuestenus, eiusq;

nefaria doctrina; itidemq; impia

Theodoreti scripta; & epi

stola Ibæ, modo re-

lata, damnan-

tur.

Cap. X V I.

SED videamus tandem, quid sancti Patres censue-
rint de scripturis superiùs à nobis propositis. Ha-
betur autem sanctorum Patrum sententia in actis ipsius
sanctæ Vniuersalis quintæ Synodi, collatione viij. vt in-
fra, videlicet:

*Diodorus Archidiaconus, & Primicerius reuerentissimorū
Notariorum, dixit: Scit vestra sancta Synodus, quòd ante
aliquot dies in diuersis conuentionibus acta sunt quedam apud
vos de Theodoro Mopsuesteno; & quæ impiè conscripsit Theo-
doretus; & impia epistola, quæ dicitur Ibæ, ad Marim Per-
sam conscripta. Et quòd in vltima Actione promisit vestra
sancta Synodus perfectam, & synodicam sententiam imponere
his, quæ examinantur. Quoniam igitur ad hoc ipsum conue-
nistis; suggerimus ad quod placuerit. Sancta Synodus dixit:
Ea quæ de propositis quæstionibus apud nos acta sunt, mani-*

H 4 esten-

festentur. Et post lectionem, cum suscepisset Calonymus reuerentissimus Diaconus, & Notarius sententiam; recitauit.

MAGNO DEO, & Salvatore nostro Iesu Christo, secundum parabolam in Euangelij dictam, pro vniuscuiusque viribus talenta distribuyente, & operam eorum opportuno tempore exigente: si is, qui creditum sibi vnum talentum sine diminutione seruauit, eo quod non operatus est, & amplificauit hoc, quod sibi creditum est; condemnatur: quanto maiori & horribiliori iudicio subiacet, qui non solum de ipso neglexerit; sed etiam alijs scandali, & perturbationis causam præbuit? cum sit omnibus manifestum, quod quando de Fide ratio moueatur, non solum impius condemnatur; sed etiam ille, qui potest quidem prohibere impietatem, negligit verò aliorum correptionem. Et nos igitur, quibus regere Ecclesiam Domini creditum est; timentes maledictionem, quæ imminet his, qui negligenter opera Domini faciunt; festinamus bonum Fidei semen, purum conseruare ab impietatis zizanijs, quæ ab inimico infeminantur. Quoniam igitur videbamus, quod Nestorij sequaces conati sunt per Theodorum impium, qui Mopsuestia fuit Episcopus; & impia eius conscripta; & insuper per ea, quæ impiè Theodoretus conscripsit; & per epistolam sceleratam, quæ ab Iba dicitur ad Marim Persam scriptam esse; suam impietatem Dei Ecclesiæ applicare: idè ad eorum quæ mouebantur, correptionem surreximus: & pro Dei voluntate, & iussione pijsissimi Imperatoris vocati ad hanc Regiam Urbem; conuenimus. Et quia contigit, Vigilium religiosissimum, in hac Regia Vrbe degentem, omnibus interesse, quæ his tribus capitulis annotata sunt; & tam sine scriptis, quàm in scripturis, ea sæpius condemnasse; postea tamen & consensit in scriptis

scriptis, in Concilio conuenire, & disceptare una nobiscum de his tribus capitulis, ut definitio communiter ab omnibus nobis præbeatur, Fidei recte conueniens: Pijssimus Imperator, secundum quod inter nos placuit, tam ipsum, quàm nos hortatus est communiter conuenire: eo quòd Sacerdotes decet communibus quæstionibus finem communem imponere. Vnde necessario petiuius ipsius reuerentiam, scriptas suas promissiones adimplere; nec iustum esse amplius, scandalum pro tribus istis capitulis crescere, & Dei Ecclesiam conturbare. Et pro his ad memoriam eius perduximus magna illa Apostolorum exempla, & Patrum traditiones. Licet enim sancti Spiritus gratia & circa singulos Apostolos abundaret, ut non indigerent alieno consilio, ad ea, quæ agenda erant; non tamen aliter voluerunt de eo quod mouebatur; si oporteret gentes circumcidi; definire, priusquam communiter congregati, diuinarum scripturarum testimonijs unusquisque sua dicta confirmauerunt. Vnde communiter de eo sententiam protulerunt, ad gentes scribentes: Visum est Spiritui sancto, & nobis, nihil aliud imponere vobis, præterquam necessaria: ut abstineatis ab immolatis simulacrorum, & sanguine, & suffocato, & fornicatione. Sed & sancti Patres, qui per tempora in sanctis quatuor Concilijs conuenerunt; antiquis exemplis utentes, communiter de exortis hæresibus, & quæstionibus disposuerunt: certo constituto, quòd in communibus disceptationibus, cum proponuntur, quæ ex utraque parte discutienda sunt; veritatis lumen tenebras expellit mendacij. Nec enim potest in communibus de Fide disceptationibus aliter veritas manifestari: cum unusquisque proximi adiutorio indiget, sicut in Prouerbijs dicit Salomon: Frater fratri adiutorium præstans, exaltabitur sicut

sicut Ciuitas munita : valet verò sicut Regnum fundatum .
 Et iterum in Ecclesiaste dicit : Optimi duo, quàm unus ; qui-
 bus est merces bona in laboribus ipsorum . Sed etiam ipse Do-
 minus dicit : Amen dico vobis , si duo ex vobis conuenerint su-
 per terram ; de omni re quamcumque petierint , contingeret illis
 à Patre meo , qui in cælis est . Ubicumque enim fuerint duo,
 aut tres collecti in nomine meo , ego cum eis sum in medio ip-
 sorum . Cum autem sæpius & à nobis inuitatus ; & insuper
 gloriosissimis Iudicibus missis ad ipsum à piissimo Imperatore ;
 promisit per seipsum de iisdem tribus capitulis sententiam pro-
 ferre . Huiusmodi responso audito , Apostoli nos admonitio-
 nes in corde habentes , quòd unusquisque pro se rationem red-
 det Deo : timentes autem & iudicium imminens eis , qui vel
 unum ex minimis scandalizant ; quanto magis Imperatorem
 ita Christianissimum , & populos , & Ecclesias totas : & quod
 dictum à Deo ad Paulum : Ne timeas , sed loquere , & ne ta-
 ceas , quoniam ego sum tecum , & non poterit nocere tibi : con-
 gregati ante omnia , compendiosè confessi sumus Fidem illam
 tenere , quam Dominus noster Iesus Christus verus Deus tradi-
 dit sanctis suis Apostolis , & per eos sanctis Ecclesiis ; & qui
 post illos fuerunt sancti Patres , & Doctores Ecclesiæ , creditis
 sibi populis tradiderunt . Tenere autem , & seruare , & præ-
 dicare sanctis Ecclesiis confessi sumus hanc Fidei confessionem,
 quam latius exposuerunt trecenti , decem , & octo sancti Pa-
 tres Nicææ congregati , qui sanctum Mathema , siue Symbo-
 lum tradiderunt : insuper autem , & centum quinquaginta
 in Constantinopoli collecti , exposuerunt ; qui eandem Fidei
 confessionem secuti sunt , & eam explanauerunt : & ducento-
 rum sanctorum Patrum prius Ephesi collectorum , pro eadem
 Fide

Fide consensum: & quæ à sexcentis triginta Chalcedone congregatis, definita sunt pro una, eademq; Fide; quam & ipsi secuti, prædicauerunt. Eos autem, qui pro tempore condemnati, vel anathematizati à Catholica Ecclesia, & prædictis quatuor Concilijs sunt; confessi sumus condemnatos, & anathematizatos habere. Cumq; hæc ita confessi sumus, initium fecimus examinationis trium capitulorum; & proposuimus prius de Theodoro Mopsuesteno: & cum in medio prolatae sunt blasphemie codicibus insertæ, mirati sumus in his Dei patientiam, quod non diuino igni statim incensa est lingua & mens, quæ hæc eructauit: & nunquam concessissemus, procedere lectorem prædictarum blasphemiarum: pro sola memoria illarum, indignationem Dei timentes; (utpote unaquaque blasphemia magnitudine impietatis, antecedentem superante, & mentem auditoris funditus permouente) nisi eos, qui talibus blasphemijs gloriantur, videremus indigere confusione, per manifestationem earum eis inferenda: Ut nos omnes zelo blasphemiarum contra Deum expositarum incensi, & in medio lectionis, & post ipsam, inclamationes, & anathematismos contra Theodorum, ut uiuentem & præsentem faceremus: Propitius sis Domine, dicentes: nec demones ausi sunt talia contra te loqui. O intolerabilem linguam illam? O prauitatem viri? O altam illam manum, quam extendit contra Creatorem suum. Scripturas scire, miser ille, pollicitus, non meminit Osee prophætæ, dicentis: Væ illis, quoniam exilierunt à me: famosi facti sunt, quia impij fuerunt in me; iniqua locuti sunt aduersum me, & aduersum me excogitantes, locuti sunt pessima. Ideò cadent in frameam propter improbitatem lingue sue. Hic contemptus eorum in sinu eorum: quia transierunt testamen-
tum

tum meum, & aduersus legem meam impiè egerunt. Istis Theodorus impius meritò subiicitur. Prophetias enim, quæ de Christo sunt, reiiciens; festinauit dispensationis pro nostra salute magnum mysterium, quantum ad se pertinet; reprobare. Fabulas tantummodo ad risum propositas gentibus, diuina eloquia multis modis conatus ostendere: & contempsit tam alias propheticas pronuntiationes contra impios factas: & quod dixit diuinus Habacuc de his, qui mendaciter docent: Væ qui adaequat proximum sibi euerfione turbata, & inebriat eum, ut inspiciat speluncas eorum: idest tenebrosas, & omnino à luce alienas doctrinas eorum. Et quid oportet multa dicere? Liceat volētibus codices impij Theodori præ manibus accipere; vel quæ ex impijs codicibus eius, gestis apud nos habitis, inserta sunt, impia capitula; & inuenire nimiam insaniam, & nefanda illa, quæ dixit. Vtius enim procedere, & iterum memoria repetere nefanda illa veremur. Recitata nobis sunt & quedam, à sanctis Patribus contra illum, & omnes hereticos superantem eius insaniam conscripta: & insuper historia, & leges Imperiales, illius impietatem ab initio diuulgantes. Et quoniam post hæc omnia, impietatis illius defensores, iniurijs contra Creatorem suum dictis gloriantes; dicebant non oportere eum post mortem anathematizare: licet cognosceremus Ecclesiasticam de impijs traditionem, quòd & post mortem heretici anathematizantur; tamen necessarium putauimus, & de hoc perscrutari. Et fertur in gestis, quomodo diuersi heretici & post mortem anathematizati sunt. Et per multa manifestum est apud nos, quòd qui hæc dicunt, nullam curam Dei iudiciorum faciunt; nec Apostolicarum pronuntiationum; nec paternarum traditionum. Libenter utique interrogemus

eos, quid dicant de Domino, dicente de seipso: Qui crediderit in eum, non iudicatur: qui autem non crediderit in eum, iam iudicatus est, quia non crediderit in nomine Unigeniti Filij Dei? Et Apostolo clamante: Licet nos aut Angelus de cælo euangelizauerit vobis, præterquam euangelizauimus vobis: anathema sit. Sicut prædiximus, & nunc iterum dico: Si quis vobis euangelizauerit, præterquam quod accepistis: anathema sit? Domino enim, quod iam iudicatus est, dicente; & etiam Apostolo, Angelos si docerent, præter quod euangelizati sumus, anathematizante: quomodo præsumunt dicere, qui omnia audent, de viuis tantummodo hæc dicta esse? Aut ignorant, magis autem scientes ignorare consingunt, quod iudicium anathematis, nihil aliud est, nisi separatio à Deo? Quod impius licet non verbo ab aliquo suscepisset; tamen anathema re ipsa sibi infert, per suam impietatem semetipsum à vera vita separans. Quid autem dicunt & ad Apostolum iterum dicentem: Hereticum hominem post unam, & secundam correptionem euita; sciens, quoniam peruersus est huiusmodi homo, & peccat, & est à semetipso damnatus? Quibus consonantia sanctæ memoriæ Cyrillus in libris, quos contra Theodorum scripsit, ita dicit: Euitandi sunt illi, qui tam pessimis culpis detinentur, siue in viuis sint, siue non. A nocente enim semper refugere necessarium est; & non ad personam magis respicere, sed ad hoc quod Deo placet. Et iterum idem sanctæ memoriæ Cyrillus scribens ad Ioannem Episcopum Antiochiæ, & congregatam ibi Synodum; de Theodoro, utpotè unà cum Nestorio anathematizato, ita dicit: Erat igitur necessarium, claram propterea ducere festiuitatem, expulsa certè omni voce à quocumque dicta, quæ consonat Nestorij
bla-

blasphemijs. Processit enim aduersus omnes, qui eadem sapiunt, vel sapuerunt aliquando, quod absolutè nos, & vestra Sanctitas dixit: Anathematizamus illos, qui dicunt Filios duos, & duos Christos. Vnus enim, ut dictum est, prædicatur à nobis & vobis, Christus, & Filius, & Dominus vnigenitus ut homo, secundum vocem sapientissimi Pauli. Sed etiam in epistola ad Alexandrum & Martinianum, & Ioannem, & Paregorium & Maximum presbyteros, & patres Monachorum, & eos qui cum ipsis erant, solitariam vitam exercentes; ita dicit: Iam quidem & sancta Synodus Ephesi secundum Dei voluntatem congregata, contra Nestorianam perfidiam iusta, & subtili prolata sententia; & aliorum vaniloquia, qui vel postea futuri sunt, vel iam fuerunt; eadem illi sapientes, & dicere, vel scribere tale aliquid presumptentes; vna cum ipso condemnauit; æqualem condemnationem ei imponens. Consequens enim erat, vno semel pro suis tam profanis vaniloquijs condemnato, non contra vnum tantum venire; (sed ut ita dicam) contra omnem eorum heresim, siue calumniam, quam fecerunt contra pia Ecclesiæ dogmata; duos colentes Filios, & diuidentes indiuiduum, & anthropolatricæ crimen inferentes cælo, & terræ. Adorat enim nobiscum supernorum Spirituum sancta multitudo vnum Dominum Iesum Christum. Sed etiam Augustini religiose memorie, qui inter Africanos Episcopos splenduit; diuersæ epistolæ recitatae sunt; significantes, quòd oportet hereticos & post mortem anathematizari. Talem autem Ecclesiasticam traditionem & alij Africani Reuerendissimi Episcopi seruauerunt. Sed & Romana sancta Ecclesia quosdam Episcopos & post mortem anathematizauit; licet pro Fide in vita sua non essent

essent accusati : & utrumque apud nos habita gesta significant. Sed quoniam evidentissime veritatem impugnantes, Theodori, & ipsius impietatis discipuli; quedam verba sanctæ memoria Cyrilli, & Procli proferre conantur, quasi pro Theodoro scripta; oportunum est propositis aptare verba Prophetæ dicentis: Quia recte sunt viæ Domini, & iusti ambulant in eis: impij autem infirmabuntur in eis. Nam & isti malè excipientes ea, quæ benè & opportunè à sanctis istis Patribus scripta sunt; & excusantes excusationes in peccatis; hæc verba proferunt. Apparent enim Patres non liberantes anathemate Theodorum, sed dispensatiuè talibus quibusdam utentes verbis, propter defensores Nestorij, & eius impietatis; ut ab eiusmodi errore eos abstrahentes, ad perfectum deducerent; & docerent non solum, discipulum impietatis, Nestorium addicere, sed etiam doctorem eius Theodorum. Itaque & in ipsis dispensationis verbis suam Patres intentionem ostendunt, de eo, quòd oportet anathematizari Theodorum; sicut per plurima in gestis apud nos habitis demonstratum est, ex his, quæ ad condemnationem Theodori, & eius impietatis, Cyrillus, & Proclus sanctæ memoriæ scripserunt. Et talem dispensationem in diuina Scriptura est inuenire: ad hoc & Paulus Apostolus in principio prædicationis fecisse ostenditur, propter eos, qui ex Hebræis erant, Timotheum circumcidens: ut per hanc dispensationē, & condescensionem, ad perfectum eos deduceret. Vnde postea interdicens circumcisionē, ad Galatas ita scripsit: Ecce ego Paulus dico vobis, quòd si circumcidamini, Christus vobis nihil prodest. Inuenimus autem & illud, quod solent heretici facere, & à Theodori defensoribus factum. Quedam enim ex his, quæ sancti Patres scripserunt, circumciden-

tes,

tes, quædā verò falsa ex semetipsis componentes, & confingentes; Cyrilli sanctæ memoriæ epistola conabantur, quasi ex testimonio Patrum, prædictum impium Theodorum anathemate liberare: in quibus & ipsis veritas demonstrata est: his quidem, quæ circumcisa erant, per sequentiam anteriorum, & posteriorū perlectis: mendacio autem falsitatis, per collationem eorum, quæ vera erant; per omnia conuicto. In omnibus autem istis, qui talia vana loquuntur, secundum quod scriptum est, Confidunt falsis, & loquuntur vana, quia concipiunt dolorem, & pariunt iniquitatem, telam araneæ texentes. His ita de Theodoro, & eius impietate discussis, pauca & ex his, quæ impiè à Theodoreto scripta sunt contra rectam Fidem, & duodecim Capitula sancti Cyrilli, & contra Ephesinam primam Synodum; necnon quædam ad defensionem Theodori, & Nestorij impiorum, ab eo conscripta; ad satisfactionem legentium, in gestis apud nos confectis, recitari, & inseri perspeximus: ut sciant omnes, quod iustè isti eijciuntur, & anathematizantur. Tercio loco epistola, quam dicitur Ibas ad Marim Persam scripsisse, ad examinationem proposita; necessarium esse perspeximus & eam recitari. Statim igitur ex ipsa lectione, impietas ei inserta, omnibus manifestata est. Et oporteret quidem, usque ad hoc quæstione facta; condemnationem, & anathematismum prædictorum trium capitulorum facere. Sed quia Theodori, & Nestorij impiorum defensores alio modo machinabantur confirmare eorum personas, & impietatem; & dicebant, istam impiam epistolam, quæ laudat, & defendit Theodorum, & Nestorium, & eorum impietatem; susceptam esse à sancto Chalcedonensi Concilio: necessarium esse putauimus per omnia ostendere, liberam esse sanctam Synodum

ab im-

ab impietate, quæ in epistola continetur: eo quod, qui talia dicunt, non favore sancti Concilij hoc faciunt; sed ut per eius nomen, suam impietatem confirmarent. Et ostendebatur in gestis, quod anterioribus temporibus accusatus est Ibas propter eandem impietatem, quæ & in epistola continetur: primo quidem apud Proclum sanctæ memoriæ Episcopum Constantinopolitanum; postea verò apud Theodosium piæ recordationis, & Flavianum, qui post Proclum Episcopus ordinatus est: qui & causæ examinationem delegauerunt Photio Episcopo Tyri, & Eustathio Episcopo Berytiorum ciuitatis. Postea verò inculpatus idem Ibas, ab Episcopatu deiectus est. His itaque subsæcutis, quomodo præsumunt aliqui dicere, istam impiam epistolam susceptam esse à sancta Chalcedonensi Synodo; eamq; per omnia secutum esse sanctum Chalcedonense Concilium? Tamen ne quæcumque remaneret occasio eis, qui tales calumnias applicant sancto Chalcedonensi Concilio; recitari perspeximus ea, quæ apud sanctas Synodos, Ephesinam primam, & Chalcedonensem, pro epistolis sanctæ memoriæ Cyrilli, & religiosæ memoriæ Papæ antiquioris Romæ Leonis motta sunt. Et cum ex his accepissemus, quod non aliter oportet suscipi, quæ ab aliquo scribuntur, nisi prius rectæ Fidei sanctorum Patrum consonare demonstrantur; interlocuti sumus recitari & definitionem quæ de Fide exposita est à sancto Chalcedonensi Concilio; ut conferantur, quæ in epistola, & quæ in definitione continentur. Quo facto demonstratum est, contrariam per omnia epistolam esse his, quæ in definitione continentur. Nam definitio quidem consonat his, quæ iudicata sunt pro vna, eademq; Fide, tam à trecentis decem & octo sanctis Patribus, quàm à centum quin-

quaginta; & his, qui prius Ephesi conuenerunt: impia autem epistola, illa continet, quæ Theodorus & Nestorius hæretici blasphemauerunt; & defendit eos, & doctores sibi adscribit; sanctos autem Patres hæreticos vocat. Et illud autem omnibus facimus manifestum, quod nec partes interlocutionum unius, vel secundi, quibus utuntur Theodori, & Nestorij sequaces, præterire sustinuimus; sed & istis, & alijs omnibus interlocutionibus in medio prolatis, & his quæ eis continentur, consideratis; inuenimus, quod non aliter passi sunt prædictum Ibam suscipere, priusquam exegissent eum, Nestorium, & impia eius dogmata, quæ in epistola vindicantur, anathematizare. Et hoc fecerunt tam alij religiosi Episcopi prædicti sancti Concilij, quam illi duo, quorum interlocutionibus quidam uti conantur. Hoc enim & in Theodoreto obseruauerunt, & exegerunt eum, anathematizare ea, pro quibus accusabatur. Si igitur Ibam non alio modo suscipere sustinuissent, nisi impietatem, quæ in epistola continetur, condemnasset; & subscripsisset definitioni, quæ pro Fide à sancto Concilio data est: quomodo conantur dicere, susceptam esse eandem impiam epistolam ab eodem sancto Concilio? Quæ enim, ut verè dicamus, participatio est iustitiæ, & iniquitatis? & quæ societas est luci cum tenebris? quæ autem conuentio est Christi cum Belial? aut quæ pars est fideli cum infideli? quæ autem est commixtio templo Dei cum Idolis?

Repetitis igitur omnibus, quæ apud nos acta sunt, iterum Confitemur, quod suscipimus sanctas quatuor Synodos: idest Nicenam, Constantinopolitanam, Ephesinam primam, & Chalcedonensem; & quæ pro una, eademq; Fide definierunt,

runt, predicauimus, & predicamus. Eos autem, qui hæc non suscipiunt, alienos Ecclesiæ Catholice iudicamus. Condemnamus autem, & anathematizamus, una cum omnibus alijs hereticis, qui condemnati, & anathematizati sunt à prædictis sanctis quatuor Concilijs, & à sancta Catholica, & Apostolica Ecclesia; & Theodorum, qui Mopsuestiæ Episcopus fuit; & impia eius conscripta: & quæ impiè Theodoretus conscripsit contra rectam Fidem, & contra duodecim capitula sancti Cyrilli, & contra Ephesinam primam Synodum; & quæ ad Theodori defensionem, & Nestorij ab eo scripta sunt. Super hæc anathematizamus & impiam epistolam, quam dicitur Ibas ad Marim Persam scripsisse: quæ denegat, Deum Verbum, de sancta Dei Genitrice, & semper Virgine Maria incarnatum, hominem factum esse: & sanctæ memoriæ Cyrillum, qui rectè docuit; tanquam hereticum, & similiter Apollinario scribentem criminatur. Et inculpat quidem Ephesinam primam Synodum, tanquam sine examinatione, & quæstione Nestorio ab eo deposito; & duodecim S. Cyrilli capitula, impia, & contraria rectæ Fidei vocat: defendit autem Theodorum, & Nestorium, & impia eorum dogmata, & conscripta. Prædicta igitur tria capitula anathematizamus: idest Theodorum impium Mopsuestenum, cum nefandis eius conscriptis: & quæ impiè Theodoretus conscripsit: & impiam epistolam, quæ dicitur Ibæ: & defensores eorum: & qui scripserunt, vel scribunt ad defensionem eorum, vel recta ea dicere præsumunt; vel omnino impietatem eorum, nomine sanctorum Patrum, aut sancti Chalcedonensis Concilij, defenderunt, aut defendere conantur. His ita cum omni subtilitate dispositis, in memoria tenentes promissiones de sancta

Ecclesia factas; & qui dixit: Quòd porta inferi non praevallebunt aduersus eam; idest hereticorum mortifera lingua: recordantes autem, & quae per Oseam de ea prophetata sunt, in quibus dicit: Et sponsabo te mihi in fide, & cognosces Dominum: hereticorum quidem effrenatas linguas, & eorum impiissima conscripta, & eosdem ipsos impiissimos hereticos, qui usque ad mortem in sua impietate permanserunt, patri mendacij Diabolo connumerantes; illis dicimus: Ecce omnes vos ignem accendistis, & conualescere facitis flammam ignis: ambulabitis in lumine ignis vestri, & per flammam, quam accendistis.

Haecenus sententia sanctorum Patrum de tribus capitulis: cui sententiae Canones quatuordecim adiunxerunt, quibus orthodoxa doctrina Fidei Catholicae, de incomprehensibilibus mysterijs sanctissimae Trinitatis, & Incarnationis Dei Verbi, summatim, breuiterque, ac dilucidè continentur; eosque nos quoque hic subiiciemus.

CANONES QVATVOR DECIM

sanctæ Vniuersalis quintæ Synodi.

Cap. X V I I.

MANDATVM habentes, per doctrinam rectam exhortari populum, & loqui in cor Hierusalem, idest Dei Ecclesiam; meritò seminare quidem in iustitia festinamus, vindemiantes fructum vite, & illuminantes nobis ipsis lumen scientiæ ex diuinis scripturis, & Patrum doctrina: necessarium esse putauimus capitulis comprehendere, & predicationem veritatis, & hereticorum, necnon eorum impietatis condemnationem.

C A N O N I.

Si quis non confitetur, Patris, & Filij, & Spiritus sancti unam naturam, siue substantiam; & unam virtutem, & potestatem; Trinitatem consubstantialem, unam Deitatem in tribus subsistentijs, siue personis adorandam: talis anathema sit. Vnus enim Deus, & Pater, ex quo omnia; & unus Dominus Iesus Christus, per quem omnia; & unus Spiritus sanctus, in quo omnia.

C A N O N I I.

Si quis non confitetur, Dei Verbi duas esse natiuitates; unam quidem ante secula ex Patre sine tempore incorporaliter; alteram verò in ultimis diebus eiusdem ipsius, qui de cælis de-

scendit; & incarnatus de sancta gloriosa Dei Genitrice, & semper Virgine Maria, natus est ex ipsa: talis anathema sit.

C A N O N I I I.

Si quis dicit, alium esse Deum Verbum, qui miracula fecit; & alium Christum, qui passus est; vel Deum Verbum cum Christo esse nascente de muliere; vel in ipso esse, ut alterum in altero: & non unum, eundemq; Dominum nostrum Iesum Christum, Dei Verbum incarnatum, & hominem factum; & eiusdem ipsius miracula, & passiones, quas voluntarie carne sustinuit: talis anathema sit.

C A N O N I I I I.

Si quis dicit, secundum gratiam, vel secundum operationem, vel secundum dignitatem, vel secundum equalitatem honoris, vel secundum auctoritatem, aut relationem, aut affectum, aut virtutem; unionem Dei Verbi ad hominem factam esse, vel secundum bonam voluntatem, quasi quod placuit Deo Verbo homo, eo quod bene visum est ei de ipso; sicut Theodorus insaniens dicit: vel secundum homonymiam, per quam Nestoriani Deum Verbum, Filium & Christum vocantes; & hominem separatim, Christum & Filium nominantes; & duas personas euidenter dicentes, per solam nominationem, & honorem, & dignitatem, & adorationem; unam personam, & unum Filium, & unum Christum confingunt dicere: Sed non consentitur unitatem Dei Verbi ad carnem animatam anima rationabili, & intellectuali, secundum

compositionem, siue secundum subsistentiam factam esse; sicut sancti Patres docuerunt; & ideo unam eius subsistentiam compositam, qui est Dominus noster Iesus Christus, unus de sancta Trinitate: talis anathema sit. Cum enim multis modis unitas intelligitur; qui impietatem Apollinarij, & Eutychetis sequuntur, interemptionem eorum, quæ conuenerunt, colentes; unionem secundum confusionem dicunt. Theodori autem, & Nestorij sequaces, diuisione gaudentes, affectualem unitatem introducunt. Sancta Dei Ecclesia vtriusque perfidie impietatem reijciens, unionem Dei Verbi ad carnem secundum compositionem confitetur; quod est secundum subsistentiam. Vnitio enim per compositionem in mysterio Christi, non solum inconfusè ea, quæ conuenerunt, conseruat; sed nec diuisionem suscipit.

C A N O N V.

Si quis unam subsistentiam Domini nostri Iesu Christi sic intelligit, tanquam susipientem plurimarum subsistentiarum significationem; & per hoc introducere conatur in mysterio Christi duas subsistentias, seu duas personas; & duarum personarum, quas introducit, unam personam dicit secundum dignitatem & honorem, & adorationem, sicut Theodorus, & Nestorius insipientes conscripserunt; & calumniantur sanctam Chalcedonensem Synodum, tanquam secundum istum impium intellectum, unius subsistentiæ vtemem vocabulo; sed non confitetur, Dei Verbum carni secundum subsistentiam unitum esse; & propter hoc unam eius subsistentiam, seu unam personam: & sic sanctum Chalcedonense Concilium

unam subsistentiam Domini nostri Iesu Christi confessum esse: talis anathema sit. Nec enim adiectionem personæ, vel subsistentiæ suscepit sancta Trinitas, ex incarnato uno de sancta Trinitate Deo Verbo.

C A N O N V I.

Si quis abusiue, & non verè Dei Genitricem dicit sanctam gloriosam semper Virginem Mariam; vel secundum relationem, quasi homine puro nato, sed non Deo Verbo incarnato, & nato ex ipsa; referenda autem, sicut illi dicunt, hominis natiuitate ad Deum Verbum, eo quod cum homine erat nascente: & calumniatur sanctam Chalcedonensem Synodum, tanquam secundum istum impium intellectum, quem Theodorus execrandus adinuenit, Dei Genitricem Virginem dicentem: vel qui hominis genitricem vocat, aut Christotocon, idest Christi genitricem; tanquam si Christus, Deus non esset; & non propriè, & verè Dei genitricem ipsam confitetur, eo quod ipse, qui ante secula ex Patre natus est Deus Verbum, in ultimis diebus ex ipsa incarnatus, & natus est; & sic piè & sanctam Chalcedonensem Synodum Dei Genitricem eam esse confessam: talis anathema sit.

C A N O N V I I.

Si quis in duabus naturis dicens, non ut in Deitate, & humanitate, unum Dominum nostrum Iesum Christum cognosci confitetur; ut per hoc significet differentiam naturarum, in quibus inconfuse ineffabilis unio facta est, neque Deo Verbo in

bo in carnis naturam transmutato, neque carne in Verbi naturam transducta (manet enim utrumque hoc, quod est natura, etiam facta unitate secundum subsistentiam;) sed pro diuisione per partem, talem excipit vocem in mysterio Christi; vel numerum naturarum confitendo in eodem Domino nostro Iesu Christo Deo Verbo incarnato, non intellectu tantummodo differentiam excipit earum, ex quibus & compositus est; non interemptam propter unitatem (unus enim ex utroque, & per unum utraque;) sed in hoc numero utitur, ut separatim unaqueque natura suam habeat subsistentiam: talis anathema sit.

C A N O N V I I I.

Si quis ex duabus naturis Deitatis, & humanitatis confitens unitatem factam esse; vel unam naturam Dei Verbi incarnatam dicens, non sic ea excipit, sicut Patres docuerunt: Quod ex diuina natura, & humana, unitione secundum subsistentiam facta; unus Christus effectus est: sed ex talibus vocibus unam naturam, siue substantiam Deitatis, & carnis Christi introducere conatur: talis anathema sit. Secundum subsistentiam enim dicentes, unigenitum Deum Verbum carni unitum esse, non confusionem aliquam naturarum in se inuicem factam esse dicimus: sed magis permanente utraque hoc, quod est; unitum esse carni Deum Verbum intelligimus. Propter quod & unus est Christus, Deus & homo; idem ipse consubstantialis Patri, secundum Deitatem; & consubstantialis nobis idem ipse, secundum humanitatem. Aequaliter enim & eos, qui per partem diuidunt, vel incidunt; & eos, qui

qui confundunt diuinæ dispensationis mysterium Christi: reijcit, & anathematizat Dei Ecclesia.

C A N O N I X.

Si quis in duabus naturis adorari dicit Christum; ex quo duas adorationes introducunt, separatim Deo Verbo, & separatim homini: vel si quis ad interemptionem, vel ad confusionem Deitatis, & humanitatis, unam naturam, siue substantiam eorum, quæ conuenerunt, introducens; sic Christum adorât; sed non una adoratione Deum Verbum incarnatum cum propria ipsius carne adorât, sicut ab initio Dei Ecclesia traditum est: talis anathema sit.

C A N O N X.

Si quis non confitetur, Dominum nostrum Iesum Christum, qui crucifixus est carne; Deum esse verum, & Dominum gloriæ, & unum de sancta Trinitate: talis anathema sit.

C A N O N X I.

Si quis non anathematizat Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarium, Nestorium, Eutychem, Origenem cum impijs eorum conscriptis; & alios omnes hereticos, qui condemnati, & anathematizati sunt à sancta Catholica, & Apostolica Ecclesia, & à prædictis sanctis quatuor Concilijs; & eos qui similia prædictis hereticis sapuerunt, vel sapiunt, & usque ad mortem in sua impietate permanserunt, vel permanent: talis anathema sit.

C A-

C A N O N . X I I .

Si quis defendit impium Theodorum Mopsuestenum, qui dixit, alium esse Deum Verbum, & alium Christum à passionibus animæ, & desiderijs carnis molestias patientem, & à deterioribus paulatim recedentem; & sic ex profectu operum melioratum, & à conuersatione immaculatum factum; & tanquam purum hominem baptizatum esse in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti; & per baptismum, sancti Spiritus gratiam accepisse, & filiationem meruisse; & ad similitudinem Imperialis imaginis, in persona Dei Verbi adorari; & post resurrectionem, immutabilem cogitationibus, & impeccabilem omnino factum fuisse. Et iterum dixit idem impius Theodorus, talem factam esse unionem Dei Verbi ad Christum, qualem dixit Apostolus de viro & muliere: Erunt duo in carne una. Et super alias innumerabiles blasphemias ausus est dicere, quod post resurrectionem cum insufflasset Dominus Discipulis, & dixisset: Accipite Spiritum sanctum; non dedit eis Spiritum sanctum, sed figuratim tantummodo insufflauit. Iste enim, & confessionem, quam fecit Thomas, cum palpasset latus, & manus Domini post resurrectionem, dicens: Dominus meus, & Deus meus; inquit non esse dictam à Thoma de Christo. Nec enim dicit Theodorus, Deum esse Christum; sed ad miraculum resurrectionis stupefactum Thomam, glorificasse Deum, qui Christum resuscitauit. Et, quod peius est, etiam in interpretatione, quam in Actis Apostolorum scripsit Theodorus, similem fecit Christum Platoni, & Manichæo, & Epicuro, & Marcioni: dicens, quod sicut illorum unusquisque ex dogmate quod inuenit, suos discipulos fecit vocari

vocari Platonicos, & Manichæos, & Epicuræos, & Marcionistas; simili modo, & cum Christus dogma inuenisset, & ipsos Christianos vocari. Si quis igitur defendit prædictum impium Theodorum, & impia eius conscripta, in quibus tam prædictas, quàm alias innumerabiles blasphemias effudit contra magnum Deum, & Saluatorem Iesum Christum: & non anathematizat eum, & impia eius conscripta; & omnes qui suscipiunt, vel defendunt eum, & dicunt orthodoxè eum exposuisse; & qui scripserunt pro eo, & eadem illi sapuerunt, vel scribunt pro eo, vel impijs eius conscriptis; & eos, qui similia illis sapiunt, vel aliquando sapuerunt, & usque ad mortem permanserunt, vel permanent in tali impietate: talis anathema sit.

C A N O N X I I I.

Si quis defendit impia Theodoretæ conscripta, quæ contra rectam Fidem, & contra primam Ephesinam sanctam Synodum, & S. Cyrillum, & duodecim eius capitula exposuit; & omnia quæ conscripsit pro Theodoro, & Nestorio impijs, & pro alijs, qui eadem prædictis Theodoro, & Nestorio sapuerunt; defendens eos, & eorum impietatem: & propter hoc, impios, vocans Doctores Ecclesiæ, qui unitatem, secundum subsistentiam, Dei Verbi ad carnem consitentur; & non anathematizat ea, & eos, qui similia illis sapuerunt, vel sapiunt; insuper autem, & omnes qui scripserunt contra rectam Fidem, & sanctum Cyrillum, & duodecim eius capitula; & usque ad mortem in tali impietate permanserunt: talis anathema sit.

C A N O N X I V .

Si quis defendit epistolam, quam dicitur Ibas ad Marim Persam hereticum scripsisse: quæ abnegat quidem Deum Verbum de sancta Dei Genitrice semper Virgine Maria incarnatum, hominem factum esse; dicit autem purum hominem ex ipsa natum esse, quem templum vocat; ut alius sit Deus Verbum, & alius homo: & sanctum Cyrillum, qui rectam Fidem Christianorum predicavit, tanquam hereticum, & similiter Apollinario impio scripsisse, criminatur: & inculpat primam Ephesinam sanctam Synodum, tanquam sine examinatione, & questione Nestorium condemnantem; & duodecim capitula sancti Cyrilli, impia, & contraria rectæ Fidei, vocat eadem impia epistola; & defendit Theodorum, & Nestorium, & impia eorum dogmata, & conscripta. Si quis igitur memoratam impiam epistolam defendit, & non anathematizat eam, & defensores eius; & eos qui dicunt eam rectam esse, vel partem eius; & eos, qui scripserunt, vel scribunt pro ea, vel pro impietate, quæ in ea continetur; & præsumunt eam defendere, vel insertam ei impietatem, nomine sanctorum Patrum, vel sancti Chalcedonensis Concilij; & in his usque ad mortem permanent: talis anathema sit.

Cum igitur hæc ita rectè confessi sumus, quæ tradita nobis sunt tam à divinis Scripturis, quàm à sanctorum Patrum doctrina, & ab his, quæ definita sunt de una, eademq; Fide à prædictis sanctis quatuor Concilijs: facta autem à nobis & condemnatione contra hereticos, & eorum impietatem; necnon etiã contra eos, qui defenderunt, vel defendunt prædicta impia tria capitula, & permanserunt in suo errore, vel qui permanent:

Si

Si quis conatus fuerit contra hæc, quæ piè disposuimus, vel tradere, vel docere, vel scribere; siquidem Episcopus, vel Clericus sit: iste, tanquam aliena à Sacerdotibus, & statu Ecclesiastico faciens, denudabitur ab Episcopatu, vel Clericatu: si autem monachus, vel laicus sit, anathematizabitur.

Eutychius misericordia Dei Episcopus Constantinopoleos, nouæ Romæ, decreui quæ proposita sunt: & confitens sic habere, sicut omnia supra Capitula & dogmata continēt; & suscipiens sanctas quatuor Synodos, idest Nicanam, Constantinopolitanā, Ephesinam primam, & Chalcedonensem, & quæ ab his de una, eademq; Fide definita sunt; & in omnibus his permanens, sicut supra scriptū est: Condemno, & Anathematizo super alios hereticos, & impia eorum conscripta, Theodorum impiū, qui fuit Mopsuestiæ Episcopus; una cum impijs eius conscriptis: & omnia, quæ impiè Theodoretus conscripsit, sicut prædictum est: & impiam epistolam, quæ dicitur Ibe: & qui similia eis sapuerunt, & sapiunt: & subscripsi.

Apollinarius misericordia Dei Episcopus Alexandria, decreui quæ proposita sunt: & confitens sic habere, sicut omnia supra Capitula, & dogmata continent; & suscipiens sanctas quatuor Synodos, &c. vt supra in subscriptione Eutychij Episcopi Constantinopolitani.

Domninus misericordia Dei Episcopus Theopolitanae Ciuitatis (idest Antiochiæ) decreui, quæ proposita sunt, &c. vt supra. Eodemq; pacto iisdem verbis subscripserunt

Stephanus Episcopus Rapheotanae Ciuitatis, vicem agens Eustochij Patriarchæ Hierosolymitani. Ac subinde alij quoque Episcopi centum sexaginta.

NESTORIVM, ATQVE THEODORVM

maximè differre à sanctis Patribus in significatione vocis, *Personæ*; ipsosq; etiam aliquo modo vnam personam in Christo ponere : quorum imitatione Chaldæos dicere vnum Patresopa Christi; ex quo vnam quoque esse eius voluntatem, atque virtutem.

Cap. X V I I I.

AIT Ibas in epistola ad Marim Persam, à sanctis Patribus damnata, vt modò vidimus : *Ecclesia enim sic dicit, sicut & tua reuerentia cognoscit, & ab initio edocta est, & firmata diuina doctrina, ex verbis beatissimorum Patrum: Due nature, una virtus, una persona; quod est vnus Filius Dominus Iesus Christus.* In quibus verbis Patres duo notauerunt. Alterum est: Nestorium, & Theodorum naturas pro personis accipere. Alterum, verò: Vnitatem, quam in Christo Domino nostro ponunt. Quamuis enim vnam esse dicant personam; eam tamen non esse secundum subsistentiam, sed secundum affectum, idest accidentalem. Sed describamus verba, sanctorum Patrum, ex Actis quintæ sanctæ vniuersalis Synodi, collatione sexta. Inquiunt itaque Patres: *Scri-*

ptor

ptor epistole dicens, duas naturas, & unam virtutem, & unam personam, & unum Filium; & non confitens, quòd Deus Verbum incarnatus, & homo factus est, (quod est duarum naturarum secundum subsistentiam unitas) cuius duas naturas dicit: certum est, quòd pro personis naturas ponit, & affectualem unitatem dicit, secundum Theodorum, & Nestorium impios, quos defendit, & laudat scriptor epistole. Et isti enim duas personas, & duos Christos, & duos filios, dicentes; suam impietatem obumbrare volentes, duas naturas, & unum Filium dixerunt. Quo loco maxime attendere, debemus, quòd quamvis Nestorius, atque Theodorus diuisionem naturarum in Christo Domino posuerint; oretenus tamen negauerunt dualitatem personarum in eo. Dicit enim impius Nestorius in epistola ad Alexandrum Hierapolitanum Episcopum, eadem ei sapientem: Non duas personas, unam personam facimus; sed una appellatione Christi, duas naturas simul significamus. Dixerat quippè paulò superius in eadem epistola Nestorius: Oportet manere naturas in suis proprietatibus, & sic per mirabilem, & omnem rationem excedentem unitatem, unam intelligi gloriam, & unum confiteri Filium. Sed eius doctor Theodorus adhuc enucleatius libro octauo de Incarnatione. Inquit autem: Sicut & Dominus de viro, & muliere dicit, quòd non sunt duo, sed una caro; dicamus & nos rationabiliter, secundum unitatis rationem, quoniam non sunt due persone, sed una: scilicet naturis discretis. Igitur personarum dualitas in Christo, & à Theodoro, & ab eius discipulo Nestorio, oretenus vt diximus, aperte negata est. Qui tamen ob hanc blasphemam personarum dualitatem,

tem, meritò à sanctis Patribus damnati fuerunt. Quo loco considerandum se nobis offert discrimen, quod intercedit inter orthodoxos, atque hæreticos in significatione vocis *Persona*. Notare igitur debemus, quòd cum duo sint, quæ in mysterio ineffabili dispensationis Dei Verbi concurrunt, natura diuina, & natura humana; & humana natura in persona diuina subsistat; (Diuina quippè natura, humanam, quam assumpsit, in sui ipsius assumentis persona sustentat. Et hæc est vnitas admirabilis secundum subsistentiam; quam vt vidimus, hæretici non admittunt;) ideò in huius altissimi mysterij explicatione vtimur his vocibus, natura, persona, atque subsistentia. Verum apud sanctos Patres cum Græcos, tum Latinos, persona, atque subsistentia pro vno, eodemq; accipiuntur; quamquàm Græci frequētius vtantur voce, subsistentia, quæ Græcè dicitur hypostasis; Latini verò libentius dicunt personam, eo quòd hæc vox magis illis sit familiaris, & ob id opportunior ad explicandum id, quod intelligunt. Sed, vt diximus, idem est apud orthodoxos, quod significatur per vocem, hypostasim, & personam. At apud hæreticos, præcipuè apud Nestorium, & Theodorum, eorumq; sectatores, non item: siquidem magnum discrimen ponunt inter personam & hypostasim. Nam, hypostasim, intelligunt naturam per se subsistentem, quæ tantum mente percipitur: personam verò, ipsam eandem naturam subsistentem, vt sensui patet, & per sensum cognoscitur. Sed cum propriè, personam, intelligant id, quod oculis se offert; non tamen negant, aliquo pacto accipi posse pro hypostasim

postasi. Idq; ex verbis ipsius Theodori eodem libro octauo de Incarnatione manifestè colligitur; sic enim inquit: *Quando etenim naturas discernimus; perfectam naturam Dei Verbi dicimus, & perfectam personam (nec enim sine persona est subsistentiam dicere;) perfectam autem & hominis naturam, & personam similiter. Quando autem ad coniunctionem respicimus; unam personam tunc dicimus.* Hæc Theodorus: in quibus, vt manifestè apparet, de duplici cognitione loquitur, intellectiua atque sensitiua. Nam dubium non est, quin ipse tribuat intellectui discernere naturas perfectas: respicere autem coniunctionem naturarum, sensui. Hinc faciliè manasse credimus ad Chaldeos hanc distinctionem vocis, hypostasis, & personæ; apud quos, vt accepimus, magna est auctoritas Theodori Mopsuesteni: siquidem & ipsi in explicatione dispensationis Verbi Dei incarnati, adhibeant tria hæc nomina, *Chianè, Chnuma, & Parsopa*; idest, naturam, hypostasim, & personam. Dicunt enim, in Christo esse duas Chianas, duasq; Chnumas, & vnum Parsopa. Parsopa autem appellant, id quod oculis cernitur; quasi verò Græca voce Prosopon paulò immutata, quæ communiter significat vniuscuiusque faciem: & propterea, vt Christi Domini Parsopa, appellant humanum ipsius aspectum; & Spiritus sancti Parsopa, columbam, & ignem, sub quibus speciebus apparuit: ita & Patris æterni Parsopa, dicunt ignem illum, quo succensum rubum minimè comburi Moyses videbat. Pari quoque pacto faciliè nobis persuademus, quòd cum Ibas dicat, in Christo esse duas naturas, vnâ virtutem, & vnâ personam: Chaldæi ex

pessima

peffima huius epistolæ doctrina acceperint impium, execrandumq; dogma vnius voluntatis, & operationis in Christo. Nam & ipsi dicunt vnam eius virtutem, vt dicit Ibas, & vnam voluntatem. Et ratio, qua inducimur, vt ita existimemus, est, quia impia hæc epistola, fuit ab eodem auctore in Syriacum idioma conuersa; sicut Proclus Episcopus Constantinopolitanus testatur in epistola ad Ioannem Episcopum Antiochenum; vt habemus in actis Quintæ Vniuersalis sanctæ Synodi, collatione sexta: quæ epistola Ibæ, maximam auctoritatem apud Nestorij, atque Theodori fautores habebat. Quamquam id ipsum à Nestorio didicisse potuerint: qui vt sanctus Agatho Papa in epistola ad Constantinum Imperatorem, atque Heraclium, & Tiberium Augustos scribit; vnicam & ipse voluntatem, atque operationem Christo Domino tribuit. Epistola hæc sancti Agathonis, inter acta sextæ sanctæ vniuersalis Synodi relata est, actione quarta. Verba autem Nestorij, ex quibus eius peruersa opinio de vnitae voluntatis, & operationis Christi colligitur; desumpta ex libro secundo, quem inscripsit: *Præclaram initiationem*; vt testatur sanctissimus Pontifex; hæc sunt: *Inconfusas custodimus naturas, non secundum substantiam arbitrio tantum copulatas; propter quod earum vnam voluntatem, & operationem, & dominationem videmus dignitatis equalitate ostensas*. Sed, siue ab epistola Ibæ, siue à Nestorij commentarijs Chaldæi execrandum hoc dogma acceperint; illud quidem ab vnitae personæ deducunt, atque defendunt, vt Macarius Antiochenus, & ceteri Monothelitæ, nempe Theodorus

Episcopus Pharanitanus, Sergius, Pyrrhus, Paulus, & Petrus Episcopi Constantinopolitani, atque Cyrus Episcopus Alexandrinus; quorum impietas in sexta Vniuersali sancta Synodo, hac de causa Constantinopoli congregata; à sanctis Patribus damnata fuit. Ceterum, vt fratres nostri desideratissimi Chaldæi intelligant, quibuscum habeant communionem, defendentes unitatem voluntatis, atque operationis in Christo; & quàm impossibile sit conuenire cum Ecclesia sancta Catholica; describamus Monothelitarum dogma, vt à Macario Episcopo Antiocheno fuit expositum, professione suæ impietatis; quam Imperatore Constantino in Concilio residente, atque interrogate eundem Macarium de fide sua; audientibus Patribus, proprio ore exposuit; ac similiter libello eiusdem blasphemæ professionis, eidem Imperatori ab ipso Macario oblato; vt in ipso possint Chaldæi recognoscere similitudinem, immò potius identitatem communis erroris. Postmodum sanctorum Patrum sententiam adiiciemus; qua commoti, alacrius execrandum dogma, vt confidimus, detestentur.

PROFESSIO NEFARII DOGMATIS
 vnius voluntatis, & vnius operationis in Chri-
 sto: Habita à Macario Episcopo Antio-
 cheno, in Concilio Patrum sextæ Vni-
 uersalis sanctæ Synodi, ipso Impera-
 tore præfente, & Macarium in-
 terrogante. Descripta ex Actis
 eiusdem Synodi, Actione
 octaua. Cap. XIX.

CONSTANTINVS piissimus Imperator dixit: Si placet vestræ sanctæ Synodo, adueniant codicilli testimoniorum, qui dudum porrecti sunt à Macario venerabili Archiepiscopo Antiocheno, qui & à vobis sigillati sunt; ut legantur, & conferantur cum authenticis codicibus, qui repositi sunt in hîc sito venerabili Patriarchio. Sancta Synodus dixit: Quod & nunc à vestra Serenitate piè iussum est, fiat. Et prolati sunt per Photinum magnificum à secretis, & Imperialem Secretarium codicilli tres sigillati: qui & dati sunt, & oblati assistenti Macario venerabili Archiepiscopo Antiochiæ; ut recognosceret, si ipsi sunt, qui ab eo dudum fuerant prolati codicilli. Quos in manibus accipiens, & inspiciens idem venerabilis Macarius, dixit: Etiam verè ipsi sunt, & recognosco eos. Constantinus piissimus Imperator dixit: Edicat Macarius venerabilis Archiepiscopus Antiochiæ, & Stephanus religiosus presbyter & Monachus, eius discipulus, quid sibi coaceruantes, huiusmodi deflorauerunt

testimonia. *Macarius sanctissimus Archiepiscopus dixit: De ipsa una voluntate, quæ est Patris, & Domini nostri Iesu Christi, & sancti Spiritus. Constantinus piissimus Imperator dixit: De dispensatione Domini nostri Iesu Christi, unius sanctæ Trinitatis Dei Verbi, quomodo sentitis? Macarius venerabilis Archiepiscopus dixit: Confiteor, Dominum Iesum Christum unum sanctæ Trinitatis esse; & post incarnationem in duabus perfectis naturis inconfuse, & indiuisè in una persona, & una subsistentia; nusquam naturarum differentia perempta, propter unionem; sed saluata potius proprietate utriusque nature, & in unam personam, & unam subsistentiam concurrente. Quoniam verò alteram personam, & post humanationem unius sanctæ Trinitatis non assumpsit; propter hoc nec aliquid peccati dicimus eum assumpsisse; quia absque carnalibus voluntatibus, & cogitationibus humanis, in imagine nouitatis confitemur unum Dominum nostrum Iesum Christum. Qui enim unam voluntatem habens, est ad susceptionem harum omnium passionum idoneus; unam, eandemq; habuit virtutem ad tolerantiam horum omnium, secundum sanctum, & acceptabilem Augustinum. De hoc enim & confessionem Fidei iam pridem exposuimus, & consentimus tam sanctis quinque Synodis, quamque Honorio à Deo erudito, Sergio, Paulo, atque Petro, & reliquis, quorum mentionem & in his, quæ Domino porreximus testimonijs, fecimus: consistentes unam voluntatem subsistentialem in uno Domino nostro Iesu Christo, & Deiuirilem eius operationem. Nec enim quæ diuina sunt, secundum Deum, neque quæ humana sunt, secundum hominem; sed humanam, & Dei nouam quandam Deiuirilem operationem*

tionem in conuersatione demonstrasse confitemur, secundum sanctum Dionysium. Constantinus piissimus Imperator dixit: Confessio, cuius mentio facta est, quod data sit nobis à Macario Archiepiscopo Antiochie, propria eius Fidei lectione pandatur. Et prolata est per Photinum à secretis, & Imperialem Secretarium: & relecta est per Diogenem à secretis, & Imperialem Secretarium; quæ continet in verbis ita:

Pacis Dei, quæ exuperat omnem sensum, summa est pietas, per quam uno ore, unoq; corde Deo uiuenti, & uero, Trinitati seruientes, tenemus confessionem, pace Dei constrikti. Hac non ab homine, neque per hominem, sed diuina gratia, ò fidelissime Imperator instructus; cetera omnia inferiora ponens, ut concedebat diuinum, sacrumq; fastigium; diuinum zelum, qui tibi inditus est, exacuiisti: & Ecclesiæ oculos suscitans, Pontifices, inquam; inuitas unumquemque, ut quod in eo est, orthodoxiæ proferat lumen, quatenus fulgeat amplius in mundo. Annuat tibi quoque Deus, temporibus pij tui Imperij, Christianissimæ prædicationis indeficiens lumen; & hereticorum nouæ caligines extinguantur. Obedio quippe præparatus, Deo placito uostro consilio. Quis ego sum, Domine à Deo decreta, uilis, & abiectus, nec apparens, & in pauimento reiacens? Dicam quoque, immeritus terribili seruire, atque assistere tribunali. Verum à uobis dignus habitus, hanc professionem facio Fidei, quam Patres nostri, qui in Nicea, & dehinc fuerunt; promulgauerunt: cum qua genitus, & edoctus sum, cum hac & abscedam. Credo igitur in unum Deum Patrem omnipotentem, omnium uisibilium & inuisibilium factorem. Et in unum Dominum nostrum Iesum Christum, filium eius unigenitum, qui ex eo natus est ante omnia secula:

la: Deum verum ex Deo vero, perfectum Filium, perfectum Patris Verbum, effectricem Sapientiam, essentialem virtutem, totius creaturæ factorem. Et in Spiritum sanctum, ex Patre procedentem, & per Filium manifestatum, videlicet hominibus; vitam viventium causam; immortalem sanctitatem, totiusq; sanctificationis largitorem. Trinitatem perfectam gloria, & aternitate, & imperio, & consilio non diuisam; unā Deitatem, & dominationem. Nihil enim serui in Trinitate, vel subiectum, & introductitium; tanquā prius quidem non extitisset, post verò intromissum. Neque enim deficit Filius Patri, neque Filio Spiritus; sed inconuertibilis semper, & consubstantialis sancta Trinitas Deus noster. Deum verò cum dico, uno lumine illustror, & tribus. Tribus quidem secundum proprietates, siue subsistentias, & personas: uno verò secundum essentiæ rationem, idest Deitatis. Diuiditur quippe indiuisibiliter, ut ita dicam; & coniungitur diuisibiliter. Vnum nempe in tribus ipsa Deitas; & ipsa tria unum, in quibus Deitas, siue (ut expressius dicatur,) quæ est Deitas. Et neque ipsam Vnitatem, confusionem opinamur; neque ipsam diuisionem, alienationē. Absit à nobis ex æquo & Sabellij confusio, & Arii diuisio, quæ è regione mala sunt, & similia quidem impietate. Quid enim est opus aut Deum confundere malè, aut concidere in inæqualia? Nobis verò unus Deus Pater, ex quo omnia: & unus Dominus Iesus Christus, per quem omnia: & unus Spiritus sanctus, in quo omnia: unus hæc tria Deus, & hæc tria unum, sicut diximus. Confitemur autem, unum sanctæ Trinitatis Dominum Iesum Christum, Filium Dei unigenitum, propter nos in ultimis diebus descendisse de cælis, & incarnatum esse de Spiritu sancto, & sancta,

imma-

immaculataq; domina nostra Dei Genitrice, semperq; Virgine
Maria; & humanatum esse, hoc est Veram carnem accepisse
de ea, animatam anima rationali, atque intellectuali: &
hanc nullo modo ante hoc subsistentem, mirabiliter in seipso
formasse; & hanc, propriam, per unionem dispensatiuam
fecisse; non ex semine humano, vel operatione viri extitisse,
neque ex voluntate carnis; sed operatione, & voluntate virtutis
Altissimi Dei. Ait enim Angelus ad gloriosam, & verè Dei
Genitricem: Spiritus sanctus superueniet in te, & Virtus Al-
tissimi obumbrabit tibi. Ideoq; quod ex te nascetur sanctum,
vocabitur Filius Dei. Ex hoc quippe solum, Dei Genitricem
proprie, atque secundum veritatem, Dei Verbi Virginem
Matrem glorificamus; quoniam, qui præerat Deus super na-
turam, ex se peperit incarnatum: & ita factus est secundum
nos humanatus Deus Verbum, ut non quod erat amitteret:
sed sicut factus est in assumptione carnis, & sanguinis, ita
quoque mansit quod erat Deus; natura scilicet, & verita-
te. Nec enim carnem dicimus in Diuinitatis transire naturam;
neque iterum in naturã carnis ineffabilem Dei Verbi derivari
naturam; sicut Apollinarius, Eutyches, & Seuerus impudenter
asseruerunt. Nusquam enim propter unionem differentia na-
turarum euanescit. Saluatur autẽ magis proprietas utriusque
naturæ in una persona, unaq; subsistentia. Vnitum quippe es-
se carni secundum subsistentiam consitentes Verbum, unum
illum adoramus, Filium unigenitum, verum Deum, Domi-
num omnium Iesum Christum, in duabus naturis inconfusè,
& indiuisè cognoscendum; non per partes ponentes, ac segre-
antes hominem, & Deum: neque illum operatum quidem fuisse
miracula; kũc verò passum fuisse quæ humana sunt, sicut diui-
dentes

*identes Theodorus & Nestorius dicunt: sed unū, eundemq; confitemur Deum, & hominem perfectum, consubstantialē Patri secundum Deitatem, & consubstantialē nobis eundem secundum humanitatem: eiusdē utraque natiuitates prædicantes, tam quæ ante secula ex Patre, secundū Deitatē; quàm quæ in ultimis diebus ex Maria Virgine Dei Genitrice, secundum humanitatē; eiusdem miracula, & passiones, & omnem simul Deo decibilem, atque homini condecētem operationem, ex eodem uno Christo Deo nostro, & conuenienter, noua ratione processisse credimus. Neque enim quæ diuinā sunt, secundum Deum: neque rursum, quæ sunt hominis, secundum hominem: sed humanatus Deus Verbum, nouam quandam Dei uirilem operationem, & hanc totam uiuificatricem demonstrat. Tametsi nouum uidetur, & perturbat aliquorum auditus, suspicantium, in peremptionem hanc nos proferre earum, quæ in Christo Domino nostro sunt, inconfusè, & secundum subsistentiam, adunatarum duarum naturarum: quod non est unquam, nec fiat. Vnum igitur, eundemq; operatum fuisse dicimus; id est, mirè operatum esse salutem nostram: eundemq; passum propria carne, & omnes uerè sustinuisse salutes passiones, idem est dicere, & miracula; ut sit quidem carnis, pati, non separate uidelicet à Diuinitate, quamuis non Diuinitatis fuit pati; ipsius autem Dei operatio, quamuis per humanitatem eius, hoc est, totam nostram conspersionem hanc adimpleuerit, una, & singulari voluntate diuina; utpote non existente in eo & alia voluntate, siue obsistente, & aduersante diuina eius, & potenti illius voluntati. Impossibile autem est, in uno, eodemq; Christo Deo nostro duas simul, & ad inuicem contrarias, seu dissimiles existere voluntates. Salutaris uerò à
Deo*

Deo instructorum Patrum doctrina manifestè instruit, quia nunquā intellectualiter animata Domini caro, diuise, atque ex proprio appetitu, uniti sibi subsistēcialiter Dei Verbi naturalem sui fecisset motionem: sed quando, & quantam, & qualem idem Deus Verbum volebat: & ut clarius dicatur; quemadmodum nostrum corpus regitur, & ornatur, atque ordinatur ab intellectuali, & rationali anima nostra; ita & in Domino Christo tota humana eius conspersio, ab eiusdem Verbi diuinitate semper, & in omnibus mota, Deo mobilis erat, secundum Nyssenum Gregorium, dicentem aduersus Eunomium ita: Secundum quod Deus est, Filius impassibilis est per omnia, & immortalis. Si autem passio de eodem in Euangelio dicatur; per humanitatem, quæ per omnia passionis est capax, hoc operatus est. Operatur enim Verè Diuinitas per corpus, quod circa eam est, omnium salutem: ut corporis quidem sint passionēs, Dei verò operatio, per quā & saluati sumus; & huiusmodi saluti nullam introducimus diuisionem. Semel enim moriens, & multorum abluens peccata, redemptionem, & salutem ex seipso nobis, qui iam in peccatis sumus, acquirens; resurrexit, & consuscitauit, & viuificauit nos, pacem perpetuam donans: ascendensq; in cælos, sedet ad dexteram Patris eius. Et iterum veniet cum gloria iudicaturus viuos, & mortuos; cuius Regni non erit finis. Speramus enim resuscitari omnes, & diuino assistere tribunali, ut percipiat unusquisque iustam ab eo retributionem, finem non habituram. Necessariè verò & illud adijcimus: asserentes quippe mortem, quoad carnem unigeniti Filij Dei, idest Iesu Christi, & ex mortuis ascensum, & in cælos assumptionem confitentes; incruentum sacrificium in Ecclesiis celebramus. Ita quippe accedimus ad benedi-

nedictiones arcanas, & sanctificamur, participes effecti, tam
 sanctæ carnis, quàmq̃, præciosi sanguinis Christi omnium no-
 stri Saluatoris : & non uti communem carnem suscipimus,
 absit: neque iterum ut viri sanctificati, & copulati Verbo per
 unitatem dignitatis, siue ut diuinam inhabitationem haben-
 tis ; sed sicuti verè viuificatricem, & propriam Verbi : Vita
 enim est naturaliter, ut Deus. Quia ergo factus est unum ad
 carnem suam, viuificam eam demonstrauit. Vnde cùm di-
 cit ad nos: Amen, Amen dico vobis, nisi manducaueritis car-
 nem filij hominis, & biberitis eius sanguinem. Non sicut ho-
 minis unius ex nobis, & ipsam æstimamus esse : quomodo
 enim hominis caro viuificare poterit, secundum propriam sui
 naturam? Sed ut verè propriam Filij Dei, qui pro nobis
 etiam factus filius hominis est, & appellatus. Ceterum vo-
 ces Saluatoris nostri, quæ in Euangelijis sunt, neque subsistentijs
 duabus, neque personis partimur. Sed tam humanas, ad hæc
 & diuinas ab uno dictas recipimus, rectè sentientes. Vni igi-
 tur personæ uniuersas voces, quæ sunt in Euangelio, deputare
 oportet, uni subsistentiæ Verbi incarnati. Deus enim unus
 est Iesus Christus, secundum Scripturas. Hæc sapere sumus
 edocti à sanctis Apostolis, & Euangelistis; ab omni quoque à
 Deo inspirata Scriptura; & à vera confessione beatissimorum
 Patrum eorum, qui in Nicæa & Constantinopoli, & deinceps,
 idest sanctarum, & uniuersalium quinque Synodorum: in
 quibus & epistolæ sanctorum Cyrilli, & Leonis, & quæq̃ præ-
 dicauerunt, & susceperunt, suscipimus, & predicamus: &
 quæq̃ abiecerunt, & nos anathematizamus; & omnem here-
 sim à Simone vsque in præsens, præcipuè Arium, Eunomium,
 Macedonium, Apollinarem, Sabellium, Nouatum, & Sab-
 batium,

batium, Diodorum, & Nestorium, Eutychem quoque, Dioscorum, & Scuerum, & Iulianum, & ignorantem Themistium, & omne eorum profanum consortium; Origenem quoque, & Didymum, & Euagrium, & fabulosa eorum deliramenta. Ad hæc anathematizamus, & quos sancta quinta Synodus abiecit: Theodorum, inquam, Mopsuestenum, maledictum illius Maximi hæreseos, diuisionisq; doctorem: & impia Theodoreti scripta, quæ aduersus orthodoxam Fidem, & duodecim capitula beati Cyrilli: & epistolam, quæ dicitur ab Iba scripta fuisse ad Marim Persam. Super his etiam omnibus hereticis, & eum, qui his subortus est, Maximum nefandum, cum eius discipulis; qui manicheizare, & projicere corpus Christi Domini nostri ille paganus edocebat: & impium diuisionis eius dogma, quod & olim nostri Patres respuerunt; idest, Honorius, Sergius, & Cyrus, & reliqui Ecclesiarum doctores; ad hæc etiam, & pia memoria Heraclius proauus vester, cuius profapiam Deus Orthodoxie, huic pio Imperio assignauit: cum indignatione quippe cum sanctis Patribus nostris etiam ipse exortam hanc Maximianorum heresim condemnauit. Quos secuta & ea, quæ hic facta est per iussionem pie memorie patris vestri, sancta Congregatio; Petrus quoque sanctissimus, & vniuersalis Patriarcha; & præcessor mee paruitatis Macedonius beate memorie; & Vicarius Alexandria Theodorus; presentibus una cum eis & qui aduenerant, Episcopi, & sacro senatu, quæ circa cum fuerant, in scripto discutientes; hunc anathematizauerunt, & exilio damnauerunt, cum impijs eius discipulis. Sed vniuersos hereticos apud se anathematibus congemiscere derelinquens, iterum conuertor ad Dominum, & ab eo conseruari vestram pietatem

exposco, quæ orthodoxie sermonem corroborat. Vos enim cum sitis & à proavis luminaria Fidei, luminaria Fidei Domine illustra. Orthodoxie custodes, Domine custodi. Deus exaltet cornu vestrum; Deus pacificet Imperium vestrum, persequens omnem hostem, & pacem profundam Ecclesiis, & uniuerso Mundo condonans. Et subscriptio. Macarius misericordia Dei Episcopus Theopoleos, dictans omnem supradictum Orthodoxie textum, iuxta editiones sanctarum, & uniuersalium quinque Synodorum, & sanctorum probabilium Patrum, qui nominatim à me positi sunt; qui explanauerunt iuxta præfixam virtutem, unā voluntatem in uno Domino Iesu Christo Deo nostro, qui Dei uirilem demonstrauit nobis suam operationem. Et quia impium sit dicere, in eodem Christo Deo nostro duas voluntates, consentiens, atque confessus, & ita sentiens, & docens, & sperans assistere terribili Dei tribunali, una cum hac mea orthodoxa Fide; subscripsi.

Constantinus piissimus Imperator, & sancta Synodus dixerunt: Per tenorem oblatae confessionis à Macario Deo amabili Archiepiscopo Antiochie, Fidei eius agnitionem accepimus. Edicat autem idem Deo amabilis Macarius, si consentit testimonijs ab eo prolatis, & porrectis. Macarius sanctissimus Archiepiscopus dixit: Vtique Domine. Constantinus piissimus Imperator, & sancta Synodus dixerunt: Prosequatur idē Deo amabilis Macarius, si confitetur duas naturales voluntates, & duas operationes naturales in Incarnationis dispensatione Domini nostri Iesu Christi? Macarius venerabilis Archiepiscopus dixit: Non dico duas naturales voluntates, aut duas operationes naturales in Incarnationis dispensatione Dñi nostri Iesu Christi, nec si membratim incidar, & mittar in mare.

Ha-

Hactenus professio impij dogmatis Macarij de vna voluntate, & operatione Christi Domini nostri. Nunc videamus sanctorum Patrum Synodalem sententiam.

DEFINITIO ORTHODOXÆ

Fidei: Facta in Regia Vrbe, temporibus pijs-
simi, atque tranquilissimi Domini nostri

Constantini Magni, Victoris Impe-
ratoris. Descripta ex Actis

sextæ Vniuersalis sanctæ

Synodi, actione xvij.

Cap. X X.

PRÆSENS sancta vniuersalis Synodus, fideliter suscipiens, & expansis manibus amplectens tam suggestionem, quæ à sanctissimo, ac beatissimo Agathone Papa antiquæ Romæ facta est, ad Constantinum pijsimum, atque fidelissimum nostrum Imperatorem; quæ nominatim abiecit eos, qui docuerunt, vel prædicauerunt (sicut superius dictum est) unam voluntatem, & unam operationem in Incarnationis dispensatione Domini nostri Iesu Christi veri Dei nostri; adeque amplexa est & alteram synodalem suggestionem, quæ missa est à sacro Concilio, quod est sub eodem sanctissimo Papa, centum viginti quinque Deo amabiliū Episcoporum, ad eius à Deo instructam tranquillitatem; utpote consonantem sancto Chalcedonensi Concilio, & tomo sacerri-
mi, ac beatissimi Papæ eiusdem antiquæ Romæ Leonis, qui directus est ad sanctum Flavianum; quem columnam rectæ

Fidei

Fidei huiusmodi Synodus appellauit : ad hæc, & synodicis epistolis, quæ scriptæ sunt à beato Cyrillo aduersus impium Nestorium, & ad Orientales Episcopos. Asecuti quoque sancta quinque vniuersalia Concilia, & sanctos, atque probabiles Patres, consonanterq; confiteri definientes Dominum nostrum Iesum Christum, Dominum verum nostrum, unum de sancta, & consubstantiali, & vitæ originem præbente Trinitate; perfectum in Deitate, & perfectum eundem in humanitate; Deum verè, & hominem verè; eundem ex anima rationali, & corpore; consubstantialem Patri secundum Deitatem; & consubstantialem nobis secundum humanitatem; per omnia similem nobis absque peccato; ante sæcula quidem ex Patre genitum, secundum Deitatem; in ultimis diebus autem eundem propter nos, & propter nostram salutem de Spiritu sancto & Maria Virgine propriè, & veraciter Dei Genitrice; secundum humanitatem. Vnum eundemq; Christum, Filium Dei vniogenitum, in duabus naturis inconfusè, inconuertibiliter, inseparabiliter, indiuisè cognoscendum; nusquam extincta harum naturarum differentia propter vnitioem; saluataq; magis proprietate vtriusque naturæ; & in vnā personam, & in vnā subsistentiam concurrentem. Non in duas personas partitum, vel diuisum; sed vnum, eundemq; Filium vniogenitum, Deum Verbum, Dominum Iesum Christum; iuxta quod olim Prophetæ de eo, & ipse nos Dominus Iesus Christus erudiuit, & sanctorum Patrum nobis tradidit symbolum: & duas naturales voluntates in eo, & duas naturales operationes indiuisè, inconuertibiliter, inseparabiliter, inconfusè, secundum sanctorum Patrum doctrinam, adæquè prædicamus: & duas naturales voluntates; non contrarias, absit;

absit; iuxta quod impij asseruerunt heretici: sed sequentem eius humanam voluntatem, & non resistantem, vel reluctantem; sed potius & subiectam diuina eius, atque omnipotenti voluntati. Oportebat enim, carnis voluntatem moueri; subijci vero voluntati diuinae, iuxta sapientissimū Athanasium. Sicut enim eius caro, caro Dei Verbi dicitur, & est; ita & naturalis carnis eius voluntas, propria Dei Verbi dicitur, & est; sicut ipse ait: Quia descendi de cælo, non ut faciam voluntatem meam, sed eius, qui misit me, Patris; suam propriam dicens voluntatem, quæ erat carnis eius. Nā & caro propria eius facta est. Quemadmodum enim sanctissima, atque immaculata animata eius caro deificata, non est perempta; sed in proprio sui statu, & ratione permansit: ita & humana eius voluntas deificata, non est perempta; saluata est autem magis, secundum Deiloquum Gregorium, dicentem: Nam illius velle, quod in Salvatore intelligitur, non est contrarium Deo; deificatum est totum. Duas autem naturales operationes indiuisè, inconuertibiliter, inconfusè, inseparabiliter in eodem Domino nostro Iesu Christo, vero Deo glorificamus: hoc est, diuinam operationem, & humanam operationem, secundum diuinum prædicatorem Leonem, apertissimè asserentem: Agit enim utraque forma cum alterius communione, quod proprium est; Verbo scilicet operante, quod Verbi est; & carne exequente, quod carnis est. Nec enim in quoquam vnā dabimus naturalem operationem Dei, & creaturæ: ut neque quod creatum est, in diuinam educamus essentiam; neque quod eximium est diuinæ naturæ, ad competentem creaturis locum deijciamus. Vnius enim, eiusdemq; tam miracula, quàm passionēs cognoscimus, secundum aliud, & aliud earum, ex quibus est naturarū, & in

L

quibus

quibus habet esse, sicut admirabilis inquit Cyrillus. Undique igitur inconfusum, atque indiuisum conseruantes, breui voce cuncta proferimus; unum sanctæ Trinitatis, & post Incarnationem Dominum nostrum Iesum Christum, Verum Deum nostrum esse credentes; asserimus duas eius esse naturas, in una eius radiantibus subsistentia; in qua tam miracula, quamque passionem, per omnem sui dispensatiuam conuersationem; non per phantasiam, sed veraciter demonstrauit, ob naturalem differentiam in eadem una subsistentia cognoscendam; dum cum alterius communione, utraque natura indiuisè, & inconfusè propria velit, atque operetur: iuxta quam rationem, & duas naturales voluntates, & operationes confitemur, ad salutem humani generis conuenienter in eo concurrentes. His igitur cum omni undique cautela, atque diligentia à nobis formati: Definimus, aliam Fidem nulli licere proferre, aut conscribere, componere, & de, aut sapere, vel etiam aliter docere. Qui verò præsumpserit Fidem alteram componere, vel proferre, vel docere, vel tradere aliud symbolum volentibus conuertere ad agnitionem veritatis ex Gentilitate, vel Iudaismo, aut ex qualibet heresi: aut qui nouitatem vocis, vel sermonis ad inuentionem, ad subuersionem eorum, quæ nunc à nobis determinata sunt, introducere: horum, siquidem Episcopi fuerint, aut Clerici; alienos esse, Episcopos quidem ab Episcopatu, Clericos verò à Clero: sin autem Monachi fuerint, vel laici: anathematizari eos.

Et subscriptiones.

Theodorus humilis Presbyter Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & locum gerens Agathonis ter beatissimi, & Vniuersalis Papæ Urbis Romæ, subscripsi.

Geor-

Georgius humilis Presbyter, sicut supra.

Ioannes humilis Diaconus, sicut supra.

Georgius, misericordia Dei Episcopus Constantinopolcos noua Romæ, definiens subscripsi.

Petrus misericordia Dei Presbyter, & locum seruans Apostolicæ Sedis Alexandrinæ magnæ Ciuitatis, subscripsi.

Theophanes misericordia Dei Episcopus Theopoleos (idest Antiochiæ), definiens subscripsi.

Georgius humilis Presbyter, & locum gerens Theodori Deo amabilis Presbyteri, & loci seruatoris Apostolicæ Sedis sanctæ Christi Dei nostri Hierosolymorum Ciuitatis, subscripsi.

Ioannes misericordia Dei Episcopus Thessalonicensis, & Vicarius Apostolicæ Sedis Romæ, & Legatus, definiens subscripsi.

Theodorus misericordia Dei Episcopus Ciuitatis Thremethuntene Insulæ Cypri, & locum gerens Epiphany sanctissimi Archiepiscopi, definiens subscripsi.

Theodorus humilis Presbyter sanctæ Rauennatis Ecclesiæ, locum gerens Theodori beatissimi Archiepiscopi, subscripsi.

Eodem modo subscripserunt alij centum quadraginta octo Episcopi.

CHALDÆORVM DOGMATA

cum veritate Catholica concordari non posse;

& impossibile esse, duas in Christo perso-

nas ponere, & simul Virginem sanctif-

simam, verè Dei Matrem appel-

lare. Cap. X X I.

HACTENVS quæ arbitrabamur necessariò proponenda esse Chaldeis, ex sacrorum Conciliorum Vniuersalium decretis, antequam agere inciperemus de illorum dogmatibus. Nec dubitamus, quin satis manifestè appareat, quàm decipiantur, qui dicunt: diuersitatem, quæ inter nostram, Chaldæorumq; Fidem intercedit; in ceremonijs tantum, atque ritibus consistere: vel qui existimant, non reiectis omnino primum Nestorij, Theodori, atque Macarij erroribus; eos vnum, idemq; de Fide nobiscum sentire; verba, non sensum verborum, tantummodo differre. Profectò qui hæc dicunt, aut prorsus ignorant horum damnatissimorum hæreticorum peruersa dogmata; aut, quod facilè nobis persuademus, nunquam legerunt acta sanctorum Conciliorum, atque decreta. Sed quando etiam adeò manifesta sanctorum Conciliorum non refragaretur auctoritas; vel res ipsa, paulò diligentius considerata, falsitatem huius opinionis facilè detegeret. Dicentibus enim, duas in Christo fuisse personas, repugnat omnino sanctissimam Virginem, Dei Genitricem appellare. Etenim, si quemadmodum duæ sunt in Christo naturæ, duæ simul fuissent personæ, Virgo nunquam Deum, (vt Ecclesia

sancta

sancta Catholica credit, & confitetur;) sed purum hominem peperisset. Ex duabus namque personis vnum fieri nullo pacto potest. Est enim persona, incommunicabilis vniuscuiusque substantia. Nam (vt inquit sanctus Basilius Magnus, in epistola de differentia substantiæ & hypostasis, ad Gregorium eius fratrem;) hypostasis, siue persona circumscribit, & sistit, proprietatibus mediatis, quod in vnoquoque commune, & incircumscriptum est naturæ: hoc est, naturam communem proprietatibus determinat, vt in se subsistat, & ab alio distinguatur. Verba sancti Basilij sunt hæc: *Hypostasis est notio, quæ mediatis apparentibus proprietatibus, quod commune est, & incircumscriptum substantiæ, in vnoquoque subiecto sistit, atque circumscribit.* Et quidem, quod sanctus iste Pater inquit, re ipsa cum in humanis, tum in diuinis personis comprobatur. Ostendit hoc idem sanctus Basilius eodem loco, auctoritate sanctæ Scripturæ, ex principio historiæ sancti Iob. Inquit enim: *Est autem hoc consuetum Scripturæ, & in alijs multis, & præsertim in historia Iob. Etenim cum deberet narrare, quæ ad ipsum pertinebant; primum cum meminerit, quod commune erat, dicens, Homo; statim illud diuidit eo, quod proprium facit; appositione nempe articuli, Quidam: tacuit autem descriptionem substantiæ, tanquam nihil afferentem utilitatis, ad instituti sermonis scopum assequendum. Et illud, Quendam, proprijs etiam indicijs designat: locum dicens, & mores, & quæcumque extrinsecus accepta, ipsum separare, ac distinguere poterant à communi significatione; vt ex omnibus manifesta fieret descriptio illius, de quo instituta erat historia:*

videlicet, ex nomine, ex loco, ex animi proprietatibus, & ex his, quæ extrinsecus de ipso cognoscebantur. Quod si de substantia sermonem haberet; nulla utique eorum, quæ dicta sunt, mentio fieret in explicatione naturæ. Siquidem erat eadem ratio, & in Baldad Suhites, & in Sophar Naamathites, & in unoquoque hominum ibi memoratorum. Igitur differentie rationem, quam nouisti substantiæ, & personæ in nobis; eandem si ad diuinā transtuleris, non aberrabis. Ergo ex huius sancti Patris doctrina, ut natura vnit, sic persona separat; idque tum in humanis, tum in diuinis. Verum hæc separatio in diuinis, citra diuisionem est: persona, quippe diuina distinguit, non diuidit. Nam Pater, & Filius, & Spiritus sanctus sunt vnus Deus; licet Pater non sit, qui Filius; nec Filius, qui est Spiritus sanctus; nec Spiritus sit Pater, aut Filius: ita ut in personis proprietatem agnoscamus, & in natura vnitatem adoremus. Quapropter Theologi recentiores distinctionem hanc diuinarum personarum sine diuisione ostendere volentes; illam oppositione relatiua originis declarant; demonstrata prius summa, perfectissimaque diuinæ naturæ vnitatem, ex simplicitate incomparabili diuinæ essentiæ, & æqualitate Maiestatis, gloriæ, omnipotentia, æternitatis, immensitatis, ceterorumque; quæ de Deo absolutè dicuntur. Vna enim, eademque est Patris, Filij, & Spiritus sancti diuinitas; æqualis gloria; coæterna maiestas. Ac similiter increatus Pater, increatus Filius, increatus Spiritus sanctus: immensus Pater, immensus Filius, immensus Spiritus sanctus: æternus Pater, æternus Filius, æternus Spiritus sanctus: omnipotens Pater, omnipotens Filius,

lius, omnipotens Spiritus sanctus : & propterea hi tres vnum sunt, sancta Trinitas, vnus Deus. Sed quia Pater generat, & Filius est genitus; & Spiritus sanctus à Patre & Filio procedit, tanquam ab vno, eodemq; principio: Et qui genitus est, alius verè est ab eo, qui generat; & qui procedit, similiter est alius ab ijs, ex quibus procedit; distinguuntur enim ad inuicem, secundum principium, & secundum quod à principio; hoc est relatione vera, & non secundum rationem tantum; fundata nempe oppositione originis: ideo tres personæ in diuinis verè distinctæ sunt inter se, ac verè vnum sunt: distinguuntur itaque, & non diuiduntur. Sed in humanis ex persona, id est ex concursu proprietatum; natura communis maximè diuiditur: hominis enim species diuiditur in plures, singularesq; homines numero differentes: Petrus namque à Paulo, & Ioannes ab vtrisque diuiditur ratione proprietatum personæ, cum eorum natura vna sit, atque eadem. Igitur personæ, separare, ac diuidere, proprium est. Quod si hoc de personis, quæ sunt vnius, eiusdemq; naturæ, necessario affirmare debemus: quanto magis vbi personæ, & naturæ maximè differunt; vt mortale, & æternum; humanum, & diuinum? Quare si in Christo simul cum persona diuina, humana quoque persona extitisset; vnus verè, ac simpliciter non fuisset. Excluditur quippè vnitas, si adsit innata subsistendi per se vtriusque personæ proprietas; quæ salua ratione personarum remoueri ab ipsis neque re, neque cogitatione vnquam potest. Ergo nec Verbum caro factum esset: quo enim pacto fieri poterat, si persona humana, ne-

vnum cum propria carne fieret, obfistebat? Nec Deus verè incarnatus, nec verè natus ex immaculata Virgine diceretur. Ad hanc impietatem ineuitabiliter adigit, duarum in Christo positio personarum. Nec vnitas commentitia aspectus, siue speciei, quæ tantum corporeis se offert oculis; quam Chaldæi Parlopa vocant; diuisioni ex dualitate personarum necessario procedenti, resistit: sed externam tantum, & accidentalem coniunctionem ostendit. Quam vnitatem, vtpotè non contrariam diuisioni naturarum, quam impiè Nestorius in Christo ponebat; & ipsemet quoque in epistola ad Cyrillum admittit. Sic enim inquit: *Sentio promissam in proæmio loquendi breuitatem, freno cohibitam, ad secundum caput epistolæ tuæ gressum dirigere: in quo naturarum diuisionem, secundum humanitatis, atque diuinitatis rationem; & harum, in vna dumtaxat persona, coniunctionem laudabam.* Et impium sensum, quo laudem dictis à Cyrillo tribuit, cum exposuisset; nonnullisq; alijs ad confirmationem nefarij sui dogmatis additis; subiungit: *Quapropter si rem diligentius consideremus; sacra Virgo, non Deipara, sed Christipara appellanda erit.* haec Nestorius. Igitur manifesta se implicat contradictione, qui personarum dualitatem in Christo tuetur, & beatissimam Virginem, Dei Matrem nominat. Reijciatur itaque importunum studium conciliandi inter se adeò repugnantes sententias: & veritas pura ac simplex, quam semel per beatos Apostolos à Spiritu sancto Ecclesia Catholica edocta, semper custodiuit; ab omnibus Christifidelibus vno ore, iisdemq; verbis enuncietur. Non enim vna est Fides, nisi vna pariter sit cōfessio. Nam sicut corde

de creditur ad iustitiam; ita ore fit confessio ad salutem.

Sanctorum Patrum doctrinam, diuinarum Scripturarum oraculis confirmatam, indubitabili Fide, ~~puroq;~~ corde retinentes; sanctissimam Mariam semper Virginem, Matrem Dei verè, simpliciterq; appellemus: & Filium eius vnigenitum Iesum Christum Dominum nostrum, vnum, eundemq; verum Deum, & verum hominem confiteamur. Vnum videlicet, non confusione, aut transmutatione diuinitatis, & carnis; sed vnitate vera, substantiali, indiuisibili, intrinseca personæ: ita vt quemadmodum anima rationalis, & corpus vnus est homo; ita Deus & homo vnus est Christus. Hanc Fidei confessionem nos docuerunt ~~trecenti~~ decem, & octo Patres, Nicææ in Spiritu sancto congregati: qui professi sunt, credere in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum, Filium eius vnigenitum; ex Patre ante omnia sæcula, ex Matre in fine temporum natum. Vnum non confusione substantiæ, sed vnitate personæ. Sic enim definitionem Incarnationis Dei Verbi iidem Patres exposuerunt, aduersus Paulum Samosatenum; vt habetur in Actis sanctæ vniuersalis Ephesinæ Synodi, parte tertia, cap. 5. In qua definitione illud animaduertere debemus: quòd sicut sancti Patres mentionem carnis facientes, non carnem simpliciter, sed animatam rationali anima intelligunt; ita, & de Spiritu loquentes, non spiritum intelligunt, quo nos homines viuimus; sed diuinitatem, quatenus diuina natura spiritalis est; & vt Deus dicitur spiritus: vt ab
eius

eius ineffabili, atque incomprehensibili puritate omnis ratio corporis, atque materiæ excludatur. Nam si Spiritus hoc in loco pro spiritu, qui communis nobis est, acciperetur; idest, pro anima rationali; utique & caro, de qua Patres loquuntur, sine anima rationali, ut Apollinarius dicebat, intelligenda esset: quod veritati aduersaretur, & ipsorum sanctorum Patrum sententiæ, qui in hac eadem definitione dicunt, Christi Domini nostri personam constare ex diuinitate cœlesti, atque ex humana carne. Sed describamus totam definitionem. Verba sanctorum Patrum hæc sunt: *Confitemur Dominum nostrum Iesum Christum, ex Patre quidem secundum Spiritum ante secula genitum; nouissimis diebus secundum carnem ex Virgine natum. Vnam personam compositam ex Diuinitate cœlesti, & humana carne; unum quatenus homo est; & quidem totum Deum, & totum hominem. Totum sanè Deum cum corpore, sed non secundum corpus Deum. Et totum hominem cum diuinitate, sed non hominem secundum diuinitatem. Sic totum adorandum cum corpore, sed non adorandum secundum corpus. Totum adorantem cum diuinitate, sed non adorantem secundum diuinitatem. Totum increatum, etiam cum corpore, sed secundum corpus non increatum. Totum plasmatum etiam cum diuinitate, sed non secundum diuinitatem plasmatum. Totum consubstantiali Deo, etiam cum corpore, sed non secundum corpus consubstantiali Deo: sicuti neque secundum diuinitatem hominibus consubstantialis est; quamuis nobis, secundum carnem, consubstantialis, etiam cum diuinitate existens. Etenim quando dicimus ipsum consubstantialē Deo secundum spiritum; non sane dicimus consubstantialē*

lem

lem hominibus secundū spiritum. Et è contra, quando prædicamus ipsum consubstantialē hominibus, secundum carnem; non prædicamus ipsum, secundum carnem, consubstantialē Deo. Sicut enim non est nobis consubstantialis secundum spiritum, quia secundum hunc consubstantialis est Deo: sic neque secundum carnem consubstantialis est Deo; quia secundum hanc, consubstantialis est nobis. Quemadmodum autem hæc distincta, & declarata sunt, non ad diuisionem vnius personæ indiuisibilis; sed ad declarationem impermixtionis proprietatum carnis, & Verbi: sic & ea, quæ ad indiuisibilem pertinent compositionem, prædicamus.

Quam expositionem vnitatis personæ, sine confusione vtriusque naturæ, etiam fuisse munitam à Patribus cōminatione anathematis; sanctus Athanasius, qui interfuit Synodo, auctor est in libro, quem ipse composuit de Incarnatione Dei Verbi: *Consecremur* (inquit) *esse eundem Filium Dei, & Deum, secundum spiritum; filium hominis, secundum carnem.* Et identitate hac ex vnitatem personæ, iuxta, sanctorum Patrum doctrinam, pluribus exposita; demū concludit: *Si quis præter hæc ex sanctis Scripturis docet, affirmans aliterum Filium Dei, & alterum ex Maria, per gratiam, Filium, sicut nos, factum; ita ut sint duo Filij, unus secundum naturam Filius Dei, qui ex Deo; & unus per gratiam, qui ex Maria est homo. Vel si quis carnem Domini nostri, è cælo, non ex Maria Virgine dicit; vel diuinitatem conuersam in carnem; vel confusam; vel mutatam; vel diuinitatem Domini passibilem; aut Domini nostri carnem, tanquam hominis, non adorandam: hunc anathematizat sancta Catholica Ecclesia.*

EVANGELICIS TESTIMONIIS,
 aliarumq; sanctarum Scripturarum aucto-
 ritatibus, Vnitas personæ Christi Do-
 mini nostri ostenditur: diuinæ
 humanæq; naturæ diui-
 sio omnino ab ea
 remouetur.

Cap. X X I I.

AT fortasse inaudita erat hæc veritas ante Nicææ
 sanctorum Patrum conuentum. Immò verò, quid
 vnitate hac manifestius verè in Christo credentibus?
 Nonne Præcurfor illius, statim ac Saluatorem digito pri-
 mum ostendit hominibus; ipsum, eundemque, quem
 hominem videbant, Deum declarauit; dicens: *Hic est, de
 quo dixi: Post me venit vir, qui ante me factus est, quia
 prior me erat.* Et Fidei nostræ petra, ac fundamentum,
 Princeps Apostolorum Petrus, quando interroganti Do-
 mino respondit: *Tu es Christus Filius Dei viui*; alium
 fortè mente concipiebat ab eo, quem natum ex Maria
 sciebat, atque intuebatur? Et quomodo redemptos nos
 prætioso eius sanguine dixisset, ac regeneratos *in spem
 viuam ex mortuis, per resurrectionem eius, in hereditatem in-
 corruptibilem, incontaminatam, immarcescibilem, conseruatam
 in cælis*; nisi vnum, eundemq; fuisse Deum, & hominē,
 qui nos redemit, & regenerauit, indubitanter credere
 nos voluisset; cum sanguinem fundere, & mori, sit ho-
 minis;

minis; redimere ab æterna morte, ac regenerare in hereditatem conseruatam in cœlis, sit Dei. Sed & discipulus ille, qui testimonium perhibet de his; & scimus, quia verum est testimonium eius; qui cum fluentia Euangelij de ipso sacro Dominici pectoris fonte potauisset; illud admirabile, *Verbum caro factum est*, ex intimo corde postea eructauit; planè vnitatem hanc personæ Verbi incarnati, non solum mentis nostræ oculis inspicendam, sed manibus etiam corporeis palpandam exposuit: *Quod fuit ab initio, (ait ille,) quod audiuiimus, quod vidimus, quod perspeximus, & manus nostræ contrectauerunt de Verbo vitæ: & vitæ manifestata est, & vidimus, & testamur, & annuntiamus vobis.* Et quidem, nisi carnem, Verbi esse propriam intellexisset; nunquam aliquid de Verbo vitæ se contrectasse asseruisset. Neque sanè id illi soli contigit; immò verò quando post resurrectionem suam Dominus discipulis apparuit, palpandum omnibus liberè se obtulit. *Palpate (inquit) & videte, quoniam spiritus carnem, & ossa non habet.* Vbi illud maximè admirabile, quòd qui postea manum incredulus admo-uit, hominem tetigit, & agnouit Deum. Ceterum Doctor gentium, & veritatis prædicator Paulus Apostolus, factus electionis vas, vt nomen Domini portaret coram gentibus, ac Regibus, & filiis Israel; siue ministerium, quod accepit, euangelizandi Verbi Dei exponat; siue Fidem eorum, ad quos scribit, commendet; siue illos doceat, aut moneat; manifestè vnitatem personæ in Christo semper supponit: peculiariter tamen in epistola ad Hebræos; admirabili illa, mysterijq; plena comparatione

tione Domini nostri Iesu Christi, ad Melchisedech Regem Salem, Sacerdotem Dei summi; ipsam declarat. Quem sine patre, & sine matre, neque habentem initium dierum, neque finem cum dicat; illum assimilauit filio Dei. Et quomodo sine patre, & sine matre Filium Dei diceret; nisi vnum, eundemq; in vnitae personae Deum & hominem intelligeret, & prædicaret Christum? Nam si duæ naturæ in ipso attendantur, Verbum Dei vtique Patre non caret, homo matrē planè habet. Remanet igitur, vt ex personae vnitae in duabus naturis; sine patre, & sine matre dicatur. Sine patre quidem in terris, sine matre autem in cœlis. Sic & quia vna est Christi persona; & proprio Filio suo Deum non pepercisse dicit, & Filium se exinaniuisse. Non pepercit sanè Filio suo Deus, dum secundum carnem flagellandum, atque crucifigendum illum Iudæis tradidit.

Secundum carnem itaque, & non per adoptionem, est proprius Filius Dei. Qui verè non se exinaniuisset, nisi cum verus Deus sit, verus homo factus fuisset; vnus, idemq; in vna persona permanisset. Et ideò Apostolus, vtpotè de hac vnitae minimè dubius, quem crucifixum tamquam hominem prædicauit; Deum, distinctione à ceteris hominibus sola, atque simplici, ostendit. Sic enim ad Galatas scribit: *Paulus Apostolus, non ab hominibus, neque per hominem; sed per Iesum Christum.* Ergo si non ab hominibus, neque per hominem; sed per Iesum Christum; dicendum est, quòd intelligere debeamus, per Iesum Christum; id est, per Deum. Et paulò infra: *Notum enim vobis facio, fratres, Euangelium, quod euangelizatum est à me;*

à me; quia non est secundum hominem: neque enim ego ab homine accepi illud, neque didici; sed per revelationem Iesu Christi. Sed adhuc testimonium huius veritatis maius, quàm quod accepimus ab Apostolis, quærimus? Patrem æternum manifestè dicentem de homine, qui baptizabatur: *Hic est Filius meus dilectus*, audiamus: Vel potius Dominum nostrum Iesum Christum, semetipsum Deum verum, cæco à natiuitate mirabiliter a se illuminato, manifestantem. Cum enim illum Dominus interrogaret, crederet ne in Filium Dei? ille è contra sciscitaret ab eo, quis nam Filius Dei esset? ipse, in cuius ore dolus nunquàm inuentus est, respondit: *Et vidisti eum, & qui loquitur tecum, ille est.* Non alia profectò de causa, nisi quia secundum hanc personæ vnitatem, idem Deus, & homo est.

Diuinis itaque vocibus, Apostolicisq; documentis instructi, manifestam veritatem vnitatis personæ in Christo, inconfusis, immutatisq; permanentibus duabus eius naturis; omnes pariter, qui sincero corde profitentur Catholicam Fidem, confiteantur: & admonitione terribili B. Ioannis Apostoli, dicentis: *Omnis spiritus, qui soluit Iesum, ex Deo non est*, perterriti; quamcūque non modo diuisionem, sed diuisionis in Christo suspensionem studeant evitare. Qua suspensione non caret illa nominum Verbi Incarnati distinctio in libello expositionis Fidei Orientalium posita: Quòd, Iesus, sit nomen humanitatis; Christus, nomen diuinitatis, & humanitatis; Dominus noster, nomen diuinitatis. Eadem enim hac nominum distinctione vfos fuisse Nestorium, & Theodorum comperimus; ad diuisionem naturarum, quam impiè in Christo

pone-

ponebant, insinuandam : cui distinctioni aduersatur planè sanctarum Scripturarum auctoritas . Nam , vt de admirabili, adorandoq; nomine Iesu tantummodo agamus: Nonne ab Angelo inditum præcepto diuino fuit, vt conceptus Altissimi Filius in ytero ab immaculata Virgine, suo tempore ex ea nasciturus, hoc nomine appellaretur? Nonne in nomine Iesu omne genu flectendum est, cœlestium, terrestrium, & infernorum? Et cui omnia genua flectenda, nisi Deo? Immò verò de ipso Christo Patres Nicēni, in expositione definitionis Incarnationis Dei Verbi, nos docuerunt : *Quamuis totus adorandus sit Christus etiam cum corpore; non tamen secundum corpus adorandus*. Et Ioannes in Euangelio : *Hæc autem scripta sunt, ut credatis, quòd Iesus Christus est Filius Dei. Et ut credētes, vitam habeatis in nomine eius*. Neque tantummodo vita in nomine Iesu promittitur; sed, quod maius est donum, vt credentes in hoc diuino nomine, sint quoque Filij Dei: *Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine eius*. Recipere vitam, & fieri Filiū Dei, ex Fide, quam quis habeat in aliquo nomine; nomen illud demonstrat, esse diuinitatis, an humanitatis? Quamquam abundè sufficeret ad diuinitatem ostendendam nominis, quòd debeamus in ipsum credere: cum fides soli Deo debeatur.

DE MYSTERIO VNITATIS

personæ in Christo , magna cum modestia

agendum esse ; humanarumq; ratio-

num importunam curiositatem

vitandam . Cap. XXIII .

OPORTET igitur, omnes, qui de altissimo huius
vnitatis mysterio dignè agere cupiunt ; maxima
cum circumspèctione, atque reuerentia ad illud contem-
plandum accedere: & quantumuis in sanctarum Scriptu-
rarum lectione exercitados; humanæ mentis imbecillita-
tem agnoscètes, fateri se impares tantæ speculationi. Pro-
pterea quando ad intelligendum Natiuitatis Christi sa-
cramentum accedimus ; *procul abigatur* (vt sapientissimè
nos admonet sanctus Leo Papa) *caligo terrenarum ratio-*
rum ; & ab illuminato Fidei oculo , mundana sapientiæ
fumus prorsus abscedat . Nec sanè prohibet sanctissimus
iste Pater, vt ex his quæ facta sunt, & oculis nostris patent;
intelligere inuisibilia Dei studeamus ; sed vt vitemus illā
sapientiam, de qua dixit Apostolus : *Iudei signa petunt, &*
Græci sapientiam quærunt . Quæ non in ostensione spiritus,
& virtutis ; sed in persuasibilibus verbis consistit; qua hæ-
retici decepti, à veritatis Euangelio recesserunt : & Incar-
nationem Verbi intelligere non valentes, de causâ illu-
minationis, fecerunt sibi materiam cæcitatæ : in quod
incommodum incurrerunt , aut omninò non vitaue-
runt Chaldæi . Qui persuasibilibus hisce propositioni-
bus acquiescentes : *Nulla natura est sine persona* . Et : *Na-*

M

tura

tura ex persona demonstratur : nullaq; facta examinatione veritatis illarum; recesserunt à sanctorum Patrum doctrina de personis, atque naturis; hæreticorum commento de Pansopa recepto. Sed expendamus veritatem propositionum modò propositarum. Etsi nulla natura sine persona subsistere, & natura ex persona demonstrari dicatur; profectò non ob id sequitur, quòd vna ab altera, dependeat; idest, quòd ex unitate, aut multiplicitate vnus; unitas, vel multiplicitas alterius inferatur. Neque enim quia vna est natura in diuinis, ideò quoque in diuinis est vna persona; vel quia sunt tres personæ diuinæ, ideò sunt tres diuinæ naturæ. Sed ab essentia, natura, & à subsistentia, persona determinatur. Quia igitur vna est essentia trium diuinarum personarum, vna est earum natura; & quia vna natura in tribus subsistentijs subsistit, ideò tres sunt personæ. Concurrentibus igitur duabus essentijs in vnicam subsistentiam; duæ naturæ perfectæ in vna persona subsistunt. Humano vsu, & consuetudine, quod credimus caret: humanarum ergo rationum importuna curiositas reiiciatur. Diuina auctoritas est, cui credimus; diuina est doctrina, quam sequimur. Hanc autem edocti, primum didicimus, Virginem sanctissimam Matrem Dei nulla mentis hæsitacione appellare; quamuis quomodo Deus factus sit homo, & ex Virgine natus; humanis rationibus nemo possit ostendere. Nam generationem eius quis enarrabit? Verè Matrem Dei dicimus, vt sectatorum Nestorij blasphemia omnino ab ore fidelium prohibeatur: nam & ipsi Virginem sanctissimam, Matrem Dei, sed non verè, dixerunt. Id ostendunt

verba

verba Theodoretī in reprehensione primī anathematīf-
mi aduersus Nestorium. Inquit autem, loquens de for-
ma serui in Christo: *Quoniam non nuda erat à forma Dei,*
sed erat templum habens Deum Verbum inhabitātem, secundū
Pauli vocem: In ipso enim, inquit, complacuit omnem plenitu-
dinem diuinitatis inhabitare corporaliter: non hominis genitri-
cem, sed Dei genitricem Virginē appellamus; illam quidem fig-
mento, & formationi, & conceptui; hanc autem vnitio- ni im-
ponentes appellationem. Ex quibus Theodoretī verbis appa-
ret, non sufficere, Virginem sanctissimam, Matrem Dei,
appellare; sed oportere, verè Matrem Dei credere; hoc
est, quòd ipsa pepererit vnica prole verum Deum, & ve-
rum hominem; non appellatione filiationis vnum, ne-
que coniunctione indissolubili naturarum facta per gra-
tiam; sed vnitate vera, atque substantiali vnius personæ.
Cum itaque Beatissimam Virginem dici Matrem Dei
hoc pacto, Catholica Ecclesia non permittat; mirari non
debent Chaldæi, si illam appellari ab ipsis Matrem Chri-
sti non approbet; qui cum hac appellatione Matris, duas
Filij personas defendunt. Non enim reprobatur nomen,
quia & nos quoque immaculatam Virginem, Matrem
Christi, vocamus; sed non recipimus eos, qui hoc nomi-
ne vtuntur, ad duas in Christo personas significandas.

DE DVABVS CHRISTI DOMINI
nostri voluntatibus, & operationibus; deq;
causa, qua decepti hæretici, vnicam
voluntatem, atque vnicam ope-
rationem eius dixerunt.

Cap. XXIV.

OMNIS itaque fidelium lingua confiteatur, sanctissimam, semperq; Virginem Mariam verè Dei Genitricem esse; & Dominum nostrum Iesum Christum, natum ex ea; vnum, eundemq; Filium Dominum Vnigenitum, in duabus naturis, inconfusè, inseparabiliter, indiuisè, inconuertibiliter agnoscendum: nunquam sublata naturarum differentia per vnitatem, magisq; salua, proprietate vtriusque naturæ; & in vnam personam, atque subsistentiam concurrente: non in duas personas partitum, atque diuisum; sed vnum, eundemq; Filium Vnigenitum, Deum Verbum, Dominum Iesum Christum; sicut post Ephesinam sanctam Synodum vniuersalem, etiam in omnibus vniuersalibus Concilijs sancti Patres semper credere professi sunt. Hinc duæ voluntates, & duæ operationes in Christo manifestè cognoscuntur; cum voluntas non à persona, sed à natura procedat; quod hæretici ignorauerunt, aut intelligere noluerunt. Et ideo quod debetur naturæ, tribuentes personæ; pari ignorantia, atque peruicacia vnicam fuisse volutatem, atque operationem in Christo; dixerunt. Et quidè S. Agatho Papa illos irrefragabili ratione perstringit, in epistola, quâ aduersus hanc

hanc hæresim scripsit ad Constantinum Imperatorem, atque ad Heraclium & Tiberium Augustos, eius fratres; cuius superius mentionem fecimus: nempe, quòd si à persona, & non à natura voluntas penderet; utique cum tres sint personæ sanctissimæ Trinitatis, non vna esset trium diuinarum personarum voluntas. Quam impietatem; atque falsitatem ne dum dicere, sed neque cogitare vllus potest. Et ita omnes Patres Orthodoxi senserunt, cum Latini, tum Græci; cum Occidentalis, tum Orientalis Ecclesiæ: qui pariter duas voluntates, ac duas operationes in Christo ponunt; quia in eo duas naturas agnoscunt. Contra verò hæretici, quia vnus est Christus, vnā tantum esse eius voluntatem, atque operationem affirmant; decepti, quòd sicut actiones, & passiones dicuntur suppositi, pari pacto ab illius vnitate determinentur. Sed valdè falluntur, cum & in hominibus etiam vnitas subiecti diuersitatem affectionum non tollat. Sic & Paulus dicebat: *Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ.* Multo minus igitur hoc præstat eiusmodi vnitas, vbi tanta intercedit formarum differentia, diuinæ scilicet, & humanæ naturæ. Verum illud quidem efficit personæ vnitas, quòd vna nihil operatur ab alia separata. Propterea sanctus Leo Papa dicit in admiranda illa epistola ad sanctum Flavianum Constantinopolitanum Patriarcham; quam Patres, columnam, & monumentum Fidei, appellauerunt: *Agit enim utraque forma cum alterius communione, quod proprium est: Verbo scilicet operante, quod Verbi est; & carne exequente, quod carnis est. Vnum horum coruscet miraculis, aliud suc-*

cumbit iniurijs : & sicut Verbum ab æqualitate Paternæ gloriæ non recessit , ita caro naturam nostræ generis non reliquit . Differentibus itaque Patribus Catholicis ab impijs hæreticis , quia isti vnitatem voluntatis ab vnitæ personæ Christi determinant ; illi autem duas esse Domini nostri voluntates, duasq; operationes, ex duabus eius naturis demonstrant ; quomodo cum Chaldæis idem de Fide sentire possumus ; cum ipsi , vt habetur in libello conciliationis , ab vnitæ filiationis , & à perfectæ naturarum coniunctione , vnā esse in Christo virtutem , atque voluntatem profiteantur ? Hæc sunt verba ex libello conciliationis descripta : *Orientales vnā voluntatem in Christo fatentur , non eo quòd alteram voluntatem conculcent , sed ne sit confusio in vna filiatione vnita Christo . Et paulò infra : Et si Orientales vnā voluntatem in Christo fatentur in duabus naturis rationalibus , & perfectis Christi ; quare de eo dicunt : Homo completus , & Deus completus ? Sed patet , quòd dicunt propter coniunctionem perfectam .* At fortasse dicent non dissentire à nobis , quia non adimunt humanam voluntatem ; tantum cauere ne confundantur naturæ . Sed hoc minimè sufficit , quia & Macarius Antiochenus naturas impermixtas , & inconfusas in vnitæ personæ confitebatur : sed quia ex vnitæ suppositi , voluntatem in Christo vnicam esse dicebat ; à Patribus damnatus fuit , vt ostensum est . Sed eius verba iterum consideremus ; inquit enim in libello professionis suæ Fidei superius descripto : *Vnitum quippè esse carni secundū substantiam consistentes Verbum , vnum illum adoramus , Filium Vnigenitum , Deum verum , Dominum omnium Iesum Christum ,*
in dua-

in duabus naturis inconfusè, & indiuisè cognoscendum, non per partes ponentes, ac segregantes hominem, & Deum: neque illum operatum quidem fuisse miracula; hunc verò passum fuisse quæ humana sunt, sicut diuidentes Theodorus & Nestorius dicunt: sed unum, eundemq; confitemur Deum, & hominem perfectum, consubstantialem Patri secundum Deitatem, & consubstantialem nobis secundum humanitatem: eiusdem utraque natiuitates prædicantes; tam quæ ante sæcula ex Patre secundum Deitatem, quam quæ in ultimis diebus ex Maria Virgine Dei Genitrice secundum humanitatem; eiusdem miracula, & passiones, & omnem simul Deo decibilem, atque homini condecens operationem, ex eodem Christo Deo nostro decenter processisse credimus. Neque enim quæ diuina sunt, secundum Deum; neque rursus, quæ sunt hominis, secundum hominem: sed humanatus Deus Verbum, nouam quandam Deiuiilem operationem, & hanc totā viuificatricem demonstrat. Tamen si nouum uidetur, & perturbat aliquorum auditum, suspicantium hanc nos proferre in peremptionem earum, quæ in Christo Deo nostro sunt inconfusè, & secundum substantiam, adunatarum duarum naturarum. Quod non est unquam, nec fiat. Iam verò impius iste protestatur, ut patet, conseruatas velle impermixtas, & inconfusas utraque in Christo naturas; nulloq; pacto interemptas ab hac, quam ipse appellat Deiuiilem operationem: & nihilominus à sanctis Patribus damnatur, & è patriarchali throno Antiochenæ Ecclesiæ deiicitur; quia voluntates, & operationes Christi non à naturis, sed à persona pendere docebat. Nunquid igitur eosdem sanctos Patres allatam modò ex libello conciliationis expositionem vni-

tatis, voluntatis, & virtutis in Christo, tamquam Fidei nostræ Catholicæ minimè contrariam, admissuros esse, credendum est? Mihi sanè non probatur: nam Patres ipsi in prosphonetico ad Constantinum, ab ipsis post absolutum Concilium, habito; ità loquuntur: *Duas igitur in eo (idest Christo) naturales voluntates, & duas naturales operationes communiter, atque indiuisè procedentes prædicamus: superfluas autem vocum nouitates, & horum adinuentores procul ab Ecclesiasticis septis abijcimus, & anathemati meritò subijcimus.* Hæc Patres. Et ideò aut veluti nouam eiecissent prædictam expositionem vnitatis virtutis, & operationis, ex vnitæ filiationis; aut cum vnitæ personali, quam hæretici impiè imaginati sunt; vnā, eandemq; censuissent. Nam si expositiones requiramus sanctorum Patrum de illis verbis Domini: *Pater, si possibile est, transeat à me calix iste; Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu vis.* Et: *Verumtamen non mea voluntas, sed tua fiat;* omnes vno ore dicere reperiemus, duas fuisse voluntates in Christo, quia duæ erant in eo naturæ. Sic Athanasius in libro aduersus Apollinarium hæreticum de Trinitate, & Incarnatione. Sic Gregorius Nyssenus lib. ij. contra Eunomium. Sanctus Ioannes Chrysostomus in sermone ad eos, qui ad Missas non occurrerent; & de consubstantiali. Et Cyrillus Alexandrinus in libro Thesaurorum: ac demum omnes Patres Orthodoxi Ecclesiæ Orientalis. Quòd si libet sententias sanctorum Patrum Ecclesiæ Occidentalis recognoscere; præter auctoritates ex Decretalibus Epistolis Summorum Pontificum à nobis relatis; possumus proferre expositionem

positionem eorundem verborum Domini, quam beatus Ambrosius in ij. libro ad Gratianum Augustum, & beatus Augustinus aduersus Maximianum Arianum afferunt; ambo Ecclesiæ sanctæ præstantissimi Doctores; qui pariter differentiam voluntatum in naturarum differentiam referunt. Quare quando Chaldæi expositionem hanc suam veritati contrariam non existimarent; saltem nouam non esse affirmare non possent; & ideò tanquam nouam, sanctorum Patrum auctoritate, atque definitione, vt vidimus, reprobendam. Sed si, vt in libello professionis Fidei dictum est; Chaldæi profiterentur, se non Dei Genitricem, sed Christi matrem, sanctam Virginem appellare, ob refutationem Apollinarij, atque Pauli Samosatani (excusatio quidem, vt videtur, longè petita :) cur non magis refugiunt dicere vnicam voluntatem, & virtutem in Christo? in quo manifestè deprehenduntur consentire cum tot damnatissimis hæreticis, Theodoro Pharanitano, Sergio, Paulo, Pyrrho, & Petro Constantinopolitanis, Cyro Alexandrino, Macario Antiocheno; qui vnus voluntatis, & vnus operationis execrabilem, nouitatem induxerunt, Arij, Apollinarij, Eutychetis, & Seueri perditissimam sectam instaurantes.

EPILOGVS TOTIVS

Disputationis.

IAm verò satis manifestè ostendisse credimus, ex sacræ Scripturæ, sacrorumq; Conciliorum, & sanctorum Patrum auctoritatibus, (Pater admodum Reuerende,) Beatissimam Virginem Mariam, verè, simpliciterque appellandam esse Dei Matrem; & in Domino nostro Iesu Christo duas esse naturas in vnica persona; duasq; itidem voluntates & operationes ipsius; contrarias autem sententias nullo modo cum hac Catholica veritate conciliari posse; cunctaq; diuinarum Scripturarum testimonijs, sanctorum Conciliorum auctoritatibus, probatissimorum Patrum documentis sufficienter confirmauisse. Abstinuimus autem de industria à maiori copia testimoniorum, & auctoritatum diuinæ Scripturæ, atque sanctorum Patrum: quia cum hæc abundè sufficerent, breuitati consulendum existimauius: rationem habentes difficultatis conuertendi hunc nostrum commentariolum in Syriacum sermonem. Abundant quidem apud nos volumina à probatissimis Ecclesiæ Doctoribus sapientissimè de his scripta; quorum tibi copia fieri potuisset, nisi diuersitas idiomatis obstitisset. Quantum autem ad processionem Spiritus sancti, quia dicentes Spiritum sanctum à Patre procedere, non negatis, quòd etiam à Filio procedat, sicuti schismatici faciunt: hortamur vos, cum sancta Romana Ecclesia Catholica, & Apostolica, apertè confiteri, Spiritum sanctum à Patre, Filioq; procedere;

cedere ; sicut in Oecumenica Synodo Florentina definitum est ; vt ex Decreto patet Eugenij Papæ Quarti , sub quo Pontifice Vniuersale Concilium Florentinum celebratum fuit : quod in fine nostræ huius Disputationis posuimus , ad absolutam veritatis notitiam .

Restat modo, vt à Paternitate tua petamus, nobis pro tua humanitate ignoscas, si fortè dogmata à sanctis Patribus damnata redarguentes, asperius aliquando egi; nimio fortasse zelo, sed tamen minimè disiuncto à charitate, qua te in visceribus Christi prosequor, fratresq; nostros Chaldæos amplecti desidero. Veniam igitur postulo toto mei cordis affectu: sicuti summa animi demissione, quicquid hactenus scripsi, correctioni sanctæ Catholicæ Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ subijcio.

Ita profiteor , & affirmo ego idem Petrus Stroza manu propria .

SANCTÆ VNIONIS LITERÆ.

EVGENIVS EPISCOPVS SERVVS
seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Consentiente
ad infra scripta charissimo filio nostro Ioanne Palæologo
Romeorum Imperatore illustri, & loca tenentibus vene-
rabilium fratrum nostrorum Patriarcharum, & ceteris
Orientelem Ecclesiam representantibus.

LÆTENTVR COELI, ET EXULTET TERRA; sub-
 latus est enim de medio paries, qui Occidentalem, Orien-
 talemq; diuidebat Ecclesiam: & pax, atque concordia redijt: illo
 angulari lapide Christo, qui fecit utraque unum; vinculo for-
 tissimo charitatis, & pacis, utrumque iungente parietem, &
 perpetuæ Unitatis fœdere copulante ac continente: postq; longam
 mœroris nebulam, & dissidij diuturni atram, ingrathamq; ca-
 liginem serenum omnibus Unionis optatæ iubar illuxit. Gau-
 deat & mater Ecclesia, quæ filios suos hætenus inuicem dis-
 sidentes, iam videt in Unitatem, pacemq; rediisse: & quæ
 antea in eorum separatione amarissimè flebat, ex ipsorum mo-
 dò mira concordia, cum ineffabili gaudio, omnipotenti Deo
 gratias referat. Cuncti gratulentur fideles Ubique per orbem,
 & qui Christiano censentur nomine, Matri Catholicæ Ec-
 clesiæ collatentur. Ecce enim Occidentales, Orientalesq; Pa-
 tres, post longissimum dissentionis, atque discordiæ tempus, se
 maris, ac terræ periculis exponentes, omnibusq; superatis labo-
 ribus; ad hoc sacrum Oecumenicum Concilium, desiderio sa-
 cratissimæ Unionis, & antiquæ charitatis reintegrandæ gra-
 tia, lati, alacresq; conuenerunt; & intentione sua nequaquam
 fru-

frustrati sunt. Post longam enim, laboriosamq; indaginem, tandem Spiritus sancti clementia, ipsam optatissimam, sanctissimamq; unionem consecuti sunt. Quis igitur dignas omnipotentis Dei beneficijs gratias referre sufficiat? Quis autem diuinæ miserationis diuitias non obstupescat? cuiusve ferreum pectus tanta supernæ pietatis magnitudo non molliat? Sunt ista prorsus diuina opera, non humanæ fragilitatis inuenta; atque idè eximia cum veneratione suscipienda, & diuinis laudibus prosequenda. Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio, Christe fons misericordiarum, qui tantum boni sponse tuæ Catholicæ Ecclesiæ contulisti, atque in generatione nostra tuæ pietatis miracula demonstraisti, ut enarrarent omnes mirabilia tua. Magnum siquidem, diuinumq; munus nobis Deus largitus est; oculisq; nostris vidimus, quod ante nos multi, cum valde cupierint, aspicere nequiverint. Conuenientes enim Latini & Græci in hac sacrosancta Oecumenica Synodo, magno studio inuicem vsi sunt, ut inter alia, etiam articulus ille de diuina Spiritus sancti processione, summa cum diligentia, & assidua inquisitione discuteretur. Prolatis verò testimonijs ex diuinis Scripturis, plurimisq; auctoritatibus sanctorum Doctorum Orientalium & Occidentalium; aliquibus quidem, ex Patre & Filio; quibusdam verò, ex Patre per Filium procedere dicentibus Spiritum sanctum; & ad eandem intelligentiam aspicientibus omnibus, sub diuersis vocabulis: Græci quidem asseruerunt, quod id, quod dicunt, Spiritum sanctum ex Patre procedere, non hac mente proferrent, ut excludant Filium. Sed quia eis videbatur (ut aiunt) Latinos asserere, Spiritum sanctum ex Patre, Filioq; procedere, tanquam ex duobus principijs, & duabus spirationibus; idè ab-

stinue-

stinuerunt à dicendo, quòd Spiritus sanctus ex Patre procedat, & Filio. Latini verò affirmauerunt, non se hac mente dicere, Spiritum sanctum ex Filioq, procedere, ut excludant Patrem, quin sit fons, ac principium totius Deitatis, Filij scilicet, & Spiritus sancti; aut quòd id, quòd Spiritus sanctus procedit ex Filio, Filius à Patre non habeat; siue quòd duo ponant esse principia, seu duas spirationes: sed ut unum tantum asserant esse principium, unicamq, spirationem Spiritus sancti, prout hactenus asseruerunt. Et cum ex his omnibus unus, & idem eliciatur veritatis sensus; tandem in infra scriptam sanctam Deo amabilem, eodem sensu, eademq, mente unionem, unanimiter concordarunt, & consenserunt.

IN NOMINE IGITUR SANCTAE TRINITATIS, PATRIS, ET FILII, ET SPIRITVS SANCTI, hoc sacro vniuersali approbante Florentino Concilio: Diffinimus, ut hæc Fidei veritas ab omnibus Christianis credatur, & suscipiatur; sicq, omnes profiteantur, quia Spiritus sanctus ex Patre, & Filio æternaliter est; & essentiam suam, suamq, esse subsistens habet ex Patre simul & Filio; & ex utroque æternaliter, tanquam ab uno principio, & unica spiratione procedit. Declarantes, quòd id, quod sancti Doctores & Patres dicunt, ex Patre per Filium procedere Spiritum sanctum; ad hanc intelligentiam tendit, ut per hoc significetur, Filium quoque esse, secundum Græcos quidem, causam; secundum Latinos verò, principium subsistentiæ Spiritus sancti, sicut & Patrem. Et quoniam omnia, quæ Patris sunt, ipse Pater unigenito Filio suo gignendo dedit, præter esse Patrem; hoc ipsum quòd Spiritus sanctus procedit ex Filio, ipse Filius à Patre æternaliter habet, à quo æternaliter etiam genitus

nitus est. Diffinimus insuper, explicationem Verborum illorum, Filioque, Veritatis declarandæ gratia, & imminēte tunc necessitate, licite, ac rationabiliter Symbolo fuisse appositam. Item, in azimo, siue fermentato pane triticeo, corpus Christi veraciter confici, Sacerdotesq; in altero ipsum Domini corpus conficere debere, unumquemque scilicet iuxta suæ Ecclesiæ, siue Occidentalis, siue Orientalis consuetudinem. Item, si verè pœnitentes in Dei charitate decesserint, antequam dignis pœnitentiæ fructibus de commissis satisfecerint, & omissis; eorum animas pœnis purgatorijs post mortem purgari; & ut à pœnis huiusmodi releventur, prodesse eis fidelium viutorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, & eleemosynas, & alia pietatis officia, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus fieri consueverunt, secundum Ecclesiæ instituta: illorumq; animas, qui post baptismum susceptum, nullam omnino peccati maculam incurrerunt; illas etiam, quæ post contractam peccati maculam, vel in suis corporibus, vel eisdem exuta corporibus (prout superius dictum est) sunt purgatæ; in cælum mox recipi, & intueri clarè ipsum Deum trinum & unum, sicuti est; meritorum tamen diuersitate alium alio perfectiùs. Illorum autem animas, qui in actuali mortali peccato, vel solo originali decedunt, mox in infernum descendere, pœnis tamen disparibus puniendas. Item diffinimus, sanctam Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem, in uniuersum orbem tenere primatum; & ipsum Pontificem Romanum successorem esse beati Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusq; Ecclesiæ caput, & omnium Christianorum patrem ac doctorem existere: & ipsi in beato Petro, pascendi, regendi, & gubernandi uniuersalem Ecclesiam, à Domino nostro Iesu Christo plenam potestatem

testatem traditam esse; quemadmodum etiam in gestis Oecumenicorum Conciliorum, & in sacris Canonibus continetur. Renouantes insuper ordinem traditum in Canonibus, ceterorum venerabilium Patriarcharum: ut Patriarcha Constantinopolitanus secundus sit post sanctissimum Romanum Pontificem, tertius verò Alexandrinus, quartus autem Antiochenus, & quintus Hierosolymitanus: salvis videlicet privilegijs omnibus, & iuribus eorum. Datum Florentiæ in sessione publica Synodali, solemniter in Ecclesia maiori celebrata, anno Incarnationis Dominicæ M. CCCC. XXXIX. pridie Nonas Iulij, Pontificatus nostri anno nono.

Et subscriptiones.

Ego Ioannes Palæologus, fidelis in Christo Rex, & Imperator Romæorum, subscripsi.

Ego Antonius humilis Metropolita Heraclien. & Consiliarius Edeffenorum, totius Thraciæ & Macedoniæ Pontifex, & Philothei sanctissimi Patriarchæ, & Sedis Apostolicæ Alexandrinæ locum tenens, subscripsi.

Ego Gregorius Protosingelus, confessor spiritualis, ac Sedis Apostolicæ Alexandria, & eius Domini Patriarchæ locum tenens, subscripsi. Eodem modo subscripserunt ceteri Patres, tum Orientalis, tum Occidentalis Ecclesiæ.

APPENDIX.

DISPVTATIONI finem imposuimus: nunc autem superest, vt cum præposuerimus epistolam Patriarchæ Babylonis, correctionem Fidei suæ postulâtis; adiiciamus, quid Sanctissimus D. N. ad eius postulata responderit. Subijciemus itaque Apostolicum Breue ad Babylonis Patriarcham; neque hoc tantummodo, sed Commentarium quoque, quæ ipse Adam Patriarchæ Legatus ante suû discessum composuit de Fide Orthodoxa; vt nobis ostenderet, quantû profecerit ex disputationibus, quas toto ferè triennio, quo in Vrbe permansit, habuit cum diuersis eruditis, ac pijs viris, de doctrina Catholicæ Fidei.

S. D. N. PAVLI PP. V. EPISTOLA AD ELIAM BABYLONIS PATRIARCHAM.

PAVLVS PAPA V.

VENERABILIS *Frater, Salutem, & Apostolicam benedictionem. Duplici affectu, letitia, atque commiseratione, nec sanè leui, commouerunt charitatis nostræ viscera literæ, quas à Fraternitate tua Nobis reddidit dilectus filius Adam Archidiaconus, vt scribis, Camera tuæ Patriarchalis, & Monachorum*

N

tuorum

tuorum Archimandrita, quem ad Nos misisti. Letabamur quidem summopere, ex reuerentia, ac deuotione, quam profiteris summam erga sanctam Beatissimi Petri Principis Apostolorum Sedem; eoq; magis, quia hoc verè Christiana pietatis studium perpetuò viguisse in Ecclesia tua scribis. Miserebamur autem, vel potius angebamur; quòd cum hac veneratione Apostolicae Sedis, non eandem doctrinam Catholicae Fidei, quam ipsa profitetur; reperiēbamus. Sed misericordiarum Patri Deo gratias agimus, quia te quoque vehementer commotum fuisse ob hanc diuersitatem vidimus: in quo diuitias ineffabilis eius clementiae agnoscimus, & peculiarem quandam erga te immensa misericordiae suae gratiam. Nam tametsi ex diligentia, atque sollicitudine, qua rationem tanta discrepantiae exquisiisti; te valde prudentem, & accuratum in pastoralis tui munere deprehenderimus; nihilominus, cum nimis compertum sit, quantum referat non modò in his, quae ad Fidem pertinent; sed in qualibet doctrina, quomodo quis educatus fuerit; fatendum planè videtur, totum hoc misericordiae Dei opus fuisse; ut dum omnes antecessores tui, ac nationis vestrae Doctores semper existimauerunt, ut dicis; se rectè de Fide sentire, nec ab Ecclesia sancta Catholica, & Apostolica Romana in alio, quàm in modo loquendi differre; primus dubitare caeperis; sedulo veritatem quaesieris; nec temere tuorum responsioni, quamuis desiderio tuo congruerit; acquieueris; sed pie, ac sapienter Nos, ac sanctam hanc Sedem consulere voueris. Peramanter itaque Archidiaconum tuum excepimus; professionem Fidei vestrae, & quo pacto tam diuersa dogmata componi, & ad unum sensum redigi posse existimaret; audiuiamus. Sed mutauit ille suam sententiam: etenim cum

nullam

nullam prorsus haberet notitiam sacrorum Conciliorum, ut manifestè apparebat ex Commentario, quem de hac compositione, & consensu, scriptum à se, mandato tuo, ad Nos attulerat; & ex disputationibus, quas habuit satis diuturnas, ac frequentes cum viris pietate, ac doctrina præstantibus, quibus ut illum docerent Catholicam veritatem, mandavimus; & ipse quoque ingenuè fatebatur: posteaquam ostensum illi fuit, damnatum fuisse Nestorium à sanctis Patribus in Concilio Ephesino, ob has nefarias blasphemias; nempe quia impiè assererat, Christum Dominum nostrum fuisse purum hominem; & Verbum Dei inhabitasse in eo, tanquam in templo; ita ut Diivinitatem, & Humanitatem diceret in ipso accidentaliter coniunctas, & non substantialiter, & hypostaticè unitas; & Beatissimam, immaculatamq; Virginem Mariam hac de causa non Matrem Dei, sed tantum Matrem Christi appellandam: similiter duas in uno Filio fuisse personas; puri scilicet hominis, ac Verbi Dei: Hominem à Deo assumptum, ob assumptis coniunctionem, non autem propriè, dicendum esse Deum; eguisse propitiatione, sicuti ceteri homines egent; paulatim ad Pontificiam dignitatem euectum esse; & non minus pro se, quàm pro nobis sacrificium Deo obtulisse; à Spiritu sancto tanquam ab aliena virtute glorificatum; ac demum non aliter, quàm Moyses dictus fuit Deus Pharaonis, Dominum nostrum Iesum Christum existimandum esse Deum. Quibus omnibus diligenter, ac sedulo recognitis, post annum elapsum, & amplius; Nestorium tandem, & omnes, qui cum eo hac, & similia sentiunt; alacri animo damnavit, & anathematizavit. Pari quoque pacto fuit illi demonstratum ex determinatione sextæ Synodi

uniuersalis, quæ tertia est Constantinopolitana: Duas esse in Christo Domino voluntates, ac duas operationes, sicut duæ sunt in eo naturæ: contrarium autem, tanquam blasphemum, & hereticum, à sanctis Patribus fuisse reprobatum; qui synodali decreto Macarium Patriarcham Antiochenum episcopali dignitate propterea priuauerunt, & à communione Ecclesiæ sanctæ Catholicæ separauerunt; quia ausus fuerat impiè asserere cum Theodoro Episcopo Pharanitano; Sergio, & Petro Episcopis Constantinopolitanis; Cyro Episcopo Alexandrino, damnatis hereticis; unam tantum esse in Christo voluntatem, atque unicam operationem. Vidit similiter Decretum in Concilio Florentino uniuersali, à felicitis recordationis Eugenio Quarto prædecessore nostro factum, de processione Spiritus sancti à Patre, & Filio; cui Patres omnes Ecclesiæ Latine, ac Græcæ pariter subscripserunt, ipso Græcorum Imperatore præsentem; qui ad remouendum Græcorum schisma, Synodi uniuersalis congregationem curauerat; & ex Regia Vrbe Constantinopolitana in Italiam venerat. Ex quibus omnibus Archidiaconus tuus Orthodoxa veritate percepta, quam Ecclesiæ sanctæ Catholicæ Apostolicæ Romanæ docet, de altissimis mysterijs Incarnationis Verbi Dei, & processionis Spiritus sancti; errores suos proprios, atque nationis vestræ communes agnouit; quos spontè, & ingenuè coram dilecto filio Magistro Commissario Officij sanctæ Inquisitionis confessus, ac detestatus est; illosq;, auctoresq; illorum, Nestorium, Theodorum Mopsuestenum, Diodorum Tarsensem, Macarium Antiochenum, ceterosq;, omnes hereticos, atque heresiarcas ab Ecclesiâ sanctâ Romanâ damnatos; cū eorū heresibus, & impietatibus abiurauit, dānauit, & anathematizauit. Et quia venerabilis Frater à Nobis

effica-

efficaciter postulasti, ut tibi errores significaremus, quos in Fide vestra reperissemus; illosq; corrigeremus; paratum quippe te exhibebas cum Archiepiscopis, & Episcopis obedientie tue subiectis, ad correctionem recipiendam: iusto, pioq; tuo desiderio satisfacere cupientes, ac simul ut adimpleremus præceptum, quod à Domino in beati Petri persona accepimus; ut videlicet confirmaremus fratres nostros in fide: mandauimus, cuncta, quæ dilecto filio Adæ Archidiacono tuo ostensa fuerunt de sacrorum Conciliorum Decretis, diligenter describerentur, & in Chaldaicum idioma fideliter verterentur; & ad fraternitatem tuam mitterentur. Igitur accipies cum his nostris literis descriptionem errorum, immò blasphemiarum impij Nestorij, ut in Concilio coram Patribus recitatae fuerunt; cuius initium tale est: Petrus presbyter Alexandriae, Notariorum Primi-
 cius dixit: Habemus præ manibus Reuerendissimi Nestorij blasphemiarum commentarios, &c. Accipies pariter epistolam à beato Cyrillo Episcopo Alexandrino, atque Synodo Alexandriae congregata, ad Nestorium scriptam; qua fraternè illum erroris sui admonent; atque duodecim capitibus, quid de ineffabili mysterio Incarnationis tenendum Catholicè sit; declarant. Incipit autem sic: Cum Saluator noster aperte pronuntiet, &c. Monuerat beatus Cælestinus primus prædecessor noster Nestorium; & de illius salute sollicitus, correctionem eius curandam beato Cyrillo mandauerat: ea ratione, ut nisi ad præfinitum tempus resipuisset; illum auctoritate Apostolica, ab Ecclesie communione separaret. Itaque Cyrillus coacta Alexandriae Synodo; epistolam, cuius exemplum tibi mittimus; scripsit. Sed Nestorius ex admonitione deterior, ac magis contumax, detestabiliores semper euomens blasphemias;

Disput.
cap. vij.
pag 65.

Disput.
cap. vij.
pag. 69. b

Disput.
cap. viij.
pag. 79.

phemias; grauiores turbas in Ecclesia excitabat. Quare Synodus vniuersalis Ephesi conuocatur, cui Cyrillus Vices Cælestini Papæ gerens, auctoritate eius Apostolica præfuit: in qua recognitis, examinatisq; erroribus Nestorij; cum ipse nolisset sistere se Concilio; vnanimi Patrum sententia Synodali decreto damnatus fuit: cuius damnationis exemplum tibi quoque mittimus, quod ita incipit: Sancta Synodus dixit: Cum præter cetera, &c. Sed damnato, depositoq; Nestorio, atque in exilium ad Libyæ deserta deportato; scriptisq; suis vbiq; locorum concrematis; nihilominus ignis hæreseos extinctus omnino non est; sed flamma tantum compressa, quæ longè, latèq; diffusa erat. Nam scintillæ, vnde hoc incendium initium habuerat; latitantes permanserant: scripta nempe Theodori Episcopi Mopsuesteni, qui Nestorij magister extiterat. Neque enim à Patribus antea animaduersa fuerant; vel quia non satis vulgata, vel quia Theodorus ob grauissimam pugnam, quam susceperat, atque sustinuerat de mysterio Incarnationis aduersus Apollinaristas; tantam sibi doctrinæ, ac pietatis famam comparauisset, ut ne dum suspectus non esset; immò verò inter orthodoxos, grauissimosq; Ecclesiæ Patres haberetur. Igitur hæretici, quod Nestorij nomine amplius profiteri non poterant; Theodori auctoritate docere, ac tueri nitebantur. Hinc temporis progressu adeò magna perturbatio exorta est in Ecclesia Dei, ut post Chalcedonensem Synodum, quartam videlicet vniuersalem; iterum sancti Patres coacti fuerint conuenire Constantinopolim ad vniuersale Concilium; in quo Theodori Mopsuesteni dogmata recitata, diligenterq; animaduersa, & examinata, ac demum damnata, & anathematizata fuerunt. Huius autem examinis, atque dam-
natio-

nationis exemplum; necnon Fidei sceleratum Symbolum Theodori Mopsuesteni, ex actis eiusdem quintæ Synodi vniuersalis descriptum tibi mittimus, cuius initium est: Sancta Synodus dixit: Ad longum tempus extensis quæ de Theodoro mouentur, qui Mopsuestenæ sanctæ Ecclesiæ fuit Episcopus, &c. Quibus omnibus existimauimus, fore ut satis innotescere fraternitati tuæ possent errores, qui cum Nestorio, atque Theodoro Mopsuesteno vobis communes sunt: & quàm execrabile, atque Catholica Fidei contrarium sit, negare, Beatissimam, semperq; Virginem Mariam esse verè matrem Dei; & in Christo duas personas ponere. Pari pacto tibi mittimus Decretum sextæ Synodi vniuersalis Constantinopoli celebratæ; quo sancti Patres actione decima octaua definierunt, eadem ratione confitendum esse duas in Christo esse voluntates, atque operationes, quæ credimus, duas eius esse naturas, in vna eius radiantibus subsistentia; nec ulli licere aliam Fidem profiteri, aut docere. Incipit autem sic: Præfens sancta, & vniuersalis Synodus, fideliter suscipiens, &c. Ex quo non tantum quid Catholicè credendum sit, intelliges; Verum etiam cognosces, quàm grauius peccent, qui importunis interpretationibus contrariam sententiam, damnatamq; impietatem tueri student. Postremò mittimus tibi Decretum à felicis recordationis Eugenio Quarto etiam prædecessore nostro, in Synodo vniuersali Florentina factum, de processione Spiritus sancti; cuius initium est: Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Lætentur cœli, &c. Apertè in hoc Eugenij Decreto videbis, omnes pariter Latine, & Græcæ Ecclesiæ Patres confessos fuisse, Spiritum sanctum à Patre, & Filio, tanquam ab vno prin-

Errores
istos in-
uenies
cap. xj.
pag. 95.

Disput.
cap. xx.
pag. 159.

Post Epi-
logum.
pag. 188.

cipio procedere . Et quamvis Græci à Patre per Filium pro-
 cedere Spiritum sanctum dicant ; non ob id tamen , qui rectè
 sentiunt ; processionem hanc aliter , quàm ab utroque equa-
 liter intelligunt . Nullo autem modo dicendum , Spiritum
 sanctum à Patre solo procedere ; hoc enim hereticum , atque
 damnatum est . Ideò sancta Romana Ecclesia , omnium alio-
 rum Mater , & Magistra , diuinitus illustrata ; ad euitan-
 dam omnem suspicionem huius impietatis , opportunè decla-
 ratura eiusmodi processionem ; non addens , sed exponens , po-
 suit in Symbolo illud : Filioq; procedit . De incomprehen-
 sibilibus igitur mysterijs salutiferæ Incarnationis Verbi Dei ,
 atque æternæ processionis Spiritus sancti , sic definitum fuit à
 sanctis Patribus ; & ita credat , oportet , quicumque proficetur
 Catholicam Fidem . Declarationes , expositiones , conciliatio-
 nes omnes , quæ vel contrarias sententias defendunt , vel eas
 ad sensum orthodoxæ Veritatis redigere conantur ; non modò
 vanæ , ac superflue ; sed damnatæ , ac reprobatæ . Sunt enim
 hereticorum commenta , quibus eorum impietatem , quam pro-
 fiteri amplius manifestam non poterant ; fucatam defendere
 conabantur . Nam sectatores Nestorij nefaria eius dogma-
 ta , ex commentarijs , ut diximus , Theodori Mopsuesteni ,
 à quo virus perditissimæ heresis hauserat ; & ex his , quæ ab
 eius fautoribus contra beatum Cyrillum , sanctamq; Ephe-
 sianam Synodum scripta fuerunt ; callidè instaurare , atque in
 vulgus serere studuerunt . Unde magna Orientis pars post-
 modum infecta fuit ; præcipuè Chaldaei , qui hac de causa de-
 inceps Nestoriani dicti sunt . Propterea monemus fraterni-
 tatem tuam , atque efficacissimè hortamur , ut Theodori Mo-
 psuesteni scripta ; pariterq; Diodori Tarsensis , qui cum eo pes-
 sime

simè sentiebat ; lethalis huius messis infauſta ſemina ; ſi, ut accepimus, apud vos reperiuntur ; delere, effringere, penitusq; ex veſtra natione exterminare, omnino ſtudeas. Quippe Theodorus tanquàm hereticus, ac peſſimæ doctrinæ auctor, à ſanctis Patribus in quinta vniuerſali Synodo, ut videre poteris ; ſecunda videlicet Conſtantinopolitana, damnatus eſt. Remoto autem hoc obſtaculo, facile ut conſidimus, cooperante diuina gratia ; Catholicam veritatem contra aduerſariorum mendacia tueberis, præſidio auctoritatis ſanctorum vniuerſalium Conciliorum, quorum decreta tibi mittimus. Quibus ſicut fraternitatem tuam, ceterosq; venerabiles fratres Archiepiſcopos, & Episcopos, atque eruditiores Monachos, & Sacerdotes veſtræ nationis inſtruere aduerſus hereticos curauimus ; ita & reliquorum neceſſitati, quantum cum Domino poſſumus, conſulere cupientes ; quamplurimos libellos profeſſionis Catholicæ Fidei, & Chriſtianæ doctrinæ typis Arabicis excuſos, eidem Adæ Archidiacono tuo, perferendos ad vos dedimus. Abundè ſatiſfeciffe nos hætenus tuo deſiderio credimus, venerabilis, ac dilectiſſime frater. Habes namque à Nobis certiffimam doctrinam Catholicæ Fidei, & firmiſſima fundamenta, quibus ipſa nititur. Docere igitur tuos veritatem, aduerſariorum mendacia, atque malitiam redarguere ſufficienter poteris. Reliquum modò eſt, ut eodem zelo, quo veritatem cognoscere concupiuiſti ; cures, nitaris, efficias, ut ipſam nunc vobis declaratam, & patefactam, ceteri quoque recipiant. Nos autem alacri animo pios labores, atque conatus tuos in propagatione Orthodoxæ Fidei ſemper adiuvabimus : & quò maiores progreſſus veſtros in recta doctrina audierimus ; eò magis prompti, ac parati erimus ad
noſtrum

nostrum auxilium vobis subministrandum; sicut Archidiacono tuo uberius declarauimus. A quo particulam saluiferi ligni sanctissimæ Crucis Domini nostri, inclusam parua cruce aurea, ornata lapidibus cælestis coloris, in maioris crucis formam; atque librum sanctorum Euangeliorum, Arabico idiomate typis excusum; & cum his argenteum calicem, & patenam, atque thiam, ac vestes Pontificales pro solemnī celebratione incruenti sacrificij, diuinorumq; officiorum; necnon duos alios libros iisdem characteribus Arabicis impressos, utiles ad medicinæ corporalis doctrinam, & ad intellectus acumen augendum: nam fore illos tibi valdè gratos, ipse communis noster filius Adam Nobis ostendit. Quæ omnia fraternitati tuæ ex benedictionibus sancti Petri mittimus; ut signum aliquod à Nobis habeas sinceræ, ac perfectæ dilectionis, qua te in visceribus Christi complexi sumus. Quem tuum Archidiaconum valdè tibi commendamus; & pro peculiari nostro in eum amore, tanquam filium Nobis valdè charum, ut præcipuè diligas; desideramus. Toto enim tempore, quo apud Nos mansit, piè admodum vixit; monasticæ vitæ suæ institutum religiosè obseruauit; zelum veritatis agnoscendæ eximium prætulit; assiduus in expeditione negotij sibi à te commissi, fuit; in exponendis vestris de Fide opinionibus diligens, & accuratus, sed minimè peruiçax; in recipienda vestrorum errorum correctione docilis, atque morigerus: demum ita se in omnibus gessit, ut meritò beneuolentiam omnium, qui aliqua de causâ cum eo egerunt; sibi conciliauerit. Quare si rem Nobis gratissimam facere desideras; virtutem, & probitatem ipsius, omni honorificentia maiori, qua poteris, nostra causa augebis: non enim dubitamus, quin

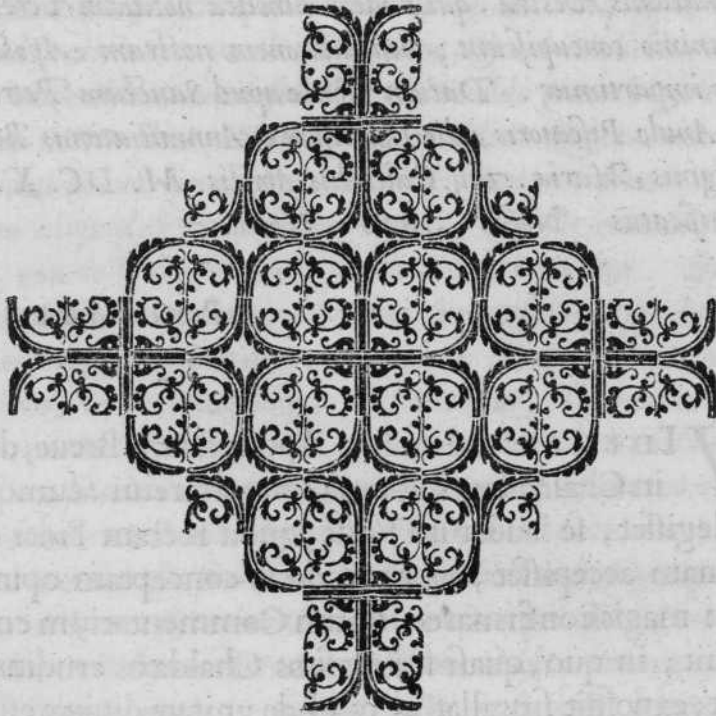
optimè

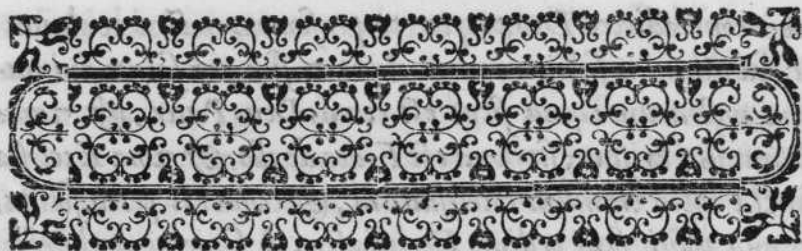
optimè collocaueris quicquid honoris , ac dignitatis in eum contuleris ; ac præterea debitum laboribus suis tam magnis , tamq̃ laudabilibus præmium tribues , quod maximè desideramus . Deum misericordiarum , ac Patrem luminum oramus , ut opus , quod ineffabilis sua clementia cepit in te ; perficere per humilitatis nostræ ministerium , ad sanctissimi nominis sui gloriam , ac uestrarum animarum salutem dignetur : & ex intimis nostri cordis visceribus tibi , dilectisq̃ filiis nationis vestre , qui Fidei Catholicæ notitiam vere , & ex animo concupiscunt ; benedictionem nostram Apostolicam impartimur . Datum Romæ apud Sanctum Petrum , sub Anulo Piscatoris , die sanctissimæ Annuntiationis Beate Virginis Mariæ . viij. Calendas Aprilis M. DC. XIV. Pontificatus Nostri Anno Nono .

Petrus Stroza .

VIDERAT Adam hoc Apostolicum Breue, dum in Chaldaicum idioma conuerteretur : cumq̃ in eo legisset , se laudatum fuisse , quòd rectam Fidei doctrinam accepisset ; vt hanc de se conceptam opinionem magis confirmaret ; statim Commentarium composuit ; in quo , quasi fratres suos Chaldæos eruditurus esset ; exposuit singillatim quid de vnitæ diuinæ essentia , de incomprehensibili sanctissimæ Trinitatis mysterio , deq̃ ineffabili dispensatione Incarnationis Dei Verbi sentiret ; potissimum aduersus Nestorium , & Theodorum perditissimos hæresiarcas : habita in primis

mis satis eleganti, & pia disputatione de præeminentia
summi Pontificis, atque sanctæ Apostolicæ Se-
dis, & de necessitate, qua omnes Chri-
stifideles subijci debent eius do-
ctrinæ, atque præ-
ceptis.

S E R M O
 ADAE ARCHIDIACONI
 CAMERÆ PATRIARCHALIS
 BABYLONIS.
 DE FIDE CATHOLICA
 AD FRATRES SVOS CHALDAEOS.

Proemium, in quo agit de Primatu sanctæ Apostolicæ
 Sedis, & de præeminentia auctoritatis,
 & doctrinæ Summi Pontificis.

In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

E Fide Catholica, deq; professione Ortho-
 doxa loqui volumus, fratres. Itaque pro-
 ximi in Domino nostro, & charissimi in
 Iesu spe nostra, petimus à vobis, per
 humilitatem, & mansuetudinem, &
 obedientiam Iesu Christi; ne quis con-
 tendat extra legem contra veritatem,
 sed in lege pro veritate; ut coronetur. Neque enim fas est
 nobis

nobis contradicere Deo, propter propensionem nostræ voluntatis; sed debemus subijcere nos voluntati suæ, pro salute animarum nostrarum: quia sicut est unus Deus Pater, & unus Dominus Christus; sic una est Fides de illo, & una Ecclesia sancta caput omnium Ecclesiarum; & una est petra solida, in qua positi sunt ordines Ecclesiastici à sapiente architecto, edificatore Vniuersi. Neque enim frustra, & vanè dedit clauēs altitudinis, & profunditatis Petro fundamento Ecclesie suæ; neque fortuito tradidit ipsi greges rationales, emptos sanguine suo pretioso. Et sic longa successione post Petrum, accepit summum Pontificatum Pater noster sanctus Papa, caput sublime totius Christianitatis; & est verus Vicarius Christi Domini nostri super terram vniuersam, per successionem veram & legalem, quæ ab illo deriuauit. Propterea fratres in Christo, & membra Iesu: non enim fœnum & paleam, sed aurum, & lapides preciosos debemus ponere super hoc fundamentum verum, quia probatio in igne fit; & præter hoc fundamentum nemo aliud potest ponere; & si audeat, & ponit; super arenam sit edificium eius, & non ascendit ad culmen; quia errat à fine recto, quicunque est contra lapidem perfectum capitis anguli, qui colligat parietes ad inuicem. Itaque fratres, & patres petimus à vobis, propter amorem Christi, ne nullus celet veritatem. Omnibus hac dicimus; transacta iam sunt antiqua: modo verò quamnam veritatem rectam inuenietis, præter eam, quæ est Romæ, secundum voluntatem Dei? Ecce enim quàm multis in locis ordinantur Pontifices illegitimè? Sunt enim aliqui, qui munere; alij vi; alij fucis, & dolis; alij per subscriptionem barbarorum; alij per hypocrisiam; alij per imperium Regum huius mundi, & non per ordinem Dei:

Dei: & hi omnes præter voluntatem Spiritus sancti sunt. An ne nos hæc dicimus? Ecce enim Synodus reprehendit, & damnat ordinantem, & ordinatum illegitimè. Etiam in lege nova ac veteri reprobantur ij, qui non eliguntur secundum voluntatem Spiritus sancti, per ordinem Summi Pontificis, qui fidelis est super omnes greges Iesu. Ecce enim audistis, familiam Corè, quæ surrexit contra præceptum Dei, & voluit abripere Sacerdotium; quomodo aperuit terra os suum, & viuos deglutiuit: & Simonem illum seductorem, qui obtulit argentum Apostolis, propter hoc donum quid respondit ei Simon Petrus? Argentum tuum vadat tecum in perditionem: quia putasti donum Dei possessione sæculi possideri; non habes partem, neque sortem in hac fide. Sic enim ambigit, & aberrat à veritate, quicumque vititur talentis spiritualibus inconuenienter. Gratis accepistis, gratis date omnibus dignis; ordinavit Dominus talentorum. Et hunc ordinem rectum, & fidem veram tenet ab ipso Ecclesia sancta Romæ, usque ad hanc diem; dum congregantur omnes Patres illustres, & laudabiles, ad Ecclesiam magnam & sanctam sancti Petri; & per ieiunia, & orationes orant, & supplicant coram Deo; & volunt ingenuè in omni humilitate; & obediunt ei, qui eligitur à Spiritu sancto: & sic ordinatur Papa, & Pontifex fidelis Ecclesie Christi. Igitur fratres, non ille, qui laudat semetipsum, est probatus; sed ille, quem Dominus laudabit; neque ullus sibi sumit honorem, sed qui vocatur à Deo, sicut Aaron. Et sic Dominus Papa non seipsum laudat, ut sit Pontifex; sed ille, qui dixit ei: Pasce mihi agnos meos, pasce mihi agnos meos, pasce mihi oues meas. Sic etiam eligitur, & honoratur à congregatione sancta beatorum Patrum, in voluntate

rate Spiritus sancti. Ideo fratres in Christo, decet omnes Christianos ubicumque seruare praecepta sua plena vita, ut pupillam oculi; & abiurare, & refutare omnes haereses; & anathematizare eos omnes, qui à verbo suo discedunt, & aduersantur Ecclesiae sanctae & Apostolicae, & adducunt fallacias è sanctis libris, iuxta eorum voluntatem; & ignoranter colligunt folia pro fructibus; & scelestè confirmant sermonem suum mendacem. Ecclesia autem Catholica Romae, per anathematismum determinat contra quemcumque, qui variat veritatem Synodorum sanctarum, & electarum. Propterea conuenit fideles veros, per voluntatem suam liberam adherere Fidei verae, & Canonibus rectis, & ordinatis; quos docet & praedicat Pater Patrum, & summus Pastor Dominus Papa; ut lucrentur vitam animabus suis, eo mediantè; & benedicantur benedictionibus suis Apostolicis. Amen.

De Confessione vnius Dei. Cap. I.

ITaque credimus propter hoc, & etiam loquimur: Credimus enim, & Confitemur unum Deum verum, immortalem, aeternum, non habentem principium, neque finem. Quia non in tempore solum est, sed ante tempus; & sine principio, & sine fine est; & in aeternum tempora omnia in eo includuntur; cum sit eleuatus ab omni intellectu; eo quòd id quod habet, semper habet: quia non erat aliquando, & modò est; sed est, & futurus est; & est causa omnis entis, & causa causarum omnium; neque cadit natura ipsius sub decem praedicamenta. Sermo enim de nobis ostendit ut sumus, aut supra id quod sumus, aut infra. Sermo verò de Deo non habet

bet quid supra se, ut de ipso demonstret; neque ut est, potest dici. Demonstrationes ergo infra se remanebunt, quia nullus iudicia eius penetravit, & viæ eius sunt inuestigabiles. Quantumvis enim homines multiplicent scientiam, hic despicitur; scriptum enim est: Noli nimis scire, ne mire-
ris. Et Gregorius Theologus ait: Ego multa intra me cogitavi per discursum intellectus, & undique rectificaui sermonem; & volens demonstrationem de hoc toto negotio accipere, nihil ex inferioribus habui, ut compararem mihi scientiam Naturæ Diuinæ, licet parua similitudo inueniatur. Et Paulus præcipit, ne altiora cogitemus, quam decet cogitari; quia Deum ex suis creaturis tantum inueniunt inuestigatores, & non ex essentia; dum intellectus Sanctorum illuminatur à Spiritu sancto: & nullus ex his comprehendit Usiam Dei; sed originem Usiarum, & vite, & sapientiæ, quæ ex summa bonitate perfectissimæ essentiæ effunditur super omnes substantias. Propterea dicitur de Deo, quod sit charitas, eo quod charitas est complementum omnis bonitatis; & bonum est contrarium malo, & sic malum bono. Et si dominaretur malum totale, nunquam quicquam constitueretur; sed non existit malum totale: nam cum bonum totale includat omne, & quod est, & quod potest esse; priuat necessariò malum omni essentia. Et sic dicimus, quod bonum tribuat malo priuationem perfectam. Perfecta autem priuatio nihil est; & nihil non habet existentiam. Ergo valde errant dicentes, esse alium Deum malum. Et sic est Essentia Diuina dissipans malum naturaliter; & est principium bonitatis perfectæ, & causa bonorum; & effunditur in omnes essentias per suam prouidentiam perfectam;

Et in hoc ipso bono est causa omnium, quæ sunt : neque per artem, neque per calliditatem, Et inuentiones; sed propter bonitatem naturalem dedit omnibus esse. Naturæ enim spirituales excellenter eam desiderant; Et homines per cogitationes; Et belluæ in ea per sensum existunt; plantæ per virtutem plantalem, Et nutritiuam; Et inanimata per id, quo sunt. Et sic inuenitur in ipso existentia omnium naturarum diuersarum, quas creauit per bonitatem suæ gratiæ ineffabilis.

De Trinitate Personarum Diuinarum.

Cap. I I.

DEus enim vocatur, Et est principium bonitatis, Et causa bonorum: Et hoc bonum bonitas essentiæ suæ reuelauit Sanctis suis; Et patefecit distinctiones proprietatum personarum, Patris, Et Filij, Et Spiritus sancti; Et per Filium patuit, Et explicatum est hoc mysterium, præcipientem baptizari in nomine Patris, Et Filij, Et Spiritus sancti. Pater genitor, Et Filius genitus, Et Spiritus sanctus procedens. Pater genitor Filij, Et non genitus; Filius genitus à Patre, Et non genitor; Spiritus sanctus procedens à Patre Et Filio, tanquam ab uno principio; nec genitor, nec genitus. Distincti proprietatibus, Et personis. Vnum natura Et essentia. Propterea omnia sunt vnum in Diuinis, ubi non obstat relationis oppositio: reliqua enim, ut essentia, intellectus, Et voluntas, communia sunt tribus personis. Pater distinguitur à Filio, paternitate; Et Filius à Patre, filiatione; Et Spi-

Spiritus sanctus à Patre, & Filio, spiratione passiva; & Pater & Filius à Spiritu sancto, spiratione activa: & hæc spiratio activa non constituit personam, at communis est Patri, & Filio; & per eam opponuntur Spiritui sancto, oppositione originis. Et sicut sunt tres personæ, sic tres substantiæ, quæ dicuntur ad inuicem; & non sunt distinctæ ab essentia, re, sed fundamentaliter tantum; actualiter autem per intellectum; & Pater per intellectionem sui intellectus generat Filium. Et quia opus intellectus præcedit opus voluntatis; idcirco proprietate originis generat Filium, & dat illi omne, quod habet, præter Personam Paternitatis; & Spiritus sanctus procedit per modum amoris & voluntatis; & in hoc nulla est oppositio inter Patrem, & Filium, quia Pater amat Filium, & Filius amat Patrem: & ab hoc amore procedit Spiritus sanctus, & vocatur spiratio activa Spiritus in Patre, & Filio; & est sine diuisione tanquam in uno; & sic dant Spiritui sancto omne quod habent, præter Personas, quæ non communicantur ad inuicem, quia ex relationibus oppositis originis existunt. Et istæ tres personæ proprietate personali constituuntur; & unaquæque illarum intellectualiter à nobis concipitur; & Deum, & substantiam, & naturam confitemur. Supra modum factibilem, una est natura, una est potentia, una voluntas, una essentia, una dominatio, una magnificentia, una possessio, unus intellectus, una mens; propterea tres Personæ unus Deus sunt. Tres autem dicimus in proprietatibus, non excludentes unam Deitatem; & non dicimus tres Deos, aut substantias, aut naturas; sed unum Deum, unam naturam,

& unam substantiam . Et sic veneramur Vnitatem in
 Trinitate , & Trinitatem in Vnitate : trinè intelligitur pro-
 prietatibus , & unè cognoscitur Deitate . Ne mireris (inquit
 Basilius ad fratrem) si dicamus, eundem unitum & distin-
 ctum esse . Hac enim per Fidem , & non per demonstrationes
 tenere oportet ; & Fides à quæstione libera est : at intellectus
 non quiescit ab inuestigando , sed audet extendere se per omnia ;
 sicut & habet duas potentias, unam naturalem, alteram su-
 pernaturalem : per naturalem, per syllogismum, à sensibilibus
 potest figurare diuina ; & per supernaturalem non eget syl-
 logismo, per quem sciat Deum ; quando est purus , & ca-
 stus : at Fides sufficit . Non enim dicit , quis ascendit in cæ-
 lum , & descendere fecit Christum ; & quis descendit in abyf-
 sum inferni , & resurgere fecit Christum è mortuis ? sed tan-
 tum Fide uiuit . At non est unusquisque capax huius rei ;
 propterea utimur rationibus . Itaque inuestigamus Deum ,
 qui est nobis proximus , per quem uiuimus, mouemur, & su-
 mus ; & à creaturis suis inuenimus eum , qui est id quod est ,
 immortalis, uiuus , & intellectualis . Quia ex his tribus do-
 nis videmus creaturas existere : nam sunt , uiuunt , & intel-
 ligunt ; eo quòd nihil potest esse constitutum in creaturis , cu-
 ius principium non sit apud ipsum Deum . Igitur in ipso est
 principium bonitatis perfectæ , continentis omnes substan-
 tias per suam totalem prouidentiam ; & in ipso est prin-
 cipium sapientiæ intellectualis omnium creatricis , quia ip-
 se est Sapiens solus , ut inquit Paulus ; & in ipso est prin-
 cipium vite uiuificantis omnia , ut inquit Salomon :
 Spiritus tuus bonus in omnibus inhabitat . Pater ex sua
 præ-

presentia est, & non ex aliqua causa: propterea ab ipso denominatur omnis Paternitas. Filius est Verbum Dei, & Sapientia; & per ipsum creata sunt omnia. Spiritus vero sanctus est fons vitæ essentialis, per quem omnia viuunt. Et istæ tres personæ, eo quod sunt perfectissimæ, nobis sunt unus Deus, sicut dixit Theologus; diuisiones vero gratiarum sunt, idem autem Spiritus; & diuisiones ministrarionum sunt, idem autem Dominus; & diuisiones operationum sunt, idem autem Deus. Nomina vero conuenientia Deo, toti Diuinitati competunt; & nomina communia de tota Diuinitate dicuntur; & quicquid sit per virtutem naturalis Deitatis, tribuitur toti Trinitati. Et sic sumunt omnes naturæ existentiam ab uno fonte abundanti essentiali aternæ: & sicut Sol producit splendorem, & caliditas procedit ab utroque, hoc est à Sole, & splendore; sic Filius generatur à Patre, & Spiritus sanctus procedit à Patre & Filio. Non enim dicimus unquam, caliditatem procedere à Sole sine splendore, nec à splendore sine Sole; sed sic ordine recto dicimus, quod splendor habet modum generationis à Sole, & caliditas modum profectionis à Sole & splendore: & sic Filius genitus, & Spiritus sanctus procedens est, alio modo à modo Filij. Propterea Pater & Filius æquales sunt in spiratione actiua, eo quod sunt vitæ, & principium vitæ perfectæ; quia exponitur Spiritus vitæ, spirituales autem (hoc est habentes vitam.) Et vita intellectualium est ex igne & spiritu non elementalī, sicut canit David: Fecit Angelos suos spiritus, & ministros eius ignem ardentem: & vita plantarum, & ceterorum est ex igne, & spiritu elementalī; & ista simul euanescent, secundum Scripturam: Aufers spiritum eorum, & morientur, &

ad terram eorum reuertentur . Et intellectuales, etiam si naturaliter uiuant; attamen sunt facti, & causati . Sequitur necessario, quod per gratiam uiuant, & non perfecte ex se, & per se; ut Apostolus ait: per quem uiuimus, & mouemur, & sumus . Etiam scriptum est: Dedit eis vitam eternam; hoc perpetuitatem gratia indicat: nec cohibet suam gratiam; deficeret enim perpetuitas vite eorum . Ergo donum non succiditur, nec vita corrumpitur . Vita enim diuina non sic; sed est supra omnes mutationes, & accidentia; & est simplex, & origo omnis vite, & causa; quia simplicitatem puram habet natura diuina, sine compositione . Deus enim spiritus est; & non sicut nos, sumit spiritum attractiuè: propterea Spiritus sanctus non procedit attritione uocum, neque commotione aeris; propterea non est creatus à sapientia; ergo non est priuatus persona, sed est persona perfecta, & omnipotens cum Patre, & Filio . Propterea Spiritus Dei est semper cum Verbo suo; & sic ex se, & per se uiuit semper natura diuina, vita simplici, sine medietate alicuius rei; eo quod est origo omnis vite, sicut psallit filius Isai: Quia tecum est fons vite . Spiritus autem, qui est in nobis, non habet tantum ex natura sua vitam, sed medietate aeris . Spiritus enim Dei non est sic; non enim attrahit aliquid extra, quia non est compositus, sicut nos: omne compositum, quia imperfectum; componitur, ut perficiatur . Deus enim est perfectus omnibus suis proprietatibus . Ergo motio Spiritus sancti est in se; propterea non procedit tantum ab una persona . Itaque audite quid Dominus dicat: Ego sum via, veritas, & vita . Et: Cum ueniet Spiritus veritatis, ipse reget uos in omni ueritate . Ergo Spiritus ueritatis à ueritate procedit sine dubio .

Etiam

Etiam dicit : Ego in Patre meo , & Pater meus in me est. Et : Ego, & Pater meus unum sumus . Si Filius Pater unum sunt ad inuicem ; & ipse est via , & porta ; & sine ipso nihil ingreditur ad Patrem : ergo & sine ipso nihil à Patre procedit . De Spiritu autem Sancto sic dicit : De meo accipiet , & renunciabit vobis . Et, Omne quod meum est , tuum est ; & tuum meum est , dixit ad Patrem . Si Spiritus sanctus à suo accipiet , & ipse est equalis Patri in omni possessione ; quia in ipso inhabitat omnis plenitudo Diuinitatis , quis negabit ; priuando eum Spiritu sancto ? Ecce ut Pater habet vitam in se ; sic dedit Filio habere vitam in se . Ergo iuste oportet credere verè , & indubitanter cum Ecclesia sancta Roma , quòd Spiritus sanctus procedat à Patre , & Filio , tanquam ab uno principio , & una spiratione actiua .

De generatione æterna Verbi Dei ex Deo

Patre . Cap. III.

IN principio erat Verbum , indicauit Ioannes . Berescith , autem est vocabulum hebraicum ; Chaldaicè principium interpretamur . Et quare dixit : in principio ; & non : in primo ? quia primo refertur ad secundum ; si est primum , necessario & secundum ; si secundum , & primum . Non autem sic principium : quia si est primum , est etiam principium ; non autem si est principium , est primum . Principium est hora prima diei primi ; sicut etiam scripsit Moyses : In principio creauit Deus calum & terram : sed etiam si principium sit hoc vocabulum , sed determinatum est ; quia in ea incepit Deus creare creaturas . Berescith autem Ioannis non est principium :

quia non inchoavit Deus noviter generare Filium; propterea non est determinatum; eo quod sequitur: *Erat Verbum*: Indeterminate autem, quando erat. Ecce aperte sublatis sunt terminus & tempus, & quidditas, quando, & quomodo, è medio; quia ad Berescith Moſeos de operibus Dei nobis ostendere pertinebat. Berescith autem Ioannis, de generatione eterna, & incomprehensibili Dei veri de Deo vero, nobis aperiebat. Et sciendum est, nullum ex Apostolis, aut Paulum; sed solum ipsum Ioannem, ac nullum alium; usum esse nomine Verbi, ad ostendendam eternitatem generationis Filij. Et etiam dicit, quod ipsum Verbum erat apud Deum, & Deus erat ipsum Verbum. Ostendit autem Natiuitatem Filij essentialem à Patre essentiali; qui non est genitus, ut corpora, in loco & tempore, & decisione & natura; sed sicut verbum ex anima; quod quotiescumque anima est, & cogitat; necessario etiam verbum secum est; & quotiescumque verbum, & anima; & omnis anima est verbalis, & omne verbum est animale. At ex anima verbum, & non ex verbo anima. Et sicut voluntas anima, per verbum procedit ad manifestationem; sic voluntas latens Patris; per Filium, virtutem eius, & sapientiam, manifestata, & patefacta celestibus, & inferioribus; sicut indicauit Theologus filius Tharsorum: Sapientiam autem loquimur apud perfectos; sapientiam non huius seculi, neque principatus mundi huius; sed loquimur sapientiam Dei in mysterio; quæ erat calata, & Deus prædestinauit eam ante secula, ad gloriam nostram. Etiam dicit, quod hoc erat in principio apud Deum. Deus enim est hoc Verbum, & apud Deum est; cum non sit aliud, id quod est: sed id quod est, est quod est apud ipsum. Varietas enim in
nullo

nullo substantialiter ; sed in personis est distinctio ; eo quòd unus est apud alium . Ecce sicut Sol ex internubibus apparuit . Ibi enim Verbum apud Deum ; hìc vero Deus apud Deum . Ibi demonstratio apud veritatem ; hìc verò veritas apud veritatem . Bene vides : scriptor totum mysterium Theologia terminavit in breuitate sermonis . Et etiam dixit : Omnia per ipsum , & sine illo factum est nihil . In hoc enim : omnia : nihil reliquit , quod non est inclusum , & determinatum in ipsis . Profdiorismos enim includens omnia . Nihil enim est extra omnia . Ergo fidele est verbum , & dignum ut credatur , quòd Verbum erat in principio non determinato , & non temporali ; ipsemet quia in Berescith determinato , & temporaneo creauit calum , & terram ; iuxta Paulum : In ipso autem fecit secula , & per ipsum creatum est omne , quod est in celo , & in terra ; omne quod videtur , & non videtur . Igitur patet , omne quod est , intellectu & sapientia fit ; sicut Sapiens affirmat , quòd Dominus in sua sapientia posuit fundamenta terrae , & constituit calum in sua intellectuione . Propterea Filius Verbum , intellectus Dei vocatur à Philosophis spiritualibus ; quia ipse est virtus , & sapientia , & splendor gloriæ eius . Et Theologus etiam affirmat , Christum esse virtutem Dei , & Sapientiam Dei ; & Sapientia etiam dicit de seipsa : Ego ex ore Altissimi processi . Et Salomon etiam in sua Sapientia magna affirmat ; quòd Deus sit Pater suus , & Dominus omnium dilexit eam ; quia est à secretis Dei , & à consilijs : & sic per Verbum Filium Sapientiam Patris , omne quod est , accipit esse ; & per gratiam suam magnam , in principio compactionis suæ , principij generis nostri ; vocauit nos , & fecit nos ad imaginem , & similitudinem suam : & omnis

nis imago participat ideam in identitate nominis, etiamsi non in identitate termini. Et dum hunc gradum magnum honoris, siue dignitatis, suscepit genus nostrum; inuidit ei Satan, & traxit naturam humanam ad legem peccati; & corrupta est, & maculata est effigies imaginis suae; & senuit pulchritudo eius in peccato; & cum multi medici extiterint, nullus ex ijs potuit facere, ut possideat sanitatem.

De secunda generatione Filij æterni, qui incarnatus est, & natus est iterum cum carne. Cap. IV.

Quid igitur? Videns omnium factor, quod corruptum est opus manuum suarum; & fuerunt Sacerdotes & Levite, & Propheta, nec potuerunt ulcera eius sanare, nec subleuare; misertus est eius, & cepit opem ferre ei. Et quia congruebat ut genus humanum per eum haberet renouationem, per quem acceperat esse; propterea ille, qui natus est ante tempora, à Patre sine Matre; factus est homo in generatione temporanea, à Matre sine Patre; sicut dixit Baruch: Nascetur ex Virgine in Bethalem, & natiuitas eius ante secula; eo quod ei tantum conueniebat hæc dispensatio. Et cum esset in forma Dei inuisibilis, exinaniuit seipsum, formam serui accipiens; & descendit Filius Deus Verbum à sinu Patris, & habitauit in ventre matris suae Marie Virginis, & sumpsit ab ea naturam humanam perfectam anima & corpore; & uniuit eam substantialiter suae personae, ne sagitte inimi- ci eius in genus humanum iaciantur; & venenum aspidis, sicut antea, illud offendat. Et sic ambæ naturæ, diuina & huma-

humana, terminate sunt in una persona Verbi; eo quod natura humana non secum tulit personam humanam, quia non habebat subsistentiam: propterea terminata est in persona Verbi; quia substantia significat id quod est; & persona est quæ facit subsistere id quod est. Et sic ambæ nature perfectæ, diuina & humana, terminate sunt in una persona Verbi; eo quod natura humana non secum tulit personam humanam, quia adhuc non subsistebat: propterea terminata est à persona Verbi; quia substantia significat id quod est; & persona, id quod facit subsistere id quod est. Natura autem humana Christi, antequam sit id quod est, terminata est à persona illius, quod erat: quia cum efformatione facta in ventre, impleta est Spiritu sancto; & à Spiritu sancto concepta est, & unita est personæ Verbi substantialiter. Ac etiam si à Spiritu sancto concepta est, & eo impleta est; nihilominus Verbum incarnatum est, & genitum est ex beata Maria semper Virgine. Ne quis autem ponere possit in medium blasphemiam hereticam, Angelus confirmavit hoc aperte, eo quod inquit: Quod Spiritus sanctus superueniet, & virtus Altissimi obumbrabit tibi; propter hoc id quod nascetur ex te, sanctum est, & filius Altissimi vocabitur. Quia Spiritus sanctus in dispensationibus dirigit ad id quod decet intellectuales; sicut scriptum est: Misisti enim Spiritum sanctum tuum de calis, & sic semite factæ sunt super terram, & didicerunt homines voluntatem tuam. Et quemadmodum facta est visitatio ad Saulum, primus impletus est Spiritu sancto in impositione manus Ananie; & cecidit ex oculis quod simile squammis; & mox cæpit prædicare de Iesu, quod sit Filius Dei. Propterea post suam obedientiam determinavit, & confirmavit, quod
non

non sit ullus, qui in Spiritu Dei loquatur, & dicat quòd Iesus sit anathema: neque ullus dicere potest, quòd Dominus est Iesus, nisi à Spiritu sancto. Propterea Spiritus sanctus cepit splendere in dispensatione Domini, & à Spiritu sancto conceptus est. Sed Verbum factum est caro, & uniuert naturam humanam suæ personæ, & sustinuit humilia cum sua carne; & natus est ex sua Matre, cum non mutatus sit, aut variatus in sua natura æterna; neque separatus est, aut secessit à sinu Paterno; quia illi æqualis est in essentia: non quòd sua natura per conuersionem caro facta sit, aut conuersa in totum hominem ex anima & corpore. Et neque natura illius diuina principium sumpsit à Maria Virgine sancta; sed naturam humanam uniuert suæ personæ: & sic in una hypostasi natus est ex beatissima Virgine. Quia Verbum per unionem substantialem, Caro factum est in utero puræ Virginis; & ex Spiritu sancto Virgo concepit, iuxta annunciationem Angelicam. Igitur id quod concipitur, necesse est ut nascatur: & sic Deus Verbum appropriauit sibi natiuitatem carnis ex beata, & benedicta sancta Virgine Maria. Propterea recte vocatur, & verè est concepatrix Dei, & Genitrix Dei, & Mater Dei.

De distinctione recta personæ. Cap. V.

Dicimus autem, quòd essentia significat id quod est; & persona est, quæ facit subsistere id quod est. Essentia autem continet principia speciei, quæ definitione explicantur. Persona autem addit ad principia speciei, principia indiuiduationis. Igitur persona est indiuisibilis in se, & incommunicabilis alteri; ita ut persona sit subsistens in natura intellectuali in se, & ex se, dum est distincta actualiter à natura, quam ipsa facit subsistere. At in Diuinis non sic: sed substantia & essentia, & similia, quæ non dicuntur ad inuicem; tribus Personis sunt communia. Et quia ponitur relatio opposita originis, propterea actualiter distinguuntur hypostases à se inuicem, & non ab essentia, quæ est communis Personis Diuinis. In his autem creatis substantia est communis essentiae, & subsistentiae, & personæ, quia hæ omnes sunt substantia. Essentia autem est substantia, quæ declaratur per genus & differentiam; subsistentia est substantia, quæ ultimo constituit res, ut sint extra suas causas; persona autem est substantia, per quam aliquid stat per se, & ex se, dum est distinctum ab omni alio. Essentia enim in Paulo, est animal rationale. Subsistentia est id, per quod ultimo est extra suas causas. Persona autem est id, per quod existit incommunicabiliter. Paulus enim non communicat cum Petro; sicut si quis dicat: Ego, tu, Paulus distincti sumus ab inuicem. Ego autem personam meam ostendo, quæ facit subsistere meam naturam: nisi ego essem, neque natura mea subsisteret. Et sic tu, & Petrus facitis unusquisque subsistere naturam, ne cadat. Propterea

pterea dicimus in *Unione Christi* naturas persone, & non personas naturarum. Ut si quis dicat: anima mea; corpus meum; natura mea. Eodem modo puta de singulis personis. Et etiam operationes anime & corporis predicantur ad invicem; & operationes utriusque predicantur de persona; ut illud Sampsonis: *Moriatur anima mea cum Philistin.* Patet enim animam non mori. Et ecce dicitur de illa mors corporis: & fuerunt etiam mortui, qui mortui sunt in morte Sampsonis, qui est persona; plures quàm mortui sunt in vita eius. Ecce etiam dicitur mors de persona, quia illius sunt anima & corpus; eo quòd ipsa est, quæ terminat ea. Itaque fratres, qui vult relinquere omnes hereses, & conformare se orthodoxè in Fide Catholica; sic debet considerare duas naturas Unitas, Dei & hominis, cum vult perfectè tribuere omnes proprietates, & actus persone Verbi; tam sublimia & alta, quæ habet natura Divina; quàm infima, & vilia, quæ habet natura humana; & sic liberatur ab omni fictione. Si autem corpus & anima, quæ sunt composita ad tempus, & per mortem iterum dissolvitur illorum compositio; sic terminat persona omne quod habent, sicut semper ostendimus; quantò magis persona Verbi, quæ neque per mortem amisit suum? Anima enim relinquit corpus; at Verbum per unionem substantialem non recessit neque à corpore, neque ab anima. Quod enim assumpsit, non amisit, nec amitteret. Sic enim omnis possessio perfectæ utriusque nature invariabilis in suis proprietatibus; est propria persone Verbi. Et ex his quæ diximus, patet, quòd Filius Christus totus est Deus perfectus, & totus est homo perfectus sine varietate naturarum.

De duabus voluntatibus, & duabus operationibus in Christo. Cap. VI.

Omnis qui fatetur unum Filium, eget reciprocatione proprietatum Dei & hominis: quia quemadmodum habet duas naturas perfectas; sic duas operationes, duas voluntates, & duos intellectus; eo quod natura Deitatis, & humanitatis non mutatae sunt per unionem substantialem. Sequitur etiam proprietates earum conservari in eis sine mutatione. Propterea dicimus, in Verbo esse duas voluntates; Divinam scilicet, quae est communis alijs Personis Divinis; & humanam, quam proprie habebat; eo quod ipse solus, & non aliae personae, terminabat naturam humanam. Idcirco aperte ostendit Dominus noster, dicens Patri suo: Fac transire à me calicem istum. & mox: At non mea, sed tua voluntas sit. His verbis aperte demonstravit se habere duas voluntates: quando enim dixit: Non sit voluntas mea: non poterat loqui, nisi de humana tantum voluntate, quam ipse solus habebat. Quando autem dixit: Sit voluntas tua: patet ipsum loquutum esse de Divina, quae actu erat in tribus Personis; eo quod non erat ad alium, neque opposita alteri Personae, oppositione originis: Ut enim diximus superius, omnia sunt unum in Divinis, ubi non obstat relationis oppositio. Et quemadmodum habet duas voluntates, sic & duas operationes: quia ea, quae habent unam operationem, necessario & unam naturam. Ex duabus naturis dissimilibus non potest procedere una operatio. At operationes, & voluntates Dei & hominis, non per se, & ex se singulae in natura sua diuisibiliter, & separabi-

rabiliter operabantur; sed ordine ad inuicem agebant sua naturalia; sicut naturæ ordinate erant sine confusione, & diuisione; quia unus erat, à quo fiebant. Sicut culter in igne comburit, & incidit; incisio autem est ferri, & combustio ignis; & incisio est aliud, & combustio aliud; & ab uno ambo fiunt proprie. Et sic in Filio admirationis Iesu reperiuntur duæ operationes, ordinate ineffabili admiratione: cui, & Patri, & Spiritui sancto gloria indiuisibilis per omnia secula seculorum. Amen.

Completa est Fides facta à Patre Adam Orientali, per gratiam Domini Presbytero, & Monachorum, ac Presbyterorum Domini Elie Babylonis Patriarchæ capite.

Anno 1974. Regis Græcorum, Romæ. Die,

bus Beatissimi Patris, & Petri no-

stri temporis, Domini Papæ

Pauli Quinti; cuius o-

ratio nobiscum

sit. Amen.

S E R M O
 CONTRA HAERESES
 DISSENTIENTES A VERITATE
 ECCLESIAE CATHOLICAE ROMAE.

*Q*UIS autem, fratres, ex veris Christianis, qui nesciat verè Iesum Christum, qui in carne venit, esse Deum Magnum, iuxta Paulum; & hunc esse Dominum omnium, secundum Petrum? Quam veritatem amplectitur Ecclesia Apostolica Romæ: sed quia multæ hereses ab hæreticis prolatae sunt; necesse est uti argumentis, & quæstionibus contra opiniones, & dogmata falsa. Horum unus est Nestorius, qui callidè seducit opiniones simplices à veritate; docens per suam scelestam doctrinam, Iesum Christum esse hominem simplicem. Et videtur etiam asserere duos filios ex tota doctrina sua; unum assumptum, alium assumentem; unum latentem, alium patentem; unum habitationem, alium habitatorem; & tanquam per societatem, ipsam unionem substantialem Diuinitatis & humanitatis includit: & similia huiusmodi asserit, quæ auris Catholica ferre non potest. Propterea sic contra eum dicimus; Si enim verè est unio ad duo, necessario duo sunt: at unus est solus Christus; in unione enim substantiali & vera inconfuse permanserunt naturæ: ergo & proprietates natura-
 P rum.

rum. Nam etsi ex alio, & alio constitutus est Christus, at non est alius, & alius. Omne compositum, ex partibus imperfectis componitur; ideo patitur mutationem accidentium. Non ita Unitas Christi: ex duabus enim naturis perfectis constituitur, unitis substantialiter; propterea est supra omnes mutationes, & accidentia: natura enim Diuina incommutabilis est, ut scriptum est: Ego sum Deus, & non mutor: & etiam natura humana similiter ex se, & in se existeret, nisi à Persona Diuina assumeretur tamquam magis hypostasis terminaretur. At id quod est proprium Verbo, non est commune Trinitati, etiamsi tres Personæ mysterium Incarnationis sint operate: sed Verbum solum incarnatum est, & homo factum in unitate personæ, non naturæ. Si unus est Filius, ergo & una persona; non enim possunt duo hypostases existere simul in uno. Propter hoc testatum est Verbum de unitate suæ personæ, quæ terminat duas naturas, dicens: Amen, Amen dico vobis, quod veniet hora, & nunc est, cum mortui audient vocem Filij Dei; & ij, qui audiant, uiuent. Et demonstrans unam hypostasim indiuisibilem terminantem duas naturas; iterum dixit, quod sit ipse Filius hominis: Non admiremini, quod veniet hora, cum omnes qui sunt in sepulchris, audient vocem eius, & egredientur. Etiam dicit Nestorius: Infans Domini, & Dominus infantis. At non sic: Hic enim necessario ingreditur relatio ad aliquid, & diuidit in duo; sed statim caro, caro Domini; statim anima, anima Domini; statim infans, infans Dominus; & sine prepositione Daleth, quæ est apud Chaldeos signum relatiui. Etiam dicit de Sacramentis viuificantibus, corpore, & sanguine hominis simpli-

cis sine Deo nutriri nos. Absit: Verum enim corpus Dei manducamus, sed Dei incarnati; Verè sanguinem hominis bibimus, sed hominis Dei; Verè corpore, & sanguine hominis reficimur; ac hominis, qui fuit in anima uiuens, & in spiritu uiuificans; illius hominis, quem vocauit Daniel, Vitam Dei, dicens: Quòd inspicietis vitam Dei ambulantem super terram, & non intelligetis; quia in similitudine hominis ambulabit super terram; illius hominis, qui dixit: Ego sum panis, qui de cælo descendi; illius hominis, qui promisit se ascendere ad regionem, in qua erat prius; illius hominis, qui dixit: Nemo ascendit ad cælum, nisi Filius hominis, qui de cælo descendit. Non enim unquam manducamus id sine Deo; Absit. Si Filius verè est Sapientia Patris, secundum Theologos; ergo scriptum est de Sapientia, quòd edificauit domum, hoc est Ecclesiam; & constituit in ea septem columnas, hoc est septem Sacramenta Dominica, quæ recipit Ecclesia Romæ; de qua specialiter dictum est hoc, quòd sit fundamentum verum, & Mater Ecclesiarum; & etiam mactauit suum sacrificium, & commiscuit vinum suum, & preparauit mensas suas, hoc est corpus, & sanguinem Domini. Igitur hoc corpore, & sanguine Filij Sapientie Patris proculdubio nutrimur. Etiam distinguit nomina Dominica, quòd Iesus sit humanitatis, & Dominus Diuinitatis, & Christus Diuinitatis & humanitatis. sed non ita: Si enim natura non possunt diuidere unitatem Christi, quanto minus nomina, quæ sunt extra naturas? Sed omnia nomina Dominica, cum naturis, & proprietatibus una persona Verbi terminat, ut dictum est. Scriptum est etiam in Isaia: Ego uiuo, ait Dominus, & mihi incuruabitur

omne genu. Et Apostolus concludit: In nomine Iesu omne genu flectatur. Ergo Deus est verus Iesus, & non homo simplex. Audi quid dicat ad Patrem: Pater clarifica nomen tuum; & vox audita est de cælo: Clarificaui, & iterum clarificabo. propterea iterum dixit: Quia Pater est, qui me clarificat. Et scriptum est: Gloriam meam alteri non dabo. Ergo non est alter à Deo, Iesus Christus: sed ipsemet est Deus, qui operatur diuina & humana; quia eiusdem sunt ambo: eiusdem est natiuitas ante tempora; & eiusdem est natiuitas temporalis: idem Filius Dei, & idem filius Maria: est unum quid cum Patre, & unum quid cum matre; ipse qui iacet in præsepe, & eo plenum est cælum & terra: ipse est infans, qui crescebat statura; & ipse est senex dierum, quem vidit Daniel in reuelatione; ipse est splendor à Patre, & resplenduit etiam à domo David, sicut prophetauit Hieremias; ipse in Caluario, & ipse super thronum glorie; in carne eius sunt infixi clauis, & lancea; & sanguis stillabat super membra eius; & qui non comprehenditur, includitur in sinu; ipse, qui descendit ad inferiora terre, & ascendit ad cælos, sedet ad dexteram Patris sui. Igitur fratres ne admiremini, neque perturbemini, audientes hæc vocabula de Uno Filio; sicut fecerunt multi deficientes à veritate, ponentes diuisionem in Unitate indiuisibili, quæ existit in una hypostasi; variè vocabula confundentes, quæ de illo prædicantur; & iuxta duas naturas non similes, quas habet; quia hæ naturæ postulant proprietates necessario. Propterea aliquando diuinè, aliquando humanè operatur; aliquando diuina de homine, aliquando humana de Deo dicuntur in una persona Verbi. Idcirco omnis, qui sollicitè non
ample-

amplectitur hoc dogma, numquam liberatur à seductione obscura haresum. Igitur debemus fugere à vocibus blasphemis, & audire Fidem rectam Iesu Christi, qui substantialiter erat perfectus & rectus; & non per accidens iustificatus est, & perfectus, iuxta opinionem hæreticorum. Absurdum enim est, fratres, ut quis cogitet de illo, qui à Spiritu sancto conceptus est, & Spiritu sancto impletus est, dum est in ventre materno; egere sacrificijs, ut pro se offerret, & sic paulatim perficeretur, & dignus fieret dignitate Pontificia. Peccatum enim non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius; sicut ipse testatus est: Quis ex vobis potest me arguere de peccato? Ideo dictum est illi à Deo per David: Tu es Sacerdos in æternum. Et Apostolus vocat eum, Filium perfectum in æternum. Itaque patet, nullum esse in creatis, cuius dignitas Pontificia in æternum duret; nec in rationalibus, qui habeat perfectionem totalem, nec in hoc sæculo, nec in illo futuro; sicut dixit quidam Theologus, quod perfectio huius noui sæculi, quam docent Scripturæ, & Patres asserunt, non sit in comparatione perfectionis complete Dei; sed in comparatione carentiæ, & defectus, & compositionis sæculi huius in comparatione ad illud sæculum spirituale. Si enim in sæculo nouo ita perficiuntur Sancti, ut non sit sumere gratiam, nec dare gloriam, nec soluere, neque præstare gratiarum actionem, ob perfectionem illorum; defecit igitur ratio, ut sint sine necessitate complete: nulla est enim perfectio completa, sed soli Naturæ Diuinæ, quæ dat perfectè, & non deficit. Ita Iesus Christus non est perfectus, eo quod accipit, ut Sancti, perfectè; sed eo quod perfectè dat, ut Deus. Non enim surrexit inter natos mulierum maior filio Zachariæ; & clamat: Ego

à te baptizari; neque ullus est perfectior Ioanne minori, qui in suo Berescith tetigit occulta ante secula, & patefecit abscondita diuina; & testatur nos omnes accepisse à plenitudine eius. Ex hoc necessario sequitur, ut Iesus Christus Dominus gloriae, substantialiter, & propriè sit perfectus in aeternum. Benè igitur Theologus determinatè vocat Filium, Perfectum in aeternum. Etiam dicit Nestorius, tanquam in templo Diuinitatem in humanitate inhabitare accidentaliter, & non substantialiter; & Christum esse hominem simplicem: idcirco non vocari Mariam Virginem, sanctam Dei Genitricem; sicut nec matrem Moysis appellari Matrem Dei, eo quòd vocatus est Filius eius, Deus. Et hæc blasphemia scelere est plena, eo quòd Moyses non est Filius Dei, sed filius Amisam; & sequitur necessario esse illius à quo natus est. Christus enim est Filius Dei, propterea Deus est. An ne audistis, Legem per Moysen datam esse; Veritatem autem & gratiam per Iesum Christum existere? Moyses enim metaphoricè nominatus est Deus Pharaonis unius parsopæ. Christus autem non nuncupatus est, sed est Deus super omnia. Deus magnus, inquit Paulus. Et alibi, esse multos Deos, multosque Dominos: sed nobis est unus Deus Pater, per quem omnia, & nos per ipsum; & unus est Dominus Christus, per quem omnia, & nos per ipsum. Igitur falsa est hæc opinio, existimare Christum esse hominem Deiferum, aut non perfectum Deitate, sed in parte plusquam alij Sancti. Quidam Theologus sic dixit, Diuinitatem Christi non esse partem, neque totum. At Apostolus indicauit, quòd Filius Dei Iesus Christus non erat, est, & non; sed, est, erat in ipso: propterea non est Deus in Christo dubitanter; sed Deus in natura est
Chri-

Christus, eo quòd habitauerit in eo plenitudo Diuinitatis corporaliter. Hoc est, non solū spiritualiter habitauit Deus in Christo per gratiam, sicut in alijs Sanctis; sed etiam corporaliter in illius corpore, quod erat substantialiter unitum Personæ Diuinæ. Et si dicas: Apostolus dixit, plenitudinem Diuinitatis; & non specialiter, Deum Verbum: & hoc sequitur tres Personas; propterea impossibile est. Parce mihi; audi Filiū dilectum, quid dicat: Pater meus, qui in me habitat, ipse facit hæc opera. Modò certum est, nullum accidens, aut mutationē esse in natura Diuina: sed est, sicut erit; & erit, sicut est. Igitur essentialiter habitat in ipso Pater; & ex hoc necesse est, ut Spiritus sanctus ex eo procedat, tanquam ex Patre: & ipse habet substantialiter corpus naturæ suæ humanæ; & sic in ipso inhabitat omnis plenitudo Diuinitatis corporaliter. Et si fortè non sufficit tibi hoc; audi, dicam aliud clarius. Apostolus enim sollicitudine magna in epistola ad Colossenses, agens de plenitudine Diuinitatis & humanitatis Christi, quomodo existant in una hypostasi indiuisibili, & indistincta; propterea sic primo dicit: Ille, qui est similitudo Dei inuisibilis, &c. quæ de sua Diuinitate ostendunt. Et mox de sua humanitate dicit, quòd ipse est caput corporis Ecclesiæ, qui est principium, & primogenitus ex mortuis, ut sit in omnibus ipse primatum tenens; & in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare. Modò Verò in ipso capite corporis Ecclesiæ inhabitat omnis plenitudo cum donis, quæ sunt in ea, siue quæ sunt in celo, siue in terra: at non sine Diuinitate sua, sed cum Diuinitate sua; eo quòd prius affirmauerit ipsum esse imaginem Dei inuisibilis, & inde mox in ipso inhabitare omnem plenitudinem Diuinitatis corporaliter: hoc est, non sine humanitate, sed cum sua humanitate; nec spiritualiter tantum, sed

etiam corporaliter. Ibi enim corpus corporatum secum tulit imaginem Dei inuisibilis, ad communicationem plenitudinis eius. Hic enim inuisibilis communicauit corpori in sua plenitudine; & volens Apostolus congregare duas plenitudines in una hypostasi, iterum praecepit Colossensibus: Expoliate hominem veterem cum omnibus suis actibus; & induimini nouum hominem, qui renouatur in agnitionem, secundum imaginem eius, qui creauit illum; ubi non est Gentilis, & Iudeus, nec circumcisio, & praeputium; nec barbarus, & Scytha; seruus, & liber; sed omnia, & in omnibus Christus. Hic enim terminatur, quod scriptum est: Deus omnia, & in omnibus: & tota haec plenitudo, & perfectio cōpleta eius, qui omne in omnibus perficit.

Deprecatio Auctoris .

Accensus est calamus, & charta in igne tuo Iesu, intellectus intellectuum rationabilium, & defatigatus est. & quieuit subtilis intellectus ab inuestigando mysteria ineffabilia. Inflammati sunt oculi, & debilitati digiti; & permanserunt ab effigurando tuas similitudines; cum non sit praeter te aliquid, per quod comprehendaris. Propterea concitatum est cor meum supra calamum, & volo effringere eum, qui me decepit, & gratis me defatigauit in frequentia scripturarum atramentarium; & non perduxit me ad portum terminorum tuorum interminatorum. Sed tu omnipotens educ me tuo rete, à profundo ignorantiae ad portum gratiarum tuarum; & sim tua pars. Amen.

Oppo-

Oppositio contra dogmata Theodorica.

Theodorus dixit: Stultitiam dicere, post resurrectionem, sufflantem Dominum nostrum in suos Discipulos, dedisse eis Spiritum sanctum; aliter frustra diceretur eis: Manete in ciuitatem Ierusalem, donec induamini virtutem ab alto. Nos enim dicimus, illam esse magnam stultitiam, ut quis ponat terminum, & tempus, & limites Personis Diuinis simplicibus. Ecce enim Filius à Spiritu sancto conceptus est in suo baptismo, descendit super eum Spiritus sanctus, sicut corpus columbæ: & certum est, quod non accepit de nouo Spiritum sanctum, quasi non haberet. Propterea credimus, & fatemur, verè Apostolos accepisse Spiritum sanctum à Domino nostro Iesu Christo ante passionem; & post resurrectionem suam, ante Ascensionem; & post per donum dignitatum. Ante passionem enim, cum ordinauit eos ministros; & misit eos binos, binos; & dedit eis potestatem super spiritus immundos expellendos. Et hoc aperte demonstrauit Dominus, cum eos misit, asserens eis: Non enim vos estis, qui loquimini; sed Spiritus Patris vestri loquetur in vobis: non enim dixit, loquetur pro vobis; sed, in vobis. Et sic post resurrectionem suam insufflauit in eos; & acceperunt Spiritum sanctum, & virtutem dimittendi peccata. Etiam ante Ascensionem extendit manus suas super eos, & benedixit eis; id est, & consolabatur eos, promissione Paraclyti, dicens: Ego orabo Patrem meum, & alium paraclytum dabit vobis; quod interpretatum est, Spiritus sanctus; ut consolaretur illorum tristitiam. Et volens magis confirmare eos, dixit: Est in vobis, & habitat apud vos, non enim

P s dixit:

dixit: apud vos habitat tantummodò; sed, & in vobis est: ostendens per hoc, quòd sit unus, quem accepistis antea, & quem accipietis postea. At diuisiones gratiarum distincta sunt, sed unus est Spiritus; & sic Apostoli per descensum Paraclyti susceperant consolationem, & spem rectam. Etiam affirmat, quando dixit Thomas: Dominus meus, & Deus meus, Christo; non dixisse ei, ac si ipse esset Dominus eius, & Deus eius; sed clarificasse Deum propter opus mirabile, quòd vidit in sua resurrectione. At respondit aperte Thomas, & dixit: Dominus meus, & Deus meus: per hanc dictionem ei clarè ostendit, tantum Christo dixisse: Dominus meus, & Deus meus. nisi enim adesset hæc dictio, fortè aliquis dubitare de hoc posset. Etiam de eo, quòd dixit Simon in Actibus Apostolorum: Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Domini Iesu; dicit hoc nomen non esse Dei, sed hominis Iesu; & quia ab eo inuentus est baptismus, nuncupatur suo nomine; & habet distinctum sensum ab eo, quòd precepit Dominus baptizari in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. At neque hæc opinio vera est: nomen enim pertinet ad communitatem, & non impedit Personas Diuinas, præter personam genitoris, & geniti, & processionem actiuam, & productionem. Propterea dum aliquis dicit: In nomine Patris: commemorat tres Personas Diuinas; In nomine Filij, aut in nomine Spiritus sancti, tres Personas inuocat. Non enim precepit Dominus baptizari in nominibus Patris, Filij, & Spiritus sancti pluraliter; sed in nomine Patris, & c. singulariter; quia unus est Deus, sicut dixit Filius: Pater clarifica nomen tuum. & etiam dicit: Est Pater, qui me clarificat. Ecce enim unum nomen prædicatur de ambobus, quia non est oppositio rela-

relationis. Etiam dixit: Paraclytum Spiritum sanctum mitteret Pater in nomine meo; & si in nomine Filij, etiam Spiritus sanctus mittitur à Patre. Ergo nullo modo distinguitur sensus illius sermonis Simonis, qui praecepit in nomine Domini Christi; ab eo quod praecepit Dominus noster, baptizari in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Illud enim, quod praecepit Simon baptizari in nomine Domini Iesu; hoc est, ut obtemperent praecepto Domini Iesu, & baptizentur baptismo, quem docuit; quia neque ignorabat Simon id quod praecepit Dominus baptizari in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Etiam negat prophetias factas esse de Christo. O homo quid respondes Iacob? qui prophetauit de Christo nascituro de semine Iudae, qui aperte dicit: Non peribit sceptrum è Iuda, & dux à pedibus eius, donec veniat, cuius est venire; & ipsam expectabunt gentes. Et Daniel affirmat de hoc, dicens ad suos: Veniet, & sui non cognoscunt eum. & dixit: Non possum explicare de illo, quid sit; sed in spiritu secretum de illo dicam. Etiam Philippus inueniens Nathanael, sic ei dixit: Quem scripsit Moyses in lege, & in Prophetis, inuenimus, Iesum filium Ioseph à Nazareth. Et clarius Iesus docuit Lucam, & Cleopham; incipiens à Moysè & Prophetis, interpretari illis de seipso. Breue mihi iam tempus enarrare de singulis Prophetis, quomodo de illo prophetauerunt, & quomodo completa sunt de ipso verba eorum: non enim dico, quia prophetauerunt de ipso, venit; sed quia, venturus erat, prophetauerunt. Etiam dicit, quòd Deus Verbum non substantialiter ex Virgine natus est; sed associatus est cum eo, qui est ex substantia Virginis: propterea omnino non decet vocari Matrem Dei, sed Christi tantum. Et exponens verbum Domini

mini dicentis : Pater qui in me habitat , facit opera hæc ; hoc confirmat ab homine Iesu dictum esse ad Patrem Deum . Hoc est : Ego ex natura mea humana non possum quicquam facere ; sed habitat in me Filius Unigenitus ; & Verè Pater in ipso est : propterea ipse facit hæc opera . Non sic : Si enim homo templum est tantum Diuinitatis , iuxta sermonem tuum ; quare non dixit : Ille qui in me habitat , hæc opera facit ? Sed : Pater meus , qui in me habitat , aperte dixit . Hoc ostendit de una hypostasi , quæ terminat ambas naturas unius Filij : & quemadmodum Deus , Pater huius unius Filij est ; sic est etiam Maria , mater huius unius Filij . Et si , ut dixisti , homo est habitatio Diuinitatis , & habitat in ipso Pater , sicut & habitat in ipso Filius ; ergo frustra diceretur : Verbum caro factum est ; quod absurdum est . Etiam dicis : Humanitas est tanquam forma , quæ complet similitudinem illius , quod non est præsens . Bene dicis : illius , quod non est præsens : ore proprio iudicaris ; quia humanitas Christi non est forma illius , quod non est præsens ; sed illius , qui est præsens : propterea homo est imago plena ab Idea , quæ est Deus ; & sic Idea complectitur imaginem ; & ambæ fusæ sunt in una formula , quæ est persona Verbi ; & in una sphaera splendet gloria ambarum ; & sic una adoratione adorantur simul , non tamquam forma vacua à sua Idea ; & formatur ab alio , quod non est suum . Ecce enim dictum est à Domino Deo : Venite , faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram , quæ est apud Adam antiquum , formatum exemplar illius ; & apud Adam novum opere completum est . Itaque omnis imago , quæ habet similitudinem perfectam suæ Idææ , non est imago simplex , sed ipsamet Idea , sicut Philosophi asserunt . Etiam Theodorus de Christo dicit ,
quod

quod Spiritus sanctus ducebat eum ad decentia semper; & egebat ab illo habere virtutem, qua aduersa vinceret, & purus, & iustus videretur. Non sic: Si Verbum substantialiter uniuert naturam humanam suæ Personæ; ergo in ipso est omnis operatio perfecta: quia singule singule Personæ Diuinae sunt ex se, & in se perfectæ, & non egent cooperatione alterius ad perficienda sua opera; quia persona remouet omnem imperfectionem ab eo quod terminat; & sic subsistit in se, & ex se sine necessitate; & si inueniatur in aliquo imperfectio, ibi non prædicatur persona. Ecce enim homo componitur ex duabus rebus, hoc est, corpore & anima; & unumquodque illorum habet operationes distinctas: at non potest anima perficere suas operationes sine corpore, nec corpus sine anima; propterea non prædicatur persona, nec de anima, nec de corpore: & dum copulantur ad inuicem, tunc terminantur ab una persona necessario; & sic producunt suas actiones in actum, & existunt una perfectione, & una connexione compositæ. In Diuinis non sic: sed unaqueque Persona est perfecte Deus, & natura perfecta, & vsia perfecta: propterea sunt tres. & illa unitas indiuisibilis, quam habent ad inuicem, non est ut auxilium sumant, & virtutem ad perficiendas suas operationes; sed naturaliter sunt unite inter se sine confusione, quia una est natura illarum, una potestas, una virtus, una essentia, una maiestas, una fortitudo; & non est una maior altera, minor, neque prior, neque posterior; propterea unus Deus sunt. Et sic Spiritus sanctus non adharebat Filio propter necessitatem ipsius Filij, sed propter unitatem naturæ. Etiam interpretatur id, quod dixit Dominus custodienti suum sermonem: Ego & Pater meus veniemus, & mansionem apud

apud eum faciemus; dixit: hoc non potest esse iuxta carnem, ut possit facere mansionem apud singulos Sanctos; propterea affirmabat hoc tantum conuenire Filio Verbo. Nos enim dicimus, quod due naturæ unitæ substantialiter non diuidunt unitatem unius Filij. Et etiam peruersa videtur interpretatio huius rei. Si enim homo causa Filij est Filius, Filius inquam non Filij, sed Patris: Ergo etiam Filius Verbum causa hominis, est Filius matris. Si enim illum, qui non est participans in generatione aeterna, nisi causa unionis hypostaticæ; vocas, & est Filius Dei; quanto magis ille, qui est particeps unionis hypostaticæ in generatione temporali, vocandus, & debet esse verè filius Mariæ? Et si dicas: non comprehensus est Deus in ventre Virginis: etiam hoc nos tecum confitemur. At non est comprehensus, quia non habet limites; non quod pars aliqua eius unita sit homini, sicut tu fateris; sed perfectè in tota sua incomprehensibilitate humanatus est. Et sic homo cum tota sua Incarnatione Deificatus est. Propterea credimus verè, quod faciat mansionem cum suo Patre apud unumquemque Sanctorum; quemadmodum, & cum corpus eius sit in cælo, in Ecclesiis impertitur in Sacramento Altaris; & singuli sumptores sumunt totum corpus perfectum, & non particulam; & ipse est, qui est in cælo & in terra. An ne ego hæc assero? Unigenitus Deus, qui est in sinu Patris sui, explicauit mysterium suæ Incarnationis, dicens: Nemo ascendit in cælum, nisi Filius hominis, qui de cælo descendit. Igitur quomodo descendit de cælo, qui in ventre efformatus est? Et etiam dixit: Videbitis Filium hominis ascendentem in regionem, in qua erat prius. In qua regione erat prius, (quatenus Filius hominis) nisi in Vulua Virginali? At propter unionem suam hypostaticam

cam cum Persona Verbi, prædicantur de illo diuina. Et si homo ille, secundum te, est simplex homo; expone nobis, quæ sunt ista mirabilia, quæ de ipso dicuntur. Sed hic multi intellectus phantasmata passi sunt, & aberrauerunt à vero, volentes figurare Deum similitudinibus, & non potuerunt. Propterea beabo eum, qui illuminatus est in eius sapientia, & comprehendit scientiam illam sublimiorem omnibus scientiis, quæ est nutrix puerorum in Christo, in quo sunt absconditi thesauri sapientiæ & scientiæ. Iesus collectus, & simplex in parte, & in toto, fac me dignum tuis misericordiis æternis; per quas hoc omne ad esse adduxisti. O lumen splendidum & perfectum, à cuius spissitudine radiorum tuorum, & splendorum tui candoris radiantis, qui non patiuntur includi sub velamine in nube obscura; te figurauit balbutiens filius.

Amsam: detege velamen antiquum ignorantie ab intellectu Israelitarum tuorum, ne declinent à semitis tuis Fidei tue vera. Amen.

Completus est Sermo Patris Adæ Orientalis.

causa cuius Personae Verbi prædicantur de illa dicuntur. Et si
 vero ille, secundum se, est simplex homo; exponitur quod
 iste simpliciter, quod de ipso dicuntur. Sed hoc non est intellectus
 philosophicus, quod si sit, de hominibus et eis, videtur
 quod Deus simpliciter, non potest. Proprius
 beatus enim, qui illuminatus est in eius sapientia, et
 beatus secundum illam sapientiam omnibus beatus, quod
 est magis perfectus in Christo, in quo sunt in beatus
 et sapientia et beatus. Sed collectus, et simplex in parte
 et in toto, hoc non dicitur nisi respectu exteriori; per quod
 hoc omne est adductum. O hominem splendens et perfectum,
 a cuius splendore radiavit tuus. Et splendore tuus
 domus, qui non potest inchoare sed terminari.
 et in nullo obstat, et in nullo habetur finis.

omnis ad intellectum et ad rationem.

non, et beatus et sapiens.

in se habet in se.

in se habet in se.

Completus est sermo Tantis Ad Ordinem.

INDEX CAPITVM.

PROLEGOMENA.

D Isputationis occasio.	pag. 1
Epistola Patriarchæ Babylonis ad S.D.N. Paulum Papam V.	4
Professio Fidei Patriarchæ Babylonis.	8
Cómentarius Patris Adæ de Conciliatione Fidei Orientalium cum Fide S.R.E.	15

DISPUTATIO.

Professio Fidei Patriarchæ Babylonis recensetur, & dogmatibus Orientalium adiuncta expenditur. Cap. I.	41
Hæresim, qua negatur sanctissima Virgo esse Dei Mater, à Nestorio incœpisse; & quis fuerit Nestorius. Cap. II.	43
De versutia qua Nestorius hæresim suam in Ecclesiam inducere curauit; & de immanitate, qua sibi repugnantes Orthodoxos persecutus est. Cap. III.	47
Epistola Nestorij ad Cœlestinum Papam Urbis Romæ. Cap. IV.	53
Patres blasphemiam Nestorij audita, illum amanter admonent, vt suum errorem corrigat. Cap. V.	57
Refragante Nestorio sanctorum Patrum admonitionibus, eiusq; impietate ad sanctam Apostolicam Sedem delata;	

Index Capitum .

delata; ipsius correctio Cœlestini Papæ decreto demā-	
datur Cyrillo Episcopo Alexandrino . Cap. VI.	63
Catalogus blasphemiarum Nestorij , & epistola Synodi	
Alexandrinæ ad Nestorium . Cap. VII.	65
Persistente in sua impietate Nestorio , Concilium Vni-	
uersale Ephesi congregatur , & ipse Synodali senten-	
tia damnatur . Cap. VIII.	78
Fons, & origo hæreseos Nestorij detegitur. Cap. IX.	80
Contestatio Cleri Constantinopolitani , quòd Nestorius	
idem sentiat, ac Paulus Samosatenus, &c.	81
Epistola Iustiniani Imperatoris ad Patres quintę Vniuer-	
salis sanctę Synodi . Cap. X.	85
Ex blasphemijs Theodori Mopsuesteni; quod de origine	
Nestorianæ hæresis dictū est, confirmatur. Cap. XI.	95
Sceleratum symbolum impij Theodori. Cap. XII.	104
Detecta origine Nestorianæ hæreseos, fomenta illius pa-	
tesunt . Cap. XIII.	108
Ex his, quæ à Theodoretō scripta sunt aduersus duode-	
cim Capitula sancti Cyrilli. Cap. XIV.	109
Epistola Ibæ scripta ad Marim Persam. Cap. XV.	115
Sententia sanctorum Patrum quintę Vniuersalis sanctę	
Synodi contra Theodorum Mopsuestenum , impia-	
Theodoretī scripta, & epistolam Ibæ. Cap. XVI.	119
Canones quatuordecim sanctę Vniuersalis quintę Sy-	
nodi . Cap. XVII.	133
Nestorium, atque Theodorum maximè differre à sanctis	
Patribus in significatione vocis, <i>Personæ</i> ; ipsosq; etiam	
aliquo modo vnā personā in Christo ponere : quo-	
rum imitatione Chaldæos dicere vnum <i>Parso</i> pa Chri-	
sti;	

Index Capiturum .

fiti, ex quo vnam quoque esse eius voluntatem, atque virtutem. Cap. XVIII.	143
Professio dogmatis vnius voluntatis, & operationis in Chri- sto, habita à Macario Antiocheno. Cap. XIX.	149
Definitio Orthodoxæ Fidei : Facta in Regia Vrbe, tem- poribus Constantini Pogonati. Cap. XX.	159
Chaldaeorum dogmata cum veritate Catholica concor- dari non posse. Cap. XXI.	164
Sanctarum Scripturarum auctoritatibus, Vnitas perso- næ Christi Domini ostenditur. Cap. XXII.	172
De mysterio Vnitatis personæ in Christo, magna cum modestia agendum esse. Cap. XXIII.	177
De duabus Christi Domini nostri voluntatibus, & ope- rationibus. Cap. XXIV.	180
Epilogus totius Disputationis.	186
Epistola Eugenij IV. de vnione Ecclesiæ Orientalis cum Occidentali.	188

A P P E N D I X.

Epistola S. D. N. Pauli Papæ V. ad Eliam Babylonis Pa- triarcham.	193
Sermo Patris Adæ de Fide Catholica.	205
Sermo eiusdem contra hæreses dissentientes à Fide Ca- tholica Romana.	225

Indicis Capiturum Finis.

REGISTRVM.

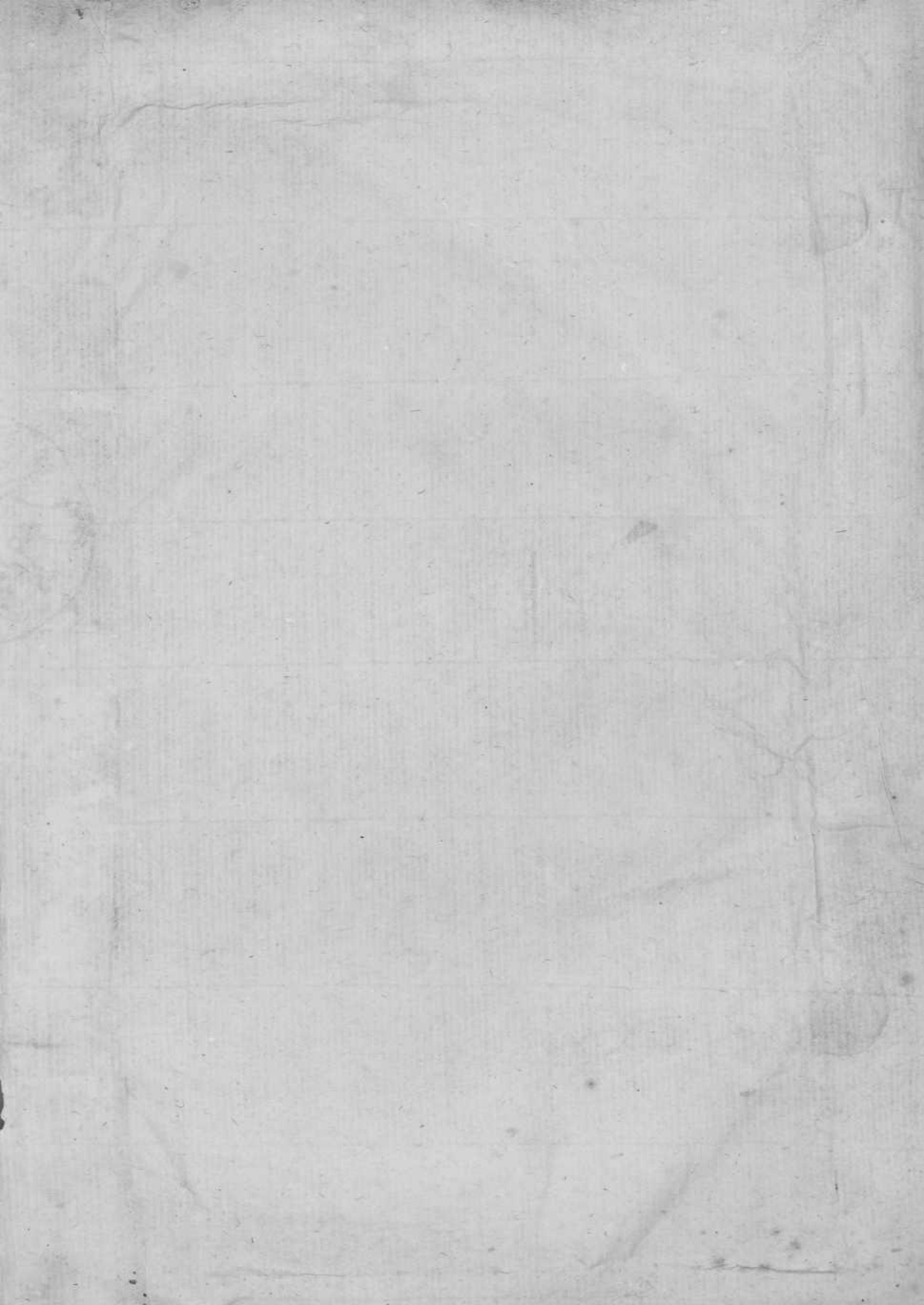
a A B C D E F G H I K L M
N O P.

*Omnes sunt Quaterniones, præter a, Ternionem,
E, Sesternionem, & P, Quinternionem.*

ROMÆ, Ex Typographia Bartholomæi Zannetti. MDCXVII.

SVPERIORVM PERMISSV.

ST

Est.

Tab.

Núm.

ZAE

DE

DO

GM

LA

IB

CH

540

OB